ו' אלול תשמ"ב, 25.8.1982 מיספר 2347 88 עמודים שנה 46 המחיר: 35 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

יציאת ביירות

איזה שותים היום ?
- תפוזים,לימונדה,אשכוליות או תפוחי עץ .
עלית
וימר יעקבסון טמיר

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנון • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב • הפצה „גד" בע"מ

קורא יקר,

יש מאורעות שצריכים לראות אותם ממש, לחוש אותם, להריח אותם, כדי להבין את משמעותם האמיתית.

כזהו פינוי אנשי אש"ף מביירות. הוא יכול להתפרש כך או אחרת, בהתאם להשקפה או לדיעה קדומה. אך את מהותו האמיתית ניתן לראות רק במקום. תפקידו של העיתונאי האמיתי, הראוי לשם זה, הוא לצבור בליבו את הרשמים הבלתי־אמצעיים, לתרגם אותם לשפת מילים ותמונות, ולהנחיל אותם לציבור קוראיו או צופיו. אם אינו עושה זאת, ואם אינו מסוגל לעשות זאת, אין הוא עיתונאי כלל, אלא לכל היותר סוכן של שטיפת־מוח.

לעבור למערב

משום כך התלוויתי השבוע לצוות העולם הזה, שסקר את הפינוי בביירות. עמדתי על גג בנמל־ביירות, ניסיתי לראות, להתרשם, להרגיש.

רישמי הצוות והרשמים שלי מופיעים בגליון זה. אך הסיפור גם כולל מחדל גדול — שלא באשמתנו.

צוות העולם הזה היה הצוות הישראלי היחידי אשר יכול היה להיכנס למערב־ביירות, לסקר באופן בלתי־אמצעי את הסצינות העיקריות של הפינוי — הטקסים באיצטדיון המופצץ (שאותו צילמנו לפני חודש וחצי, בעת ביקורנו במערב־ביירות), הפרידה ההמוגית של המתפנים ממישפחותיהם, היציאה לדרך.

הציבור הישראלי ראה ושמע את הדברים, אך רק מכלי שני וזר. הטלוויזיה הישראלית שידרה במשך דקות ספורות דיווחים של צוותות זרים (מבלי לטרוח לתרגם את הדברים שאמרו הפלסטינים בקטעים אלה.)

האם לא היה עדיף לשמוע את הדברים מכלי ראשון? האם לא היה עדיף שצוות ישראלי יהיה נוכח במקום, ידווח את האמת, יקלוט את הנימות האמיתיות, ללא קישוטים תעמולתיים בכיוון זה או אחר?

במדינה שבה שולט מישטר דמוקרטי אמיתי, ושבה מוסכם על הכל כי האזרח צריך לדעת את הכל, התשובה היא חיובית, ללא ספק או עירעור.

אם כן, מדוע לא יכול היה צוות העולם הזה למלא שליחות זו, שרק הוא לבדו היה מסוגל למלאה?

זוהי הסיבה:

אין כתבים ישראליים יכולים להגיע ללבנון אלא באישור מוסדות צה"ל. כאשר פנינו הפעם אל המוסד המוסמך — מישרדו של דובר צה"ל — קיבלנו, אחרי עיכובים והיסוסים, את ההיתר לצאת ליומיים לביירות, לסיקור המאורע.

אולם הדבר ניתן לנו רק אחרי שהבטחתי במפורש שלא נצא משטח־השליטה של צה"ל. כדברי הקצין המוסמך: „בתנאי שלא תעלו על אוניה לטריפולי או לתוניס, ושלא תעברו למערב־ביירות."

הבטחתי.

על הגג בביירות

למרבה הצער, חונכתי מילדותי לקיים הבטחות עד תום. לא עליתי על אוניה, אף שאין לי ספק שצוות העולם הזה יכול היה ללוות את אנשי אש"ף באוניה לקפריסין. לא נכנסנו למערב־ביירות, אף שיכולנו לקבל היתר לבוא לאיצטדיון ולהיות עדים למחזות־הפרידה.

אודה שהפיתוי היה רב מאוד. עברתי ליד מעבר גאלרי סמעאן. הדרך היתה פתוחה למעשה, ויכולתי פשוט לעבור את הקווים. עיתונאים מארצות שונות, שהראיון שלנו עם יאסר ערפאת עורר אצלם התפעלות מיקצועית, הציעו לי — ואף הפצירו בי — להילוות אליהם אל החלק המערבי של העיר. אולי קיוו להשיג כך סקופ לעצמם.

במשך כמה דקות רואיינתי על־ידי צוות אירופי על גג מלון אלכסנדר, בחלק המיזרחי של העיר, ליד הקו המפריד, וראיתי ממש לרגלי את המוסיאון ואת רחובות ביירות המערבית. יכולתי לעבור את הקו ברגל, בחמש דקות, ולחזור דרך האיצטדיון והנמל.

מבחינה עיתונאית זה יכול היה להיות סקופ עולמי. מבחינה מיקצועית, זה היה נותן לציבור הישראלי את הדיווח האמיתי והבלתי־אמצעי היחידי על אשר התרחש באמת, באותן שעות, בביירות המערבית בכלל ובקרב הפלסטינים שם בפרט. הייתי יכול לשמוע מפיהם של ראשי אש"ף את הערכותיהם ערב הפינוי.

כל זה נמנע, מפני שהבטחתי מה שהבטחתי. לדעתי, היתה זאת טעות חמורה לבקש ממני הבטחה כזאת. היא מוכיחה כי ישראל רחוקה ממישטר של חופש־עיתונות אמיתי, להבדיל מחופש פורמאלי.

השאלה אם פעולתו של עיתונאי בנסיבות אלה — חציית קווים בשעת מילחמה בתוקף תפקידו — היא חוקית או לא אינה מעניינם של שילטונות צה"ל ושר־הביטחון. לשם כך יש בית־המישפט.

אני משוכנע לחלוטין שלא יימצא בית־מישפט אחד במדינת־ישראל שירשיע עיתונאי בעוון מילוי תפקידו. אני מכיר היטב את החוק — כחבר־כנסת, השתתפתי בתיקונו — ואני בטוח לגמרי כי שהותנו במערב־ביירות לפני חודש וחצי, כדי לערוך ראיון עם יאסר ערפאת, היתה חוקית לחלוטין, ותואמת את החוק הישראלי כרוחו וכלשונו. זה היה נכון גם אילו התראיתי עם ערפאת כאיש־ציבור. אני משער שגם מוסדות התביעה סבורים כך, אחרת קשה להסביר מדוע לא הועמדתי עדיין למישפט. העיתונות העולמית כולה ממתינה למישפט זה, כדי לראות מה טיבו של חופש־העיתונות במדינת־ישראל.

הגבלת פעולתי בביירות אינה נובעת מחששות מישפטיים. היא נובעת, בלי כל ספק, מפחדו של שר־הביטחון שמא אראה ואדווח דברים שאינם לרוחו, אשר יקשו עליו לתאר את מפלתו המדינית המוחצת בביירות (ראה הנדון) כניצחון מפואר, וכאישור סופי לחוכמתו האישית.

אורי אבנרי

כתבת השער הקדמי:

הפינוי

הטבח נמנע, חיילי אש"ף התייצבו בשורות ועלו על האונייה. מעל גג בניין בנמל, צפה צוות העולם הזה בראשית פינוי הלוחמים הפלסטינים מתוך מערב ביירות הנצורה. 6

כתבת השער האחורי:

משולש חוקי

הבעל מצא בחדר־השינה שלו את מאהב אשתו. הוא ביקש מבית־המישפט לגרש אותו, אך השופט קבע: בווילה כסביון יש די מקום לשלושה! 84

השין־בית בכל מקום

העולם הזה בוחן את מהימנות מיסמכי ה„סי־איי־אי" שנתפסו בטהראן. 82

„אקסודוס" בביירות

על אריאל שרון, שלא רצה ביציאת אנשי אש"ף וניסה לחבל בה עד הרגע האחרון — בהנדון של אורי אבנרי. 5

רוחות ובריאות

שחקנית הקולנוע יהודית מילוא טוענת שהיא מקיימת קשר עם יצורים מהחלל החיצון. 62

מיפלגת „אל־על"

בראיון חושפני להעולם הזה מספר גבי זלצמן, איש ועד העובדים ואומר: „אין להחלטה צידוק מוסרי!" 18

דמים מתוך דם

כל ירייה שנורית, כל מנת־קרב שנצרכת, מביאים רווח לספקי מישרד־הבטחון. כמה ירוויחו? 35

תמונת הזוועה

תמונת התינוק קטוע הידיים זיעזעה את העולם. מישרד־הבריאות הודיע שלילד יש ידיים, הוא „רק" נכווה, אך הצלם שצילם אותה טוען: „הם בילבלו בין שני התינוקות!" 9

בגד להשכיר

אופנה חדשה בישראל: בעלות המיתחות העשירות משכירות את בגדיהן. 52

פרסים בכל מחיר

עדנה פיינרו מדווחת מפסטיבל לוקארנו: השופטים סירבו להעניק את הפרס, וההנהלה החליפה אותם! 72

„אני קורבן מועד!"

צעירה הגרה בקומת קרקע טוענת כי נחלצה בנס מנסיון לתקיפה מינית, אך המישטרה אינה מתרגשת. 47

מכות במישפחה

החוקרת רונית לב־ארי קובעת כי נפגעי הלם־קרב עלולים להפוך לבעלים מכים. 60

מדורים קבועים:

במדינה	4	מה הם אומרים	48
תשקיף	10	רחל המרחלת	50
אנשים	13	ליילה־לו	54
בלונים	15	כלבוטק	59
יומן אישי — על גולדה וג'יי־אר, על גוי במישפחה ועל גבע הגרמני	17	נמר של נייר — דן בן־אמוץ, אנוור סאדאת, ישראל כהן ויעקב כנעני	64
הורוסקופ — מזל בתולה	23	השבוע לפני 25 שנה	66
מיכתבים	24	שידור	69
תשבץ	26	מדריך שידורים — בישראל ובירדן	70
פורום — סאנה חסן ואלכס מסיס	30	לילות ישראל	74
עולם קטן	39	קטעים	76
חשבון עובר ושב	41	אתה והשקל	79

במדינה

העם

הדיקטטור

הוא נבחר באופן דמוקרטי על־ידי אריאל שרון הוא יושב על הכידונים של צה״ל. האם יישאר שם?

אלפי חברי־הפלאנגות ירו ב־אוויר, באורגיה גדולה של שימחה פרועה. יתכן שהיתה זאת התחלה סימלית מתאימה לשילטונו של ה־נשיא החדש של לבנון, בשיר אל־ג׳מייל.

הצעיר בן ה־35, בעל הפנים הרכות, אהב תמיד ליצור לעצמו תדמית של לוחם קשוח. רבבות תמונות שלו, המקשטות את ביירות המיזרחית והמיני־מדינה של ה־פלאנגות מצפונה, מראות אותו כורע, כשבידו רובה.

את הקאריירה שלו עד כה לא עשה בזכות כישוריו האינטלקטו־אליים, אלא בזכות נכונותו להש־תמש בכוח לפיתרון כל בעיה — כוח גס, ברוטאלי, ולעתים קרובות גם אכזרי ביותר.

משום כך היה, אולי, האדם ה־מתאים ביותר בלבנון לתוכניותיו של אריאל שרון.

הכל מאיימים. תהליך הבחי־רות בלבנון לא היה מעולם דמו־קרטי. הפעם הפכה הדמוקרטיה לקאריקטורה ממש.

לפי החוקה הבלתי־כתובה של לבנון, רק נוצרי־מארוני יכול ל־היבחר כנשיא. כל הנוצרים ביחד הם עתה מיעוט בלבנון, והמארונים אינם אלא עדה אחת בקרב הנוצ־רים. מישטר המנחיל את עמדת־הכוח המרכזית במדינה לנציג של עדת־מיעוט, יכול רק בקושי ל־היחשב כדמוקרטי.

אך הפעם לא היה זה הפגם ה־עיקרי. ברגע זה אין בלבנון אף פיסת־אדמה אחת שהיא חופשית. כ־40% של המדינה מוחזקים בידי הצבא הסורי. קרוב ל־40% אחרים של המדינה כבושים בידי צה״ל. בביירות המערבית שולטים עדיין כוחות אש״ף ובעלי־בריתו המוס־למים, הנמצאים בתהליך של פינוי. ואילו 20% הנותרים של לבנון הפכו זה מכבר למיני־מדינה שבה שולטת תנועתו של ג׳מייל, הפלאנ־גות, שילטון דיקטטורי מלא.

הבחירה עצמה בוצעה בתהליך שבו השתמשו כל הצדדים בכוח גס. יומיים לפני הבחירה נסגר המעבר המפורסם של גאלרי סמעאן על־ידי כוחות הפלנגות. המעבר, שבמשך כל השבועות האחרונים המה מרוב מכוניות ובני־אדם, ש־עזבו את העיר המערבית או ש־חזרו אליה, נדם כבית־קברות. חיילי צה״ל במקום, שנשאלו על כך, משכו בכתפיהם. „יש משהו. אבל אנחנו לא יודעים.״ פיתרון התע־לומה: הפלאנגות חסמו את המעבר, כדי שצירי־פרלמנט העויינים את בשיר לא יגיעו למיזרח, ולישיבת הפרלמנט.

בצפון ובמיזרח נהגו הסורים לפי אותה השיטה. הם איימו על מי שהתכונן לצאת לישיבה.

ואילו בשיר לא היה צריך אף לאיים. כל אדם בלבנון יודע כיצד פועלות הפלאנגות, ואיש מבין חברי־הפרלמנט, בשטח הכפוף ל־שליטתן של הפלאנגות, לא הישלה את עצמו מה יהיה גורלו אם ייעדר, חלילה, או אם יצביע נגד.

התוצאה הסופית היתה, על כן, תלוייה בשאלה פשוטה: מי יאיים יותר, על אנשים רבים יותר, את האיומים החמורים ביותר. בשיר ניצח.

הכל שוחטים. בעיני כל ה־לבנונים, בשיר הוא מועמדו של אריאל שרון. הצבא הישראלי הושיב אותו על כסאו החדש.

היו לבנונים רבים שראו דווקא בכך סיבה טובה לבחור בו. „אם ייבחר מישהו אחר,״ אמר אחד שביטא את דעת הרבים, „לא ייצאו הישראלים מלבנון לעולם. אם בשיר יהיה נשיא, אולי ייצאו אי־פעם. כדאי לנסות.״

אחרים בחרו בבשיר מתוך תחו־שה המשותפת כיום לרוב רובם של הלבנונים: העייפות מן המיל־חמה. אחרי שש שנים של מילחמת־אזרחים עקובה מדם, שבה שחטו הכל את הכל, רוצים הלבנונים בשקט בכל מחיר — גם במחיר אובדן החופש. הסכנה שהנשיא ה־חדש יטיל על המדינה מישטר של דיקטטורה חד־מיפלגתית, בתוספת כל האביזרים המקובלים — הוצ־אות־להורג, מישטרה חשאית, מח־נות־ריכוז — הפחידה אותם פחות מהמשך המילחמה.

אין כימעט ויכוח על נושא אחד, שלגביו תמימי־דעים כימעט כל הלבנונים והמשקיפים הזרים: מ־בין כל הכוחות שביצעו מעשי־זוועה במילחמת־האזרחים, הפלאנ־גות השיגו את השיא. אנשיו של בשיר ג׳מייל לא הרגו רק דרוזים, מוסלמים ופלסטינים. הם הרגו את בנו של סוליימאן פראנג׳יה, מנהיג מארוני יריב, עם כל בני מיש־פחתו. הם ערכו מירחץ־דמים ב־בריכת־שחייה, כאשר התנפלו על מישפחתו של יריב מארוני אחר, כמיל שמעון.

ההגיון הציני של הבחירה: אם ייבחר בשיר, אולי תיפסק השחיטה. אם לא ייבחר בשיר, השחיטה תימשך בוודאי.

הכל מנחשים. עד הרגע ה־אחרון נמשך במיסדרונות ביירות מישחק־הניחושים: ייבחר או לא ייבחר?

השתתפו במישחק זה לא רק העיתונאים הזרים במלון קומודור במערב ואלכסנדר במיזרח. השת־תתפו בו גם ראשי הציבור ומנהיגי המיפלגות. איש מהם לא היה בטוח.

בראיון שנתן לעיתונאי זר ניבא אמין ג׳מייל, אחיו האינטלקטואלי של בשיר, יומיים לפני הבחירה, כי הכל יהיה תלוי בערב הסעודית. הסעודים יגידו למוסלמים כיצד לבחור, אמר. הם גם ישפיעו על הסורים. בשיר ביקר לאחרונה פעמיים בסעודיה, ומה שנקבע שם יתגשם, ניבא האח.

מנהיגים נוצריים אורתודוכסיים טענו בקול רם: „בשיר? לעולם לא! הוא מסכן בקיצוניותו את עצם קיום הנוצרים בלבנון בטווח הרחוק!״

כמיל שמעון ניהל מישחק כפול — כמקובל בלבנון. בפרהסיה תמך השועל הזקן בבשיר, יריבו במשך שנים רבות. אך מאחורי הקלעים חתר נגדו, וקיווה שלא יימצא ה־קוורום הדרוש לבחירתו. או אז, קיווה, יתייאשו הישראלים מבשיר, ידידו של שרון, ויפנו אל שמעון, שהיה בעל־הברית של ישראל ב־תקופת יצחק רבין. שמעון גם סבר כי סעד חדאד, המקורב אליו, יהווה קלף בידיו.

כל זה התבדה. בשעה שאחרים ניחשו, פעל בשיר בעזרת אריאל שרון. ציר אחרי ציר אותר, גוייס והוכנע. בעזרת ישראל גוייסה תמיכת הדרוזים הנאמנים למיש־פחת ארסלאן, המתחרה במישפחת ג׳נבלט. גוייסה גם תמיכת השיעים, עדה חלשה, המשמשת בלבנון כ־שבשבת־רוח.

בלבנון של 1982, הרוח נושבת בכיוון של צה״ל.

מעריצו של היטלר. הבחירה אינה סוף פסוק. היא רק התחלה.

בשיר ג׳מייל יכול להתגלות ב־מפתיע כמדינאי, הגדל עם התפקיד. הוא יכול להגשים את אשר אמר השבוע: להנהיג בלבנון מישטר של התפייסות וחוסר־הפלייה, ל־הפעיל דרכי־נועם, לשים קץ ל־שפיכות־הדמים.

מעטים האמינו בכך. הרוב ה־מוחלט של הלבנונים, ובראשם אנשי־הפלאנגות עצמם, מאמינים כי עתה הגיע תור חיסול־החשבו־נות. פיאר ג׳מייל הזקן, אביו של בשיר, ייסד את מיפלגתו על־פי דוגמת המיפלגות הפאשיסטיות ב־אירופה (כגון הפלאנגות של פראנקו בספרד), אחרי שביקר באולימפיאדה של ברלין ב־1936 והתפעל בגלוי מאדולף היטלר והרייך השלישי. מעטים האמינו כי המיפלגה ורא־שיה יחליפו לפתע את עורם.

אך יש מחסומים רבים העומדים לפני בשיר בדרכו לדיקטטורה שלמה. אחד מהם הוא דווקא צה״ל.

בעזרת צה״ל, השתלט סעד חדאד על כל החלק הדרומי של לבנון, מראש־הניקרה וכארבעים קילומט־רים ממטולה. זהו האיזור אשר, לפי תפיסה מסויימת הרווחת ב־ישראל, צה״ל צריך להחזיק בו בכל מחיר, לצמיתות.

במקום שבו שולט סעד חדאד, אינו יכול להתקיים שילטון של בשיר ג׳מייל, אלא במילים בילבד. קשה להאמין כי בשיר ישלים ב־נקל — ולאורך ימים — עם מצב כזה.

נשיא־מיועד אל־ג׳מייל
דמוקרטיה על כידונים

עד למרחק של כ־80 קילומטרים

עבודה שחורה. הוא גם לא יוכל להשלים בנקל עם המשך שילטונם של הסורים באיזור ה־מתקרב בשיטחו למחצית לבנון.

מבחינה זו מזדהה תפיסתו עם זו של איש־חסותו, אריאל שרון (ראה הנדון). על כן יתכן כי בחירת בשיר אינה מסמנת רק את סוף המילחמה, אלא גם את ראשיתה של מילחמה חדשה, זו שאריאל שרון רוצה בה: ההתקפה הישרא־לית הגדולה על מערך הצבא הסורי.

אך מי שסבור כי בשיר ג׳מייל יהיה סוכן ישראלי בכל עת ובכל נושא, עשוי להתבדות. האופי ה־לבנוני מתוחכם יותר, והאינטרסים הלבנוניים מסובכים יותר.

בשיר היה מוכן בהחלט להיעזר בכוחו הגס של צה״ל כדי להגשים את שאיפת־חייו: להיות לדיקטטור של לבנון. אחרי שהשיג יעד זה, שאלה גדולה היא מה יעשה הלאה.

אין זה בטוח כלל כי ישמח לרעיון שממשלת־ישראל תכפה עליו כריתת חוזה־שלום עם ישראל. אין הוא רוצה לנתק את לבנון מהעולם הערבי, שבו מרוכזים כל האינטרסים הכלכליים שלה. אין הוא רוצה גם להיראות כקוויזלינג, היושב על הכידונים של כובש זר.

יתכן מאוד שעם בחירתו כנשיא, ינסה בשיר להוכיח את עצמאותו כלפי ישראל — אולי אחרי ש־ישראל תעשה את העבודה השחורה ותגרש את הסורים, ואולי גם לפני כן.

כפי שנוכחו לדעת כובשים רבים בעבר, שניסו את מזלם בענייניה הפנימיים של לבנון, עלול גם אריאל שרון להיווכח שהמצב הוא מסובך הרבה יותר מכפי שהעלה על דעתו.

דת

חזרה משתלמת

בתשובה

בשבוע שבו חוגגת הכפייה הדתית ניצחון חשוב, מתברר שיש לה גם עתיד מבטיח

המיספרים שמסר השבוע מישרד הדתות הם מדהימים: בישיבות וב־כוללים יש היום לא פחות מ־12 אלף תלמידים המוגדרים כ„חוזרים בתשובה״.

מספר זה מקבל מימדים מבהילים כאשר לוקחים בחשבון שהמיספר הכולל של התלמידים במוסדות הללו — ומדובר רק במוסדות ה־מקבלים סיוע מן המדינה — מגיע ל־48,500. כלומר: רבע מבין תל־מידי הישיבות הם חוזרים בתשו־בה.

בשבוע שבו חוגגת הכפייה ה־דתית במדינת ישראל ניצחון חשוב — סגירת חברת אל־על בשבתות, יש למיספר הזה משמעות מיוחדת. הוא מורה על כך שלכפייה הדתית יש לא רק עבר עשיר והווה מצ־ליח, אלא גם עתיד מבטיח.

הפעילות המיסיונרית הענפה ה־זאת, של העברת אלפי ישראלים צעירים על דעתם, מתנהלת כולה על חשבון משלמי המיסים כולם — חילוניים ודתיים כאחד.

מכיוון שהתשלום לישיבות ול־כוללים הוא על־פי גולגולת, ברור גם מדוע משתלמת החזרה־בתשו־בה. יש לה לא רק פירות פולי־טיים, אלא גם פירות כלכליים.

דגל בחירות בכיכר בפרבר של ביי־רות תלו חיילי הפלאנ־גות ערב הבחירות דגל ענקי על פסל של איבראהים באשה, המצביא המצרי מראשית המאה שעברה שכבש את לבנון מידי התורכים. בתצלום נראים שניים מאנשי הפלאנגות קושרים את הדגל לחרב המצביא.

הנדון:

מבט מן הנמל (לא של שרון)

מבט יהודי

הם נכנסו לביירות כ„מחבלים". **הם יוצאים ממנה כצבא סדיר.**

הם נכנסו כחבורה מובסת, שנוצחה בקלות ברזום-לבנון.

הם יוצאים כחיילים מכובדים, שעצרו את המכונה הצבאית ה־משוכללת ביותר בעולם במשך עשרה שבועות, ושלא נכנעו.

הם נכנסו כחברי אירגון אשר עורר בעולם מידה רבה של שאט-נפש, ושרבים ראו בו אירגון-טרור.

הם יוצאים כנציגיו של עניין שהעולם כולו החל להבינו ולאמץ אותו לליבו.

זהו ההישג העיקרי של אריאל שרון במילחמת-הלבנון, שעלה במחיר חייהם של קרוב ל־350 צעירים ישראליים.

■ ■ ■

יש משהו פאתטי בנסיונו הנואש של אריאל שרון, בעזרת כתבליו וזר־ יריו, להפוך כישלון לניצחון.

מטרתו של שרון לא היתה לפנות את לוחמי אש"ף מביירות, וגם לא „לגרש את הטרוריסטים", כלשונו.

מטרתו היתה להשמידם מתחת שמי ה'. **הוא רצה להרוג אותם, עד ה־ אחרון שבהם, ובראש וראשונה את יאסר ערפאת ועמיתיו.**

מה מנע זאת ממנו?

מ י מנע זאת ממנו?

לא הרחמנות על תושבי ביירות המע־ רבית. את גישתו ההומאנית אליה הוכיח ב־11 וב־12 באוגוסט, ביום הרביעי וביום החמישי השחור, כאשר ערך בהם שחיטה אווירית, ימית ויבשתית. אריאל שרון לא היה נרתע גם מהריגת מאה אלף איש ואשה, זקן וילד, אילו יכול היה להיות בטוח שיימצאו ביניהם ראשי אש"ף.

לא עצר אותו גם הפחד מפני דעת־ הקהל העולמית. שרון מצפצף עליה, כשם שהוא מצפצף על דעת-הקהל הישראלית.

ביירות המערבית לא נכבשה מפני שאותה חבורה של לוחמים, שעלו השבוע על כבש האוניות, הגנו עליה. הם לא נכנעו. הם היו מוכנים לערוך בביירות מצדה פלסטינית.

צה"ל יכול היה להתגבר על כך. בוודאי. צה"ל הוא צבא מתוחכם ומאומן.

אבל המחיר של כיבוש כזה היה נורא. הוא היה עולה בחייהם של הרבה מאות חיילי-צה"ל. יש שהעריכו את מיספר ההרוגים הצפויים ב־700. יש שעלו על אלף. כל ההערכות היו מופרכות. איש אינו יודע מראש כמה קורבנות-אדם ידרוש מלך-הקרב, ביחוד כאשר הקרב מתנהל מבית לבית, מרחוב לרחוב, בעיר בנוייה. כדי לכבוש את ביירות, היה צורך לנפץ ולנתץ ולפוצץ מאות בניינים על יושביהם, להוציא על כך כמויות אדירות של פצצות ופגזים. כל זה היה אורך זמן, הרבה זמן. והעולם, שהזדעזע עד למעמקי נפשו אחרי שני ימים של הפצצות-תופת נוסח שרון, לא היה מעניק לו זמן זה.

כל החששות האלה ביחד מנעו בעד ממשלתו של מנחם בגין להתיר לשרון ולרמטכ"ל לבצע את זממם.

אף אחד מן החששות האלה לא היה משפיע, אלמלא היו הכל בטו־ חים כי אנשי אש"ף הנצורים אכן ילחמו עד הסוף.

על כן יכלו אנשי אש"ף לנטוש את העיר בראש מורם. אמנם, הם לא ניצחו. הם לא יכלו לנצח. אבל הם לא נוצחו. **הם היו הצבא הערבי הראשון, בכל מילחמות ישראל, שלא נוצח. הם, חבורה קטנה של כמה אלפי איש, שמעולם לא אומנו כראוי ולא אורגנו כראוי, החזיקו מעמד.**

■ ■ ■

כן עמד אריאל שרון ליד חלון בניין חברת-החשמל בביירות, וראה מרחוק בחריקת-שיניים כיצד הטרף נמלט.

עד הרגע האחרון ממש ניסה למנוע זאת, בכל האמצעים העומ־ דים לרשותו.

ברחבי ביירות המערבית החלו מתפר־ צצות מכוניות-תופת, בכל מקום שבו עשוי היה יאסר ערפאת להימצא. כל בניין שנחשד כי נמצא בו איש מראשי אש"ף הופצץ ללא רחם ונמחק מעל פני האדמה ביום החמישי השחור.

הדבר לא הועיל.

גם בשעה שראשוני המתפנים כבר עלו על האוניות, לעיני שרון, זממו מיטב ה־ מוחות כיצד למנוע את ההמשך — ובעי־ קר, כיצד למנוע את יציאת ערפאת עצמו.

האפיזודה המגוחכת ביותר של השבוע הטילה על כך אור גרוטסקי. היתה זאת פרשת הג'יפים.

באישורו של המתווך האמריקאי העלו חיילי אש"ף לאוניה כמה ג'יפים. ג'יפ אינו נשק. הוא כלי-תחבורה. הדבר היה חסר כל חשיבות, כי אש"ף הוא אחד האירגונים העשירים ביותר בעולם, והוא יכול לקנות בתוניסיה כל כמות של ג'י־ פים שתידרש לו. אולם שרון הטיל מייד מצור ימי על הנמל, כדי למנוע מן האוניה את היציאה.

יתכן כי שרון חשש שמא ער־ פאת עצמו נמצא באוניה זו, ש־ הפליגה לתוניסיה.

הוא גם זעם על כך שכמה נשים וילדים עלו לאוניה. יש להניח שהיו אלה מישפחותיהם של חברי צמרת אש"ף. אילו הושארו מאחור, היו הופכות — במיקרה הטוב ביותר — בנות-ערובה של אריאל שרון ובשיר ג'ומייל.

הנסיון של ממשלת-ישראל למנוע בעד האוניה מלהפליג עלול היה להפוך תקרית דרמאתית ולעורר גל נוסף של אהדה לאש"ף ברחבי העולם, לולא התערב הבית הלבן במהירות וכפה על בגין, כפי שכור־ פים זאת על ילד, לשים קץ לתעלול זה.

כל זה הוכיח לפחות דבר אחד: אריאל שרון לא רצה ביציאת אנשי אש"ף. הוא נאחז בכל תירוץ כדי לחבל בה. הוא הניח להם לצאת רק מפני שלא היתה לו שום ברירה.

■ ■ ■

השבוע נקבעו הרבה עובדות פסיכו־ לוגיות, שתהיה להם השפעה רבה על המשך הדברים.

בעמוד הראשון של מעריב פורסמה, ערב הפינוי, תמונה שדיברה יותר מאלף מאמרים בצהרון זה וסתרה את כולם.

בתמונה נראו שני חיילים: קצין של צה"ל ומפקד הכוחות הפלסטיניים בדרום־ מערב-ביירות.

שניהם נראו כחיילים לכל דבר. אפשר היה רק לנחש כי בעל הכפל"ד והשכפ"ץ הוא קצין-צה"ל, וכי המשופם מולו הוא קצין-אש"ף.

השניים דיברו על גורלו של חייל ישרא־ לי, שנפל בשבי, ושׁשוחרר בינתיים.

הם דיברו זה עם זה כפי שנוה־ גים לדבר בנסיבות כאלה חיילים־ אויבים, הנפגשים בשדה-הקרב. כדבר חייל אל חייל, בכבוד ההדדי המקובל בין לוחמים.

זוהי עובדה חדשה, שנולדה לראשונה במילחמה זו: הכבוד ההדדי בין החיילים הקרביים של צה"ל (להבדיל אלף הבדלות מכמה מן הג'ובניקים בעורף, המצטיינים בשינאה לוהטת לאוייב) ובין אנשי אש"ף, שהתגלו להם כחיילים קרביים אמיתיים.

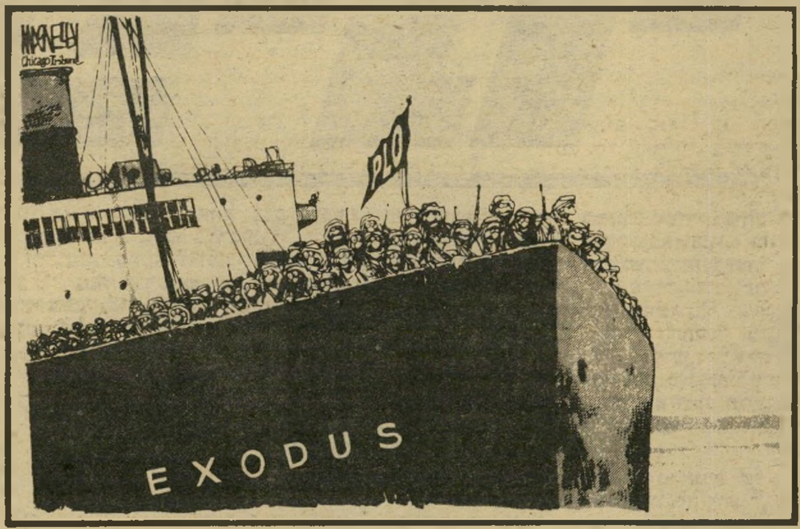

מעמד-הפינוי עמד כולו בסימן התחושה הזאת. אפשר לקחת אספסוף, להלבישו ב־ מדים, להעמיד פנים שזה צבא — אך איש לא יתייחס לכך ברצינות. אך כאשר הר־ פיעו לוחמי אש"ף השבוע לראשונה לעיני המצלמות, במדים, מניפים דגלים ועורכים מיסדרים, העניק להם העולם כבוד של חיילים. הם הוכיחו את עצמם.

בכלי-התיקשורת הישראליים הוסיפו כותבים לדבר על „מחב־ לים". אך בעיתוני העולם החלו מזמן לדבר על „חיילים פלסטי־ ניים" ו„קצינים פלסטיניים".

היה מעניין לראות כיצד מדווחים עיתו־ ני-לבנון עצמם על הפינוי. איש מהם לא כתב על „מוחריבון" — מילה שהמציאו הלבנונים הזריזים במיוחד למען כלי־ התיקשורת הישראליים.

בעיתון אל-נהאר, אחד העיתונים המכו־ בדים ביותר במרחב כולו, שהוא נייט־ רלי במגמתו, הופיע תצלום של קצין־ אש"ף המגיש כוס-תה לקצין צרפתי מן הכוח שבא לפקח על הפינוי. שניהם לבשו כומתות — האחד שחורה, השני ירוקה. הכותרת אמרה: „חייל פלסטיני מגיש כוס-תה לחייל צרפתי."

אריאל שרון יכול לדבר עד מחר בבוקר על „טרוריסטים". המילה עלולה לחזור אליו כבומרנג.

■ ■ ■

חיילים שייכים לצבא, וצבא למדינה. בקרב על ביירות התגלו החיילים ה־ פלסטיניים, השייכים לצבא-בדרך.

אך היכן המדינה אשר צבא זה משרת אותה, ואשר חיילים אלה מוכנים לחרף עבורה את נפשם?

שאלה זו ניקרה השבוע בליבם של מיליונים בעולם למראה התצ־ לומים.

תמונות הפינוי, שנראו על מירקע הטל־ וויזה בעולם כולו, יכלו להיות דומות לתמונות של כל פינוי אחר של חיילים, החוזרים משדה-קרב. חיילי ארצות-הברית שהתפנו מוויאט-נאם. חיילים ארגנטיניים שהתפנו מאיי-פוקלאנד. חיילי צה"ל ש־ התפנו מסיני.

בכל פינוי כזה יש משהו עצוב, הנוגע לליבו של הצופה. גם הפעם לא יכלו הצופים ברחבי העולם, שראו את התמונות מן האיצטדיון של ביירות המערבית, שלא להתרגש למראה האמהות הנפרדות מבני־ הם, למראה החייל המנשק את ראשו של אביו, למראה הנשים הבוכות, המרי־ מות את ילדיהם, כדי שיראו בפעם האח־ רונה את אבותיהם היוצאים.

אולם הפעם היתה לפרידה זו השלכה שהיתה מוכרחה לנגוע ללב הצופים בעולם במיוחד.

לא זו בלבד שהורים, נשים וילדים אלה נותרו אחרי יציאת הלוחמים חסרי-מגן, מופקרים לחסדיהם של שונאי-נפשם, אנשי הפלאנגות, שלא השתתפו בקרב ושלא שפכו בו אף טיפה אחת של דמם. אלא — ואולי בעיקר — מפני שלוחמים אלה ל א התפנו הביתה, כדרכם של חיילים.

אין להם בית.

עמדתי על גג בנמל כאשר האוניה הראשונה התנתקה מן המזח של ביירות. החבורה הרועשת של העיתונאים, שסיקרו את המאירע במשך שעות, כבר נטשה את המקום. נותרו רק כתריסר עיתונאים מכל העולם, וביניהם גם ישראלים.

דממה מוזרה ירדה על כולם. הם עמדו והביטו בספינה המתרחקת. רק איש-טל־ וויזיה אמריקאי אחד דיבר אל תוך המכ־ שיר שלו, בסיגנון הנמרץ והתקיף שבו מדברים שדרים אמריקאיים על כל עניין שבעולם, חיים ומוות, חתונה והלווייה, רעש-אדמה ומירוץ-סוסים.

כל האחרים שתקו. הם ידעו שהם נוכחים ברגע היסטורי. הם הביטו בכלי-השיט הקטן בהבעה שקשה היה לפענח אותה. כשהת־ בקשתי, מייד לאחר מכן, להגדיר מצב-רוח זה, לא מצאתי מילה זולת „עצבות".

עיתונאים קשוחים אלה, שראו כה הרבה במיקצועם, חשו בעצבות זו, מפני שהם ידעו כי חבורת הלוחמים שעל סיפונה של אוניה זו, שעמדו ליד המעקה ושהעיפו מבט אחרון בביירות, יוצאים לגלות חדשה.

זה היה רגע „יהודי".

מיליוני צופים בעולם בוודאי חשו בכך. זוהי עובדה פסיכולו־ גית. איש כמו אריאל שרון אינו מסוגל לחוש בכך, ועל כן גם אינו מסוגל להבחין בכוח הטמון ב־ מומנט כזה לגבי העתיד.

■ ■ ■

לפני כמה שבועות, עוד לפני ש־ הוסכם סופית על הפינוי, צייר קארי־ קטוריסט אמריקאי ציור רב-משמעות.

הוא צייר את אוניית-המעפילים „אקסודוס" — כשעל סיפונה אנשי אש"ף.

אקסודוס היתה אוניית-המעפילים המ־ פורסמת ביותר. בהגיעה ארצה נמנעה ירי־ דת מעפיליה, שרידי-הפליטה. הם הוחזרו לצרפת. כאשר סירבו לרדת שם, הובלו לגרמניה. שם הורדו בכוח ונכלאו על-ידי הבריטים.

פרשה זו זיעזעה את מצפון-העולם, ולדעת רבים היתה זאת נקודת-השבירה. זמן קצר לאחר מכן החליטה עצרת-האו"ם, ברוב של שני שלישים, להקים בארץ מדינה יהודית ומדינה ערבית. דעת-הקהל העולמית זעקה לפיתרון של הבעייה ה־ יהודית, והכריחה את הפוליטיקאים למצאו. שום אדם הגון לא יכול היה להתנגד עוד להקמת מדינה לשרידי-הפליטה. או־ מץ-ליבם של המעפילים, והכבוד לסיבלם ולמאבקם, תרמו לכך תרומה מכרעת.

מה רצה הקאריקטוריסט להגיד, כאשר העלה את הפלסטינים על אוניה סימלית זו? האם אך מיקרה הוא שעצרת האו"ם החליטה השבוע, ברוב כימעט חסר-תקדים, לפעול להקמת מדינה פלסטינית?

יציאת-לבנון 1982 עשוייה להי־ רשם בתולדות הפלסטינים כמו יציאת-אירופה 1947 בתולדות ה־ יהודים.

אם כן, חייבים הפלסטינים תודה על כך לאריאל שרון.

בני המישפחה במערב ביירות נפרדים בני משפחות חיילי אש"ף מיקיריי הם, העוזבים את העיר. אמהות ונשים שלא הורשו להצטרף אל בעליהם וילדיהם נופפו בידיהם בהתרגשות, קראו ברכות ודיברי עידוד, בכו ונפרדו מהחיילים שעזבו לירדן. למחרת הסכימה ממשלת ישראל לאפשר יציאתם גם של נשים וילדים.

הפינוי

המתח היה רב. אפשר היה לחתוך את האוויר בסכין. עשרות העיתונאים שהצטופפו בסימטה הצרה שליד הכניסה לנמל ביירות לא יכלו להסתיר את עצבנותם. כולם ציפו לרגע: יבואו או לא יבואו?

תיזמורת מטחי־היריות מכיוון מערב־העיר הוסיפה נופך של מתח למאורע ההיסטורי שעמד להתרחש בכל רגע: צבא אש"ף עמד להתחיל בפינוי.

לפתע החלה דהירה עצומה לכיוון גדר־הנמל. אחד הצלמים צעק: הנה הם באים!" העיתונאים נדחפו, רצו, ניסו למצוא עמדת־תצפית נוחה.

ארבע המשאיות הראשונות חלפו ליד הגדר לכיוון האונייה סול גאורגיוס שעגנה בסמוך. ארבע המשאיות היו עמוסות בחיילי אש"ף, על כל אחת דגל פלסטין ועל אחת מהן שלט בערבית.

ההתרגשות היתה עצומה. המאורע שציפו לו מזה חודשיים אומנם מתרחש: אש"ף מפנה את ביירות. המשא־ומתן המדיני, שמנע את הטבח הגדול, הצליח.

אדוני־הארץ

ארבע המשאיות הראשונות הפיגו את המתיחות של הבוקר הארוך ביותר.

רבים מהעיתונאים והצלמים התחילו את היום בשעה 4 לפנות בוקר. בטרם הנצו קרני־החמה, התגנבו אל הנמל ותפסו עמדות־תצפית טובות. במקום ניצבו באותה השעה חיילי צה"ל ואנשי צבא־לבנון. אף לא חייל אחד משני הצבאות ניסה לעצור בעד העיתונאים. איש לא שיער אז כי עם בוא הצרפתים ישתנו פני התמונה.

למרכז־התיקשורת שהקים צה"ל בבעבדה התחילו להסתנן השמועות כאילו ממשלת־לבנון לא תאפשר את סיקור פינוי חיילי אש"ף. בדרך־לא־דרך הגיע צוות העולם הזה אל נמל ביירות, אל החלק המערבי ביותר.

מפתיע עד כמה שוקק חיים הנמל של העיר הפצועה. במעגן עגנה אונייה יוונית, סוורים התרוצצו בשטח ומיטענים נראו מונחים על הרציף. מילחמה או לא מילחמה — חיי־המיסחר בלבנון אינם שובתים לעולם. דומה כאילו האירוע ההיס־

ג'ונבלט נפרד ואליד ג'ונבאלט, המנהיג הדרוזי נפרד מחיילי אש"ף ברחובות ביירות המערבית, כשהוא יורה ממטר צרורות מתת־מיקלע, כדרכם של אנשי אש"ף לברך את חבריהם. הדי המטחים והיריות נשמעו במשך כל קיום במערב ביירות, פסקו למשך הלילה והחלו מחדש בשעה מוקדמת ביותר של הבוקר למחרת.

צוות „העולם הזה"

סיקר את

פינוי צבא אש"ף

טורי, העומד להתרחש בתוך שעה קלה, במרחק של מאה מטרים, אינו משפיע כלל על הלבנונים העובדים בנמל.

צוות העולם הזה הגיע לשער נעול. איש־פלאנגות שניצב לידו שאל לזהותנו. כשהצגנו עצמנו כעיתונאים, ולמראה המיספר הישראלי של המכונית, הוא מילמל דבר מה אל מכשיר־הקשר, הקשיב להוראה ופתח לנו את השער.

ליד המזח ראינו אותם: את מון ז'נרל בכובע דה־גולי ואת חייליו בעלי הכומתות הירוקות, .נוסעים בג'יפ.· אחר כך ראינו את מון קולונל ואת חייליו הולכים בטור עורפי. החיילים הצרפתיים ניגלו לפנינו בתסרוקת קצוצה, בעורף מגולח, במדי־זית מצוחצחים, ודגל צרפת על זרועם.

בשלב זה לא עצר בעדנו איש. חיילים צרפתיים היו שרועים לאורך הקירות, ונשענו על המחסנים הענקיים. אך כשהגענו אל המזח, עצר אותנו חייל צרפתי קשוח ואסר עלינו את המעבר. החנינו את המכונית והחלטנו ללכת ברגל.

כשהתקדמנו עוד, רץ לקראתנו חייל קשוח, שדיבר צרפתית בצרורות.

החייל הצרפתי אמר לנו באופן שאינו משתמע לשני פנים, כי עלינו להסתלק מהשטח, ולא — הוא אמר — יהיו אי־נעימויות מיוחדות.

התחושה היתה מוזרה: החבר'ה האלה הגיעו לכאן רק לפני שעתיים, וכבר הם מתנהגים כאדוני־הארץ, יותר מחיילי צה"ל לפניהם. לא היה טעם להמרות את פיהם, מה גם שזמן קצר קודם לכן סיפר לנו עיתונאי אמריקאי, כי הצרפתים הודיעו שמי שלא יישמע להוראותיהם — יירה.

חיילי לגיון־הזרים הצרפתי שהגיעו לביירות הם אנשי החטיבה השנייה של הצנחנים R.E.P. כל קציני החטיבה, ללא יוצא מהכלל, הם צרפתים. חלק מהחיילים צרפתים, אחרים קרואטים, פולנים ומיזרחי אירופים אחרים. יש בהם שווייצים, הולנדים ומעט אמריקאים.

החטיבה השנייה של לגיון־הזרים הצרפתי התפרסמה כאשר הנשיא הצרפתי הקודם ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן, שלח אותה להתערב במילחמות פנימיות בכמה ממדינות אפריקה, במיסגרת המדיניות המעצמתית שלו. כעת היא החליפה תפקידה, משמשת בשליחות של שלום.

החטיבה הראשונה של לגיון־הזרים פוזרה אחרי שבמילחמת־אלג'יריה ניסתה להתקומם נגד הנשיא דה־גול.

ארבע משאיות

את ההבדל בין לגיון־הזרים הצרפתי ובין הפאלנגות למדנו תוך עשר דקות. אחרי שגורשנו על־ידי הצרפתים,

מאת

שרית ישי

צילמה

ענת סרגוסטי

מצאנו עצמנו בסככה אחת עם שני צוותים אמריקאיים. המתח רב, הדי ירי־הפרידה במערב ביירות נשמעים בבירור. האמריקאים נמצאים במקום משעות־הלילה המאוחרות. הם באו לתפוס עמדת־תצפית לקראת האירוע ההיסטורי, העומד להיות משודר בכל רשתות הטלוויזיה בעולם.

המתח ניכר על פני העיתונאים, הדי היריות נשמעים ברקע. כדורים תועים חולפים לידינו, ואנחנו תופסים מחסה.

קצין מצבא לבנון מבקש אישורים. לזרים יש אישורים, לנו אין. הצבא הלבנוני העניק אישורים רק לאזרחי מדינות המקיימות עם לבנון יחסים דיפלומטיים. אנחנו מסולקים מהשטח, האמריקאים נשארים. לא עבר זמן רב וראינו עשרות עיתונאים באים לעברנו. מסתבר שכולם

דגלים מתנופפים

דגלי אש״ף מתנופפים על המשאיות המובילות את החיילים אל האונייה **סול גרירריוס** של חברת נתיבי־קפריסין, העוגנת בנמל ביירות. החיילים ירדו מהאונייה בסדר מופתי, לבושים במדים חדשים ובנעליים מצוחצחות, נושאים את נישקם האישי ואת תרמיליהם. הם סימלו בידיהם אות ניצחון ומיהרו להיבלע בבטן האונייה להפקיד את נשקם. חלקם נראו מאוחר יותר על הסיפון, שמתחת לגג הברזנט שלו הוצבו כיסאות־נוח רבים.

הוצאו ממחבואיהם על־ידי הצרפתים ו־גורשו מהנמל.

עזבנו את שטח הנמל, וניסינו לחזור אליו מכיוון אחר. הפלסטינים עדיין לא הגיעו, והעצבים נמתחים עוד ועוד. איש אינו רוצה להחמיץ את רגע הפינוי.

היה קשה לראות את האונייה, היא נמ־צאה בקצה המעגן. שני אנשי פלאנגות שמרו על אחד משערי הנמל, וכאן נת־קלנו באופן בוטה בהבדל בינם ובין ה־צרפתים. הפלאנגיסטים סירבו להניח ל־עיתונאים להיכנס מבעד לפירצה בגדר. כמה מילות־שיכנוע, וההתנגדות היתה כלא היתה.

מחוץ לנמל הסתובבו חיילי־פלאנגות ב־תחפושת של ספורטאים. אחד התנאים שהציב אש״ף לפינוי היה סילוק מוחלט של הפלאנגות ושל צה״ל מהנמל. לכן הסתתרו חיילי צה״ל בשערי הנמל בין הבתים ובפיתחיהם, בעוד אנשי הפלאנגות התרוצצו שם במיכנסי אדידאס, בגופיות ובנעלי־התעמלות.

סא״ל יונה גזית, דובר פיקוד־צפון, העדיף להתחפש כעיתונאי. הוא הגיע לשטח במיכנסי ג׳ינס ובחולצת מישבצות, כששתי מצלמות תלויות על חזהו.

הדי היריות נשמעים ללא הרף. כדור תועה פוגע במכונית וולוו ובנהג הלבנוני של אחד הצוותים הזרים. מבהילים אותו לבית־החולים.

דומה כי הדי־היריות והכדורים התועים אינם מרשימים איש. בתנאים נורמליים היה כל אדם תופס מחסה. ביום השבת בנמל ביירות, חששו כולם לעשות זאת, פן יחמיצו את העיקר.

ענפי זית

לפתע, התרגשות עצומה. כל העיתונאים רצים לכיוון הגדר: משאיות אש״ף מגיעות. ארבע המשאיות הראשונות מניפות את דגל פלסטין. אחד החיילים נושא בידו את תמונת יאסר ערפאת. המצלמות מצלמות — לא להחמיץ, לא להפסיד אף לא תמונה אחת מהרגע ההיסטורי, למרות זווית הצילום הגרועה.

המשאיות מתקרבות אל האונייה סול גאורגיוס. אנו ניצבים לצד בניין, שמהגג שלו ניתן לצפות היטב במתרחש ליד האונייה. העיתונאים צובאים על דלת הבניין, ובלחצם פורץ דובר־צה״ל את הדלת ומניח להם לטפס על הגג.

אנו בין ראשוני המטפסים. בתוך דקות התמלא הגג בעיתונאים ובצלמים, וכל אחד מנסה לתפוס לו זווית־צילום מוצלחת יותר. מכאן נראית סול גיאורגיוס כאילו היא מונחת על כף ידנו.

המשאיות נעצרו. חיילי אש״ף, לבושים במדי־זית ירוקים, חובשים כובעי־עבודה הדומים לאלה של צה״ל, יורדים מהמשאיות, מתייצבים בשתי שורות ומתפקדים.

רחש עובר בין המצטופפים על הגג: הנה זה מתרחש, שוב ניתנת ההזדמנות לעיתונות לסקר רגע היסטורי. אחד העיתונאים אומר אל תוך המיקרופון, מול מצלמת הטלוויזיה, המצלמת אותו על רקע הנמל: „קצין ישראלי אומר לי, שאש״ף עוזב בכבוד. לאנשים רבים בארץ זו די בכך שהם עוזבים.״

אנשי הפלאנגות המחופשים שומעים את דבריו של העיתונאי, וכדי לחזקם הם עושים תנועות מגונות בידיהם ומנבלים את פיהם כשהם מצביעים לכיוון חיילי אש״ף. אותם פלאנגיסטים, שטענו באוזנינו מאוחר יותר כי הם אנשי־המודיעין של הפלאנגות, עוררו תשומת־לב רבה בנמל, וכמעט שגרמו לכך שכל העיתונאים יסולקו מהגג.

הדי יריות־השימחה ממערב העיר נשמעים כל הזמן. זו פעם ראשונה מזה זמן רב שנשמעות בעיר הזו יריות שאינן נועדות לפגוע במישהו. חיילי אש״ף חוגגים את פינויים, הם רואים בפינוי,

יציאה לדרך

הרגע המרגש ביותר. אנשי אש״ף עלו למשאיות ומנפנפים לקרוביהם, הנפרדים מהם בהתרגשות, תוך בכי, יללות וקריאות־עידוד. החיילים, שרבים האמינו עד השעות האחרונות כי לא ייצאו מביירות כשהם בחיים, מרימים את ידיהם בסמל וי. רבים מהם רוקנו את מחסניות נישקם במחווה אחרונה של רוח־קרב.

(המשך מעמוד 7)
ובאופן שבו הוא נעשה, ניצחון מדיני ראשון במעלה.

אך ייתכנו גם יריות אחרות. מזהירים אותנו, כי בבניין ממול יושבים צלפים סוריים.

אנו מבחינים כי משאיות אש"ף מקושטות בענפי־תמר כרמז לענף־זית שהזכיר יאסר ערפאת בנאומו בעצרת האומות המאוחדות. („ביד אחת אני אוחז רובה, וביד השניה ענף־זית...")

האונייה סול גיאורגיוס, שנמל־הבית שלה

להתראות על אדמת פלסטין

אומר השלט מאחורי גבו של החייל הפלסטיני העומד על גבעה ונפרד מידידיו. חיילי אש"ף הגיעו ללבנון כמחבלים ועזבו כצבא.

קפה ללגיון הזרים

חייל של אש"ף מכבד בקפה תורכי חייל צרפתי מלגיון הזרים דקות אחדות לפני שהוא עולה על המשאית העומדת להוציא אותו מביירות לנמל לרנקה שבקפריסין.

הוא לימסול, והשייכת לחברת נתיבי־קפריסין, מניפה את דגל קפריסין, על התורן האחורי, כפי שמחייב החוק הימי הבינלאומי. ארבע הקומנדקרים עם דגל צרפת ניצבים לצד האונייה. שגריר צרפת בביירות, כסוף־שיער, מגיע למקום במכונית־שרד שחורה, יורד ממנה ומייד מעורר סביבו התקהלות.

ממרומי נקודת־התצפית שלי על הגג, אני רואה את חיילי אש"ף יורדים מהמשאיות ומתחילים לעלות על האונייה. הכל מתנהל בסדר מופתי. תחילה הם יורדים למחסן האוניה, כדי להפקיד שם את נישקם.

קצין צה"ל, המסתתר בתוך הבניין שבו אנו נמצאים, מסביר כי הם עושים זאת על־פי דרישת הקפטן, כפי שמחייב החוק הימי הבינלאומי, האוסר נשיאת נשק בלב־ים.

לפתע נדמה כי צולפים לעברנו. כדור שורק קרוב מאוד לאוזן, העיתונות מתכופפת, יש כאלה המשתטחים ממש. איש־פלאנגות בכובע ירוק מתחיל לזחול על הגג ולצרוח בהיסטריה: „יורים, יורים!"

(המשך בעמוד 81)

צה"ל והלגיון

קצין צה"ל מורה בידו ומסביר דבר מה לקצין הצרפתי של לגיון הזרים. אנשי לגיון הזרים נדהמו כאשר הגיעו לנמל לגלות במקום את חיילי צה"ל. קצין צה"ל טען כי חיילי צבא לבנון נטשו את עמדותיהם מוקדם בבוקר. מיד לאחר מכן הגיעו למקום צבא לבנון וצה"ל נטש את שטח הנמל, והסתפק בתצפית.

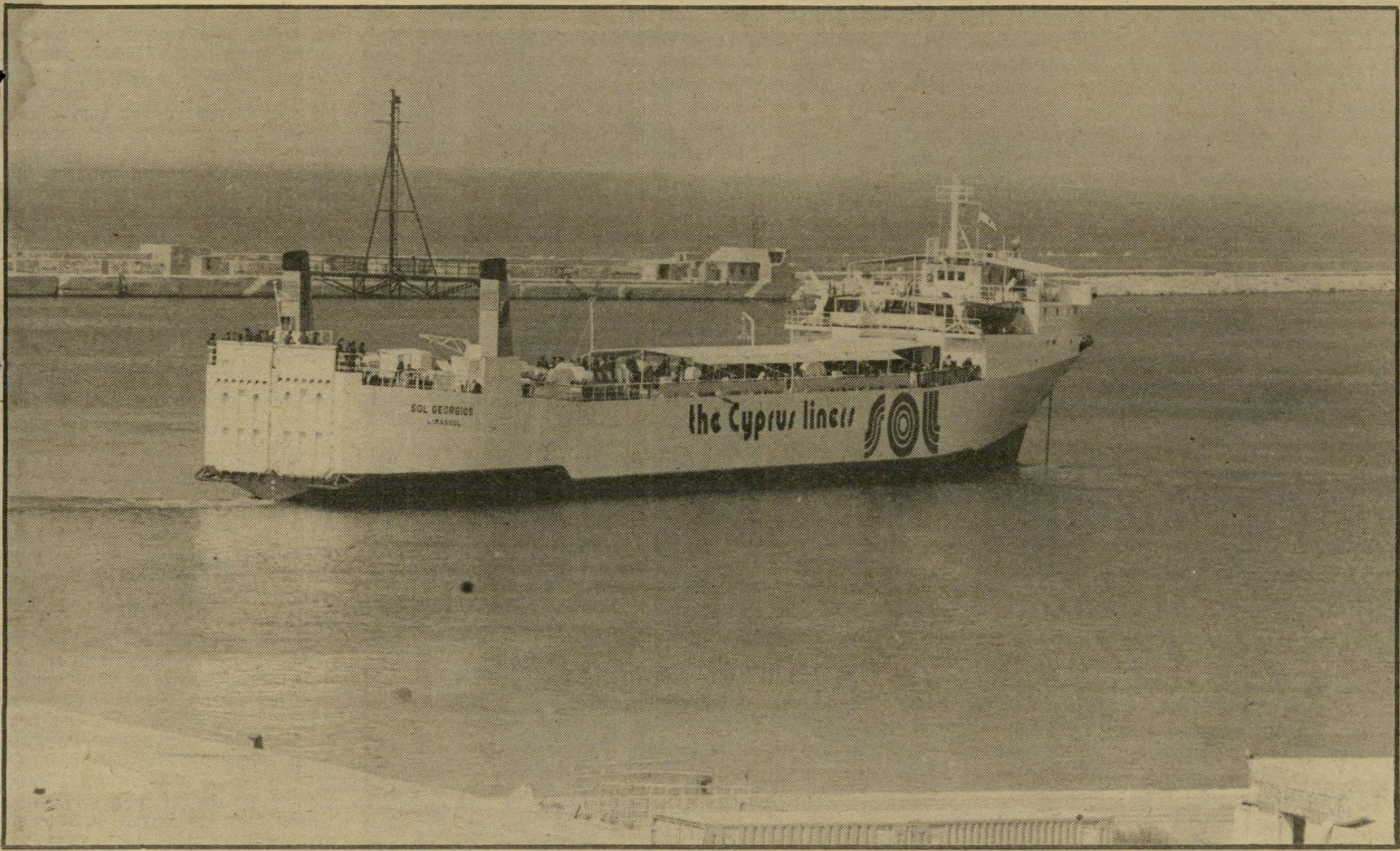

אל הים

מפליגה הסול **גיאורגוס** אוניית נתיבי הים הקפריסאים שלקחה על סיפונה את מאות חיילי אש"ף שהיו בדרכם לקפריסין. הפינוי התבצע במהירות בסדר מופתי והסתיים בתוך כמה שעות והאונייה הפליגה אל הים, לנמל לרנקה משם המשיכו החיילים את דרכם במטוסי חברת התעופה הלבנונית לירדן. האונייה הניפה את דגל קפריסין על־ התורן האחורי, כפי שמחייב החוק הימי הבינלאומי, והנשק הופקד במחסן האונייה לפני התחלת ההפלגה תחת פיקוחו של רב־החובל.

"העולם הזה" ערך חקירה משלו ומגלה: חקירת מישרד הבריאות בפרשת התינוק - היתה כוזבת

ידיו של תינוק

התמונה והכותרת

תמונת התינוק והאחות המאכילה אותו מבקבוק. התמונה שהנשיא רגן מיסגר והציב על שולחן עבודתו, כפי שצולמה על־ידי הצלם הישראלי חנוך גוטמן, ששלח אותה **לידיעות אחרונות.** אותה תמונה בדיוק צולמה על־ידי הצלם הלבנוני פאדי מיטרי ונשלחה אל מערכות העיתונים דרך סוכנות הידיעות יו־פי. אל התמונה של מיטרי היה מצורף הכתוב: אחות מאכילה תינוק בן שיבעה חודשים. התינוק איבד את שתי ידיו ונכווה ביום הראשון, 1 באוגוסט, בשעות אחר הצהריים, כאשר מטוס ישראלי הפציץ בטעות איזור מגורים נוצרי במיזרח העיר, במהלך התקפה אווירית על עמדות פלסטיניות במערב ביירות." למטה היה חתום שמ[ו]

BEY080122-8/1/82- EAST BEIRUT, ISRAELI OCCUPIED LEBANON: A nurse feeds a seven month old baby who lost both arms abd was severly burnt late sunday afternoon 8/1 when an Israeli jet accedently hit a christion residential area in East Beirut, during an air raid on Palestinean positions in WestBeirut. (U P I) FM/ FADI MITRI

פאדי מיטרי היה עסוק ב־כיתוח סרטים במעבדה ה־מאולתרת שלו שבמלון אלכסנדר, מעוז העיתונאים במערב ביירות, כאשר צילצל הטלפון. מעבר לקו היה אחד המודיעים שלו, שסיפר לו כי בית מגורים השוכן על ה־גבול הירוק שבין מערב ומיזרח העיר, בצד המיזרחי של איזור־מגורים המאוכלס בנוצרים, הופצץ על־ידי מטוסים ישראליים וקרס תחתיו.

מיטרי נדהם. עד כה הפציצו ה־ישראלים אך ורק איזורי מגורים במערב העיר. הוא סיפר את ה־ידיעה לצלם־העתיונות חנוך גוט־מן, ששהה גם הוא במעבדה, וה־שניים מיהרו אל בית־המגורים. הם צילמו את הבניין המופצץ, צילמו פצועים ומיהרו לבית־החולים ב־מיזרח העיר, כדי לצלם את ה־פצועים.

בבית־החולים צילמו שניהם את התמונה, שרבים טוענים כי הפסי־קה את המילחמה — תמונתו של התינוק העטוף בתחבושות, שה־אחות רוכנת לעברו ומשקה אותו מבקבוק. השניים מיהרו בחזרה אל המעבדה במלון אלכסנדר, שב־

פאדי מיטרי, הצלם הלבנוני שצילם את התצלום שהפסיק את המילחמה, וחנוך גוטמן, שהיה בחברתו, מגלים את האמת על הנסיבות שבהן צולמה התמונה

אותה שעה נמצא בה גם הצלם הישראלי חבקוק לווינסון, שעסק בפיתוח סרטים.

גוטמן ומיטרי פיתחו את התמו־נות ומיהרו לשלוח אותם — מיט־רי לסוכנות יו־פי, שבשירותיה הוא עובד, חניך לידיעות־אחרו־נות.

היתה זו התמונה ששלח מיטרי ושהופצה ברחבי־העולם.

כדרכם של צלמי־עיתונות ה־עובדים עבור סוכנויות־ידיעות, צירף מיטרי טקסט אל התמונה. ב־טקסט היה כתוב בתרגום חופשי: „לבנון, מיזרח ביירות. אחות מא־כילה תינוק בן שיבעה חודשים. התינוק איבד את שתי ידיו וניכווה ביום ראשון, האחד באוגוסט, ב־שעות אחר הצהריים, כאשר מטוס ישראלי הפציץ בטעות איזור־מגורים נוצרי במיזרח העיר, במה־לך התקפה אווירית על עמדות פלסטיניות במערב ביירות." על התמונה והטקסט היה חתום פאדי מיטרי.

סוכנות יו־פי הפיצה את התמונה בין כל עיתוני העולם. התמונה נתגלגלה לידי ושל הנשיא האמ־ריקני רונלד רגן. הוא מיסגר אותה והציב אותה על מיכתבתו. ההמשך ידוע.

"עולם מחורבן!"

פאדי מיטרי הוא צלם־עיתונות לבנוני. כמעט כל צלמי־העי־תונות הישראליים והכתבים היש־ראלים, המסקרים את המילחמה במיזרח־ביירות והשוהים במלון אלכסנדר, מכירים אותו. הוא ידוע כבעל מיקצוע טוב וישר, האוהב לעזור לחברים. כמעט שאין צלם שלא נעזר בשירותיו של מיטרי.

לכן תמוה כי כאשר ערך מישרד־הבריאות את חקירתו בעניין הילד קטוע הידיים, לא חקר את מיטרי, האיש שצילם את התמונה שהרעישה כל־כך את דעת־הקהל בארצות־הברית. עוד יותר תמוה כי איש לא טרח לפנות אל הצלם הישראלי חנוך גוטמן, שצילם תמונה זהה ושלח אותה לידיעות אחרונות.

עוד יותר תמוהה העובדה, כי כתב הטלוויזיה שדיווח על הפרשה ב־השבוע יומן אירועים ביום השישי שעבר, לא טרח לוודא את העובדות, או אפילו לדבר עם השניים.

מיטרי, המתגורר באחד החדרים הנוחים ביותר במלון אלכסנדר, היה במהלך השבוע שעבר במצב־רוח קודר. הפירסום הבינלאומי של תמו־נתו לא היה לרוחו: „אלפי ילדים נהרגו במילחמה הזו. אז אם התמונה היחידה הזו עצרה את המילחמה, זהו עולם מחורבן."

פאדי מיטרי הוא אחד הצלמים המצטיינים של מילחמת לבנון. הוא זוקף לזכותו שערים מצויינים ב־ניוזוויק ובעתון הצרפתי ל'אכספרס, שם התפרסמה תמונת שער מעולה של יאסר ערפאת.

בין צילומי המילחמה המפורסמים שלו נמצאת תמונת גופתו של הטייס הישראלי, שחציה התחתון בולט מתוך תא־מיטען של מכונית ונגרר על הקרקע בעיר צידון. בידיו של מיטרי צילומים נוספים מזעזעים, שלא פורסמו, מאותה פרשה נוראה.

תמונה מפורסמת אחרת שלו מראה ילד וילדה פלסטינים במערב העיר. הילדה מביטה למצלמה ב־מבט בוהה, הילד עירום כביום היוולדו שותה מבקבוק. עוד תמונה מזעזעת מראה נערה בסנדלים אופנתיים, במיכנסי ג'ינס ובחולצת טריקו מפוספסת, שחצי ראשה ערוף.

התמונה האחרונה, החזקה מכולן, שהיתה מיועדת לשער ניוזוויק, גרמה למיטרי אכזבה קשה בשבוע שעבר: היתה זו תמונתה של ילד[ה] פלסטינית המרימה את דגל פלסטין, כשפניה מעוותות בבכי ודמעו[ת] גדולות על לחייה. בגלל שיבושי־ התיקשורת לא הגיעה התמונה ל[...] יעדה לפני מועד נעילת הגליו[ן] של השבועון האמריקאי.

הצלם הלבנוני הוא בן למישפח[ה] יוונית אורתודוכסית. בשבע השנ[ים] האחרונות שהה באנגליה, שם למד צילום. ללבנון חזר כאשר לקת[ה] אמו בהתקף־לב. אביו מתגורר ב־מערב ביירות, בשכונת־מגורים ה[...] נמצאת בסמוך למלון הולידיי אין. הוא לא נטש את הבית, מחשש שמא יפלשו אליו פליטים פלסטי־נים. המישפחה איבדה את אחד מבתיה בעיירה זחלה. האם חולת־הלב מאושפזת, אחרי אוטם, ב־מיזרח העיר.

שני תינוקות שונים

הצלם הישראלי חנוך גוטמן, חברו של מיטרי, אומר עליו: „אני סומך עליו בעיניים עצומות.

(המשך בעמוד 80)

דף תשקיף

איך נשבה החייל

כך נפל בשבי החייל רון הרוש, ערב פינוי אנשי אש״ף מביירות:

החייל המתין לחברו, שהיה צריך להחליפו בתצפית על סוללת־עפר. כאשר התקרב החבר, היפנה החייל את מבטו אליו, וישב כשגבו אל החזית.

החייל־המחליף החל עולה בסוללה, ולפתע ראה כיצד נעלמות רגליו של רון הרוש. זה נגרר על־ידי אנשי־אש״ף, חברי החזית הדמוקרטית, אל עמדותיהם. איומים מצד חיילי צה״ל, שדיברו ברמקול, לא הועילו.

הנהגת אש״ף התערבה מייד, והחייל הוחזר יחד עם הטייס אהרון אחיעז.

אין הסכם עם הסורים

עד עתה אין שום הסכם עם ממשלת סוריה על פינוי אש״ף, צבא השיחרור הפלסטיני והכוחות הסוריים מביירות.

בירושלים טוענים כי כל מה שהצליח השליח האמריקאי פיליפ חביב, להשיג מהסורים הוא הסכמה־שבשתיקה, שלא לפגוע ישירות בביצוע ההסכם בביירות.

עם זאת, נראה שהסורים אינם מנסים למנוע את „חימום״ הגיזרה המיזרחית, לאות מחאה על־כך שלא הושג הסכם עימם.

שירות ללא סוף

חיילי־המילואים של אחת החטיבות המוצבות בלבנון עומדים לפנות לי־בג״ץ כדי שיבדוק חוקיות המשך שירותם.

הטענה היא, שמעבר לימים שהם נקראו על פי צו חריג, לא ניתן להם כל תידרוך על משך הזמן שאותו הם יצטרכו לבלות במילואים.

שרון נכנע לאם

פנייתה של המחנכת יעל פישביין לשר־הביטחון, אריאל שרון, בתביעה שבנה לא ישרת בלבנון, נענתה בחיוב.

הבן, חייל בשירות סדיר, הועבר מיחידתו בלבנון לבסיס בצפון הארץ.

אין קמפ־דייוויד 2

בניגוד לשמועות המופצות בכלי־התיקשורת, אין לאמריקאים תוכנית מדינית מגובשת תחת הסכם קמפ־דייוויד או כתוספת לו.

הדאגה האמיתית בממשלת ישראל כלפי כוונות האמריקאים נובעת מהידיעה כי ג׳וזף סיסקו ימונה לתפקיד במישרד־החוץ.

גזירות נוספות

פקידים במישרד־האוצר ובבנק ישראל מעריכים כי כאשר יתבררו המימדים האמיתיים של הנזק הכלכלי שגרמה מילחמת־הלבנון, לא יהיה מנוס מגזירות כלכליות נוספות.

אחת ההערכות במישרד־האוצר קובעת, כי עלול לבוא קיצוץ ניכר בסיוע האמריקאי לישראל, עם ירידת הפופולריות הישראלית בדעת־הקהל האמריקאית.

מילסון משותק

אחת המטרות העיקריות של אריאל שרון — השגת שיתוף־פעולה מצד אוכלוסית השטחים הכבושים כתוצאה ממילחמת־הלבנון — נכשלה לחלוטין.

אין שום סימנים חמורים על כוונת האוכלוסיה בגדה המערבית וברצועת־עזה לנטוש את תמיכתה המוחלטת באש״ף.

מ. של השטחים הכבושים, הפרופסור מנחם מילסון, משותק לחלוטין ואינו מצליח אף באחת מיוזמותיו.

ישראלים במיתקני הנפט

מהנדסים וטכנאים ישראליים השתתפו בשיקום מיתקני־הזיקוק של חברות־הנפט בלבנון, שנפגעו במילחמה.

עד עתה עובדים ישראלים במיתקנים האלה בהסכמת הסעודים והחברות האמריקאיות המפיקות את הנפט. הנפט מגיע למיתקנים בצינור „טפליין״, העובר ברמת־הגולן.

הסורים לא רצו בהסכם עם ג׳מייל

לפני שנבחר בשיר אל־ג׳מייל כנשיא לבנון, הוא ביקר בדמשק וניסה להשיג את תמיכת ממשלת־סוריה במועמדותו כנשיא.

ג׳מייל הבטיח לסורים שאם ייבחר, הוא לא יתבע את סילוקם המיידי מאדמת לבנון. הסורים סירבו לבקשותיו, והתנגדו עד הרגע האחרון לבחירתו.

הממשלה דנה בהכרת אש״ף

בדיון לפני חודש, שתוכנו לא דלף עד כה לאמצעי־התיקשורת, עסקה הממשלה בשאלה מה תהיה עמדת ישראל אם יכיר אש״ף בזכות־קיומה של ישראל.

אחרי הדיון באו הצהרותיהם של ראש־הממשלה, מנחם בגין, ושל שר־החוץ, יצחק שמיר, כי ישראל לא תהיה מוכנה לשאת־ולתת עם אש״ף גם אם יכיר בישראל.

סילוק מודעי - קרוב

השר בלי־תיק יצחק מודעי, שחזר השבוע מסיור־הרצאות בארצות־הברית ובמכסיקו, התבשר כי התוכניות לסלקו מראשות המיפלגה הליברלית עומדות להתממש בקרוב.

יריביו של מודעי ינסו לסלק אותו מייד עם סיום המילחמה, בטענה שנכשל, אך מודעי אינו מתכוון לוותר ללא קרב.

ההדחות בגל״צ - לבית־המישפט

אחד המודחים מגלי־צה״ל מתכוון לפתוח בהליכים מישפטיים כנגד שר־הביטחון והרמטכ״ל בשל הדחתו.

בדרך זו הוא מקווה להביא את כל שרשרת האירועים בתחנה הצבאית, מאז תחילת המילחמה, לדיון פומבי בבית־המישפט.

התפייסות פרס-שריד

יו״ר מיפלגת העבודה, שימעון פרס, וח״כ יוסי שריד התפייסו, אחרי שהוחלפו ביניהם דברים קשים בישיבת לישכת־המיפלגה.

מקורבי פרס טוענים כי התברר שמקור הרוגז היה „בהסתה״ בתוך המיפלגה.

השינויים בקיץ הבא

חילופי המישמרות ביומון הארץ, שבמיסגרתם יתכן כי הכתב הפרלמנטרי מתי גולן, יחליף את עורך־המישנה הנוכחי, רן כיסלו, ייערכו כנראה רק בקיץ הבא.

בן־ישי יתחיל בנובמבר

כתב הטלוויזיה רון בן־ישי ייכנס לתפקידו כמפקד תחנת־השידור הצבאית גלי צה״ל באחד בנובמבר השנה. כך סוכם בינו ובין הרמטכ״ל, רב־אלוף רפאל איתן, בפגישה שהתקיימה השבוע.

נישואין בכלא?

האסיר הרצל אביטן שהוסגר לי־ישראל מצרפת יוכל לשאת לאשה את חברתו ואם־בנו, שנולד השבוע בכלא, רק בעוד חודשיים.

הסיבה: דיני ההלכה היהודית מונעים נישואים במועד מוקדם יו־תר. חברתו של אביטן, אורית אר־ביב, ילדה את התינוק הראשון ש־נולד אי־פעם בכלא ישראלי.

מרד הימאים לא יוצג

מחזה על שביתת־הימאים הגדולה בחיפה בשנת 1951, שכתב המחזאי יהושע סובול, לא יוצג על בימת „בית ליסין״.

הטענה הרישמית שנמסרה לסובול היתה שעל רקע אירועי לבנון הנושא אינו אקטואלי. אך השחקנים טוענים שהסיבה היא שונה: המחזה עלול לפגוע בתדמית המערך ולשרת את הליכוד.

כסף לקבלני חסן־בק

הקבלנים גרשון („גיגי״) פרס וניסן נוימן, שהיו אמורים לבנות בשטח מיסגד חסן־בק ביפו, קיבלו מיקדמה של מאות אלפי שקלים על חשבון הסכום שהמדינה תעניק להם.

בלהט הוויכוח על ייעודו של המיסגד הוברר שהמדינה הפקיעה את האדמה, ושני הקבלנים איימו שאם הם לא יפוצו, הם יפנו לערכאות.

גניש יסבך את לוי

העמדתו של הקבלן שלום גניש לדין, בגין עבירות־מס, מסבכת את מעמדו של סגן ראש־הממשלה, דוד לוי, המכהן גם כשר־השיכון.

גניש, ממקורבי־לוי, בונה דירות רבות עבור המישרד. אם יורשע, יתערער מעמדו של לוי במיפלגתו ובציבור.

ערבות בנקאית לא שווה

החלטת בית־המישפט בתביעה שהגישו שלושה עורכי־דין נגד חברת הביטוח עממית על סך שיבעה מיליון שקל, עשוייה להיות אבן־דרך בהתייחסות לערבות בנקאית.

בתביעה נטען, שהחברה סירבה לשלם ללקוח שנפגע, למרות שנתנה ערבות לפי חוק־מכר־דירות.

עד למיקרה זה היה ברור שערבות כמו זה כהמחאה דחוייה לכל דבר.

סיכסוך בליברלים

מרכזת הסיעה הליברלית בכנסת, שרה דורון, נתקלה בתשובה שלילית כאשר תבעה מח״כ צבי רנר לבוא להצבעה בוועדת־הכספים של הכנסת בעניין „אל־על״.

רנר תומך בהשבתת אל־על בשבתות, אך הוא סירב לבוא להצבעה בגלל טענותיו נגד ניהול עבודתה של הסיעה הליברלית בכנסת.

בנק לאומי ממַמֵן לך תוכניות חסכון

הלוואה לא צמודה לחסכון צמוד

בנק לאומי יעניק לך עד 2,000,000 שקל **כהלוואה לא־צמודה** להפקדה בתכנית חסכון "כח ברירת ריבית" ו/או "כח רב־תכליתי".
ההפקדה שלך צמודה, נושאת ריבית צמודה מצטברת, וכל הרווחים **פטורים ממס,** בתום 3 שנים.
את ההלוואה תחזיר **ב־6 תשלומים חודשיים לא־צמודים,** ובריבית של **5% לחודש בלבד!**
הזדמנות כזאת אסור להחמיץ - כדאי לך להזדרז!

★ מבצע מיוחד לתקופה מוגבלת
★ פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק ערבי־ישראלי, בנק איגוד ובנק עליה־לאומי.

אנשים לשירות אנשים

בנק לאומי

סטרימלי ®
סטרימלי
מכניס את כל
המשקאות
הקלים
לכיס הקטן!
סטרימלי משקה אמיתי
שאין דומה לו
מרענן, מרוה, וטעים
סטרימלי סירופ בששה טעמים!
תפוזים ואשכוליות
עם הדריף* מפרי טבעי
תפוחים ופטל,
ובטעמים הבלעדיים מחו"ל
סטרימלי קולה אמיתי
וסטרימלי ספורט
סטרימלי משקה מצויין
קח סטרימלי בכיס הקטן
אריזת סטרימלי
מכילה סירופ טבעי
להכנת כוס משקה אחת
ולכן כל אחד יכול לשתות
סטרימלי בטעם האהוב עליו
האריזה המיוחדת של סטרימלי
קלה לנשיאה, נוחה לשימוש
בכל מקום וחסכונית.
הדריף - תמצית הפרי הטבעי
02-535343
עוד מוצר איכות של סודהסטרים
SodaStream
כולם שותים זאת
עם מים קרים או סודה
Streamly
המחיר לרביעית סטרימלי 10.80 ש'
להכנת 4 כוסות - 1 ליטר
הטעמים החדשים של
סודהסטרים

אביבה ארידור היא בעד מינויים פוליטיים

ומיהי האשה החזקה בכנסת

■ הסיפורים על כוחה של אשת שר־האוצר קולחים כל הזמן. כאשר נתנה **אביבה ארידור** את חסותה לתוכנית הרדיו מכל הלב, שבו נאספו כספים לשם קניית מכשירים רפואיים לבתי־חולים, לא יצאו ניידות של בנק דיסקונט ו־הבנק הבינלאומי הראשון ל־שווקים בערים הגדולות לשם איסוף כספים. ארידור בררה מדוע הניידות מתעכבות, ואמ־רו לה שבנק־ישראל לא אישר את המיבצע. היא התקשרה ל־לישכתו של נגיד הבנק, **משה מנדלבאום**, איש המפד״ל, ו־ביקשה לשוחח איתו. מהליש־כה הודיעו לה שהנגיד איננו והוא הלך לישון שעתיים לפ־ני־כן, אחרי ישיבת־לילה ארו־כה. ארידרו אמרה: „מייד ל־העיר אותו!״ כאשר הוא היה מעברו השני של הקו, מנומנם לחלוטין, דרשה אשת השר ש־הניידות יצאו לשווקים. מנדל־באום ניסה להתחמק. „מייד שתיתן הוראה.״ היתה התשו־בה. היא סגרה את הטלפון ואמרה „נו, אפשר בלי מינויים פוליטיים?״.

■ כשישב **מנחם בגין** במיזנון הכנסת בא אליו **אל־ברט חזן**, חבר הנהלת סניף התנועהי בקרית־גת עם בנו **אושרי**, בן השש וחצי. „אתה היית צריך להיות הסנדק שלו,״ אמר חזן לראש־הממשלה. בגין לא בא אז לאירוע ושלח מיב־רק ברכה. הילד קרב לראש־הממשלה, וזה נשק לו על ראשו והתחייב לבוא לחגיגת בר־המיצווה שלו בעוד שש שנים וחצי.

■ לא הרחק משם ישבו **אריק שרון**, עיתונאי מעריב, **יוסף חריף**, וח״כ חרות **רו־ני מילוא**. גם מי שישב ב־ריחוק־מה יכול היה להבחין כיצד גוער שר־הביטחון בח״כ הממושקף: „מה קרה לך, אתה תוקף אותי?״ שרון גינה את מילוא על כך שבוועדת חוץ־וביטחון הוא קרא להעביר את ניהול המשא־ומתן הדיפלומטי בבירות לידי שר־החוץ. **יצ־חק שמיר**, שמילוא נמנה עם תומכיו. הח״כ הסביר את עמ־דתו והוסיף כמתנצל: „אתה יודע שתמיד הגנתי עליך.״

אריק שרון בכותונת־משוגעים וכמלאך־משמיים (משמאל), בעיצוב־בימה שערך יגאל תומרקין, לכנס קבוצת „יש גבול״ שנערך בצוותא בתל־אביב. תומרקין גזר מתמונות את פניו של שר־הביטחון והצמיד אותם לכנפי מלאכים ולדמות שידיה, כביכול, קשורות בכותונת־משוגעים. אחרון הנואמים בכנס חיילי־המילואים המתנגדים לשרות מעבר לקו־הירוק היה יעקב גוטרמן (מימין), שבנו, רז, נפל על כיבוש מיבצר הבופור. הוא סיפר שמיכתב ששלח לראש־הממשלה, מנחם בגין, בזמנו הוקרא לפני השרים באחת מישיבות הממשלה. עיתונאי שבירר עבורו מהי הסיבה, הודיע לו: „השרים קראו את מיכתבך בעיתון.״

■ הכתב המדיני חריף זכה לאיזכור ליד שולחן־הממשלה. סגן ראש־הממשלה, **דויד לוי**, רגז על כך שדברים שאמר בישיבה הופיעו בכתבה של חריף ופורשו בדרך מסויימת. „תגידו לי, מי מנהל פה את המדינה, יוסף חריף?״

■ בדיון שהיה בכנסת על הצעת שר־הביטחון, להאריך את תקנות המעצרים בשעת־חירום מיוחדת, התייחס ח״כ חד״ש, **מאיר וילנר**, להע־רותיו של ראש־הממשלה על מראה פניו של ראש אש״ף. „איזה מן דיבורים אלה על האיש הזה עם השערות על הפנים? מה היינו אומרים אי־לו **יאסר ערפאת** היה אומר על מנחם בגין „התרח הזקן עם הקרחת ובלי השערות על פניו וראשו?״

■ באותו דיון אמר ח״כ מפ״ם, **אלעזר גרנות**: „ממ־שלה שמוציאה את החוק הזה היא ממשלת זדון ורשע, ועל פי התנ״ך היא תעבור מה־ארץ.״ ראש־הממשלה, שהתרגז שמצטטים את התנ״ך, הגיב מייד: „תתבייש לך. ממשלת זדון, מה? תתבייש לך!״ גר־נות, משורר בן קיבוץ שובל, לא ויתר: „זו ממשלת זדון ואתה עומד בראשה. אני יהודי מאמין, ולכן אני מאמין שהיא תעבור מהארץ.״

■ לפני ההצבעה היתה תכונה במליאה כדי להבטיח רוב לקואליציה. ח״כ **שולמית אלוני** נראתה רגועה. „המיי־עוט מובטח לנו!״

■ מזכירת סיעת חרות ב־כנסת, **ירדנה מלר**, הידועה כפעלתנית ביותר, גילתה תו־שייה יוצאת־דופן בעת ההצב־עה על ההצעה לסדר־היום ב־עניין אל־על, שהוגשה במושב המיוחד של הכנסת. הקואליציה ביקשה להסיר את ההצעה מ־סדר־היום. ירדנה ספרה את הנוכחים במליאה ואת התוצאה קראה בקול לעברו של אחד המונים, ח״כ חרות **מאיר שיטרית**. „36:40.״ בעוד שיטרית וח״כ המערך **יחזקאל זכאי** סופרים את ידי המצבי־עים, שוב נשמע קולה של מלר, על רקע הדממה באולם: „(**משה**) **שחל** לא מצביע.״ מתברר שלשחל היה הסכם־קיזוז עם הקואליציה. בעוד סבידור ההמום עומד לנזוף במלר, מיהר יושב־ראש סיעת המערך בכנסת להוריד את ידו.

■ ח״כ הליברלים, **יצחק** („זיגי״) **זייגר**, חבר ועדת־הכספים שתמך בסגירת אל על בשבתות משום שזהו חלק מ־ההסכם הקואליציוני, נתון ל־לחץ נגדי בביתו הוא. אשתו, **דליה**, עורכת־דין במיקצועה, מתנגדת לסגירה. על חלון מכוניתה מודבקת הכרזה: „אל על תטוס בשבת.״ זייגר אומר שהוא לא יכנע ללחצים מיש־פחתיים.

■ בעת אחד הדיונים ב־וועדת־החוץ־והביטחון על הנע־שה בלבנון, ביקש ח״כ המפ־ד״ל, **אברהם מלמד**, לברר מדוע נדחו הבחירות לנשיאות בלבנון. העיר, על כך ח״כ מפ״ם, **ויקטור שם־טוב**: „אלה הן הבחירות הראשונות במיזרח־התיכון שנדחות, מבלי שהמפד״ל מעורבת בכך.״

יובל גוזינסקי בן ה־13 מפגין עם הוריו, יורם ותמר, למען שיחרור אחיו אלי מהכלא הצבאי. אלי עצור זו הפעם השנייה לתקופה של 14 יום, בגין סירובו לשרת בלבנון כחובש בשיריון. אלי היה מוצב בפיקוד־דרום, על־פי בקשתו, במשך כשנה וחצי מאז גיוסו, ועתה היה עליו לצאת לצפון אך הוא סירב. הוריו של אלי ואחיו הקטן הפגינו מול בית־סוקולוב.

מדוע צריך אלוף פיקוד־הדרום לשמור על כושר

ומה מציעה הכתבת לענייני רפואה לקוראיה החולים

■ באותו דיון התעניין חבר הוועדה הטרי מטעם הליברלים, **פינחס גולדשטיין**, מה קורה עם אזרחי לבנון שעדיין מחזיקים בנשק ללא רישיון. חברו למיפלגה, **בני שליטא**, ציין שכל גבר לבנוני המכבד את עצמו מחזיק גם אשה וגם רובה. ח"כ העבודה **יצחק רבין** קיבל קביעה זו אך הוסיף: „יש כאלה שיש להם יותר מאשה אחת. ואז גם יותר מרובה אחד."

■ הפרופסור לפילוסופיה **אסא כשר** מגדיר את מילחמת הלבנון כך: „מילחמה עם ארבעה כיווני אוויר ושלושה כיווני דם." כשר, המלמד באוניברסיטת תל־אביב ובבר־אילן, היה אחד הנואמים בכנס קבוצת החיילים יש גבול. הוא תיאר את המצב הקואליציוני החדש של ממשלת בגין. „הוא תיגבר את ממשלת המיעוט שלו בשני אודים עשנים של (משה) **דיין** ואחר־כך קיבל רוב עם הפלאנגות של התחייה." על דברי ראש־הממשלה על צרפת העיר כשר: „בגין מסביר כי לצרפתים יש ריגשי נחיתות בגלל אף־אל־אן האלז'ירי. ימים טובים — הפסיכופט הופך לפסיכיאטר."

■ לכאורה היתה זו אסיפה מיפלגתית רגילה. יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, **אליהו בן־אלישר**, בא לסניף תנועתו, תנועת החרות בהרצליה, כדי לדבר על הישגי המילחמה האחרונה. הנוכחים התחרו ביניהם מי יהיה יותר קיצוני מקודמו בשאלותיו, עד שקם צעיר בשם **אלי אבו** ואמר בין השאר: „איך תשפוט אותנו ההיסטוריה על זה שאנו הורגים ילדים בביירות?" דבריו היכו בתדהמה את ד"ר בן־אלישר ושאר הנוכחים. אחר־כך סיפר אבו שעד המילחמה הוא תמך בחרות, אך אחרי ההפצצות בביירות, שבהן נהרגו ילדים, הוא אינו יכול, מבחינה מצפונית, לתמוך במיפלגה.

■ **אייבי נתן** הוא שוחר־שלום בכל מקום שבו יש אליי־מות. הוא ישב בחברת רואה־החשבון **דני מעוז**, השחקן **ארנון צדוק** ועיתונאים, במיסעדת־אבטיחים בטיילת בתל־אביב. אחד הלקוחות עבר משולחן לשולחן ושאל אם מישהו ראה את המצית שלו, ולבסוף עזב מבלי לשלם. בעלי המקום רדפו אחריו, תפסו אותו ושני הצדדים החלו מחליפים מהלומות. אייבי רץ להפריד. מעוז רץ אחריו כדי להשגיח שלא יקרה דבר לבעל קול השלום. עד שחזרו לשולחן, העיר צדוק שאם מישהו רוצה לברוח מבלי לשלם, זה הזמן.

■ ספר חדש, יוצא דופן, נוסף לספרייתו של יושב־ראש מיפלגת העבודה, **שימעון פרס**. זהו ספר תפריט מיסעדה סינית בכפר־שמריהו, שבו מוצעים 145 מנות שונות, מהן 26 מצולמות. המיסעדן **משה צור** הגיע למסקנה שחלק מאורחיו אינו יודע מהו אוכל סיני ובאיזה סדר להזמינו לשולחן. נוסף על כך, רבים הטועמים והמתלהבים היו רוצים לדעת איך מכינים אותו. צור הכין תפריט בצורת ספר מהודר, שבסופו הודפסו מתכונים נבחרים. הספר ניתן לכל סועד בחינם. מלבד לפרס הוא ניתן גם לשגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, אורח־כבוד קבוע במקום. ספר עם הקדשה מיוחדת של צור, קיבל סגן הקונסול האמריקאי, **ביל בראון**, שעזב לאחרונה את ישראל.

■ צה"ל יצא למילחמה לא נגד לבנון אלא נגד אש"ף, שחטף את לבנון. הפצצת ביירות היתה מוצדקת, משום שאחרת אש"ף לא היה עוזב את העיר. כך הציע הח"כ לשעבר **זלמן שובל** להסביר

רפאל בן־נתן סוחב שני כיסאות מחדר סמוך לאולם שבו התקיימה ישיבת סיעת המפד"ל. בן־נתן, האיש החזק של התנועה, ראה שאין מספיק מקומות ישיבה לבאים לדון על סגירת חברת „אל־על" בשבתות. הוא לא התעצל והביא בעצמו את הכיסאות.

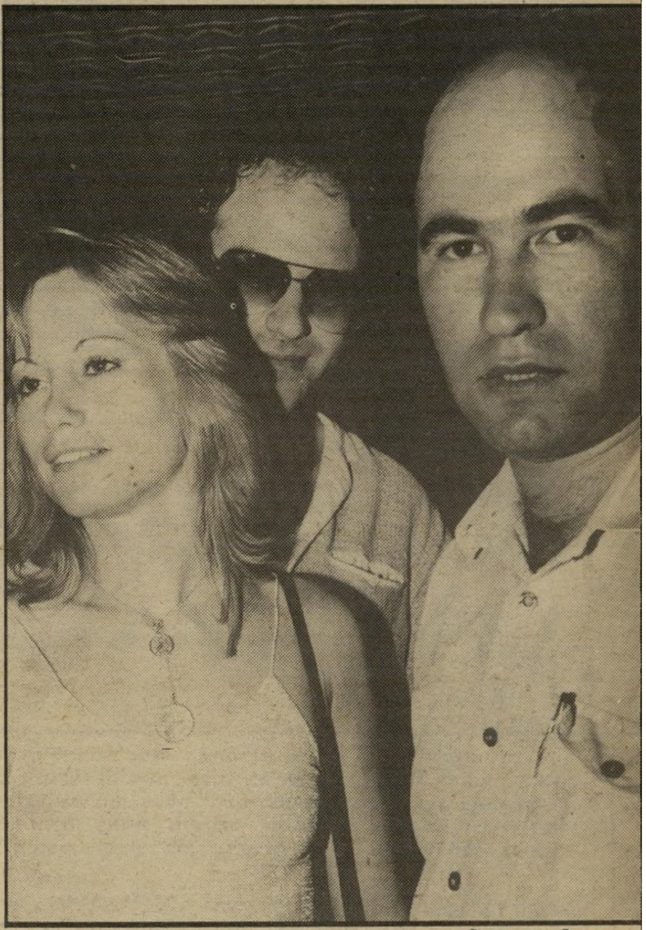

אלי זילבר פגש באירוע חברתי ברחל („רוחלה") סטירט, שהיתה מזכירתו של אריק שרון כשזה היה שר־החקלאות. זילבר עצמו היה דובר של שרון באותה תקופה ועבד עימה, והם מכירים מאז. רוחלה באה לאירוע עם חברה ג'יי שניידר, שהוא עולה חדש, מוסיקאי במיקצועו.

איילין דרייפוס מתאמנת עם צ'אן, בנו הקטן של פרופסור נס. נס, עולה חדש מיפאן, הוא בעל חגורה שחורה, דן שבע, ומומחה לספורט הקוריאני „טקנדו". הוא יעביר אימונים במכון של איילין ושל בעלה הכדורגלן נמרוד, המשחק בהפועל רמת־גן.

אנשים

את עמדת ישראל במילחמה האחרונה לישראלים היוצאים לחו״ל, ובאים לשמוע את ערבי ההסברה שמקיים מרכז־ההסברה. שובל לא טרח להציע הסבר, מדוע ישראל הוציאה להורג את בני־הערובה, תושבי מערב ביירות. בכנס שנערך בתל־אביב ושבו השתתף לצד שובל גם העיתונאי **אהרון ברנע,** הופיע **מוני יקים,** איש הפנתרים השחורים לשעבר. בידו היה גזר עיתון, שבו סופר כי צה״ל פוצץ בתי־חשודים בפיגוע בגדה המערבית. הוא שאל איך אפשר להסביר זאת בחו״ל? תשובה הוא לא קיבל אך נאמר לו שאם הוא ימשיך להפריע הוא יוצא בכוח מהאולם.

■ המראיין **איתן דנציג** נראה בחופשת הקיץ בספריית אוניברסיטת תל־אביב. הוא נוהג לחקור על מרואייניו בספריות שונות, אך עתה יש לו סיבה אחרת לבלות שם. דנציג עובד על הדוקטורט שלו בחינוך. הנושא: חינוך נוער־שוליים, כחלק מעבודתו היומיומית כאיש־חינוך. מי שגילה עניין בעבודת הדוקטורט ומאיץ בדנציג שיסיים את הכנתה, הוא תת־אלוף (מיל׳) **בנימין** („פואד״) **בן־אליעזר,** מזכ״ל תמ״י, שמגלה עניין־רב בעבודות על פערים חברתיים.

■ איך חוגגים חתונת בתו של איש תיאטרון? **ענת,** בתו של **צבי** („צביקה״) **לבב,** התיפאורן הכל־יכול של קבוצת התיאטרון בנווה־צדק נישאה, וכל חבריו התגייסו לעזור לו. התיאטרון תרם את המקום, ששינה ללילה אחד את יעודו מבימת תיאטרון לבימת חתונה. **שאול אברון,** בעל מיסעדת הקיוסק, השוכן לצד התיאטרון, תרם את השתייה. המפיק ומשכיר ציוד־הקול, **אשר ביטנסקי,** תרם את ציוד השמע, **משה פריד** את התאורה. תיאטראות אחרים תרמו חלקי־תיפאורה. באופן טיבעי, חלק מהאורחים היו אנשי תיאטרון, כמו **עודד קוטלר,** מנהל התיאטרון בנווה־צדק, **דני שלם,** המנהל לשעבר של תיאטרון החאן הירושלמי. התיפאורן **אלי סיני** ואחרים.

■ לכתבת הפעלתנית לעניינירפואה של ידיעות אחרונות, **דבורה נמיר,** יש גורל דומה לאלה שאותם היא מבקרת. לפתח חדרה במערכת הצהרון ממתין מדי יום תור של חולים ובני משפחותיהם, שבאים לא־אחת בהמלצת רופאים או חבריה למערכת, שהם כתבים אזוריים. הסיבה: לנמיר יצא שם של כלב־השמירה של הציבור צרכן השירותים הרפואיים. באחד הימים בא למערכת בעלה **יוסף** („יוסקה״), כדי להשתמש במכונת־הכתיבה של אשתו. הוא נאלץ להמתין יותר מחצי שעה מחוץ לחדר, משום שאלה שהיו לפניו סירבו לפנות לו את התור.

■ נמיר, הכותבת על עניינים רפואיים כבר 20 שנה, החלה בשלוש השנים האחרונות מתמחה בתחום הרשלנות הרפואית. בערב־ראיונות היא סיפרה שרופאים פוקדים את ביתה בלילות ומדווחים לה על רשלנות חבריהם. רבע מכלל ועדות־החקירה שמינה מנכ״ל המישרד, **ברוך מודן,** בשנתיים האחרונות, היו בעקבות תלונות של נמיר. המימצא המפתיע של נמיר הוא שמרבית התקלות מתרחשות בבתי־חולים ליולדות. היא בדקה את הסיבה, ולדעתה הדבר נובע מכך שבלידות ובניתוחים קיסריים עובד הרופא־המתמחה ולצידו הרופא המומחה. המתמחה צריך לבצע בתקופת התמחותו 20 ניתוחים קיסריים, ורק כשהניתוח מסתבך נכנס המומחה לפעולה. לא אחת באיחור קטן, שהוא טראגי.

■ לנמיר יש גם הצעות מעשיות לחולים: לא לבוא לבית־החולים בערבי שבתות וחגים; ליולדת כדאי לא להגיע עם צירי לידה לבית־החולים בלילות; למי שיש כסף, רצוי שיבטיח שיטפל בו רופא בכיר.

■ הסופר והעיתונאי **יגאל גלאי** טוען, שהאשם במילחמת הלבנון אינו אלא הבדרן **דודו טופז.** גלאי שוחח עם **מינה צמח,** עורכת סקרים במכון הסקרים של דחף, והיא טענה באוזניו שהמערך הפסיד לבטח כחמישה־שישה מנדטים, בגלל ההצהרה האומללה של טופז ערב הבחירות, על „הצחצ׳חים של הליכוד.״ גלאי אומר, שאילמלא ההצהרה המערך היה בשילטון, וכך לא היה צה״ל יוצא לכבוש את ביירות.

■ גלאי שחה בבריכת בית־הלוחם ופגש שם באלוף פיקוד הדרום, **חיים ארז.** „אתה צריך לשמור על כושר טוב,״ אמר גלאי לארז, שפינה את אנשי ימית. „בעוד 10 שנים תצטרך לפנות את ביירות.״

יונס אבו־רביע

הרופא הבדואי מרהט פגש באוניברסיטת באר־שבע בפרופסור עאידה טאקלה־או׳ריילי, המלמדת לימודי המיזרח־התיכון בקליפורניה. האורחת, שמוצאה ממצריים, באה לביקור בן יום באוניברסיטה עם עוד 19 נשים אמריקאיות העוסקות בעיתונות, כלכלה ופוליטיקה. באותו יום נערך במקום סמינר מיוחד על יחסי יהודים וערבים בישראל. אחותה של או׳ריילי, ליילה טאקלה, היא חברת הפרלמנט המצרי וממתנגדות קמפ־דייוויד.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

הרבנים הראשיים שלמה גורן ועובדיה יוסף עם ראש־הממשלה מנחם בגין

במדינה

הווי

ג'ינס בבית־המישפט

המישפטן הצעיר, חיים שטנגר, נקרא להציל את תנועת־החרות בדקה הי"90.

מישפטן, כמו רופא, אינו יכול להתחמק מעיסוקו גם בשעות הפנאי. כלל זה למד המישפטן חיים שטנגר על בשרו.

שטנגר, חבר תנועת החרות, בא למצודת זאב, ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב, לסידורים מיפלגתיים. בעודו עובר במיסדרון, אחז בידו בבהלה מנהל אגף־האירגון של התנועה, רפי דואק, כשבפיו בקשה מפתיעה ביותר: שירוץ מייד לייצג את תנועת החרות בדיון בבית־המישפט.

דין התנועה. באותו יום בשעות הצהריים היה אמור להיערך דיון בבקשה לצו־מניעה נגד תנועת החרות ובית־הדין העליון של התנועה, שלא יקיימו בחירות למועצת סניף חרות בבת־ים, שהיו אמורות להיערך באותו ערב.

מישפטן שטנגר
נגרר למונית

יום לפני כן פנתה קבוצת חברים, באמצעות עורך־הדין אברהם חוטין, בעתירה לבית־המישפט וביקשה במעמד צד אחד דחיית הבחירות. הנימוק היה, שבית־הדין העליון של התנועה, שדן בסוגיה, לא קבע שהבחירות יידחו, אלא הודיע על דיון נוסף, מבלי לנקוב בתאריך. השופט התורן החליט שלא להיענות לבקשתו של חוטין וקבע דיון למחרת, יום הבחירות, בנוכחות שני הצדדים.

בשעה 11 וחצי בבוקר דווח לרפי דואק, שכעבור שעה יתקיים דיון בבית־המשפט נגד התנועה, שנועד למנוע את קיום הבחירות במועדן.

דואק היה אובד־עצות. הוא יצא מחדרו וחיפש את עורך־הדין איסר לובוצקי, היועץ המישפטי של התנועה. בדרכו פגש בשטנגר. „אתה חייב להציל אותי," קרא לעבר המישפטן חבוש־הכיפה.

שטנגר, שהיה לבוש במכנסי ג'ינס, סירב לצאת לבית־המישפט בטענה שהוא אינו לבוש כראוי, וכי אינן מכיר כלל את החומר המישפטי. לא עזרו טענותיו. דואק הסביר שזהו דין התנועה, ובעודו מדבר אחזו בשטנגר כמה פעילים וגררו אותו למונית.

כעבור שעתיים חזר שטנגר למצודה. הוא הופיע בפתח, מיוזע כולו, כשגלימת הפרקליט תלויה ברישול על ידיו. מתברר שהפעילים הביאו אותו לביתו. שם הוא החליף את בגדיו. מביתו ועד לבית־המישפט הוא למד, בתוך המונית, את עיקרי החומר שבתיק. הוא הגיע בזמן לבית־המישפט והתוצאה היתה לטובת תנועת החירות. בית־המישפט דחה את טענות הקבוצה שיוצגה על־ידי עורך־הדין חוטין. הבחירות למועצת סניף בת־ים נערכו במועדן.

PARIS TOUCH OF CLASS

אנחנו מזמינים אותך לפריס כפי שתמיד חלמת... להיות, לראות ולהנות!

גבירתי,
הפעם יש לנו הצעה שלא תוכלי להתעלם ממנה, משהו שונה אותו הכנו במיוחד עבורך
פריס ....
לך היודעת להעריך יופי ושלמות, המבקשת להגשים בעיר האורות חלומות של אומנות, אופנה יופי וקניות...
תכנית זו הוכנה במיוחד עבורך, אבל גם הוא יהנה.

המחיר כולל גם:

- ביקור בבתי אופנה עילית - בלמיין, כריסטיאן דיור עם אפשרות לתצוגת אופנה של הבית.
- שיעור בישול - גילוי רזי המטבח הצרפתי.
- ביקור במכון יופי ושעת הדרכה באיפור ובמכון לעיצוב שיער.
- יום שלם בעמק הלואר - ארץ הארמונות.
- בילוי ערב במועדון דיסקו.
- ביקור במתפרה - "סדנת היוצרים" וסיור במרכז הביגוד המוכן (פרט־א־פורטה).
- אפשרות לביקור בתערוכה בינלאומית מקצועית בנושאי אופנה ו/או בית.
- ביקורים בגלריות לאמנות, בלובר ובמרכז לאומניות מודרניות.

המחיר $867, כולל:

- טיסה תל־אביב־פריס־תל־אביב בחברת אייר פרנס
- איכסון במלון מדרגה ראשונה במרכז העיר בחדרים זוגיים עם שרותים צמודים
- סיורים ובילויים (לקבלת תוכנית מפורטת פני אלינו)

מועדי יציאה:
5.9.82; 3.10.82; 17.10.82; 14.11.82; 12.12.82.

ניתן להאריך את השהות עד 30 יום ללא תוספת מחיר.

ההרשמה בכל סניפי "אופיר טורס"

אופיר טורס
עולם נפלא בהישג ידך.

תל־אביב: בן יהודה 32, טל' 280025
בן יהודה 84, טל' 233961
ירושלים: אגף מלון המלך דוד, טל' 222777
חיפה: דרך העצמאות 62, טל' 673011.

AIR FRANCE

גולדה במקום ג'יי־אר

מבקר־תיאטרון נראה פעם כשהוא קם בשעת הצגתו של מחזה, דקות מעטות אחרי ההתחלה, ויוצא מהאולם. למחרת היום כתב ביקורת קטלנית על ההצגה.

„איך העזת לכתוב כך, אחרי שלא ראית אלא חלק קטנטן של המחזה ?" התרעם הבימאי.

„איני צריך לאכול ביצה שלמה כדי לדעת שהיא סרוחה," השיב המבקר.

זוהי גם תגובתי על הסידרה גולדה, המוצגת עתה בטלוויזיה הישראלית, במקום הסידרה דאלאס.

קודם כל, בהשוואה לגולדה, דאלאס, היא מעשה־תיפארת של התרבות האנושית. בהשוואה לגולדה שבסרט, סו־אלן היא אשה אינטליגנטית, ופאמלה היא גאון־הדור. היכן אתה, ג'יי־אר הטוב והחביב ?

גולדה

הזדמן לי, במשך הדקות שבהן הכרחתי את עצמי לצפות במירקע, לראות את הפוגרום הנוראי שגולדה היתה עדה לו בילדותה. הצרה היא שפוגרום זה לא היה ולא נברא. אף שגולדה דיברה עליו בלי הרף, הסתבר — כאשר נשאלה לפרטי העניין — שמעולם לא היתה עדה לשום פוגרום. היא היתה בעיר מסויימת כאשר פשטו שמועות שעלול להתרחש פוגרום, אך הפוגרום לא נערך. הוא היה קיים רק בדמיונה של גולדה מאיר.

(יש כאן קוים מקבילים לביוגרפיות של שני אישים אחרים, המתאימים בהחלט לחברתה של גולדה, מנחם בגין, המדבר עד בלי די על השואה, מעולם לא היה בשואה. הוא נטש את ורשה לפני בוא הגרמנים, שהה בווילנה עד שהסובייטים באו לשם, נכלא בברית־המועצות ובא עם הצבא הפולני הימני מרוסיה ארצה. את השואה, שהטביעה חותם כה עמוק על תודעתו, הוא ספג רק מכלי שני ושלישי. ואילו אריאל שרון מספר על ההתנפלות שעמדו ערבים מקלקיליה לערוך בכפר מולדתו, כפר־מלל, ועל ההכנות שנעשו לקראת מאורע זה — אלא שהוא עצמו מודה שההתקפה לא נערכה, ושהמארוע כולו קיים רב בדמיון אמו, הדומה מאוד לגולדה).

נראה לי כי הסידרה כולה אינה מראה מציאות כלשהי, מילבד המציאות הנפשית של גולדה מאיר — שלא להשתמש בביטוי אחר להגדרת עולמה הרוחני. הדמות המגולמת על־ידי אינגריד ברגמן היא אמנם מטופשת ודוחה למדי, אך אין היא דומה במאומה לגולדה שכולנו הכרנו אותה.

גולדה היתה סנטימנטלית כמו עמוד־ברזל, מתוחכמת כמו קיר ונבונה כמו סכין־מיטבח. במילים פשוטות, היא היתה אשה בעלת תפיסה פרימיטיבית להחריד, בלתי־מסוגלת לחלוטין למחשבה מופשטת, ללא פיקחות וחוש־הומור מינימלי. כמו שאמר עליה פעם דויד בן־גוריון, הכישרון העיקרי שלה היה כושר־השינאה. היא שנאה הרבה, ושנאה רבים.

במה היתה, בכל זאת, גדולתה ? במה הטביעה את חותמה, הרשימה את הבריות והשתלטה על המדינה ? היה לה מה שנקרא „כושר מנהיגות," אותו כישרון אשר יותם, בנו של גידעון, ייחס אותו במשל התנ"כי המפורסם לאטד, שאין לו פרי ואין לו ריח־ניחוח.

גולדה היתה בעלת אישיות חזקה. היה לה כוח־רצון כביר. היה לה ביטחון עצמי מופרז, מן הסוג האופייני רק לאנשים פרימיטיביים, ברוטאליים, שעולמם הנפשי דל מדי מכדי שיתעוררו בליבם ספקות. גם בכך היא דומה, אולי, לאישים שהזכרתי זה עתה.

הדייסה הסאכארינית המבחילה, שהוכנה על־ידי המפיקים הפיקחיים עבור החלק היותר מטופש של היהדות האמריקאית והמוגשת עתה לציבור הישראלי, אינה רק זיוף היסטורי גמור. הוא גם עלבון לאינטליגנציה ולכוח־הזיכרון של הצופה הישראלי, שזה אמור, עתה, להיות מזונו הרוחני.

גוי במישפחה

הדיפלומטים הם, בדרך כלל, אנשים די משעממים. תפקידם הוא לעשות רושם טוב, לא לשתות יותר מדי במסיבות דיפלומטיות אינסופיות, להעביר איגרות ולחבר דו"חים. כדברי הדיפלומט הבריטי הנרי ווטון לפני 350 שנה, „שגריר הוא אדם הנשלח לחוץ־לארץ כדי לשקר לטובת ארצו."

הקנדים הצליחו, איכשהו, לחרוג מן השיגרה הזאת. השרות הדיפלומטי הקנדי מתחיל להזכיר את האגדות על המישטרה המלכותית הרכובה של קנדה.

זכורה הפרשה של הצלת בני־הערובה האמריקאיים בטהראן בידי השגריר הקנדי שם, פרשה נוגעת־ללב ומעוררת־הערצה.

עכשיו באה הפרשה של תיאודור ארקמן, בן ה־48, השגריר הקנדי בביירות. כאשר כל עמיתיו נטשו את הגיהינום של ביירות המערבית, הוא נשאר בה. הוא פתח את המרתף של השגרירות לפני הנשים והילדים של השכונה, וטיפל בהם. הוא חיווה את דעתו על המתרחש בביירות בצורה בוטה ונחרצת, בלשון בלתי־דיפלומטית בהחלט. על כך זכה בשבחים ובגינויים בפרלמנט של ארצו. וכאשר הצטווה לעבור לביירות המיזרחית, נשארו אחריו שני דיפלומטים אחרים, כדי לטפל בשוכני־המרתף. אחד מהם נהרג.

לא פגשתי מעולם בדיפלומט הזה, אך הייתי רוצה אי־פעם לפגשו, כדי ללחוץ את ידו. הלוואי והיינו שומעים סיפורים כאלה על הדיפלומטים שלנו, באל־סלוואדור או בפיליפינים או בכל מקום אחר.

תחת זאת הותקף אחד השגרירים שלנו בכנסת מפני שערך מסיבת־כלולות לבתו, שנישאה לגבר לא־יהודי. שומו שמיים. גוי ! נשואי־תערובת ! טפו־טפו־טפו !

כאשר תתפרסם התקפה זו בעיתוני אותה ארץ דרום־אמריקאית, שבה מכהן השגריר, יוכלו הקוראים לחשוב

אורי אבנרי

יומן אישי

חלילה כי שגריר זה מייצג מדינה שבה שולטים חוקי־גזע כמו חוקי־נירנברג של הרייך השלישי או חוקי־האפארטהייד של ידידתנו הדגולה, דרום־אפריקה.

פטריוטים בניו־יורק

כשהייתי בניו־יורק סיפר לי ידידי אלכס מסיס שני סיפורים.

סיפור א':

באו אליו שני צעירים ישראליים, בני 18. ערב גיוסם לצה"ל יצאו לטיול בארצות־הברית. ידיד ביקש מהם למסור לאלכס חבילה. כתמורה הזמין אותם אלכס לארוחת ערב במיסעדה.

הצעירים הצטיינו בתיאבון בריא. במשך כל הארוחה דיברו על פוליטיקה. היה ברור להם שצריכים לעשות כאסח לפלסטינים, להשמיד את אש"ף, לכבוש את לבנון, לדפוק את כל הערבים, וכן הלאה.

„ומה אתם מתכוונים לעשות אחרי גמר השרות ?" התעניין אלכס.

„אנחנו עומדים להסתדר כאן בניו־יורק, כמובן," השיבו, והתחילו לתחקר את אלכס על הפרנסות בעיר גורדי־השחקים.

סיפור ב':

הוא נסע במונית. בניו־יורק חייבים נהגי־המוניות להציג בהבלטה שלט הנושא את שמם ותמונתם. וכך למד אלכס לדעת כי הנהג הוא אחד גריגורי אליאשוילי, או משהו דומה.

כששאלו אלכס למוצאו, אמר הנהג בגאווה : „אני ישראלי !"

זה עורר את סקרנותו של אלכס, והוא שאל אותו על תולדות חייו. מסתבר כי האיש הוא בן 40. במשך 29 שנים חי בברית־המועצות. שנתיים חי בארץ. מזה תשע שנים הוא חי בארצות־הברית.

כלומר, האיש בילה בארץ כ־5% מימי חייו, ואחיזים אלה הולכים ופוחתים, כמובן, מדי שנה. אין הוא חולם על שיבה לארץ.

אבל הוא ישראלי. וגם פטריוט קיצוני.

גבע הגרמני

מיקרהו של אלי גבע הושווה במאמרים שונים לפרשה היסטורית, הקשורה בשמו של אחד מאבות הצבא הפרוסי, הרמטכ"ל הלמוט פון־מולטקה.

מולטקה זה (רגילים לקרוא לו מולטקה־האב, להבדיל מבן־אחיו האפסי, בעל אותו השם, שהיה הרמטכ"ל של הצבא הגרמני בראשית מילחמת־העולם הראשונה) הטביע חותם עמוק על ההיסטוריה הגרמנית. לא זה בילבד שניצח על המילחמות שבהן קם הרייך הגרמני השני, בשנות ה־60 וה־70 של המאה שעברה, אלא שהיה גם דמות חינוכית ממדרגה ראשונה. הוא הטיף לאורח־חיים של הצנע־לכת, ותבע מקציניו „להיות יותר מאשר להיראות." לאמור : לא חשוב מהי תדמיתך בעיני הזולת, חשוב מה שאתה מהווה באמת.

חייו של מולטקה התקשרו לפחות פעם אחת בחיי ארצנו. הוא נשלח כמדריך לצבא העות'מאני, כאשר זה היה נתון במילחמה על ארץ־ישראל, לבנון וסוריה מול איברהים באשה, בנו של מייסד מצריים החדשה, מוחמד עלי. איבראהים לא למד את תורת המילחמה באקדמיה הצבאית הפרוסית, אך הוא הביס את הצבא התורכי, והלמוט פון־מולטקה הצעיר נאלץ לברוח על חייו באישון־לילה, כמדומני בכותונת־לילה.

הפרשה, שהעלתה את שמו של אציל פרוסי זה בוויכוחים האחרונים, אירעה במילחמת 1870, מילחמה שהחלה בעיקבות פרובוקציה מכוונת של ראש־הממשלה הפרוסי, אוטו פון־ביסמארק. הצבא הפרוסי ובעלי־בריתו פרצו אל תוך צרפת, ובמילחמת־בזק הביסו את הצבא הצרפתי ולכדו את הקיסר, נפוליון השלישי ביש־המזל. אך פאריס לא נפלה. עיר־הבירה הוסיפה להתנגד, והצבא הפרוסי הטיל עליה מצור — כמו צה"ל על ביירות.

הימים חלפו. ביסמארק חשש שמא מעצמות זרות — בריטניה ואוסטריה — יתערבו בנעשה ויעצרו את הגרמנים. הוא רצה לסיים את המילחמה במהירות, בכל מחיר. על כן דרש להפגיז את פאריס, בלי רחם, כדי להביא לכניעתה.

הרמטכ"ל מולטקה, בניגוד לרמטכ"ל רפאל איתן, התנגד לכך בחריפות. הוא הביא נימוקים צבאיים — מחסור בתותחים כבדים ובתחמושת.

אולם ביסמארק טען כי מניעיו האמיתיים של מולטקה שונים לגמרי. יורשת־העצר של פרוסיה היתה אנגליה, בתה של המלכה ויקטוריה. היא הביעה התנגדות תקיפה להפגזה, על־סמך נימוקים חזקים ביותר. גם למולטקה היתה אשה אנגליה, וביסמארק הסיח בפני מולטקה שהוא משועבד להשפעה בריטית.

מולטקה

בסופו של דבר חיבר מולטקה תזכיר, שבו פירט את כל הנימוקים הצבאיים נגד ההפגזה. אך הוא לא הגיש תזכיר זה מעולם, אלא רק תייק אותו. יש אומרים שהוא רק רצה לשמור על טוהר מצפונו. פאריס נפלה אחרי מצור שנמשך ארבעה חודשים.

אגב, עמדות שני האישים בפרשה זו היתה שונה לגמרי מעמדתם הפוליטית העקרונית. דווקא מולטקה תבע לכבוש את כל צרפת, גם במחיר קורבנות רבים ביותר, כדי להכתיב לצרפת שלום נוקשה וסיפוח שטחים צרפתיים נרחבים לגרמניה, מטעמי ביטחון. הוא חשב על „עומק איסטראטגי," במושגים שהתיישנו בינתיים, אך שנשארו חביבים בעיני שוחרי־הסיפוח הישראליים כעבור מאה שנה. ואילו ביסמארק רצה להסתפק בסיפוח שטחים מצומצמים באלזאס ובלותרינגיה, וגם בעניין זה היסס מאוד, ודחה בפירוש את כל הנימוקים הביטחוניים לסיפוחם.

אף שהנסיבות החיצוניות דומות, קשה להשוות בין פרשת־מולטקה ופרשת־גבע. מעשהו של גבע היה מוסרי טהור — והוא לא הסתפק בתיוק התנגדותו בתיק כלשהו. אך גם למעשהו של מולטקה היתה השפעה מוסרית וחינוכית רבה על הצבא הגרמני. אולי אין זה מיקרה שבן־מישפחתו נמנה עם הקושרים נגד היטלר, שהוצאו להורג על־ידי הנאצים. ואולי אין זה גם מיקרה שאלי גבע הוא בנו של אלוף שנולד בעיר דוברת־גרמנית.

גבי זלצמן מוועד עובדי „אל־על" טוען, שלא נתנו לו הזדמנות להיות לך ואלנסה הישראלי, כי שיחררו אותו בערבות. לדבריו הוא אינו איש פוליטי ושייך רק למיפלגת „אל־על"

בפברואר דיברו על פיטורין של 300 עובדים ועכשיו מדברים על מיספר גבוה פי שלושה!

●

ההחלטה הזאת היא לא הגיונית, אין לה צידוק, לא כלכלי ולא מוסרי, וכולם מודים בזה!

●

יש לי הרגשה שדעת הקהל השתנתה לטובתנו בצורה דראסטית רק בגלל הכפייה הדתית

הרב כץ חושש שאם האגודה תמשיך לכפות על הציבור החילוני את רצונותיה, תהיה פה מילחמת־אחים!

●

מסתובבים עכשיו בשטח שוטרים לבושי אזרחית שמצלמים ומטרידים, שואלים שאלות ולוחצים על עובדים

●

בגין טוען שכאשר הוא מציץ מחלונו בשבת, ורואה מטוס של „אל־על" בשמיים, זה מפריע לו

ראיינה שרית ישי

„להיות עם חופשי בארצנו!"

אם חשב מישהו שהמילחמה תדחה את רוע הגזירה, ואגודת־ישראל תדחה את ביצוע הפסקת טיסות „אל־על" ב־שבת, הוא התבדה. „אל־על" אמורה להפסיק את טיסות השבת והחג שלה החל ב־1 בספטמבר.

עובדי „אל־על" החליטו שלא לעבור על העניין לסדר היום. הם נקטו בכמה פעולות דראסטיות, שבגלל אירועי ביירות נדחקו כמעט לשולי החדשות. רק אחרי שהעובדים החליטו שלא להעלות יהודים חרדים חובשי קפוטות על המטוסים, הם זכו בתשומת־הלב שלה ציפו, וזכו בכי־נויים „אנטישמיים" ו„נאצים".

גבי זלצמן, דובר ועדי „אל־על" טוען, כי השימוש במילים האלה הוא סגנונו של המישטר, שהפך אותן למטבע עובר לסוחר.

מאז תחילת המאבק אני עוקבת אחרי פרשת „אל־על". בתחילה ראיינתי את בומה שביט, מי שהיה יושב־ראש הנהלת הדירקטוריון של „אל־על"; אחר־כך את יושב־ראש ועד־הטייסים, הקברניט צו־ליק עופר. כעת חיפשתי אישיות בולטת מקרב עובדי „אל־על".

פגשתי את גבי זלצמן. בחור נאה, גבה־קומה, בעל כושר התבטאות מצויין. גבי אמר לי בצחוק, שלא נתנו לו צ׳אנס להפוך ללך ואלנסה, כאשר שוחרר בער־בות מייד אחרי שנעצר בהפגנה מול ביתו של השר שפירא.

שמו של לך ואלנסה ומאבק איגוד־העובדים בפולין, עולה שוב ושוב בשיחה עם עובדי „אל־על".

הפעם הם זועמים ברצינות. לא מדובר פה בהעלאה במשכורת, לדבריהם מדובר בדיני נפשות. רבים מהם יודעים כי ימצאו את עצמם בחוץ בעתיד הקרוב מאוד. הם צופים פיטורין של 900 אנשי „אל־על", לרובם לא תימצא עבודה תחליפית. חברת „מעוף" אינה זקוקה לעובדים, וחברת „ארקיע" מושבתת על רקע פיטורי טייסים שלה. לאן יילכו המפוטרים? היכן יעבדו הטייסים?

גבי זלצמן מדבר על ירידה. גם אחרים מאיימים בירידה. המאבק בשלב זה הוא מתון, לטענתו. סגירת הכביש לירו־שלים, הפגנת לפידים מול ביתו הצפון

תל־אביבי של אברהם שפירא, החרמת נוסעים חרדיים. כמה זמן יימשך המאבק המתון הזה? גבי זלצמן מספר על עיתון בשם „בני־ברק", היוצא לאור בעיר ה־חרדית. העיתון מנבא הפגנות אלימות של עובדי „אל־על" בשבתות. גבי זלצמן אומר: למה שלא נאמץ לנו כמה מהרע־יונות של העיתון!

הוא שלח אותי לכתובת ברחוב בר־כוכבא בבני־ברק. שם, בחנות למכירת תקליטים וצורכי־חשמל, תלוי שלט מאיר עיניים: „הכניסה לכלבים ולעובדי ,אל־על' אסורה." מישהו אמר משהו על אנטי־שמיות!

● **מתי התחלתם את פעולות המחאה שלכם באופן מעשי?**

כל העניין התחיל בפברואר. בדיוק אז נבחרתי כחבר־ועד. ברגע שנפלה ההחלטה לסגור את אל־על בשבתות, בירנו מה קורה, ואחרי בדיקות הסתבר שהנזקים שייגרמו לחברה עצומים. יש דו"חות ה־מדברים על נזק של 150 מיליון דולר למ־שק, ועל יותר מ־40 מיליון דולר נזק ל־אל־על. אני לא אומר שאני דואג בראש וראשונה למשק. מה שמדאיג אותי הם פיטורי עובדים באל־על. בפברואר דובר על פיטורים של 300 איש. כעת מדברים על מיספר גבוה פי שלושה.

אחרי העניין הזה עשינו שלושה חוד־שים בנסיונות שיכנוע. עד המילחמה עשינו שדולה (לובינג) קבועה בכנסת. נפגשנו עם כל השרים. ניסינו להסביר ולשכנע. קיווינו להשיג את המטרה. הרי ההחלטה הזאת אינה הגיונית. אין לה צידוק, לא כלכלי ולא מוסרי. כולם מודים בזה.

● **מי זה כולם?**

כל חברי הכנסת, לבד מחברי אגודת־ישראל, שדיברנו איתם.

● **הבטיחו לכם שיתמכו בכם בהצבעה בוועדת הכספים?**

זו הבעיה. כולם טוענים שהם איתנו, אבל מודים שאם בגלל הצבעתם בעדנו יהיה חשש לנפילת הממשלה או לפירוק הקואליציה, יצביעו נגד.

● **בניגוד לצו מצפונם?**

בדיוק.

● **מי אמר לך כך?**

רוב חברי הקואליציה.

● **מי? תן לי שמות.**

חברי־הכנסת דן תיכון, דרור זייגרמן, מיכאל קליינר.

● **אמרו שיצביעו בניגוד למצ־פונם?**

זייגמן נמנע. לתיכון יש בעיה — הוא איש כלכלה מובהק. הוא טען שאינו רואה מקום להפסקת הטיסות, אבל אמר שלא תהיה לו ברירה. אם תהיה סכנה שהממ־שלה תיפול, ייאלץ להצביע נגדנו.

● **בניגוד למצפונו?**

בפירוש. עשינו ביום החמישי הפגנת־תמיכה ליד ביתו. רציננו לחזק אותו, ש־יצביע בעדנו ונגד סגירת אל־על בשבתות.

יחסית לשוק העולמי אנחנו מרוויחים מעט מאוד, וגם יחסית לבעלי מיקצועות חופשיים בארץ

את לא מתארת לעצמך איזו מכה נפלה עלינו! הפסקנו את הפעילות במילחמה. 750 עובדים של אל־על היו מגוייסים. למי היה ראש למאבקים? מי העלה בדעתו ש־בתוך כל הבלגאן של המילחמה והצרות האיומות ימשיכו לדחוף את עניין אל־על? אבל זה נדחף, כי האגודה אינה עוסקת במילחמות. אנשיה לא משרתים בצבא. אז היה להם זמן לדחוף את עניין סגירת אל־על בשבתות. אני אומר לך: אל־על תתמוטט אם ישביתו אותה 70 יום בשנה. היא תתמוטט.

■ ■ ■

● **מי יהיו הראשונים שיפוטרו?**

בכל הסקטורים יהיו פיטורים: תחזוקה, טייסים, מהנדסי־טיס, טכנאים, פקידים — כולם.

● **לפי איזה קריטריון?**

קריטריון טבעי של אחרון בא ראשון יוצא. לי יש צ'אנס שיתנו לי עוד איזה חצי שנה — שנה.

● **אחרי 14 שנות עבודה בחב־רה אתה מאמין שיפטרו אותך תוך חצי שנה־שנה?**

איזה סיכוי יש לאל־על להחזיק מעמד? מכסימום שנתיים. החברה תתגמד. אין מנוס מזה. אל־על היא חברה בעלת מור־ניטין לא מבחינת צי מטוסים, כי אם מב־חינת ביצועים. החברה לא תוכל להחזיק די מטוסים. בסוף היא תהיה כמו מעוף, כמו ארקיע, לשימוש שרים בנסיעותיהם לחו"ל.

אל תשכחי שלאל־על יש יעדים נוספים, מלבד הטסת נוסעים לחו"ל. אל תשכחי כי אל־על היא נושאת הדגל הישראלי לניירובי, לדרום־אפריקה, לתורכיה. אל תשכחי את מיבצעי יום־כיפור. אל תשכחי

קיבלנו הוראה להפוך מטוס־נוסעים למטוס־מיטען במילחמה הזאת, שלחתי אותם ל„ארקיע"!

את מיבצעי איראן, כאשר מטוסי אל־על נחתו בטהראן כשחומייני כבר השתלט עליה. אל תשכחי שלאל־על יש מטוסי־מטען מדגם ג'מבו. החקלאים חייבים לייצא לשוקי אירופה ביום ראשון. אם אל־על לא תטוס בשבת, יעשו זאת בחב־רות זרות. אל־על תיאלץ למכור את מטו־סי־המיטען, ומה יהיה אם חלילה יקרה עוד יום־כיפור כזה? באילו מטוסים יביאו את המיטען שהביאו אז?

אספר לך סיפור: קיבלנו הוראה להפוך מטוס־נוסעים למטוס־מיטען,

במילחמה הזאת. אמרתי למי שנתנה את ההוראה: לכי לכנף, לארקיע, למה את באה אלינו?

● **למרות מאבקכם הצודק, אתם סובלים מדעת־קהל עויינת. אנשים לא אוהבים את עובדי „אל־על". טוענים שאתם מרוויחים משכו־רות גבוהות, מנקרים עיניים ב־נסיעותיכם לחו"ל.**

לא הייתי מגזים בעניין הזה. יחסית לשוק העולמי, אנחנו מרוויחים מעט מאוד, וגם יחסית לבעלי מיקצועות חופשיים דו־מים בארץ. אני נוסע במכונית מדגם 1970, גר בדירת שלושה חדרים בחולון. יחסית לשכניי העוסקים בשאר מיני מיקצועות, אין לי יתרונות כלכליים. אני חי כל הזמן באובר־דראפט. ובאשר לטיסות החינם — זה מעוגן בחוק יאטא, שאל־על חברה בו.

לעובד בחברת־תעופה מגיע כרטיס אחד בשנה, וזה לא על חשבון אל־על ולא על חשבון אף אחד. ואת רוצה שאני אגלה לך משהו? יש מיקרים שאני מגיע עשר פעמים לשדה וחוזר הביתה, כי אין מקום. אנשים נתקעים בשדות־תעופה בגלל חוסר מקום. חוזרים בדרכים עקלקלות כדי לא לאחר לעבודה, וזה עולה להם יותר כסף מכרטיס רגיל — זה נקרא מנקר עיניים? מה זה היום כרטיס־טיסה? זה הסיפור הזול. הבעיה היא השהייה בחו"ל, לא כר־טיס־הטיסה.

● **ובכל זאת, דעת־הקהל אינה אוהדת?**

היתה לנו בעיה עם דעת־קהל. עשינו שבועיים החתמה על עצומה שקראנו לה להיות עם חופשי בארצנו, נגד הפסקת הטיסות, נגד כפייה דתית. חתמו יותר ממאה אלף אזרחים. נדחקו בתור כדי לחתום. היו שאמרו לנו: „אנחנו לא עו־שים את זה בגלל אל־על אלא בגלל הכ־פייה הדתית. אנחנו זוכרים לכם שביתות ומאבקים." הסברנו להם, דיברנו איתם. יש לי הרגשה שדעת־הקהל השתנתה לטו־בתנו בצורה דראסטית, רק בגלל הכפייה הדתית.

■ ■ ■

● **מי האנשים העומדים מא־חורי המיבצעים האחרונים של הפגנות־המחאה ב„אל־על"?**

אני לא יכול להגיד לך שמות. הדב־רים מתארגנים באופן ספונטני, או מאור־גנים על־ידי ועדי־העובדים.

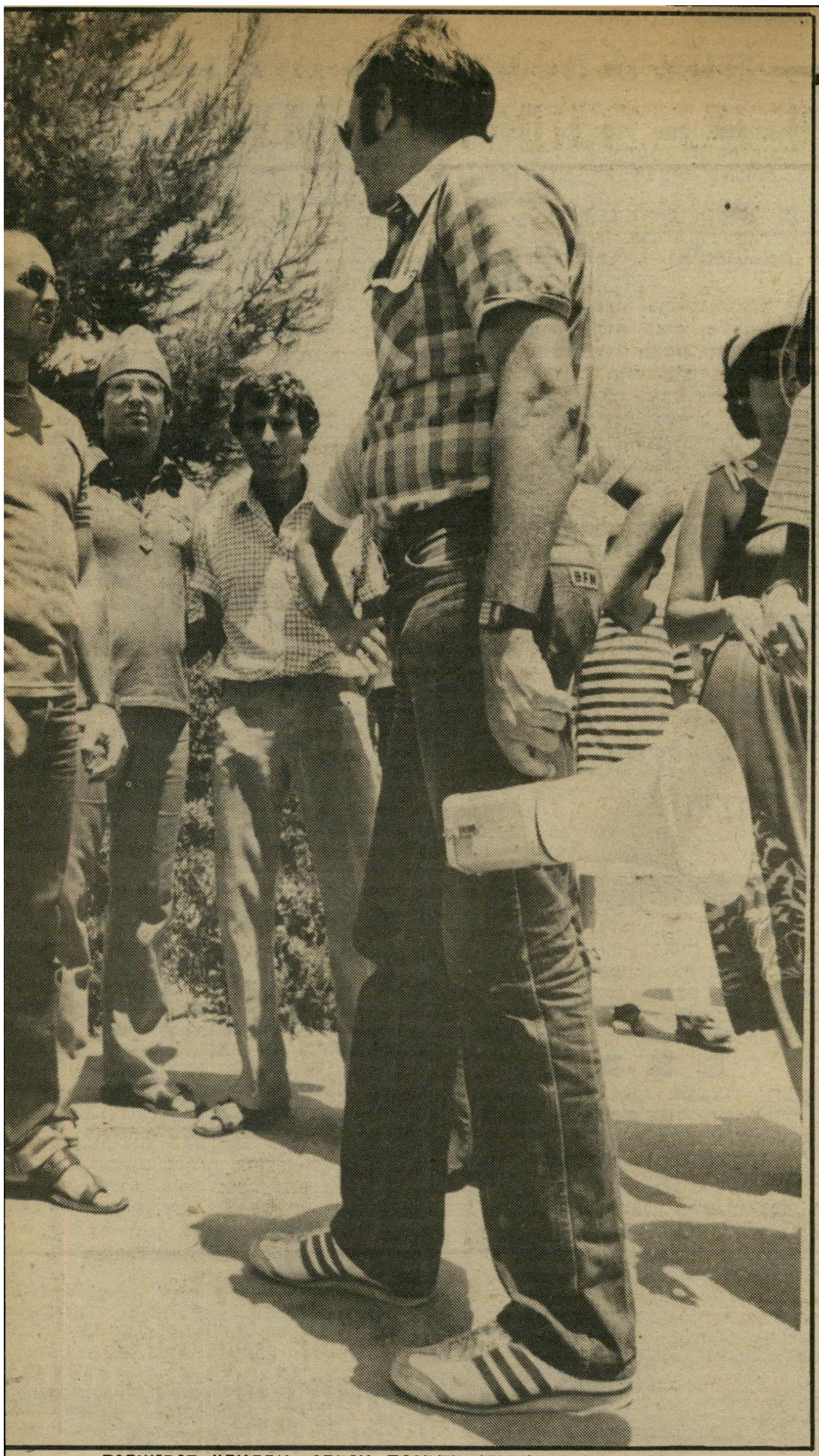

גבי זלצמן (מימין עם רמקול) בהפגנת עובדי „אל־על" בירושלים

הוועד ממתן

● **מי הגה את הרעיון לא להר־שות ליהודים חרדים לזכשי קפו־טות לטוס ב„אל־על"?**

קשה לומר של מי היה הרעיון. תאמיני לי שאנחנו, אנשי הוועד, נחשבים למתו־נים. אנחנו נמצאים בלחצים איומים. אנ־שים דורשים מאיתנו לעשות פעולות יותר דראסטיות נגד הכפייה הדתית. אנשים רוצים לנקוט בצעדים יותר קיצוניים, יותר

750 עובדים של „אל־על" היו מגוייסים. למי היה ראש למאבקים? האגודה לא עוסקת במילחמות, ולהם היה זמן!

אלימים, ואנחנו כל הזמן ממתינים, מנ־סים למנוע אלימות. שוחחתי רק השבוע עם מנחם פורוש מהאגודה. הוא טען ש־הוא יודע שהם אשמים במצב שאליו נק־לענו. הוא הודה שהוא חייב לרצות את הרבנים עד ה־1 בספטמבר, ולא — יטילו עלינו הרבנים חרם. אני נמצא בקשר עם הרב עמי כץ מעיר־אובות, שמתעסק עם בעלי תשובה. הוא מתקשר אלי כל יום. הוא שלח מיכתב לבגין, שבו טען נגד הכפייה הדתית. הוא טוען שאין לאלץ בכפייה אלא בדרכי נועם ושיכנוע. הרב כץ אמר לי, שלאגודת־ישראל אין זכות להטיל חרם, אלא רק לרבנות הראשית. הרב כץ חושש שאם האגודה תמשיך לכ־פות על הציבור החילוני את רצונותיה, תהיה פה מילחמת אחים. הוא גם הסביר לי כי כדי להטיל חרם צריך לקרוא לאדם שלוש פעמים ולהזהיר אותו. ואחר־כך, אחרי הטלת החרם, אין מגע בין הגוף המחרים והגוף המוחרם. את יודעת מה? זה מצב אידיאלי! אסור יהיה להם לגעת באל־על.

● **אתם לא פוחדים להפסיד אותם?**

להפסיד אותם? הם לא נוסעים איתנו! הם נוסעים בק־ל־מ, בסוויסאייר. יש להם סוכן שמסדר להם יותר זול. הם אוכלים את הגלאט כושר שלהם במיטבח טרף. הם טוענים שזה כשר למהדרין. אני מטיל ספק בכך. הם לא טסים באל־על, כך שאין בעיה.

● **מי הם, אם כך, הנוסעים החרדיים של „אל־על"?**

אנשי חב"ד, אנשים רבים אחרים שהם דתיים. בוודאי שאנחנו לא בונים על נוס־עי האגודה.

● **שפירא הוא נוסע קבוע?**

שפירא כן. הוא וכל המיטענים שלו. אבל מאדם אחד אל־על לא תיוושע. שפי־רא הוא אדם נחמד מאוד, נעים־שיחה, סוחר ממולח. הוא הציע לנו כל מיני הצ־עות, שהייתי קורא להן שוחד.

● **איזה סוג של הצעות?**

„להיות עם חופשי בארצנו!"

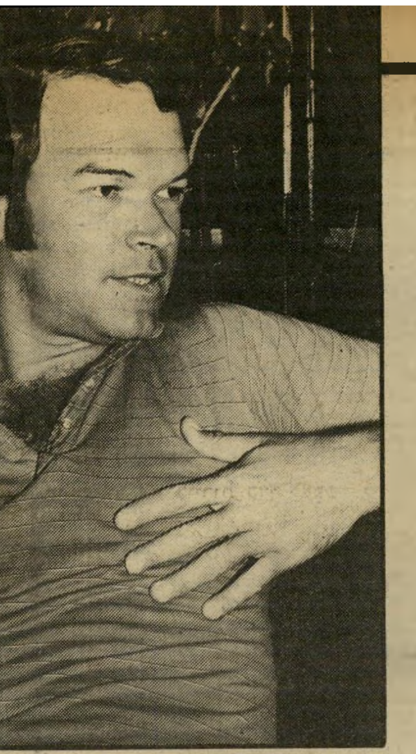

גבי זהצמן
לא מרוויחים הרבה

(המשך מעמוד 19)

הוא הציע, למשל, שהוא יפעל לביטול הצ'ארטרים, אם נוותר על עניין השבת. זה לא מקובל עלינו, למרות שמדיניות השמיים הפתוחים של הממשלה פגעה באל־על. כיום אל־על מתחרה בשוק בכבוד, ותוך שנתיים־שלוש תהיה מסוגלת להגיע לאיזון כלכלי. אין לנו שום עניין לפגוע בציבור הנוסעים. אין לנו שום עניין להיות סוחרים ולעסוק במיסחר עם חבר־הכנסת שפירא. היו עוד נסיונות להציע לנו הצעות שונות ומשונות. אנחנו לא מוכנים לפשרה. אל־על תטוס בשבת והעובדים לא יפוטרו.

● איך נפלה ההכרעה למנוע מחרדים לעלות על המטוסים?

זה היה ספונטני. אנחנו קוראים לזה „זרזה". נכנס לחברה השיגעון בראש. הצעות התגלגלו בשטח, והחבר'ה יצאו לשדה והתחילו לפעול. עשינו הכל כדי למנוע הרמת יד, ותאמיני לי — זה היה כמעט אפשרי שילכו שם מכות. גם זה הסתובב בשטח. אם הייתי מספר לך מה מציעים לנו, אם הייתי מספר לך מה החבר'ה רוצים לעשות נגד אלה שזרקו אבנים ברמות, נגד מטנפי המצבות...

את יודעת שבבני־ברק יוצא עיתון בלתי תלוי, הקרוי בני־ברק. במאמר מרכזי שלו הוא כתב: „מתפרעי אל־על מתכננים התפרעות רבתי בבני־ברק. יבואו לכאן אחרי ה־1 בספטמבר ויסעו במכוניותיהם בשבת הלוך ושוב." את יודעת מה? העיתון צודק! אבל תאמיני לי, נסיעה במכוניות זו הפעולה הכי עדינה שמתכננים פה החבר'ה. איך אמר העיתון מבני־ברק? „יירדו הגיבורים מהמשאיות ויפליאו מכותיהם באותם הכואבים את כאב השבת."

הם יודעים מה שהם אומרים. זו לא בעיה בשבילנו לבוא עם החבר'ה שלנו, שכולם יוצאי צבא, ולהכות את החבר'ה האלה המיידים אבנים ברמות.

● איך האווירה בהאנגרים של „אל־על"?

אווירת פחד וחשש. שפירא דיבר עם בורג, וכעת מסתובבים בשטח שוטרים לבושים באזרחית, שמצלמים ומטרידים, שואלים שאלות, לוחצים על עובדים, מפחידים. אותי עצמי עצרו ליד ביתו של שפירא. אבל מה לעשות, שיחררו אותי. לא נתנו לי צ'אנס להיות לך ואלנסה.

אבל בלי צחוק, הודענו להנהלה שאם השוטרים לא יסולקו מההאנגרים ומהשדה, זה או אנחנו או הם. אנחנו נסתלק.

● אתה סבור כי ההחלטה שלא להרשות ללובשי קפוטות לעלות על מטוסי „אל־על" היתה החלטה טובה?

כן. האקט היה אקט של כפייה נגד אנשים המזוהים עם אגודת־ישראל, שמנסים למנוע מאיתנו לטוס בשבת. היו כאלה שטפלו עלינו מילים כמו אנטי־שמים ונאצים. המישטר הזה הפך את המונחים האלה למטבע עובר לסוחר. הוא משתמש בהם יותר מדי. לא רק נגדנו, נגד כולם. אני חושב שאלה מילים גדולות מדי מכדי להשתמש בהן כל שני וחמישי.

אם שלמה ניצן, בשעה טובה, יכול לספר בדיחה על אל־על וללבוש פיאות קפוטה וכובע של קפטין, אז למה לנו אסור? עכשיו בן־מאיר צועק שמהיום כולנו יהודים עם שטריימל! מה הם מנסים לעשות? הם לא מבינים שהכוונה היתה סמלית?

● אינך סבור כי פעולה בנוסח הזה מסיחה את דעת־הקהל מהבעיה העיקרית והופכת את כל העניין לקוריוז?

לא, איני סבור כך. בניו־יורק פירסמו כל מיני כתבות כאילו משכנו בפיאות. את יודעת מה? האשה שנפלה נדחפה על־ידי בנה, ואיש מהם לא רץ להרים אותה. איש שלנו, חובש צבאי, נשא אותה על כפיים ונתן לה עזרה. איזה קוריוז? אנחנו רציניים. הפגנו ברמות, הפגנו מול ביתו של שפירא. אנחנו נחדד את הפעילות שלנו אך ורק נגד אלה המונעים מאיתנו לטוס בשבת.

● בשבת לפני האחרונה גרמתם בירושלים פקק ענק דווקא לאלה שלא כופים עליכם דבר.

תכננו פיקניק המוני. זכותנו, לא? גם עובדי בנק־לאומי נוסעים לפיקניק. לקחנו ילדים ומישפחות. את חושבת שהייתי לוקח את ילדיי למאבק אלים? הלכנו להזדהות עם אנשי רמות. כדי לחדד את נקודת הדיון, כדי לתת להם כוח.

■ ■ ■

● עד לפני שצצה הבעיה שלכם, ישבתם מול הטלוויזיה וצפיתם במאבק של אנשי רמות בדתיים מבלי לנקוף אצבע.

בדיוק כך. אנחנו מודים בכך. ואני רוצה להגיד לך, שאלה היושבים כעת מול הטלוויזיה, צופים במאבקנו ולא נוקפים אצבע, עושים מה שעשינו אנחנו. כי אני מאמין שאנחנו רק ההתחלה. אחרינו יבואו כל היתר. המדינה הזאת תהפוך לבלתי־נסבלת, לדתית.

העניין הזה עם רמות הוא בלתי־נסבל. גם לי לא נוח שנוסעים לי ליד הבית. זה עושה רעש. אז מה? שאני אזרוק אבנים? הרב פורוש אומר שבשביל השבת מותר הכל. את יודעת כמה עולה הכביש העוקף? כמה עולים 30 שוטרים בכל שבת וכמה עולים אלה שמחלקים פתקים לנסוע בכביש העוקף? את יודעת שבכסף שעלה הכביש והשוטרים יכלו לסבסד את אל־על?

● טענת כנגד שפירא שבניו לא שירתו בצבא?

כן, אבל אחר־כך קיבלתי תגובות שהם כן שירתו בצה"ל. אני לא יודע אם זה נכון. לא בדקתי. פגשתי באחת ההפגנות שלנו בחור בן 21, יענקל'ה שמו. שאלתי אותו: שירתת בצבא? אמר לי לא. אמרתי: תיראה, כשהייתי בן 18, חלמתי להיות מהנדס. אבל הלכתי כמו כולם לצבא. אחר־כך לאבא שלי לא היה כסף לתמוך בי. נאלצי לצאת לעבודה, ותראה אותך! אתה ממומן על־ידי. אני משלם את הלימודים שלך. אתה לומד תורה כי זה מה שאתה רוצה, ואתה עושה את זה על חשבוני. יש פה אפליה חמורה בין הציבור הדתי־חרדי והחילוני. ובכלל, מה הם עושים לטובת המדינה, אנשי האגודה? הם יושבים ברובם הגדול בניו־יורק.

● מדוע אתם תוקפים את האגודה? מדוע אינכם תוקפים את הממשלה המאפשרת להם להתנהג כפי שהם נוהגים?

לא שאנחנו לא תוקפים את הממשלה. אנחנו, חלילה, לא חושבים שהממשלה היא טלית שכולה תכלת. אבל הם גרמו לממשלת־ישראל להיות חסרת־אונים. אני לא איש פוליטי, לא מצביע לאף מיפלגה. אני שייך למיפלגת אל־על, אבל הדתיים כופים דעתם על הממשלה.

● בגין הוא אדם דתי. יתכן שהוא מאמין שאסור ל„אל־על" לחלל את השבת?

אני לא יודע ממתי בגין דתי. הוא טוען שכאשר הוא מציץ מחלונו בשבת, והוא רואה מטוס אל־על עם דגל ישראל טס בשמיים, זה מפריע לו. אז כעת הוא יראה כל שבת את הדגל הגרמני טס בשמיים. לא על מטוס אחד, לא על שני מטוסים — על שישה מטוסים! אם זוהי שאיפתו של ראש־הממשלה, אז שיהיה לו לבריאות. ושר־התחבורה שלנו הוא בכלל בן־אדם נפלא. את יודעת מה הוא אמר לי? „קיבלתי מנדט, ואני יכול לעשות מה שאני רוצה." זה מה שהוא אמר לי! עוד שר־תחבורה שמבין בתחבורה.

> נתנו למנכ"ל מישרד ראש־הממשלה רשימה של עובדי „אל־על" לשעבר, שעובדים היום בקנדה והוא היה מזועזע

● האם אתם מתכוונים להיצמד להפגנות או שאתם מתכוונים לחדד את המאבק?

אין דרך אחורה. אנחנו דבוקים לקיר. אם לא יעזור בדרכים האלה, נלחם בכל דרך אפשרית.

● מה תוכניותיכם?

להטריד את אגודת־ישראל.

● באיזה אופן?

קשה לפרט. אולי נקח כמה מהרעיונות של עיתון בני־ברק, ונשתמש בהם. זה יכול להיות טוב. אין לנו דרך אחרת. אין מוצא. אנחנו חייבים למנוע את סגירת אל־על. מדובר פה באנשים שיש להם מישפחות.

● האם אתם מתכנסים כל יום כדי לקבוע באילו צעדים תנקטו?

כן, כל יום.

● האם יש ביניכם כאלה המתנגדים לפעולות דראסטיות?

בכל ציבור יש מתנגדים, בעיקר נשים. אך המתנגדים שוכנעו שאין דרך אחרת.

● האם צוותי־האוויר משתפים פעולה עם צוותי־הקרקע?

לאורך כל המאבק הם שיתפו איתנו פעולה, עד שמשום־מה, בשלב הזה, של המאבק, הודיע לנו צוליק עופר, יושב־ראש ועד־הטייסים, שבשלב הזה הם פסיביים. הם לא היו מוכנים לפרט סיבות, אבל אני לא מודאג. הם תמיד הצטרפו לכל המאבק קצת מאוחר. אחרי שיפטרו את הטייסים הראשונים, אני אשאל את צוליק איפה הוא היה כשנאבקנו.

● מדוע לדעתך הם פאסיביים?

הוא אמר שבשלב הזה הם פאסיביים. אמרתי לו שזו זכותו. אבל שלא תחשבי בטעות כי דעת הוועד היא דעת הטייסים. תאמיני לי שהרבה טייסים חושבים אחרת מהוועד שלהם. ורבים מהם השתתפו בהפגנות.

מטוסי „אל־על" מקורקעים
אין הצדקה כלכלית, אין הצדקה מוסרית

● מהי לדעתך הסיבה שהם אינם רוצים לשתף פעולה?

לא יודע. אולי בגלל שהטייסים מרגישים את עצמם קצת מעל.

● האם גם הדיילים לא הצטרפו למאבק?

הדיילים ומהנדסי־טיס, הצטרפו כולם. פרט לטייסים.

● האם אתה מרוצה מנחמן פרל, יושב־ראש מועצת־המנהלים של „אל־על"?

אדם נחמד מאוד. אנחנו מאמינים שהוא עושה למען העניין שלנו ככל יכולתו, אלא שיכולתו מוגבלת. אחרי הכל, הוא מונה לתפקידו על־ידי ממשלת ישראל. מישהו כתב על ביתו „עוכר ישראל." זה לא הגיע לו.

● במאבק הנוכחי שלכם, מי היה מתאים יותר להיות יושב־ראש מועצת־המנהלים של „אל־על"? בומה שביט או נחמן פרל?

ברגע שבומה ניסה לקצץ את אל־על, הוא הפך בעיניי ללא מקובל. היה לו כושר רטורי בלתי־רגיל. הוא היה יכול לשכנע איש אגודה לנסוע לים בשבת, אבל הוא עשה נזקים, שעד היום משלמים עבורם. למזלנו, חלק גדול מהתוכניות שלו לא בוצעו. ברגע שהאיש הזה פקד על פיטורי עובדים, הבנתי שאין לו כל יחס לעובד, לפועל.

● אתם הבאתם בזמנו של בומה להתערבות הממשלה. אתם גרמתם לכך שהשר לוי יתערב בסיכסוך, ואולי בכך פתחתם לממשלה להבין שהיא יכולה לעשות ב„אל־על" כבתוך שלה.

השר לוי נרתם בזמנו למערכה, מכיוון שהוא איש עבודה, וכנראה שלא היתה לנו דרך אחרת.

● מדוע, אם כך, אינכם מערבים אותו בבעיה כעת?

שלחנו לו מיברק. ביקשנו להיפגש איתו, והוא לא ענה.

● מדוע הוא לא ענה?

כנראה שמצבו לא מאפשר לו.

● אתה מבין את התנהגותו?

מה אני יכול לעשות? פנינו אליו, קיווינו שיעזור. אני חושב שמצבו לא מאפשר לו להתערב לטובתנו. אל תשכחי שאז הוא היה סגן שר־העבודה.

● כמה זמן תתנו צ'אנס לדיבורים ולשיחות?

לא הרבה. אנשים ממש מחוממים. אל תשכחי שמדובר באנשים שצריכים לפרנס את הילדים שלהם, ושהמיקצוע שלהם אינו מיקצוע נדרש. אם לא תהיה להם עבודה, הם לא יוכלו לעבוד באף מקום אחר. נתנו לשמואלביץ', מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, רשימה של עובדי אל־על לשעבר, שעובדים היום בקנדה ובארצות־הברית. הוא היה מזועזע. אז מה רוצים, שאנחנו נרד מהארץ? אני אומר לך, אנשים נלחמים פה על הפרנסה שלהם, על האוכל לילדים שלהם. אני לא יודע כמה זמן נצליח למנוע מהם לנקוט בדרכי אלימות, אני לא יודע.

הנה בא הכיף!
קינלי
Kinley
וימר יעקבסון טמיר

"החתיכה
הכי טובה בעיר"
נקה 7
שים אותה מול כל אחת אחרת ותבין,
אי אפשר לטעות בה,
במגע הרך והמלטף שלה,
בניחוח המיוחד והנפלא,
בהרגשה שהיא נותנת,
בתחושה שאין כמותה.
תענוג אמיתי נקה 7
נקה 7-מוצר איכות של מפעלי נקה בע"מ. המפיצים: חברת נורית בע"מ

מרים בנימיני

מזל החודש: בתולה

מה מביאה השנה החדשה עבור בני מזל בתולה? תחזית לסוף שנת 1982 ומרבית שנת 1983 תספר להם על ה־תחומים החשובים בחייהם, ומה מצפה להם בשטחים אלה.

עבודה

הפתעות רבות צפויות בשטח העבו־דה. רבים מבני־המזל עומדים לשנות את מקום העבודה, ומעניין שעד לרגע האחרון הם לא יידעו שהם עומדים לפני שינוי גדול — גורם ההפתעה יו־סיף עניין מיוחד. ידוע שבני בתולה מתכננים את חייהם ואינם משאירים ליד המיקרה לכוון את גורלם. אולם השנה, גם הם לא יוכלו לבצע את תוכ־ניותיהם בצורה מדוקדקת ומחושבת מ־ראש. חלק מבני המזל ישנו את מקום־העבודה מפני שיאלצו לעבור לעיר אח־רת באופן מפתיע, אולם בכל מיקרה צפויה להם התקדמות גם במקום ה־חדש.

מה שיאפיין במיוחד את השנה ה־באה הן נסיעות רבות בענייני עבודה, חלקן בארץ וחלקן אפילו מעבר לים. בני המזל לא יסתפקו בנסיעה אחת לחו"ל, ויישלחו להשתלמויות וקורסים קצרים בארצות חדשות, שאינן מוכרות להם. במקביל, יתחילו בני בתולה בעי־סוק חדש שדרושה בו העזה רבה — דווקא בו ההצלחה תאיר להם פנים.

כספים

עד סוף נובמבר המצב הכספי עדיין אינו נוח. בשנתיים האחרונות היו בני המזל לחוצים במיוחד. הם לקחו על עצמם התחייבויות כספיות, שהתקשו לעמוד בהן.

הקשיים יימשכו, ואפילו ייגברו, בין מחצית ספטמבר ומחצית אוקטובר. אולם מדצמבר ואילך תורגש הקלה עצו־מה בעניין זה, ואלה שלא מצאו לעצ־מם שום פיתרון למצבם, יתבשרו על שינויים לטובה. קרובי־מישפחה מבוג־רים ירתמו לעזרה, ובני המזל יוכלו להרשות לעצמם לגלגל את כספם ול־השתמש בו למטרות מקדמות.

תוכניות כלכליות חדשות יוכתרו ב־הצלחה, ואלה שירצו לפתוח עסק חדש או לצאת להרפתקות שיש בהן סיכון פיננסי, יוכלו להרשות זאת לעצמם ואף להצליח. הסיבה לכך, מעברו של כוכב שבתאי למזל עקרב. במשך השנתיים האחרונות הוא שהה במזל מאזנים, ש־הוא בית הכספים של מזל בתולה. כו־כב זה הגביל אותם וגרם להם להפ־סדים ולדאגות. למרות שהם גילו זהי־רות רבה, זו היתה מופרזת או שלא במקומה הנכון, וכך הם הפסידו הז־דמנויות חשובות. כאמור, מחודש דצמ־בר המצב ילך וישתפר ובני המזל יוכלו

בני הבתולה ירכשו בית, יתחתנו, יזכו בקידום בעבודה

להפסיק לדאוג ולהירגע. אלה שפתחו במרוצת השנתיים שחלפו עסק חדש, יוכלו סוף־סוף לבססו.

מגורים

בני־בתולה יוכלו לצפות לשינויים חשו־בים בשטח זה. שני כוכבים, אוראנוס ויופיטר, יהיו בבית הרביעי. כבר מה־שבוע האחרון של דצמבר 1928 יוכלו בני המזל להחליף את מקום המגורים. ההזדמנויות לכך יבואו, קרוב לוודאי, בהפתעה מוחלטת. חלק מבני־בתולה, שאפילו לא תיכננו לעבור למקום אחר, ימצאו את עצמם במצב חדש. זה יביא לצורך לשנות את מקום המגורים, ה־בית יהיה יותר מרווח. אלה שמת־

געגעים לגינה ליד ביתם, יוכלו לרכוש להם חלקת אדמה קטנה ולגדל בה פרחים, ירקות ועצי־פרי, כאשר הם או־הבים. למרות שברגע זה נראה שאין מהיכן להשיג את המימון לתוכניות אלה, יתברר שהורים וקרובים אחרים ירצו לסייע לבני המזל, ועזרתם תאפשר את הגשמת התוכניות. אלה שמרוצים מביתם או דירתם, יוכלו לרהט את ביתם מחדש.

הורים בני בתולה, שיש להם ילדים מבוגרים, יצליחו לגייס מספיק כסף כדי לעזור לבניהם לבנות את ביתם. מסוף דצמבר ועד ה־25 במארס, אפשר לצפות להצלחה. מי שלא הספיק עד אז לע־בור דירה או לקנות דירה, כדאי ש־ימתין עד סוף יולי, ואז יוכל לבצע את המתוכנן.

התקופה שבין מארס ויולי אינה נו־חה מבחינה זו — אז יהיו עיכובים

לבני מזל בתולה צפויה שנה של שינויים לטובה בכל התחומים

ומיכשולים שאי־אפשר לצפות אותם מ־ראש. רצוי להימנע מלחתום על חוזים בתקופה שבין שיבעה בינואר וה־28 בו, ובין ה־2 במאי עד ה־26 בו.

אהבה

בשנתיים האחרונות אמנם היו גם היו, פרשיות אהבה. אך העליות וה־מורדות ביחסים בין בני המזל ובין בני־הזוג היקשו על החיים וגרמו חוסר־מנוחה, אי־שקט ודאגה בקשר לעתיד. גם אם היה קשר אחד ויחיד, אי־אפשר להגדירו כקשר יציב, שקט ובטוח. לא פעם חשו בני־המזל שהם כעין כלי־מישחק בידי בן־הזוג. טוב־ליבם, ותר־נותם לא הוערכו כראוי.

לקראת השנה הבאה המצב ישתנה, אלה שציפו זמן ממושך לתשובה ב־אשר לעתיד משותף, יתבשרו על נכו־נות בן־הזוג לקשר קבוע — נישואין והקמת בית משותף. אלה מבני המזל החרדים מפני נישואין, בגלל השיגרת־יות, האחריות האפרוריות וכו', יופתעו להיווכח שבעתיד הם ירבו בנסיעות משותפות, עם בני־הזוג, מה שיהפוך את חייהם המשותפים לרבי עניין והנאה.

* * *

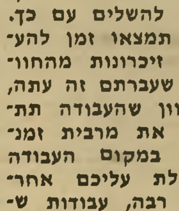

אחרי שבליתם ונהניתם בחופשות, נסי־עות וטיולים, אתם חוזרים לפעילות ה־שיגרתית ומאוד מתק־שים להשלים עם כך. לא תמצאו זמן להע־לות זיכרונות מהחוו־יות שעברתם זה עתה, מכיוון שהעבודה תת־פוס את מרבית זמנ־כם. במקום העבודה מוטלת עליכם אחר־יות רבה, עבודות ש־הוזנחו על־ידי אחרים מחכות לטיפולכם. יתכן שתחושו חולשה ורצוי להבדק אצל רופא באופן יסודי.

* * *

ונוס, שליטת המזל, תשפיע במיוחד על בני שור השבוע. קופידון ישלח חיצי אהבה לליבותיהם של השורים, ויגרום להת־עוררות מחודשת של של רגשות רדומים. ל־פתע הם ימצאו את עצמם מוקפים במערי־צים ומחזרים שישכיחו מהם את התקופה האח־רונה, שבה הם הרגישו בדידות ושיממון. יח־סים קשים ומסובכים יגיעו לסיומם וקשרים חדשים ומלהיבים יוסיפו התרגשות. אין להזניח התחייבויות.

* * *

אתם מארגנים את חייכם מחדש. ה־שבוע יוקדש למישפחה ולסידור הדירה מחדש. אחת המשי־מות החשובות השבוע תתבטא בנקיון יסודי של הדירה, ואולי אפי־לו בכמה שיפוצים ו־תיקונים שהוזנחו ל־אחרונה. סכום כסף שיגיע לידכם יאפשר לקנות רהיט חדש או חפץ־נוי לקישוט ה־בית. חלק מהשבוע יוקדש לטיפול בהורים או בקרובים מבו־גרים שיזדקקו לעזרתכם ולעידודכם.

תהיו עסוקים למעלה מהרגיל בנסיעות קצרות. חלקן קשורות להתחייבויות במקום העבודה ואחרות לשם הנאה וטיול. החיים ה־חברתיים יהיו מהנים במיוחד, מכרים חדשים יתוספו לחוג הידידים הקבוע ויוסיפו ריענון והרגשה טובה. תוכלו לדאוג לענייניכם הכס־פיים, רצוי לפתוח ב־תוכניות לטווח רחוק, ואפילו לקחת סיכון שיש בו מעט מההימור, אולם במשך ה־זמן תוכלו להווכח שהדבר אכן השתלם.

* * *

בתקופה זו תוכלו להקדיש יותר זמן לעניינים פיננסיים. כדאי לשקול היטב הצעות חדשות הקשו־רות למקום העבודה. מעבר לעיר אחרת יטיב עימכם. אתם תצליחו להגיע להכנסה יותר גדולה בפחות מאמץ. תוכלו למצוא חברה חדשה, וחיי־חברה מע־ניינת. זה הזמן ללבן עניינים ולהגיע לסיום הדרך הקודמת. כדאי לחשוב, להתעניין ולתכנן לימודים בשטח חדש. תהיה זו שנה מוצלחת בנושא זה.

* * *

תוכנית חדשות בעבודה ממלאות אתכם באופטימיות ותיקווה לעתיד נעים וקל יותר. תיקוות ומישא־לות יתגשמו בקרוב, יתכן שכבר השבוע יגי־עו שמועות לאוזניכם בקשר לעתידכם ה־מיקצועי. יתכן שיוצע לכם לשנות את הסבי־בה שבה אתם עובדים, אבל ההצעה עדיין לא תצא אל הפועל ולכן מוקדם לשמוח. בחגיגה שבה תשתתפו, צפויה היכרות עם מישהו מיוחד. אל תזלזלו בו ואל תבקרו אותו.

זו התקופה לקחת חופש ולהתרחק מה־עול וההתחייבויות שרובצים עליכם. אתם מעדיפים להמעיט ב־חיי חברה כעת, ולהת־מסר ללימודים, קריאה ואפילו לעשיית חשבון־נפש וסיכום של השנה החולפת. קרוב לוודאי שתמצאו את עצמכם מבודדים בביתכם, ו־הדבר לא יהיה קל. רצוי להיזהר בענייני כספים, ולסרב לכל הצעת עבודה חדשה שתוצע לכם — ה־שיפוט אינו בהיר ואתם עלולים להסתבך.

* * *

השיבה הביתה לשיגרה ולסדר היום הקבוע אינה קלה, אולם אל תאבדו את מצב־הרוח. עדיין צפויות לכם חגיגות ומסיבות, תרתי משמע. בתחום הרומנטי הצלחתכם אי־נה מוטלת בספק, רמז קל מצידכם יביא ל־קשרים חדשים או מחו־דשים. ההפתעה העיק־רית קשורה לנסיעה מ־עבר לים — נכון שזה עתה שבתם משם, אולם בתוך כמה ימים תתבשרו על נסיעה קצרה נוספת. נצלו אותה לפני בוא החורף.

* * *

תוכניותיכם נופלות על אוזניים קשובות, אתם מתבשרים כי התקציב המבוקש הגיע וגם יש תקנים לעוב־דם חדשים. היזהרו מ־להכנס לנעליים הגדו־לות ממידתכם ובידקו כל פרט לפני שאתם מתחייבים. רעיונות מקוריים יצוצו לפתע, ואתם תזכו להערכת הממונים עליכם. בני המין השני יפתיעו אתכם בביקור־פתע או בהצעה לנסיעה משותפת לחוץ־לארץ. תפקידים רבים יוטלו עליכם השבוע.

גדיים מתכננים את נסיעתם הבאה לחו"ל. הם מתחיליים לארגן כספים ולהשיג מידע על יעדי נסיעתם. שי־חות טלפון משם יאש־רו, שאכן התוכניות ניתנות לביצוע. בימים החמישי והשישי הב־אים, מצב־הרוח יהיה קצת כבד, וכל מה ש־תיכננתם יראה לפתע כאבוד. אולם כבר ב־שבת המצב ישתפר, ו־שימחת־החיים תחזור אליכם. במקום־העבודה צפויה פגישה מב־טיחה ומעניינת עם בן מזל אריה.

* * *

העומס במקום־העבודה גורם לכם למתח וכבר קשה לכם לשלוט בעצמכם. הסביבה די סובלת מכם, ולמ־רות רגישותכם לאח־רים, אינכם שמים לב שכולם פוחדים מתגו־בותיכם. למרות שאתם חשים עייפות ואינכם נוטים להיענות להזמ־נות למסיבות, רצוי ש־הפעם תשיבו בחיוב. אתם עשויים ליהנות הנאה מרובה מהאי־רוע המצפה לכם. בני מזל בתולה ישמחו מאוד לסייע לכם בתקופה זו.

* * *

בן־הזוג בא בדרישות ומרבה בביקורת שאינה צודקת. הוא אינו מבחין במאמצים שהשקעתם ובכוונות ה־טובות שמסתתרות מ־אחרי מעשיכם. בעדי־נותכם ורגישותכם אינ־כם רוצים להביכו ול־העמידו במקומו, אולם הפעם הוויתור אינו בא בחשבון, ועליכם לע־מוד על זכויותיכם. מי־כתב מחו"ל ידהים את־כם, לפתע יתברר ש־הנסיעה אכן תצא לפועל. במקום־העבודה צפויה היכרות חדשה, ומשמעותית לעתיד.

"ירדנה"· המשרד היוקרתי לנישואין!
מזמינה אותך לשיחת היכרות!
דיזנגוף 201 תל-אביב טל. 23 85 89, 23 66 25

- שרות ללא הגבלת זמן - עד לנישואין!
- מיקרופילם אלקטרוני לשמירת הסודיות!
- מבדק התאמה גרמולוני - לנישואין!
- 4 תמונות צבע עוקיות לבחירת בן/בת זוג!
- ארגון טיולים לבודדים - בארץ ובחו"ל!
- מחלקות מיוחדות לדתיים ולנכים!
- רמה גבוהה וסלקטיבית של נרשמים!!

קמרה אובסקורה
לימודי צילום

- לימודי בוקר, אחה"צ וערב בכל הרמות
- מסגרת לימודים גמישה
- הסדר מיוחד לחברי קיבוצים
- תחילת שנה"ל אוק' 82

תל אביב
ביאליק 23, 03-658677

ירושלים
בצלאל 6, 02-233502

חיפה
הנביאים 13, 04-662773

ההרשמה בימים אלה

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־18.8.82

	מחיר העיתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ לשנה בשקל	לחצי שנה בשקל
בארץ	1100	+ 96	+ 179	= 1375	750
[...]מי המנוי לארצות חוץ [...]דואר אוויר					
אירופה	1100	+ 465	+ 235	= 1800	1100
ארה"ב, קנדה, מקסיקו	1100	+ 1117	+ 333	= 2550	1400
ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו, אוסטרליה, ניו זילנד	1100	+ 1961	+ 459	= 3520	1940
דרום-אפריקה, טוגו, חבש, קניה	1100	+ 1230	+ 350	= 2680	1500
פנמה, טאיוון, יפן	1100	+ 1530	+ 395	= 3025	1600
תאילנד, הונג קונג, סינגפור, קוריאה, יפן, טאיוון	1100	+ 1230	+ 350	= 2680	1500

מכתבים

איש השנה

מי יופיע על שערו של גליון ראש־השנה של „העולם הזה"?

איש־השנה הוא ללא ספק ראש־הממשלה, מנחם בגין. הוא נהג כאותם מלכים אירופיים, ששיגרו את כלבי־הציד שלהם בעיקבות השועלים והארנבות, וכאשר תפסו הכלבים בשוקי חיות הבר, לא הניח להם המלך לזלול את טרפם. כך גם בגין: שילח את שרון ואת צה"ל בלבנונים, בסורים ובפלסטינים, ועכשיו הוא עוצר. הוא רוצה לאכול את הסעודה. איש־השנה צריך להיות המלך, ולא הכלב.

גד אהרונים, חיפה

ראש־ממשלה בגין ושר־ביטחון שרון
מי יהיה איש־השנה?

איש־השנה הוא גם איש־השלום של השנה. זהו שר־הביטחון, אריאל שרון, אשר מבקש להביא את השלום הניצחי לאזור, והביא שלום ניצחי לנישמותיהם של אלפי אנשים, ישראלים וערבים, הנחים עתה בקבריהם בשלווה לנצח־נצחים. ההיסטוריה עוד תשפוט אותו על מעשיו. השנה נצטרך להסתפק במישפט שיעשה לו העולם הזה.

תיקווה אלון, תל־אביב

איש־השנה, לדעתי, צריך להיות רפול, שהכין את צה"ל למילחמה המוצלחת ביותר מבחינה צבאית והנוראה ביותר מהבחינה המדינית עבור ישראל. אילו היתה המכונה הצבאית משומנת פחות, אולי גם לא היה הכישלון המדיני כה מחפיר ונורא.

דני יולס, אי־שם

...אלי גבע, שהוא הישראלי שידע שמותר גם לומר „לא!" לפישעי מילחמה. אין זה משנה כיצד הוא־עצמו מגדיר את מעשיו. חשוב איך הם נתפשים, מה משמעותם ומה יהיו תוצאותיהם.

י' יהלומי, גיבעתיים

● ● ●

חיילים כבני־אדם

הקורא מוחה נגד התהנהגות כלפי חיי חיילים במילחמה.

מקובל שחיי־חיילים שווים פחות מחיי־אזרחים, ובעוד שמילחמה באוכלוסיה אזרחית היא „ברבארית" ולא־אנושית, הרי שמילחמה „רגילה" בין צבאות מסודרים היא לגיטימית. על איזה בסיס ובאיזו זכות ניתן לקבוע ולדרג ערך של חיי בני־אדם?

דוגמה מובהקת אפשר למצוא בתוצאות הנוראות של המילחמה הנוכחית: האם שווים חיי מאות החיילים הישראליים שנהרגו לחיי האוכלוסיה האזרחית בישראל, שכביכול הצילוה חיי־החיילים האלה? למדוד חיי־אדם כמטבע עובר לסוחר?

מתדיינים הרבה, האם יש פיתרון צבאי לבעייה הפלסטינית או לא, ושוכחים לגמרי את השיקול המוסרי, הנמצא, לדעתי, מעל לשיקול המדיני.

כדאי שלא לשכוח שכל אדם, אזרח ישראלי או לבנוני, חייל צה"ל או לוחם פלסטיני הוא חשוב בעיני עצמו כאדם, ושלחייו יש ערך שאינו נופל מערך חיי זולתו.

מכאן יש רק מסקנה אחת: „פיתרון" צבאי אינו פיתרון כלל וכלל. הוא רק בעיה אנושית נוספת.

רוברטו בסטוס, רחובות

● ● ●

טעות לעולם צודקת

בטחון או טבחון?

גליון ידיעות אחרונות מה־9 באוגוסט מודיע לנו ששר־הטבחון שרון ישוב היום לביירות.

ובמקום זאת קיבלנו נאומים".
„ניו־יורק טיימס" מוסר הבוקר כי שר הטבחון שרון ישוב היום לביירות להמשך הדיונים עם פיליפ

ישראל דמירדיאני, גיבעת־שמואל

● ● ●

לא נבהל

הח"כ טוען כי לא נבהל מירי הפלסטינים, בעת שביקר בביירות, וכי לא ברח אל האוטובוס לקול צחוקם של החיילים („העולם הזה" 2343).

דברים אלה הם פרי דמיונו של כתבכם — לא היו דברים מעולם. שוחחנו עם החיילים בכל מקום שבו ביקרנו, ונתקבלנו בלבביות ובחמימות על־ידם. לא היו יריות לידינו באף מקום הימצאותנו. או־

(המשך בעמוד 26)

אתה מוכרח שנמרינחו

המזרון עם המרכז הבריאותי נותן לגופך תמיכה בדרגת קושי נורמלית יחד עם חיזוק נוסף במקום שגופך זקוק לו ביותר:
במרכז הכובד שלו (ראה תרשים).

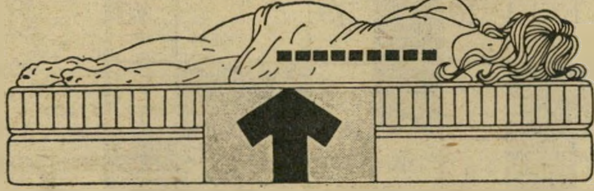

התמיכה הנוספת נועדה למנוע שקיעה לא רצוייה של מרכז הכובד של הגוף. ע"י כך שומר המרכז הבריאותי על עמוד השדרה ישר ומאוזן לכל אורכו.

ב-5 תשלומים שווים

מבצע "מזרון ההצלחה"
למזמינים עד 25 באוגוסט
אספקה לפני ראש השנה מובטחת

INTERNATIONAL CHIROPRACTORS ASSOCIATION

מאושר ומומלץ ע"י
אגודת הכירופרקטורים הבינלאומית.

המזרון הסופר אורטופדי עם המרכז הבריאותי

רשת חנויות יניב, ניר צבי 054־20777. פתוח ברציפות 19.00 — 8.00. **תצוגה ראשית ת"א:** דיזנגוף סנטר, רח' קינג ג'ורג'. **תל־אביב:** רח' דיזנגוף 203. **רמת־גן:** ז'בוטינסקי 71, טל. 03־796272. **ירושלים:** רח' יפו, מרכז כלל, חנות 226. **תצוגה ראשית לצפון:** מרכז איזורי לסחר ותצוגה, רח' ההסתדרות, ליד משרד הרישוי, מפרץ חיפה. **חיפה:** רח' הרצל 78. **נהריה:** שד' הגעתון 46. **נתניה:** רח' הרצל 45. **באר־שבע:** רח' הפלמ"ח 71. **סוכנויות מורשות: ירושלים:** כדורי, כורש 76; רהיטי רויאל, דרך בית־לחם 120; מקור הגומי, כיכר הדוידקה. **תל־אביב:** רהיטי ורד, הרצל 154; רהיטי מוניטין, נחלת בנימין 122; בוגרשוב 72; רהיטי גלית, הרצל 34; רהיטי מבט, בן־יהודה 118; רהיטי פינארט, החשמונאים 88; אחים שמי, פלורנטין 48; וקנין חיים, רזיאל 11. **קרית־שמונה:** אלקטרו־רהיט. **צפת:** כנעני, רח' ירושלים. **מעלות:** רהיטי סטייל. **טבריה:** רהיטי פאר, מול קולנוע גיל. **עכו:** רהיטי ישראל, ככר השוק. **נצרת עילית:** עיצוב פנים, מרכז מסחרי; רהיטי ג'מבו. **חדרה:** תרבות הדיור, הגיבורים 78; גורית, רח' הנשיא 63. **נתניה:** רהיטי עילית, כיכר העצמאות 11. **הרצליה:** רהיטי נתן, סוקולוב 67. **כפר־סבא:** רהיטי תל־חי, וייצמן 141; רהיטי השרון, טשרניחובסקי 28. **פתח־תקווה:** רהיטי בלושטיין, הברון הירש 26. **רמת־גן:** פול רהיט, ז'בוטינסקי 35. **גבעתיים:** רהיטי גלילי, סירקין 13. **חולון:** דיוריט, אילת 18. **ראשון־לציון:** רהיטי עלפי, הרצל 103. **רחובות:** בית המכירות־חי, רח' אחד העם 6. **אשדוד:** בזרהיט אשד, רוגוזין 7; לנגסנר אפריים, איזור התעשיה, עמל 55. **אשקלון:** רהיטי גזית, רח' מידן. **אופקים:** רהיטי טויזר, מרכז מסחרי. **קרית־גת:** רהיטי חיים, שד' לכיש. **ערד:** סגנון ערד. **קרית־מלאכי:** צלח מנשה, מרכז מסחרי. **בית שמש:** רהיטי רויאל, מרכז מסחרי. **אילת:** רהיטי הוכמן, רח' מדין. בחנויות השק"ם, בסניפי המשביר ובכלבו שלום.

תשבצופן 2347

מאת נדיב אבידן

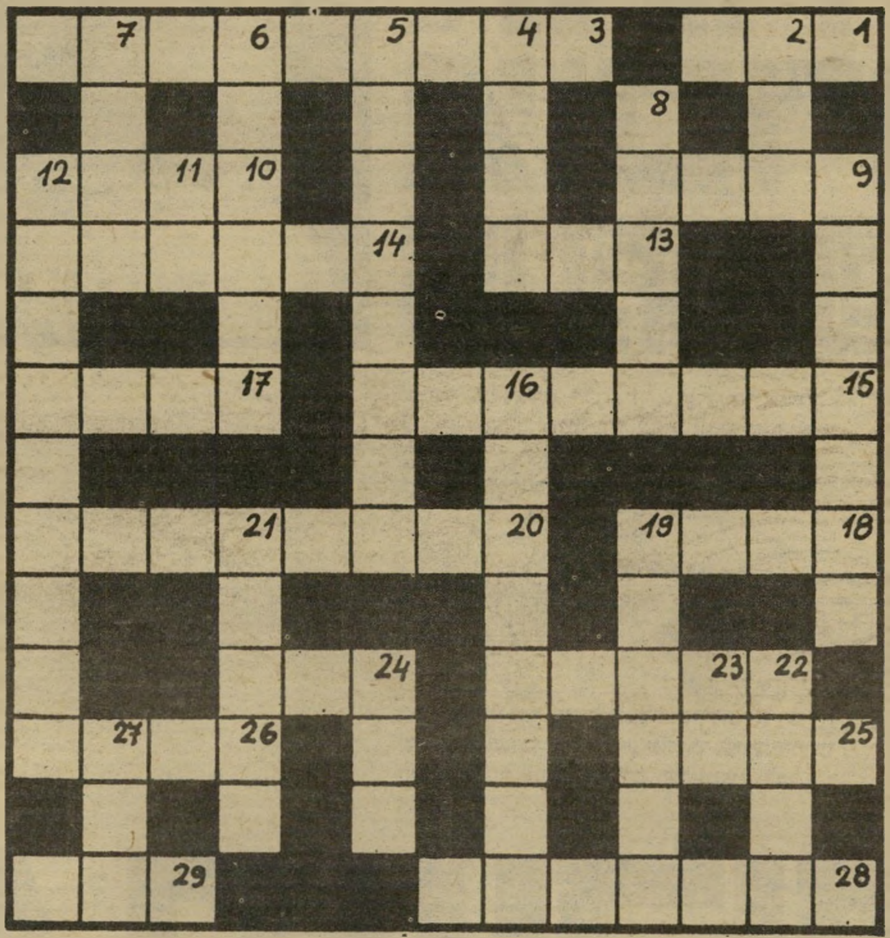

מאוזן:

1. זה לא נכון שהטמפרטורה נמוכה (3)

3. הוא מאוד מצא חן בעיניה כשילם לה עבור חלק מגופה (מ) (3, 2, 4)

9. כפרי, הוא יכול להיות גם שברירי (4)

10. רהוט, סוער כשהוא חוזר (4)

13. הכינוי הראשון שניתן לפן (לא אלכסנדר) (3)

14. לצפות את הלבן בצורה אחרת (6)

15. לאחרונה יש לנו עניין עם מתנגד לממסד ודמות אגדתית שחזרו מלבנון (8)

17. למרות שהמשורר חסר אמצעים הוא מתפטר (4)

18. מה עושה לויתן כשהוא נתקל בשד? (4)

20. כשמדובר בעליה וחדר הוא נעשה סנטימנטלי (4, 4)

22. מספקת מוצרי יופי לברון (5)

24. פירט שראשו נכרת אולץ לשנות כוון (3)

25. גם הוא נחשב לגבר אצל חובש כויות (4)

26. בלתי נסבלת כשהיא מו־פיעה ברגל (4)

28. הם מתפרנסים משתיית אלכוהול (7)

29. ניסה לפתות מישהו לחזור למפלגה (3)

מאונך:

2. לדידי מגוסי היתה לאחרו־נה בעיה אקלימית: האם הוא בלש או בלשן? (3)

4. ניקח איתנו לפגישה את החוזה (4)

5. כאשר נשיא לוגם בצורה בלתי אחראית, הוא לא יודע מהחיים שלו (3, 2, 3)

6. תלשה פת כדי לקחת חלק (6)

7. כדורסלן רוסי שיחק במדי־נה ערבית (4)

8. לא החזיק מעמד אצל ה־דוקטור וגם הם לא קצרו הצ־לחה (5)

9. מה עשתה המשטרה לחשוד כשהחלה לחטט בחפציו? (4, 3)

11. מעביר אינפורמציה מדור לדור עוד לפני בית־הספר (2)

12. הוא לא היה אופטימי כש־נכח בכנס נשים באפריקה (מ) (3, 6)

16. שירו של דוד נשמע כל יום מלבנון (3, 2, 3)

19. את לא מחממת אותי, הת־לונן הרב (6)

21. הוא יטל מס מיוחד מכל עובר אורח אם כי זה לא חוקי (5)

22. שרוך מיוחד בעל ערך רב (4)

23. הצדיק הצליח לצאת מה־בוץ אך השחקנית היפה נשא־רה בתוכו (2)

24. זה יכול לעשות צרות ל־חקלאי כשהטוסט עולה (3)

27. צמר מעובד ללא עזרה מ־בחוץ (3)

פיתרון תשבצופן 2345

מכתבים

(המשך מעמוד 24)

לם, ממרחקים נשמעו הדי־יריות והפגזות.

ה"כ ז'אק אמיר, ירושלים

● ● ●

סרטן האוכל בגופנו

בתקופה האחרונה, טוען הקורא, מתפרסמים מספ־רים מדאיגים על הסכומים המשקעים בהתנחלויות.

ההתיישבות מעבר לקו הירוק היא סרטן האוכל בגופנו. היא באה על־חשבון פיתוח הגליל והנגב. מאות מיליוני שקלים מושקעים ב־התנחלויות. מאות מיליוני שקלים

קורא פדרמן
להוריד את ההתנחלויות

שאתה, האזרח הישראלי, משלם מכיסך.

אסור להסכים למצב זה. עלינו להשקיע בגליל ובנגב, וחובתנו להוריד את כל ההתנחלויות והיי־שובים שמעבר לקו הירוק הסוח־טים את כספנו, שם המתנחלים חיים על חשבוננו ומהווים מכשול לשלום.

אילן פדרמן, אשקלון

● ● ●

הכישלון הנורא

הקורא עושה את חשבון מילחמת הלבנון.

מילחמת הלבנון — היום כבר אפשר לומר זאת — נכשלה כיש־לון נורא וכפול. היא נכשלה מב־חינה אובייקטיבית, כשהוציאה ל־ישראל שם רע בעולם. היא פגעה בריקמה המוסרית של חיינו בארץ הזאת, וגרמה לביזבוז נורא בחיי־אדם ובמשאבים כלכליים.

אך היא נכשלה לא פחות גם מבחינת מתכנניה ומבצעיה, שכן היא לא השיגה את יעדיהם. אש"ף לא חוסל מבחינה מדינית, ואפילו לא מבחינה צבאית. הסורים לא סולקו מלבנון, וכמוהם גם לא אש"ף. בלבנון לא תקום ממשלה שתכרות שלום עם ישראל. הבעיה הפלסטינית עלתה על סדר־היום המדיני, ולבגין ולחבריו לא ינתן לספח כרצונם את הגדה המערבית ואת רצועת־עזה.

ולסיום: כל הכבוד לשבועון ה־מסויים, אשר היה כלי־התיקשורת היחיד במדינה שידע להתנגד ל־מילחמה הזאת לאורך כל הדרך, תרתי משמע: מן הרגע הראשון שבו היא פרצה, ללא גימגומים ו־תירוצים.

שי אגיב, חולון

● ● ●

ציונות חולנית

חשבון המוות, המדע ו־הגדה.

רק לפני שנים מעטות, טרם עלה הליכוד לשילטונו ההרסני במדינת־

(המשך בעמוד 28)

תן טרמפ לחייל

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים: ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, סיפול פנים, איפור.
הוצאת שיער בשעווה
* הגנות כלות *
· מחירים עממיים · שרות מעולה ·

תל-אביב יורפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

העסק הנ[illegible]ר 1982

זהו נער ה-טמפולי

המעניק משחק טלויזיה אטארי® חינם לשותי טמפולי

אם תרצה, תוכל לקבל אופני "ראלי"-10 מהלכים במקום משחק הטלויזיה.

זהו נער ה"טמפולי"-המשקה האהוב שלך ושלי. נער ה"טמפולי" נבחר ע"י חברת "טמפו" כדי להעניק פרסים לשותי "טמפולי"- המשקה בשקית.

נער ה"טמפולי" מחפש אותך בחוף הים, ברחוב, בבית הספר, בסופרמרקט, בעבודה, בבית, בעצם בכל מקום. אם הוא יתפוס אותך "על חם" כשאתה שותה "טמפולי" להנאתך יעניק לך בו במקום "אטארי" אלוף משחקי הטלוויזיה בעולם חינם. וללא הגרלה (או אופני "ראלי" 10 מהלכים לפי בחירתך). קח לך "טמפולי". אולי ברגע זה נמצא נער ה"טמפולי" לידך?

וזה עוד לא הכל!

אם לא נתמזל מזלך ולא פגשת את נער ה"טמפולי", אל יאוש. פעם ביומיים, בימים שבהם לא יוצא נער ה"טמפולי" לחפש אותך ברחבי הארץ, הוא יערוך הגרלה בין שותי "טמפולי". הזוכה בהגרלה יקבל לביתו "אטארי"-אלוף משחקי הטלוויזיה בעולם-חינם או אופני "ראלי"- חינם לפי בחירתו.

כל שעליך לעשות כדי להשתתף בהגרלה הוא:-

א. אסוף 5 שקיות "טמפולי" ריקות והשלם את הסיסמא: "טמפולי-משקה _____ _____".

ב. שלח את השקיות והסיסמא אל: "טמפו"- אזור התעשיה, חולון מיקוד: 58 850 בציון שמך, כתובתך מספר הטלפון שלך. אל תשכח לציין מה הפרס הרצוי לך. זכור! ככל שתשלח יותר מעטפות (5 שקיות בכל אחת) תגדיל את סיכוייך לזכות.

בהצלחה.

עובדי "טמפו" ועובדי פרסום "יואל אבימל" אינם רשאים להשתתף במבצע.

רשימת הזוכים בהגרלה
(בשבועיים האחרונים)

נעמה סלוטרניק, מושב רמות רמת הגולן

יחזקאל קטררי, רח' 3824/10 יפו

בן אהרון יצחק, ד.צ. 03035 צה"ל

וישלר מזל, רח' בורוכוב 4 רעננה

אתי בלייך, רח' ארבר 6 תל כביר תל-אביב

מרצלי חיים, רח' ל"ד 7 לוד

יואל אבימל

טמפולי
משקה אהוב שלי

טמפו
משקה לעניין

ויליאמס
אוהד
גדרים,
ויליאמס
נותן
הנאות

קצף גילוח ויליאמס
עכשיו במחיר
~~100~~ 74 ש'
ובאותו מחיר אפשר
להשיג גם קצף -
ויליאמס לזיפים
קשים
BARBE DIFFICILE

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ המפיצים חב' נורית בע"מ

מכתבים

(המשך מעמוד 26)
ישראל, לישראלי שטייל בחו"ל, היתה זו גאווה של השתייכות ו־אהבת ההשתייכות. כיום השתנו החיים בארץ עד כדי כך, שאנשים רבים איבדו כל אמון בהנהגה הג־רועה, הלאומנית, הגאוותנית. ה־הורגת את בני הארץ ללא כל צו־רך, לשם מימוש פילוסופיה פולי־טית, מעוותת, מועדת לכישלון.

כמו שהוקמה מדינת ישראל על פי החלטת או"ם, כן תקום מדינה פלסטינית.

זאת ועוד, מיבצע ליביתרום עורר בי שאט־נפש בצורה שבה נערך, עורר אותי למחשבה עגומה מאוד.

בשעה שהריגתו של כל פלס־טיני עולה למדינה 1,500,000 דו־לר, ממשלה זו מתכננת להשקיע מיליארדי דולרים בבניית קריית־מדע מטופשת בגדה. מה פשר ציו־נות חולנית זו, ממתי הגדה היא חלק ממדינת ישראל? מדוע לבזבז כספים שאינם?

רחל פרומן, חיפה

● ● ●

אפילו לא גרוש

הקורא מוחה נגד הליבי־תרום.

אני כותב מיכתב זה ביום שבו נערך מיבצע הליביתרום. אני מציין עובדה זו, כדי להוציא את עצמי מכלל ציבור התורמים. אני לא מו־כן להוציא מכיסי גרוש שחוק אחד כדי לממן את יתרת כוסות התה של המזכירות הדקורטיביות של ש־רי־ממשלת־ישראל.

בתקופה זו נערכת שטיפת־מוח אינטנסיבית, הרוכבת על גל ה־פטריוטיזם הזול והחולני הגואה עקב מבצע הלבנון. אין זה מיק־רה שכלי־התיקשורת האלקטרוניים הם המדיום לביצוע המיבצע הנבזי הזה, שכן הם־הם שסייעו ליצור את מסך־העשן, שהתגלם בבלופים ש־בהם זיבלו הללו את המוח של אז־רחי ישראל על אודות מהלך מיב־צע לבנון ומטרותיו. מה הפלא ש־הם אלה המנצלים את תמימותם של האזרחים, שהפטריוטיזם המילטרי־סטי עלה להם לראש, וסוחטים מהם

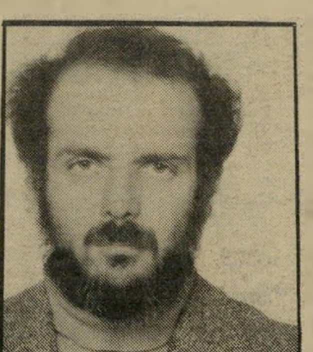
קורא פרידלר
בלופים

את כספם באמתלה של תרומה ל־„ביטחון ישראל." תרומה שאף פ־רוטה שחוקה ממנה אינה מנוצלת אפילו כהוא־זה לביטחון.

שאול פרידלר,
קרית־שמואל ליד חיפה

● ● ●

למען ארץ הצבי

אריה („לובה") אליאב מגיב על דברי אורי אבנרי כלפיו (יומן אישי, „העולם הזה" 2344).

אחרי פתיח יפה אתה נוגע ב־נושאים הקשורים בחיי, מעשיי ו־השקפותיי. על חלק מדברים אלה ברצוני להגיב.

ראשית, לא „פיתחתי טינה עצו־מה" נגדך. במשך השנתיים שעבד־

קורא אליאב
„לחמתי... שרתתי... ניהלתי..."

נו במיסגרת משותפת אחת, כעס־תי עליך כמה פעמים בכמה נוש־אים. אני מניח שהכעס היה הדדי. לכך אין שום קשר ל„טונה עצומה."

אשר לדבריך בקשר למהלך חיי ומעשיי ולמה שנראה לך כחוסר התמדה, ברצוני להזכירך:

● בין 1936 ו־1949 לחמתי ב־רציפות ובלי „תפר" בשורות ההג־נה במאורעות תרצ"ו, בצבא הב־ריטי במילחמת העולם השנייה, ב־העפלה ובצה"ל במילחמת־העצמ־אות.

● בין 1949 ו־1957 עבדתי ב־רציפות בנושאי עלייה, קליטה ו־התיישבות, כולל הקמת חבל־לכיש.

● שרתתי ברציפות בכנסת מ־1965 ועד 1979, ואז פיניתי מקומי לך, לפי הסכם הרוטציה.

● הייתי חבר במפא"י ובעבו־דה 30 שנים רצופות.

● בתפקידים כמו שליחות די־פלומטית למוסקווה, ניהול פעולות שיקום פליטי רעש־אדמה באיראן ובניקראגווה, פעולות עלייה והצלה בין יהודי מצרים ומארוקו, שלי־חות למורדים הכורדים ופעולות א־חרות, עשיתי מטבע הדברים פרקי זמן קצרים יותר.

● זו השנה השלישית שאני עוסק בחינוך מבוגרים.

נכון הדבר כי כאשר הלכתי ל־מידבר הפוליטי ב־1975 החלפתי כ־מה מיסגרות, אך מי כמוך יודע כ־מה הדבר שכיח במידבר הזה.

הדוגמה אשר אתה מביא בנושא זה מתמיהה, במיוחד כשהיא נכת־בת על־ידך. נכון כי התפטרתי, ל־הפתעתם המרובה של הכל, מתפקי־די כמזכ"ל העבודה ב־1971, אחרי שנה וחצי של מילוי תפקידי. אך זאת עשיתי אך ורק למען כתוב את ספרי ארץ הצבי, כדי שאוכל להיאבק עם הספר מאבק חזיתי נגד הנהגת מיפלגתי, מאבק שעיקרו היה הדרך לשלום עם הערבים.

אשר להשקפותי על מילחמת ה־לבנון, הריני מביא לידיעתך שלו־שה מתוך שורת מאמרים שלי ו־ראיונות איתי בכלי־התיקשורת, ב־ארץ ובחו"ל, מאז פרוץ המילח־מה. שמות המאמרים: אפוקליפסה עכשיו, כי תקרב אל העיר, ועל מ־גש של דם מדברים בעד עצמם.

אגב. דומני כי המאמר אפוקלי־פסה עכשיו, שפורסם בדבר ב־15 ביוני, ימים ספורים אחרי התחלת המילחמה, היה בין הראשונים וה־חריפים ביותר שנכתבו בנושא זה בעיתונות היומית בארץ.

ולבסוף, ייתכן כי קיימת, כדב־ריך, „טרגדיה של אליאב," כמו שקיימת „טרגדיה של אבנרי," אך אלה מחווירות ומתגמדות מול ה־טרגדיה הנוראה שעמנו האומלל נמצא בתוכה עתה.

אריה („לובה") אליאב,
המיכללה האזורית בתל־חי

● ● ●

לא יפציץ חפים מפשע

דניאל הבר סבור (מיכ־תבים למערכת, „העולם הזה" 2344) שמצא סתירה בין ההמלצה המוסרית ל־התפטר בעוד מועד מכל תפקיד בלתי־מוסרי, ובין הנכונות שלו להתייצב ל־שירות מילואים („העולם הזה", 2341).

מר הבר תולה את הסתירה באי־היכולת או אי־הרצון של הפילוסוף להסיק את המסקנות המעשיות מן העמדות המופשטות שלו. לא דו־בים ולא יער.

אני סבור שיש להבדיל בין הז־כות להיערך להגנה עצמית בשעת הצורך, לבין החובה להימנע מה־תקפה בלתי־מוצדקת. בין המנגנו־נים הצבאיים הרבים יש לא מע־טים שקיומם מוצדק, כאמצעי־הכנה למיקרה של צורך לפעול להגנה עצמית — מודיעין, רפואה, תיכנון וכיו"ב.

מנגנונים צבאיים אחרים ניתנים להפעלה באופן שיהיה בלתי־מו־צדק באופן מוסרי, ודעתי היא ש־קצין הנוכח לדעת שעומדות לה־תבצע תוכניות בלתי־מוסריות, או הנוכח לדעת שהתוכניות היחידות הקיימות למיקרה שיתרחש מאורע צפוי כלשהו הן בלתי־מוסריות, ח־ייב להתפטר מתפקידו.

(אגב, הראיון בו הבעתי דיעה זו, התקיים שבועות לפני התפטרותו של אל"מ גבע.)

נכונותי לשרת במילואים נובעת בדיוק מן ההבדל האמור. בלי ל־פרט, אומר שבשירות המילואים שלי איני אמור להפציץ או להפגיז

קורא כשר
לפני אלי גבע

אזרחים חפים־מפשע או להגיש ס־יוע ישיר לפעולות כאלה. שירות־המילואים שלי הוא מן השירותים שאין כל פסול בביצועם, מפני שהם לחלוטין בתחום ההיערכות למיקרה של הגנה עצמית.

פרופ' אסא כשר,
תל־אביב

המאוררים
המעולים
בעולם
אנחנו דואגים
שיהיה לך
אויר לנשימה

מבחר דגמים להתאמה לכל מטרה.
פנה למומחים.
ייעוץ.
התקנה ושרות:
אחים פולק בע"מ
סוכנויות · יבוא
תל־אביב.
רח' לינקולן 11.
טל. 9-291236 (03)

הגיעו
נעלי הספורט
מארץ אלופת הספורט
איטליה -
Tepa Sport

סמל מסחרי
דגמים מקסימים · איכות אירופאית מעולה - כמו הנעליים המפורסמות ביותר ...אך במחיר זול יותר!
"טֶפָּה" אתך - לספורט, להליכה, לריצה, לכדורגל!
נעל Tepa - ותרגיש אלוף!
להשיג בחנויות הספורט המובחרות.

פפקו המכירה המדוברת ביותר בעיר!

חלום על קיץ

שבוע רצוף של הפנינג מכירות באולמי פפקו
אולמות המכירה והמחסנים פתוחים לקהל הרחב,
החל ממוצ"ש 21.8 ועד למוצ"ש 28.8.
מרתון רצוף של תצוגות אופנה יערך ערב
4 שעות של תצוגה! הכניסה חופשית

עד 60% הנחה SALE

דוגמאות מחירים: (בשקלים)

אפנת קיץ	
שמלות קטיפה —	690
שמלות טריקו —	590
שמלות וואל —	590
שמלות ויסקוזה —	250
אוברולים קצרים —	350
חלוקי קטיפה —	450
חולצות וואל —	250
טוניקות —	100
גופיות נשים —	50

גברים שרוול קצר	
חולצות קטיפה —	280
חולצות טריקו —	250
חולצות מגבת —	150

ילדים	
אוברולים	
קטיפה	-250-300
חלוקי קטיפה	250-300
גופיות ילדים-	50

המכירה במזומן - עד גמר המלאי (כולל עודפי יצוא שאינם מצוינים בטבלה הנ"ל)

שעות הפתיחה: מוצאי שבתות – 18.00-22.00
יום א'-ה' - 10.00-22.00 יום ו' - 9.00-13.00
"פפקו" רח' חומה ומגדל 22, תל-אביב, (הכניסה מרח' המסגר 32)
אוטובוסים: 9·11·40·42·51·54·59·60·81·85·86
חניה במקום חינם!

פפקו אופנה במקצב

קול המפרסם

ואחרי לבנון - ירדן?

לאחרונה חזרתי ממצרים, שם אמר לי עותמן אחמד עותמן, חבר ממשלה שהיה ידידו הקרוב של הנשיא סאדאת: „אירוני הדבר שאנו, הערבים המתונים, מוצאים את עצמנו בסירה אחת עם יהודי אמריקה הליברלים! כמוהם, מביכות אותנו פעולותיה של ממשלת בגין, וכמוהם אנו חוששים לומר את דעתנו שמא תועמד בסימן שאלה מחוייבותנו לזכות־קיומה של מדינת ישראל.״

השלכותיה של הצהרה זו התבררו לי זמן־מה לאחר מכן, כאשר חזיתי במישלחת המיצרית נותרת על מקומה, חסרת־אונים, בשעה שהמישלחות הערביות האחרות יוצאות את האולם בשעת נאומו של מנחם בגין בעצרת האו״ם. האם היתה מצריים לבת־ערובה בידי ישראל? האם היתה עיסקת הסיוע האמריקאית רבת־המיליונים המחיר לשתיקתה של מצריים?

זה מדאיג אותי אף יותר, משום שאני הייתי הערבייה הראשונה אשר קראה בפומבי להכרה בזכותו המוסרית של העם היהודי למדינה משלו על אדמת פלסטין, ומשום שהייתי המצרייה הראשונה אשר ביקרה בישראל, מה שהיקנה לי תואר „בוגדת״ בעיתונות הערבית, ועלה לי בדרכון שלי ובחמש שנות גלות מארצי. אז היה נראה לי שאפשרי הדבר שנכרות שלום עם ישראל בלי לבגוד בעניין הפלסטיני. אך כעת, כמו ערבים מתונים אחרים, איני יכולה שלא לתהות עד מתי יוכל הנשיא חוסני מובארכ לחיות עם ההסכם שמר בגין מנצל אותו שוב־ושוב ככסות למדיניות הסיפוח שלו, ואני תוהה אם הטבח בלבנון לא סתם את הגולל על הסכם קמפ־דייוויד.

ממשלת בגין אינה זקוקה לערבים מתונים, היא צריכה רק משתפי־פעולה

מדיניות הסיפוח של בגין — ולא התגרותו של אירגון השיחרור הפלסטיני — היא הסיבה האמיתית לפלישה ללבנון. שר־הביטחון הישראלי, אריאל שרון, קבע כבר מזמן כי ערביי הגדה המערבית לא יאבדו תיקוותם לריבונות משלהם, כל עוד קיים אש״ף ופועל. מיספר ההתנחלויות היהודיות הוכפל והושלש מאז הגיעה מיפלגתו לשילטון, והדיכוי הישראלי בגדה המערבית — סגירת אוניברסיטת ביר־זית וסגירת שני עיתונים ערביים, גירוש ראשי הערים שצידדו באש״ף, הכאות, מעצרים ושימוש בעונשים קולקטיביים ובפיזור אלים של הפגנות — רק הקשיחו את ההתנגדות לכיבוש הישראלי. השביתה אשר אורגנה בגדה המערבית בחודש אפריל השנה היתה חסרת־תקדים מאז ההתקוממות הפלסטינית בשנת 1936. והתעוררות לאומית זו מדאיגה במיוחד את מישטרו של בגין, משום שהוא חושש כי תחדור ותגיע גם לתחומי ישראל עצמה. בשנת 1976 אמר לי עזר וייצמן, שלימים היה שר־הביטחון: „אנו פשוט איננו יכולים לוותר על הגדה המערבית, משום שאם נעשה זאת, גם הערבים ש ל נ ו ירצו בהיבדלות.״

■ ■ ■

מר בגין טוען, שאינו יכול להתדיין עם „רוצחים ופושעים״. לטענה זאת היתה יכולה להיות אמינות

מדיניות הסיפוח של בגין היא הסיבה האמיתית לפלישה ללבנון

רבה יותר, אילו היה בגין מחפש בני־שיח מתונים יותר בגדה המערבית. אך למעשה הוא אף פיזר את מועצת ראשי־הערים, שבה נמצאו מתונים כאלה, כמו ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרייג׳ וראש־עיריית־עזה, רשאד אל־שאווה, אשר קראו לאש״ף להכיר בישראל. אל־שאווה פוטר ממישרתו החודש, יחד עם ראש־עיריית ג׳נין.

ממשלת בגין אינה זקוקה לערבים מתונים. היא צריכה רק משתפי־פעולה, משום שכפי שאמר לי שרון, בראיון מוקלט בשנת 1976: „לא תהיה שום מדינה פלסטינית בגדה המערבית, לא מדינה לא אוטונומיה זאת או אחרת — כלום!״

באשר לטענה כי חיסולו של אש״ף הוא אשר יביא שלום ללבנון, זהו החשוד המוזר שבכל הטיעונים הישראליים. צריך רק לזכור, כי הפעם האחרונה שבה נקראו הנחתים האמריקאיים להתערב במילחמת אזרחים בלבנון, היתה בשנת 1958, לפני שאש״ף אף התקיים. אש״ף או לא אש״ף, האם אומנם יתכן שלום בלבנון כל עוד יש התעלמות מן הזכויות הלאומיות של חצי מזליון פלסטינים החיים שם, ואשר אין להם שום מקום אחר ללכת אליו?

למר שרון יש, ללא ספק, תשובה גם לזה. כבר לפני המילחמה הוא רמז שהפליטים הפלסטינים יושלכו לירדן, תהליך שיצריך את סילוקו של המלך חוסיין. וכיצד יבוצע הדבר: באחד הימים, כאשר ביקרתי את שרון בביתו בליוויית חבר, הוא הצהיר: „את יודעת מה? הערבים ימשיכו כרגיל ב,מונקי־ביזנס׳ שלהם, כך שלא תהיה לנו שום ברירה, אם נרצה ואם לא, אנו נגמור בירדן — וזה יהיה סופה של הבעייה.״

בין שהערבים ימשיכו ב„מונקי־ביזנס שלהם״ ובין שלא, שרון ימצא את התירוץ לפלוש לירדן אם יתמנה

מר שרון רמז כי הפליטים הפלסטינים יושלכו לירדן ובזה תיפתר הבעייה

לראש־הממשלה בישראל. ממשלת רגן, שנתנה את בירכתה לפלישה ללבנון, מוטב שתהיה ערה לכך ותוכל להחליט אם יש ברצונה להיות שותפה לתוכניות ארוכות־הטווח של שרון.

סאנה חסן, הארווארד

פורום העולם הזה

יש מלך, אין נשיא

רבע מיליון ישראלים המליכו את מנחם בגין למלך ישראל, במקום שנוצר מלכתחילה לטקס ההכתרה: כיכר־מלכי־ישראל.

על בימת־הכבוד ישב המלך האמיתי, אך המלך הנוכחי עדיין אינו יודע זאת. בדברי־הימים יאמר כי מנחם בגין היה מלך השרון.

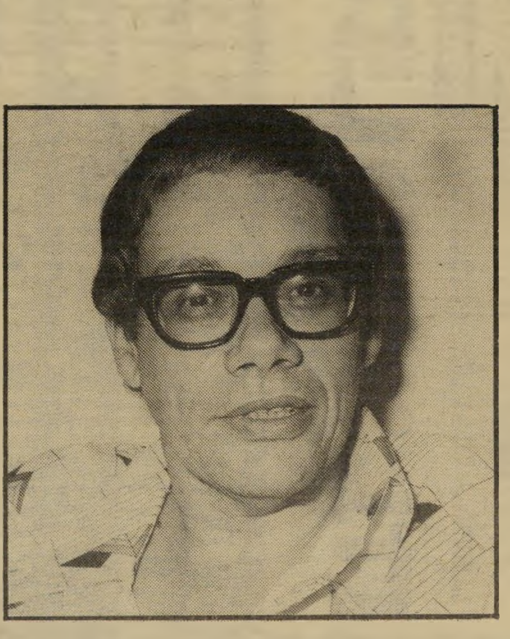

לשרון אין עדיין ממשלה, אבל יש לו נשיא.

בבית קטן בירושלים יושב לו נשיא־המדינה: יצחק נבון. כנשיא, אין רישומו מורגש במדינת־ישראל, המשתרעת מאילת ועד ביירות, דרך צור וצידון. בין מנהיגי ישראל אין הנשיא מתנשא כארזי הלבנון. כאדם ואזרח מדינת ישראל, אין הנשיא נבון כלל.

נשיא מדינת ישראל הלך לטקס האזכרה לזאב ז׳בוטינסקי וניצב דום למישמע הימנון בית״ר: „...בדם וביזע / יקום לנו גזע / גאון ונדיב ואכזר...״

מנחם בגין רצה בשווה לנשיא — נראה שמצא שווה לו: את יצחק נבון.

אלכס מיסים, ניו־יורק

חייל! יש לך פס לשלוש שנים!

חיילים, חיילות – לכם באמת מגיע פס.
לכן, הפס הכתום הוא שלכם!

מה עושים?

ניגשים לסניף בנק הפועלים הקרוב,
מקבלים שי מיוחד וכרטיס הטבות אישי.
הכרטיס מעניק לכם, בין השאר:
- פנקסי שיקים אישיים חינם.
- הנחות בעמלות ובפעולות בנקאיות.
- כרטיס בנק־קט לחייל,
המאפשר משיכה של עד 1,000 שקל.
- הטבות בנקאיות נוספות.
- "חסן לחייל" תכנית חסכון מיוחדת
עבורך, המעניקה לך, בנוסף להכנסות
גבוהות, גם הלוואה בגובה החסכון,
בתנאים נוחים.

כל מצטרף מקבל עם שחרורו הלוואה
בגובה מענק השחרור – בתנאים מועדפים.
אם סכום המענק יושקע בתכנית חסכון או
בקופת גמל, יקבל המשתחרר הלוואה
בסכום כפול ממענק השחרור.

ומה עוד ניתן להשיג בעזרת הכרטיס?

- פרישת תשלומים נוחה של שכר לימוד
בקורסים להכשרה מקצועית
ובמוסדות להשכלה גבוהה.
- הנחות על מופעים, ארועי תרבות ובידור.

וזה עוד לא הכל...

בוא לגדול איתנו.

בנק הפועלים

של
הלב הרחב
ההמצאה החשובה ביותר מאז המצאת הוידאו.
L-250
"הלב הרחב" של וידאוטייפ סניו
מה זה?
הבוכנה הנמצאת בתוך כל וידאוטייפ היא המרכיב החשוב ביותר באמינותו ובאיכותו. זה בעצם הלב של הוידאוטייפ
מה זה עושה?
סרט הוידאו הנמצא בתוך הקסטה "רץ" אל תוך הוידאוטייפ סביב הלב. על גבי הלב נמצאים ראשי ההקלטה והשידור של התמונה. הלב מכתיב את דיוק ההקלטה, יציבות התמונה, ואיכות הצבע ושמירה על תקינותו של סרט הוידאו.
מחירים מיוחדים לרגל המבצע
VTC 5300
SYSTEM 5800
נייד
VTC 5400
עם שלט
סורק תמונה

SANYO
BETA VIDEO CLUB

וידאוטייפ סניו

כל הרוכש וידאוטייפ סניו מקבל מינוי חינם בספרית הקסטות של סניו המונה אלפי סרטים

אולמי תצוגה סניו: ירושלים: לונץ 10, **תל אביב:** פרישמן 50, **חיפה:** שד' ההסתדרות 47, (מפרץ חיפה) וכן בחנויות השקם וכלבו שלום.

■ **ירושלים:** גד אלקטרוניקה, פינס 11 • האחים לוי, שלומציון המלכה • טטרון ירושלים אבן ישראל 2 • לני חנוך מרכז כלל רח' יפו • "ליאור" שמאי 23 • מ. אלקטרוניק בע"מ, בן סירא 24 • סלון ירושלים, יפו 33 • צבי שיר, פסג' מגדל הלל • רדיו־קול, לונץ 5 • שריג אלקטרוניקה, אגריפס 72. ■ **תל־אביב:** שרותי פרסום ותחבורה, ריבל 18 • רדיו אורית, אחד העם 19 • אסמור, העליה • וידאו סנטר, ה' באייר 70 • אלקטרוניקה, אבן גבירול 145 • סלון להיט, אבן גבירול 20 • סלון טוקיו, אלנבי 53 • רדיו קסטל, אבן גבירול 177 • רמפל, ארלוזורוב 15 • וידיאו טק, אבן גבירול 183. ■ **חיפה:** היי פיי קולור, הרצל 17 • חצרוני אלקטרוניקה, שד' ההסתדרות • חשמל אריה, נטיב 2 • כל אלקטריק, הנביאים 15 • סלון סמי, הרצל 57 • קול אור חיפה, הרצליה 1 • קורק בע"מ. ■ **אור יהודה:** • סלון כוכב, מרכז מסחרי. ■ **באר שבע:** סטריאו סנטר, פסג' אוניקו • סלון אונל, תחנת אגד 24 • שרות אלקטרוני, העצמאות 49. ■ **אופקים:** טויזר דוד, מרכז מסחרי • עזרן יצחק, מרכז מסחרי. ■ **אילת:** הוכמן ובניו. ■ **אשדוד:** רשת ד, אזור ד ב/6. מרכז הקסטות, מרכז מסחרי. ■ **אשקלון:** צלילי הדר, הרצל 24 • אלקטרו אור גזית, פינת ההסתדרות ■ **בית שמש:** אליקטון, מרכז מסחרי. ■ **בית שאן:** קדוש שלמה, מרכז מסחרי 20. ■ **בת ים** סלון הוד בלפור 48. ■ **גבעתיים:** צלילי המוסיקה, כצנלסון 177. ■ **דימונה:** אדם שמואלביץ, מרכז מסחרי. ■ **הוד השרון:** חמד, דרך השרון 94. ■ **הרצליה:** אמפיסל, סוקולוב 16 • רדיו קול, בן גוריון 17. ■ **חדרה:** מחסן מכירות לסטר, הרברט סמואל 72 • פ.ר. אלקטרוניקה, הנשיא 21. ■ **טבריה:** סטריאו שימי, רח' הגליל. ■ **טירת הכרמל:** גולדנברג את צבי, מרכז מסחרי. ■ **לוד:** גט־אין, הנשיא 2 • פאוזי, הרצל 68. ■ **נהריה:** הטכנאים, שד' הגעתון 12. ■ **נתיבות:** בן־נעים יצחק, א. התעשיה. ■ **נתניה:** מרכז הסטריאו, שד' בנימין 12 • תל אור שמואל הנציב 15. ■ **עכו:** אחים סט, בן עמי 43 • קניני, טרומפלדור 22. ■ **עפולה:** חשמל שושני, ברנר 3 • שטראוכלר, תחנה מרכזית אגד. ■ **פתח תקוה:** לירון, ההגנה 17 • רדיו חנוך, מוהליבר 4 • אבי סטור, חובבי ציון 16 • רדיו אלי, ההגנה 12. ■ **ראשל"צ:** ברנפלד אמנון, רוטשילד 39 • סלון בן זקרי, ביאליק 10. ■ **רחובות:** חזי אלקטרוניקה שרות, בית הפועלים 4 • סלון אלקטריק, הרצל 187. ■ **רמלה:** אסתר אוניברסל, ביאליק 2. ■ **רמת גן:** ד.נ. שווק, פרוג 1. ■ **רעננה:** אלקטרו פ.א.מ, חנקין 2 • רזניק אבי, אוסטובסקי 11. ■ **ק. אתא:** סלון אורלי, זבולון 3. ■ **ק. אליעזר:** אדיב, ככר מאירהוף 18. ■ **ק. ביאליק:** אפרי את פלדמן, קרן היסוד 74. ■ **ק. גת:** סלון טוקיו, מרכז מסחרי 72. ■ **ק. חיים:** נפטלברג, שד' ירושלים 3. ■ **ק. מוצקין:** טרקלין הקריה, שד' השופטים 6 • מפגש הטכנאים, שד' השופטים 29 • סלון 89, קדיש לוז 11 • פלדמן שווק מכירות, השופטים 11. ■ **ק. מלאכי:** לוגסי דני, מרכז הוד. ■ **ק. שמונה:** סלון להיט אלפיים מרכז מסחרי. ■ **שדרות:** אמויאל זיק מרכז מסחרי. סעדון יהודה, מרכז מסחרי 12.

במה זה שונה מהאחרים?

את מה שנאמר עד כאן עושה כל בוכנה בכל וידאוטייפ. כאן נכנסו לפעולה הממציאים של סניו. הם הגדילו את קוטר הלב ב־12.5 מ"מ לעומת האחרים ויצרו את "הלב הרחב" של וידאו טייפ סניו. ע"י כך גדלה מהירות העתקת התמונה והחיכוך של סרט הוידאו ש"רץ" סביב הבוכנה הוקטן למינימום. וכך משיג "הלב הרחב" של וידאוטייפ סניו דיוק רב יותר בהקלטה, יציבות מוחלטת של התמונה, הפרדת צבעים מושלמת ושמירה על איכות סרט הוידאו.

שיטת בטא השיטה העדיפה

המצאת "הלב הרחב" של וידאוטייפ סניו מבטיחה עדיפות לשיטת הבטא של סניו על השיטות האחרות. בבדיקת איכות התמונה שנערכה בגרמניה ע"י עיתון הצרכנות D.M. זכתה שיטת בטא ב־1,130 נקודות לעומת 700 נקודות לשיטה האחרת. בבדיקת איכות ההקלטה זכתה שיטת בטא ב־1,160 נקודות לעומת 956 נקודות לשיטה אחרת. בסיכום כללי זכתה שיטת בטא ב־5,660 נקודות לעומת 4,625 נקודות בלבד לשיטה האחרת.

לכן כדאי לך שהוידאוטייפ שלך יהיה וידאוטייפ סניו עם "הלב הרחב"

דור חדש של וידאוטייפים - בלעדי לסניו

המצאת "הלב הרחב" איפשרה לסניו פיתוח דור חדש של וידאוטייפים בשיטת הבטא.

כל הוידאוטייפים של סניו העומדים לרשותך היום הינם שנת ייצור 82.

רק סניו באולימפיאדת לוס אנג'לס 1984

מארגני אולימפיאדת לוס אנג'לס 1984 בחרו במכשירי הוידאוטייפ והטלוויזיות של סניו כמכשירים הבלעדיים בהם יצלמו וישדרו את האולימפיאדה!

SANYO

האיינשטיין של יפן

ליאו גולדברג בע״מ
GM
OPEL
משרד ראשי: ת״א, דרך פ״ת 65; דרך פ״ת 86, טל. 251374.
חיפה: דרך יפו 132, טל. 04-528286/7. **ירושלים:** שלומציון המלכה 15,
טל. 231798, 02-234536. **סוכנים: חיפה:** בית המכונית, יפו 19, טל. 04-512251
נתניה: מכונית נתניה, סמילנסקי 24, טל. 053-39423,
נצרת: בישארה יוסף סרוג׳י, רח׳ פאולוס השישי 56, טל. 065-54677.

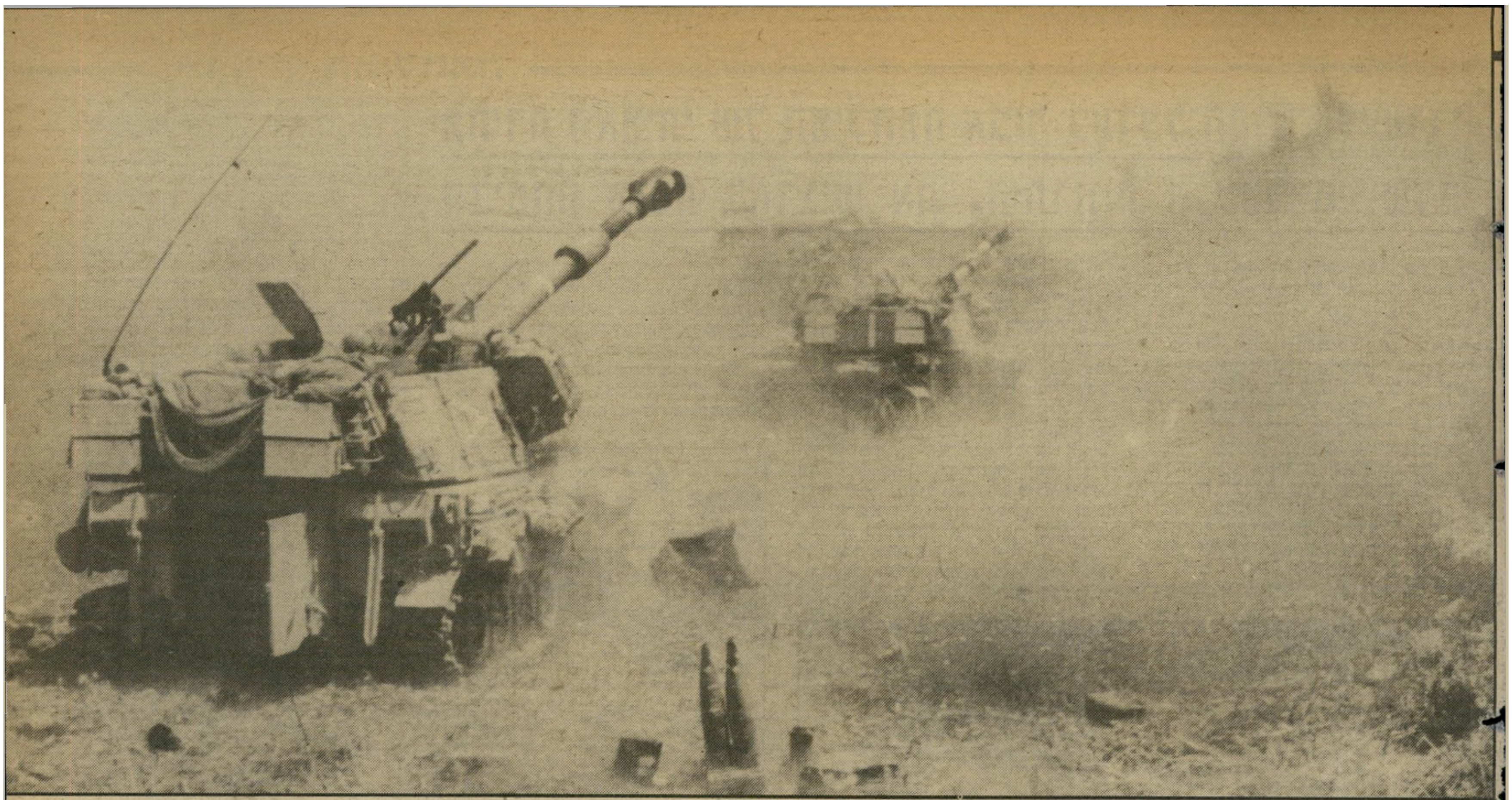

כתבה ראשונה בסידרה על האנשים והמיפעלים המרוויחים מן המילחמה. בלשון הנקייה של הפירסומים הרישמיים הם מכונים „ספקי מישרד־הביטחון", אך מאחורי ההגדרה הרישמית עומדים כמה תעשיינים וסוחרים במזון, בתרופות ובנשק

מרוויחי המלחמה

מאת
שלמה פרנקל

לקראת הצהריים קיבלו השיריונאים פקודה ללבוש את אפודי־המגן ולהיכנס לטנקים. לא חלף זמן רב עד שהתבררה להם הסיבה לכך. מטוסי חיל־האוויר התחילו לצלול על ביירות המערבית.

בזה אחר זה — לעתים בזוגות — צללו המטוסים על העיר ושיחררו את מיטעני הפצצות, הטילים והרקטות. לא חלף זמן רב עד שהצטרפו גם תותחי הטנקים והקנים הארוכים של הארטילריה לתמונה. הפעם ירו התותחים המתנייעים בכינון ישיר. זאת הדרך שמצא שר־הביטחון כדי לעקוף את ההוראה שקיבל, שלא להפציץ את ביירות בתותחי הוביצר הכבדים, שפגיעותיהם אינן מדוייקות ביותר, והם גרמו לקטל רב באוכלוסיה האזרחית. בצורה זו הוא השתמש בתותחים כאילו היו טנקים לכל דבר — אך פגיעות פגזיהם היו עזות וקטלניות יותר.

בתוך הרעש העצום הזה כמעט שאי־אפשר היה לשמוע את הטירטור של הנשק הקל. אך חיילי צה"ל השתמשו גם בו. במקומות שבהם היו העמדות של לוחמי אש"ף והשמאל הלבנוני קרובות, הם השתמשו ברובים. במקומות אחרים נורו צרורות ארוכים של מיקלעים בינוניים וכבדים. בחגיגה השתתפו גם ספינות חיל־הים, שהמטירו לעבר קו־החוף של ביירות אש מהירה מתותחיהן הקלים.

ההפצצה הכבדה נמשכה כמה שעות.

בינתיים נשמע גם קול נהמת־המנועים של הטנקים ושל הנגמ"שים. בכמה מקומות, באיזור ההיפודרום, ליד מחנה הפליטים אל־עוזאי ובאיזור הנמל של ביירות בצפון העיר, התקדמו יחידות צה"ל ביבשה.

אחר כך השתררה הפוגה זמנית, במשך הלילה. בשעה 6 בבוקר הגיחו צמד המטוסים הראשון, וביירות ידעה את יום ההפצצות הקשה ביותר בתולדותיה. במשך 11 שעות תמימות צללו המטוסים על העיר, כאשר במשך כל אותו הזמן מפגיזים גם הטנקים, התותחים והספינות את העיר.

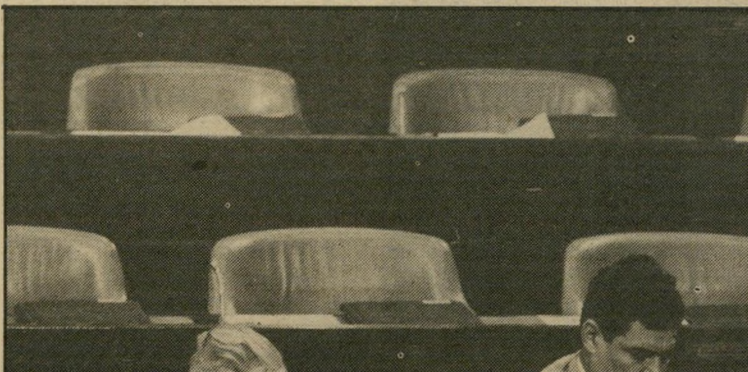

שרים ארידור ושרון
על כל אחד שמפסיד יש אחד שמרוויח

אלה היו שני ימי הלחימה האחרונים, ה־11 וה־12 באוגוסט. עיתונאים זרים העריכו כי העיר הופצצה ב־8000 פצצות מן האוויר, ובכמה עשרות אלפי פגזים מן הקרקע. לאלה אפשר להוסיף מאות אלפי קליעים של נשק קל.

מחירו של טיל אוויר־קרקע מן היקרים ביותר, טיל מונחה בעל מיטען נפץ כבד, מגיע לחמישה מיליוני שקלים. יש טילים ופצצות אוויריות זולים הרבה יותר. מחירם יכול להגיע לחצי מיליון שקלים, ואפילו פחות מזה, אך לא בהרבה. מחירה המשוער של הפצצת חיל־האוויר על ביירות, בעלות התחמושת בלבד: חמישה מיליארד שקלים.

אך זהו רק חלק מן המחיר. שעת־טיסה במפציץ מסוג אף־15 היא 350 אלף שקל. מטוסי־הפצצה מסוג זה זקוקים גם למטוסי־קרב שיגנו עליהם. שעת־טיסה במטוס כפיר עולה 220 אלף שקלים בערך. אפשר להעריך כי אילו היו כרוכות בהפצצת ביירות רק 300 שעות־טיסה, היה מחירם מיליארד שקל בערך.

בהערכה זהירה, היה מחירה של הפצצת ביירות בשני ימי הלחימה שישה מיליארד שקלים.

הפעולות על הקרקע ובים גם הן יקרות ביותר. מחירו של פגז של תותח הוביצר עשוי להגיע ל־20 אלף שקלים.

מחירו של פגז טנק עשוי להגיע לעשרת אלפים שקלים. כל קליע של מיקלע כבד עולה עשרות שקלים. כל קליע של רובה או מיקלע קל עולה כמה שקלים.

מחיר שעת־מנוע של טנק הוא 18 אלף שקלים. שעת הפלגה בסט"יל מחירה 42 אלף שקלים.

רווח על כל תחבושת

אך התחמושת ומחיר הפעלת מערכות־הנשק אינם המחיר היחיד. בשעת הלחימה אוכלים חיילי צה"ל מן „החמישיות" המפורסמות, אותן אריזות־קרטון שבכל אחת מהן יש בערך עשר קופסות שימורים ופריטי מזון נוספים, כגון שפופרת ריבה או דבש, סוכר, קפה, תה, פותחן קופסאות ועוד. מחירה של כל מנה כזאת, האמורה לספק את צרכי־המזון של חמישה חיילים במשך יממה, מגיע לכמה מאות שקלים.

מחירה האמיתי של המילחמה אפוף בערפל־הקרב, ומישרד־הביטחון מנסה להדגיש את „היתרונות הכלכליים" שלה

(המשך מעמוד 53)

בשני ימי הלחימה האחרונים נפצעו עשרות חיילי צה"ל, וכמה נהרגו. חלק מן החיילים פונו במסוקים לבתי־החולים. שעת־טיסה במסוק כבד, המשמש לפינוי נפגעים, מחירה כ־85 אלף שקלים.

כל הפצועים קיבלו טיפול רפואי. טיפול זה הוא יקר ביותר. מנת אינפוזיה, שכמעט כל חייל הנפצע בקרב ומאבד דם „זוכה" לקבלה מגיע למאות שקלים.

כאשר חייל נהרג, זוכה מישפחתו לקבל דמי־ביטוח בסך מאות אלפי שקלים, וחיילים ההופכים נכים מקבלים ממישרד־הביטחון ומגורמים אחרים קיצבות, שלגבי כל אחד מהם מסתכמות במיליוני שקל.

תחות בהמוניהן מנות־הקרב, והחיילים אוכלים את תכולת קופסות־השימורים מבתי־החרושת שלהם. ·כבר בעת המילחמה, או מייד אחרי שתסתיים, הם יקבלו הזמנות־ענק חדשות ממישרד־הביטחון ·ומצה"ל. אלה הם כמה יצרני־מזון חשובים.

● הם מרוויחים כאשר חייל צה"ל נפצע. התחבושות שהם מייצרים, התרופות

הוא מעדיף להניח לשר־האוצר, יורם ארידור, ולעסקנים הפוליטיים בוועדת־הכספים של הכנסת, לפלוט מיספרים חסרי־שחר.

מחירה של מילחמת הלבנון עולה בהרבה על כל המיספרים שיצאו עד עתה מפיהם של שר־האוצר וחברי־הכנסת מוועדת־הכספים.

כבר בשבוע השני של המילחמה העריך מקור „המקורב למישרד־הביטחון" כי מחיר המילחמה יהיה מיליארד דולר, מתוך זה 600 מיליוני דולרים בהוצאות ישירות. הערכה זו הפכה מקובלת, ולמעשה לא חל בה שינוי במשך יותר מחודש.

בידיעה שהתפרסמה ביומון הארץ ב־30 ביולי נאמר כי „לפי הערכות של גור־

מדינת ישראל לא פחות משני מיליארד וחצי דולרים. זו היתה ההערכה הסבירה ביותר שהושמעה על־ידי גורמים רישמיים.

במשך כל אותה העת, נוהלה מערכת־תעמולה שהגיעה לעתים עד כדי גיחוך, בנסיון ליפות את פניו הקודרים של מחיר המילחמה. כמה שרים בממשלה שיתפו פעולה בעניין זה עם שר־הביטחון, וכמוהו גם פקידים באוצר. כך ניתן היה לקרוא בעיתונים כי המילחמה „תרמה ליעול המשק," סופר לאזרחי ישראל כי „הייצור כמעט שלא ירד," וגם ש„תוספה האבטלה הסמוייה." פורסמו גם מיספרים חסרי־שחר על „מימדי הייצוא

טיפול בפצוע בשדה־הקרב

תעשיית התרופות

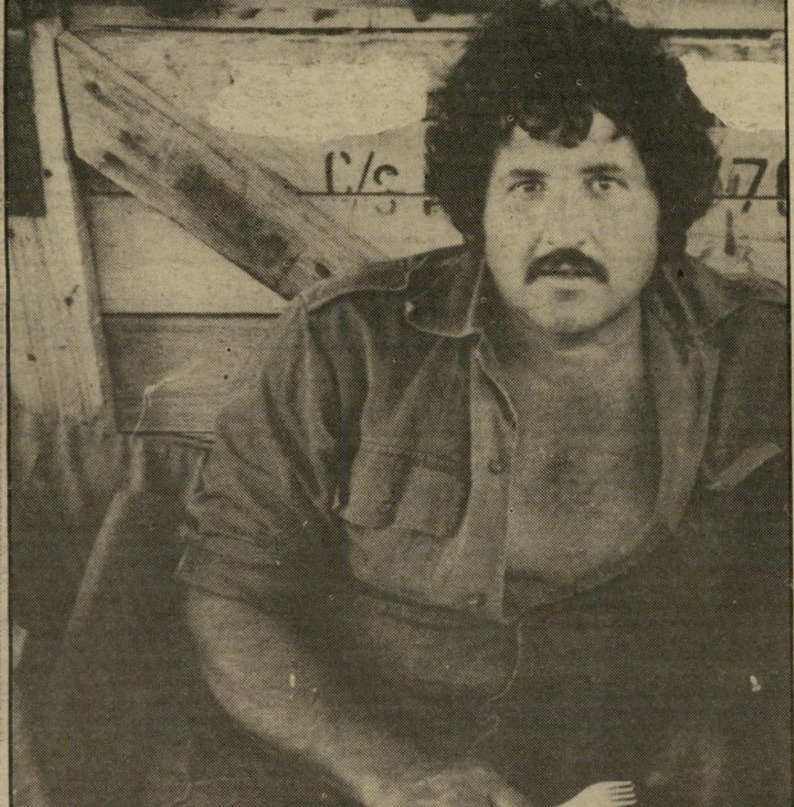

חייל אוכל מנות־קרב

תעשיית המזון

קרוב לוודאי, ששני ימי הלחימה האלה, — ה־11 וה־12 באוגוסט, עלו למדינת ישראל לא פחות מעשרה מיליארדי שקלים.

ומישהו. כמה אנשים וכמה מוסדות עיסקיים, הרוויחו באותו יום כסף רב.

אלה הם מרוויחי המילחמה. כי לשון הנקייה של המיסמכים הרישמיים ושל העיתונות, שאינה מרבה לעסוק בצד הזה של המילחמה, הם מכונים, בדרך־כלל, „ספקי מישרד־הביטחון". מאחורי הכתובת האנונימית הזאת מסתתרים אנשי־עסקים ממולחים, מיליונרים בקנה מידה ישראלי והעתים גם עולמי, קונצרנים אדירים בצד בתי־חרושת צנועים יחסית.

● האנשים והמוסדות האלה מרוויחים על כל צעד ועל כל שעל במילחמה כמו מילחמת הלבנון. הם מרוויחים כאשר נפ־

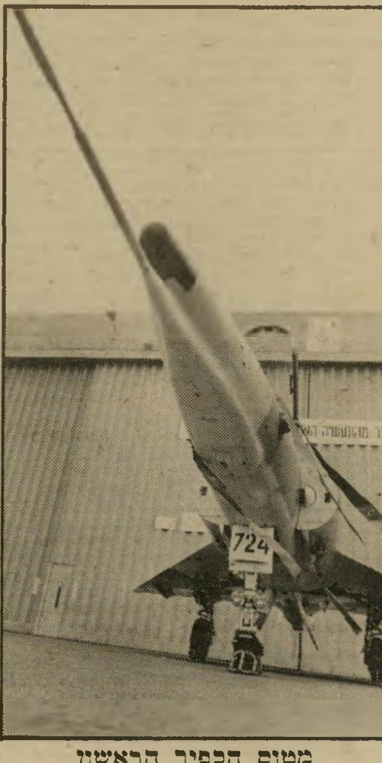

מטוס הכפיר הראשון

תעשיית הנשק

שהם מייבאים או מייצרים, הנוזלים לעירוי, וכל היתר, כל אלה מביאים להם רווחים גדולים. אלה הם כמה מיצרני התרופות והציוד הרפואי.

● הם מרוויחים כאשר מתבלים ביגדיהם של חיילי צה"ל, וכאשר מתברר כי על גייסות גדולים יהיה לשהות בהרי־הלבנון הקרים בעונת החורף. הצבא יזמין אצלם בגדים חמים, לבנים ואוהלים מיוחדים. אלה הם כמה מבין תעשייני־הטכסטיל החשובים ביותר בארץ.

● הם מרוויחים על כל כדור שנורה, על כל פגז שנפלט מלוע־התותח, על כל טיל שניתק מכנף המטוס. אלה הם יצרני הנשק, סוחרי־הנשק וסוכני־הנשק.

כל אלה הם מרוויחי המילחמה. בסידרת כתבות זאת ייערך ניסיון לעמוד על טיבם, לברר את זהותם, ולבדוק כמה הם הרוויחו ממילחמת הלבנון.

השאלה האחרונה היא מעניינת במיוחד, וגם אפופת־סוד יותר מן האחרות. כדי לברר אילו סכומים אדירים זרמו לכיסיהם של מרוויחי המילחמה, כדאי לנסות ולבדוק, קודם כל, מה היה מחירה הכולל. הרווחים שהפיקו „ספקי מישרד־הביטחון" מהווים אחוז מסויים מן המחיר הכולל.

בעניין זה, של מחיר המילחמה, שורר עד היום „ערפל קרב" מוזר ביותר. דומה שזהו הסוד השמור ביותר של המילחמה, למרות שאין זה עניין שהוא קשה לחישוב — אילו היה מישהו מוכן לגלות את האמת.

מערכת־הביטחון יודעת בדיוק כמה חיילי מילואים גוייסו לצורך מילחמת הלבנון. חשבי המערכת הזאת יודעים גם הם מחיר החזקתו של חייל סדיר וחייל מילואים בצה"ל. כמה עולה הלבשתו, הזנתו, הסעותיו, הטיפול הרפואי בו, מהי משכורתו, ואיזה סכום משולם מקופת הביטוח הלאומי עבורו.

למערכת־הביטחון ידוע בכמה דלק השתמש צה"ל במילחמה. בוודאי שאפשר להגיע להערכה של מיספר שעות־המנוע של המטוסים — שידוע לכמה גיחות יוצא כל אחד מהם. אפשר להעריך גם את מחירה של התחמושת שנעשה בה שימוש קרבי. כבר מזמן ניתן פירסום רב לעובדה שמחסני יחידות־החירום של רבות מיחידות צה"ל הן ממוחשבות. המחשב הגדול ביותר בארץ, זה של משרד־הביטחון, יכול לסייע הרבה כדי לברר מה היה מחירה של המילחמה עד עתה.

אולם לשר־הביטחון, אריאל שרון, אין שום עניין לגלות זאת.

מים המקורבים למישרד־הביטחון" המילחמה תעלה כמיליארד דולר, וההוצאות יהיו פרושות על־פני שתי שנות תקציב. שר־האוצר, יורם ארידור, לא קיבל גירסה זאת. בנאום שנשא בכנסת הדגיש כי „הוצאות מבצע ,שלום הגליל' יגיע ה ש נ ה (הדגשה שלי, ש"פ) לכ־30 מיליארד שקל" —.שהם יותר ממיליארד דולר. שר־האוצר לא טרח לומר איזה חלק מהוצאות המילחמה יגולגל על תקציב השנה הבאה.

חלפו רק כמה ימים, ובוועדת־הכספים של הכנסת כבר נשמעו זמירות שונות. שם הוערך כי מילחמת הלבנון תעלה ל־

הישראלי ללבנון," ועל כמויות הדלק שנתפסו ומחירם המשוער.

דומה, שאת ההערכה הסבירה ביותר סיפקו כלכלנים של מוסד פיננסי מסויים (דף תשקיף, „העולם הזה" 2344) שחישבו כי המילחמה עולה 300 מיליוני דולרים לכל שבוע, או שלושה מיליארדים וחצי דולרים עד עתה.

בפרק הבא בסידרה — על הדרך שבה חושב מחירה של המילחמה, על חלקם של „ספקי מישרד־הביטחון" בשלל העצום, ועל זהותם של כמה מן הספקים האלה.

בלאופונקט ב-14 תשלומים

1000 ש'
פרס לכל רוכש
בתקופת המבצע:
שובר הנחה בסך
-.1,000 שקל
לחבילת סיור
באמצעות "מדינה
טורס"
מתנת בלאופונקט.

עכשיו, אתה כבר לא צריך להתפשר...

... כי בתנאים כאלה, גם טלוויזיה יוקרתית כמו בלאופונקט לא תגרום ל"חורים" בתקציבך.
קח לך היום טלוויזיה מהשורה הראשונה בעולם, טלוויזיה שאינה נותנת פרנסה לטכנאים ותהנה ממנה עוד הרבה שנים.
קח לך בלאופונקט היום, וגמור לשלם רק בעוד 14 חודש.
בלאופונקט: טלוויזיות צבעוניות, ווידיאו, סטריאו — פאר תוצרת גרמניה.

טבלת מחירים
תמצאו אצל הסוכנים.

BLAUPUNKT

בלאופונקט-בכל מחיר

היבואן הבלעדי:
טרכף יבוא בע"מ,
בוגרשוב 70 ת"א טל: 293005.

תל־אביב: מרכז שיווק ישיר, בן־יהודה 1 ת"א; וידאו קלסיק, אבן גבירול 54; שיווק הוגן, דיזנגוף סנטר, לבל אליהו, שד' ירושלים 29 יפו; אלרד, אלנבי 106; אורית, אחד העם 19 ● **גבעתיים**: נתנאלי, כצנלסון 18 ● **נתניה**: רדיו אלחוט, ויצמן 5; טלרן, ויצמן 18; רדיו צליל, שמואל הנציב 3; חשמלית, שמואל הנציב 26 ● **רעננה**: בועז שרותי טלוויזיה, בורוכוב 24 ● **חדרה**: חשמלית, הרברט סמואל 80; שוייצר, הרברט סמואל 68 ● **חיפה**: טרקלין חשמל זילברשטיין, הנביאים 25; צביקה בית הסטריאו, הנביאים 12; יהודה אטיאס, הנביאים 15; סימפוניה חיפה, הרצל 85; אריה מכשירי חשמל, רח' נטיב 2 ● **קרית־אתא**: שפרן העצמאות 38; פטמן, העצמאות 50; ויזגר, יוספטל 55 ● **קרית־ביאליק**: קול־אור סביניה, השקדים 2, סביניה ● **נהריה**: טלסטר ליבוביץ, תחנת אגד, שדרות הגעתון 3 ● **קרית־מוצקין**: פלג, השופטים 13 ● **נצרת**: סלון סביון, רח' סביון 3 ● **אשדוד**: חשמל כהן, מרכז מסחרי ד' ● **רמלה**: אסתר אוניברסל, ביאליק 2 ● **ירושלים**: צדוק שיר, שמאי 23, רדיו מאיר, רח' לונץ 5; סבטיני, צלאח א־דין 32 ● **באר שבע**: א.א. אלקטרוניקה, העצמאות 48; סלון איתני, רח' הפלמ"ח 65 (ליד קולנוע מרכז) ● **חולון**: סלון חולון, סוקולוב 82 ● **רמת השרון**: סנסור, סוקולוב 42 ● **ראשון־לציון**: עלפי, הרצל 103; אמנון ברנפלד, רוטשילד 39 ● **רחובות**: חזי אלקטרוניקה, בית־הפועלים 4; סלון אלקטריק, הרצל 187 ● **נס־ציונה**: פינקלשטיין, רחוב ויצמן ● **בית־שמש**: שטיינברג, מרכז מסחרי.

קריסטל

יוצאו מהכלל

ברמה של "8 כוכבים"*

מאות אלפי משפחות-מידי שנה בוחרות:
בסקרי דעת הקהל*-במקום ראשון-קריסטל!

על כך 10 המדליות שקבלנו

15 שנים ביטוח ושרות!

כזה עוד לא ראית Whirlpool מס' 1 בארה"ב

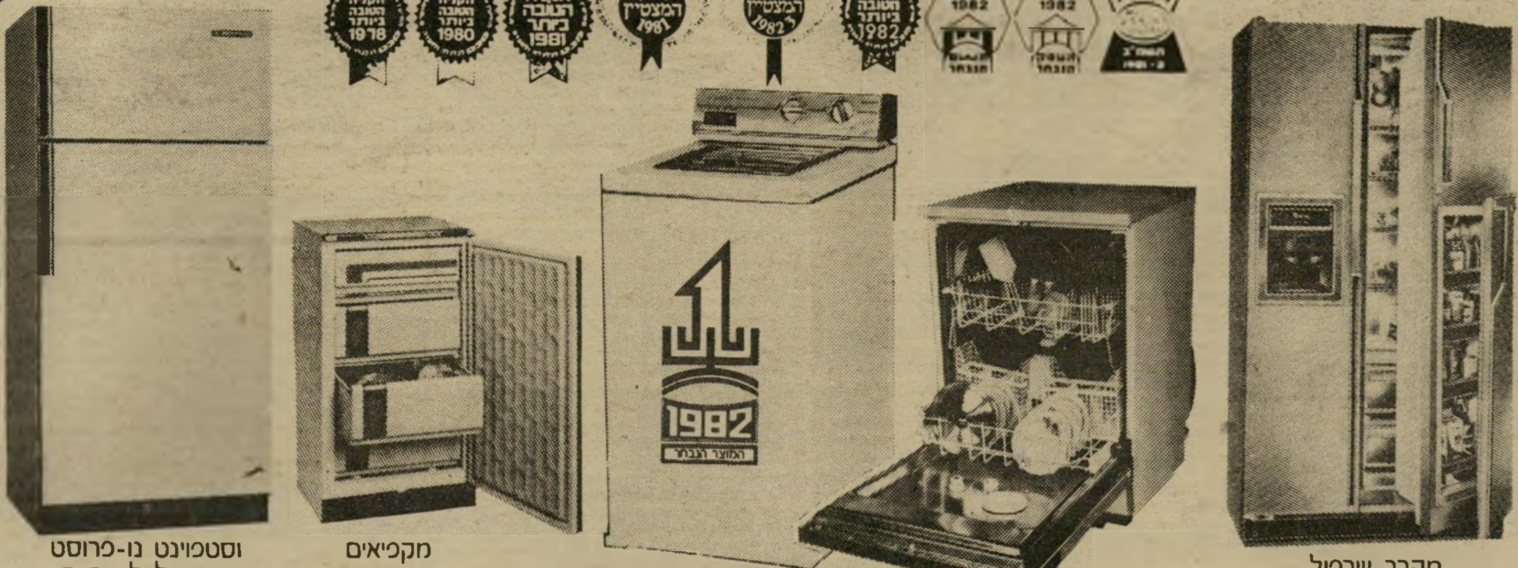

מקרר ווירפול
מ-16 עד-26 קוב
במבחר דגמים וצבעים

מדיחי כלים

מכונות הכביסה המעולות
של קריסטל ב-6 דגמים

מקפיאים

וסטפוינט נו-פרוסט
מקרר לכל החיים

* דרוש הסבר מהסוחר על 8 הכוכבים של קריסטל

** הסקרים מתייחסים למכונות כביסה

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירת על בריאותך ורכושך

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

* שרות ת.ד
ללא תשלום
* מכבדים
כרטיסי אשראי

פרסום אידיאל
אבן גבירול
טל: 227117

צנטנר מציע

לקראת שנת הלימודים

מבחר תיקים וילקוטים מכל הסוגים
מסקאי, בד ובשלל צבעים.

הצעת השנה לכתה א'

ילקוט קורדרוי עם חלוקה לתאים
קל — ובשילובי צבעים מרהיבים
וכל זה רק ב-375 שקלים.

אז ל"צנטנר" עוד היום נכנסים
ותיקים לשנת הלימודים קונים.

צנטנר, פינסקר 4, קומה ב', תל-אביב

העסק הנבחר-1980/81/82
בחסות משרד המסחר והתעשיה

רעים

למוסרת נישואין

שרות הוגן, יחס אישי ומסור,
אמינות ומספר חתונות רב.

20 שנות נסיון והצלחה!

תל אביב בן יהודה 58 טל. 03-282932

פינת אוכל:
שולחן "קנזס" עגול +
4 כסאות "ברויאר" קש

מחיר מבצע: -.14,380 ש'
למשלמים במזומן: -.11,504 ש'
* המחירים כוללים מ.ע.מ.

פינת אוכל
"טימוטי" תוצרת I.C.M. איטליה
שולחן להגדלה +
6 כסאות

מחיר מבצע: -.14,520 ש'
למשלמים במזומן: -.10,164 ש'
* המחירים כוללים מ.ע.מ.

איכות גבוהה במחיר נמוך

"דירון" מציע לך

ובתשלומים נוחים

35% במזומן + 4 תשלומים

בית האופנה לריהוט מודרני

דירון

ת"א-אבן גבירול 30 טל. 03-252470
ירושלים-יד החרוצים 14 אזור תעשיה
תלפיות טל. 02-716368/9

מכסיקו: חוב חיצוני ענק

משקיפים רבים ביבשת אמריקה חזו עתיד ורוד במ־יוחד למכסיקו. אוצרות הנפט העצומים במדינה זו אינם אלא חלק ממשאבי האנרגיה העצומים שלה. במכסיקו מירבצי אורניום גדולים, המבטיחים לה שליטה בלתי־מבוטלת בשוק האנרגיה לפחות עד שנת 2010.

סוציולוגים שהצביעו על הפערים העצומים בחברה המכסיקאית, על ההגירה הבלתי־ליגאלית הגדולה לארצות־הברית, על הקיטוב־הפוליטי בתוך המדינה, נענו בדרך כלל שמדובר במצב זמני. נכון שמבקרים במכסיקו נדהמים מהעוני המשווע ברחובות, בכפרים הנידחים ובשכונות העוני. נכון שקיים גם עושר מסנוור, מנקר עיניים, בעיקר בקרב השכבות הנהנות משיתוף־פעולה עם ההון האמריקאי. אבל העתיד הנשקף למכסיקו הוא מזהיר.

פרופיל נמוך. יתכן שבאורח תיאורטי יש אמת בדברים. מכסיקו גם מנסה לגבש לעצמה מעמד מוביל בעולם השלישי ובירתה מהווה כיום מרכז לחלק ניכר מתנועות השיחרור באמריקה הלאטינית. מכסיקו־סיטי מאכלסת אלפי מהפכנים מאל־סלוודור, גוואטמלה, צ'ילי, אורוגוואי, ארגנטינה ובראזיל. הממשלה משמיעה, בדרך כלל, הצהרות תמיכה נלהבות במחתרות, תוך שמירת פרופיל די נמוך במישור האופראטיבי. ברור ששליטי מכסיקו, שמדיניות־הפנים שלהם רחוקה משיוויוניות, מעוניינים לקנות לעצמם פופולאריות זולה, מבלי להסתכן בזעמה האמיתי של ארצות־הברית.

עתה צומצם כושר התימרון של מכסיקו עוד יותר. בימים אלה כמש מנסה הממשלה להשיג הלוואה דחופה של 4 מיליארד דולר מקרן המטבע הבינלאומית. כידוע, אי־אפשר להשיג מהקרן אפילו פרוטה אחת בלי אישורה המפורש של וושינגטון.

שר האוצר מתחנן. המשבר במכסיקו הוא חמור ועמוק. הסקטור הציבורי חייב לבנקים זרים סכום עתק המסתכם ב־60 (ששים!) מיליארד דולר. כבר בחודשים הקרובים חייבת מכסיקו להחזיר 10 מיליארד דולר. הכסף הזה פשוט אינו בנמצא, ואם לא יימצא פיתרון מהיר, עלולה מכסיקו להגיע למצבה של פולין, כלומר על גבול פשיטת־הרגל!

הממשלה הגיבה בהגבלות דראסטיות על מטבע־חוץ. שר־האוצר, ג'יסאס סילווה הרצוג, טס לוושינגטון וביקש — יש אומרים, התחנן — לסיוע מיידי. בעת ובעונה אחת הוציא תקנות לשעת־חירום, שאסרו על העברת מטבע־חוץ והקפיאו את כל פיקדונות הדולרים, כולל הפרטיים.

תגובת הציבור היתה צפוייה. השוק השחור פורח, ומאות אלפי דולרים מוברחים עתה ממכסיקו ומופקדים בבנקים אירופיים. סרסורים בנמל־התעופה של מכסיקו־סיטי מרוויחים עשרות אחוזים בעסקות עם תיירים ועם תושבים מקומיים.

קרן המטבע הבינלאומית, כדרכה בקודש, תבעה ממשלת מכסיקו לקצץ באורח מובהק בתקציבים הציבוריים, בעיקר בהוצאות לרווחה חברתית. הממשלה הביעה חשש שצעדים כאלה עלולים ליצור תסיסה חברתית במכסיקו, לחזק את השמאל ולהגביר את האיבה הקשה שרוחשים המקומיים לארצות־הברית.

ממשלת ארצות־הברית תחת רונאלד רגן, אינה מגלה רגישות לטיעונים מסוג זה. שר־החוץ, ג'ורג' שולץ, רואה בהם „סחטנות" כלפי ארצות־הברית. הסי־איי־אי לוחץ על הממשלה להתנות את התמיכה הכלכלית בריסון פעילות התנועות המהפכניות ובהגברת הפיקוח עליהן. בפורומים סגורים דורשים האמריקאים ממכסיקו לאפשר חדירת סוכנים למטות המחתרות, בעיקר זו של אל־סאלוודור. יש להניח שמטרה זו אומנם תושג.

לא יהיה מטרו. בינתיים נאלצה מכסיקו, העשירה באוצרות אנרגיה בלתי־נדלים כמעט, לבטל, או לפחות לדחות, את פרוייקט היוקרה של כריית רכבת תחתית חדשה במכסיקו־סיטי. קבלנים צרפתיים שיזכו במיכרז לבניית מטרו, קיבלו הודעה על דחייה בלתי־מוגבלת.

זאיר
ערב הפיכה

מקורות צרפתיים הדליפו השבוע לעולם קטן את הסיבה האמיתית לדחיות החוזרות ונישנות של ביקור ראש־הממשלה, מנחם בגין, בזאיר.

שליט זאיר, מובוטו ססה סקו, מכין כנראה את בריחתו הסופית למיקלט בטוח באירופה. מובוטו יודע שעתידו בארצו אינו מובטח. אוייביו הרבים גיבשו לעצמם עמדות כוח בצבא, והפיכה צבאית נגדו בעתיד הקרוב היא בחזקת ודאות.

מובוטו אינו חושש לעתידו הכלכלי. הוא הצליח להבריח לאירופה לפחות 200 מיליון דולר. החשש העיקרי שלו הוא פשוט פיסי. אין ספק, שאם ילכד בזאיר בעת ההפיכה, ייאלץ לשלם על כך בחייו ובחיי מישפחתו. הוא יקבל את אותו טיפול שהעניק עד כל למתנגדיו הפוליטיים.

זמן מושאל. הצרפתים סבורים שהמודיעין הישראלי הזהיר את בגין מפני אפשרות של הפיכה. בגין אינו מעוניין לקשור את עצמו עם מובוטו, ובכך להיות אוייב אוטומאטי (ונוח מאוד) של המישטר החדש.

משקיפים ישראליים מטילים ספק בגירסה זו. בגי־

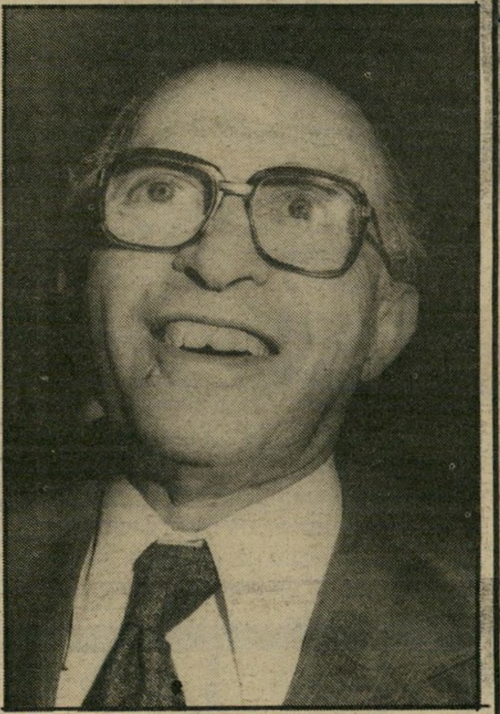

מנחם בגין
לנסוע או לא לנסוע — זו השאלה

נולוגים מובהקים סבורים שראש־הממשלה אינו מסוגל, מעצם מהותו, לוותר על קבלת־הפנים הססגונית שיעניק לו מובוטו. „בגין חי, מאז עלותו לשילטון, על זמן מושאל," אמר מקור המקורב לשר־הביטחון. „העתיד עבורו הוא מושג מופשט ומעורפל. אין סיבה שיתנהג אחרת דווקא בנושא זאיר."

נחיה ונראה.

פקיסטאן־הודו:
דינמיקה קבוצתית

המזימות ההודיות כלפי פקיסטאן (ראה מיסגרת) אינן מונעות מראש הממשלה, אינדירה גאנדי, ליזום צעדים דיפלומאטיים פייסניים כלפי האוייב הכמעט־ניצחי.

בשבועות האחרונים פנתה הודו באורח רישמי לנשיא פקיסטאן, זיא אל־חאק, בהצעה מרחיקת לכת לכריתת „ברית שלום, ידידות ושיתוף־פעולה" בין שתי הארצות.

ישראל והודו
נגד הפצצה

עד כה לא הוכחשה הידיעה הבלעדית שהופיעה בשבוע שעבר בעולם קטן.

המידע, מפי מקורות בריטיים, היה קצר וברור. הבריטים סבורים ששירותי המודיעין של ישראל ושל הודו (!), מונעים על־ידי אינטרס משותף, זוממים להשמיד את הכור הגרעיני בפקיסטאן בטרם תושלם הפצצה האטומית המיוצרת שם בסיוע לובי, המכונה „הפצצה המוסלמית."

אותם מקורות טענו השבוע, שלפי הערכות מודיעיניות אמריקאיות, יושמד הכור עוד במרוצת 1982.

ידיעה מרעישה. שיתוף־פעולה כזה בין ישראל והודו במישור האופראטיבי, אם אומנם קיים, מהווה את אחת הידיעות המרעישות של השנה. מומלץ לעקוב אחרי העניין הזה, חרף ההרעה כביכול במערכת היחסים הרישמית בין שתי המדינות.

ההצעה לוותה במסע תעמולה הודי, שהדגיש את היתרונות הנשקפים לתת־היבשת ההודית משבירת מעגל האיבה המסורתי. גאנדי פתחה גם במסע דיפלומטי מרשים, שהקיף כבר את ארצות־הברית ויכלול גם ביקור רישמי בברית־המועצות.

גינוני־חן. הפקיסטאנים מגלים חשדנות וזהירות. זיא הודיע, בסיגנון המזכיר את ההתבטאויות המצריות כלפי ישראל, שלעת עתה אפשר להסתפק ב„נורמאליזציה" בין שתי המדינות. פקיסטאן מסכימה להכרזה על „אי־לוחמה," אבל אין בדעתה להעניק מעמד מועדף כלשהו להודים.

מומחים אירופיים סבורים שזיא, שופך־דמים ערמומי מאין כמוהו, הבין שחיזורה של הודו אחריו מהווה חלק עקיף כביכול, אבל חשוב מאוד, במאמציה של גאנדי להגביר את השפעתה באיזור ולנסות לנטרל את הסיכסוך באפגאניסטאן.

מובן שהסדר באפגאניסטאן מנוגד בתכלית לאינטרס הפקיסטאני. ההסתבכות הסובייטית באפגאניסטאן מגבירה את חשיבותה האסטרטגית של פקיסטאן בעיני ארצות־הברית. גורמת להזרמת סיוע צבאי וכסף רב לקופתו הדלילה של זיא אל־חאק. גינוני־החן של אינדירה גאנדי עלולים לשלול מזיא אל־חאק, את כל היתרונות הללו.

שליט זיא
יותר חשדהו מאשר כבדהו

זיא גם מבין, די בצדק, שקשייה הפנימיים של גאנדי מהווים מניע חזק ביותר בגישתה היונית החדשה כלפי פקיסטאן. הרעב השורר בהודו מלווה גם באי־שקט תעשייתי ובמהומות כמעט יום־יומיות. בהודו קיים איסור על הפגנות. האיסור לא מנע מעשרות אלפי פועלי טכסטיל להפגין השבוע בבומביי. 2700 מפגינים נעצרו! ההפגנה היתה נקודת שיא בשביתתם של רבע מיליון פועלים, שהקיפה 60 מפעלים.

דיפלומאטים אירופיים סבורים ששילטונה של גאנדי הוא בטוח למדי, אבל אין ספק שהיא מנסה לאזן, במדיניות־חוץ חדשה ונועזת, את בעיות־הפנים הכרוניות של הודו, שאין להם שום פיתרון בעתיד הנראה לעין.

חיים ברעם

קנה דירה אצל אברהם גינדי
ותקבל דירת נופש לכל החיים-חינם

20 הראשונים אשר ירכשו דירה אצל אברהם גינדי החל ממוצ"ש זו יזכו **ללא הגרלה** בפרס המטרף ביותר שניתן על ידי חברת בנייה בארץ:
דירת נופש בטבריה (לשתי תקופות במשך השנה) לכל החיים חינם!!

דירת הנופש הינה קוטג' מרוהט המשקיף אל הכנרת, אשר יהפוך את הנופש שלכם לחוויה משפחתית בלתי נשכחת. הקוטג' מותאם לנופש מהנה למשפחה שלמה.

20 הראשונים שימהרו וירכשו דירה אצל אברהם גינדי עומדים לשנות את סגנון חייהם.
לגור בדירת פאר בסטנדרט עילית כמקובל אצל אברהם גינדי ולצאת לנופש בטבריה, בחורף ובקיץ לכל החיים, חינם!!
המבצע כפוף לתקנון הנמצא בהנהלת החברה.

משה גבאי פרסום

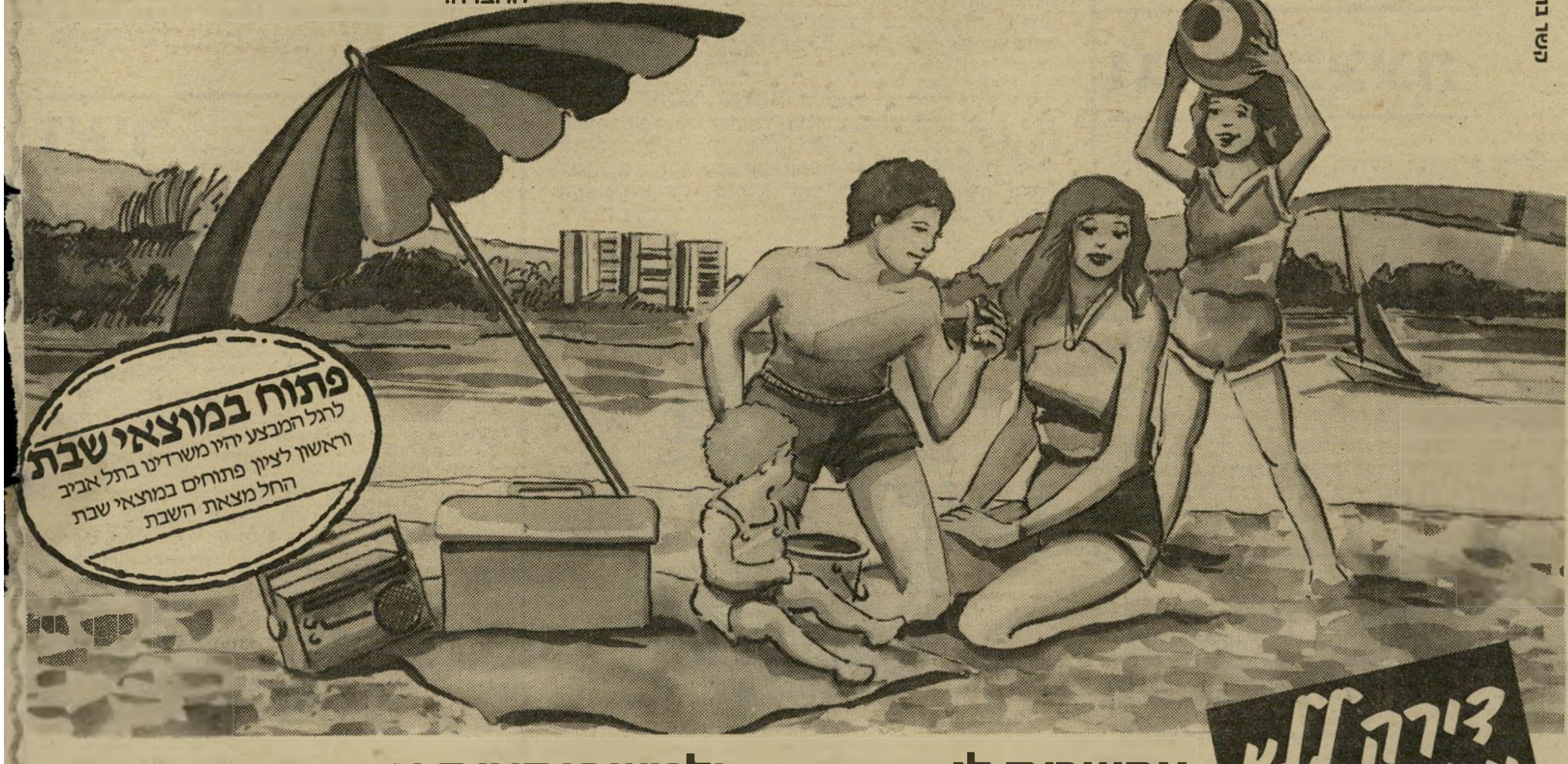

דירה ללא מלווים

אפשרות ל־TRADE-IN ולמשכנתאות עד 1,300,000 ש'
השבוע בלבד אנו סופגים את עליית מדד הבנייה בגובה 17%.

נקבל את דירתכם הישנה במחיר מלא, ההפרש ישולם באמצעות משכנתא והלוואה עד 1,300,000 שקל בתשלומים נוחים. בטחון מלא לכספי הרוכשים.

תל־אביב

- החלה ההרשמה לבנין יוקרתי במיוחד ברח' לסל 22 בבנין בן 8 דירות בלבד. דירות בנות 3 ו־$3\frac{1}{2}$ חדרים ודירות עם גג.
- **בצפון תל־אביב, אזור ל'.** דירות יוקרה דו-מפלסיות בנות 5 חדרים ו-5 חדרים + גג וחדר על הגג עם שכלולים לרוב.
- **בצפון הסולידי, ברח' חתם סופר 9.** דירות דו-מפלסיות בנות 4 חדרים בבנין בן 8 דירות בלבד.

רמת השרון

- בפרויקט גני השרון, בלב רמת-השרון, דירות פאר בנות 3 ו-$3\frac{1}{2}$ חדרים.
- דירות בנות 3 חדרים + גג + חדר על הגג.

נתניה

- **בגני ניצה מול הים,** דירות יוקרה ברמה בינלאומית בנות 2, 3, ו-4 חדרים, בריכת שחיה פרטית, מגרש טניס בחצר, חניון תת-קרקעי ועוד שכלולים רבים.
- **ברח' דיזנגוף 16-18,** בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 3 ו-4 חדרים הכוללות שכלולים לרוב.
- **ברח' ראשון לציון מס' 5 — 3,** דירות פאר בנות 3 חדרים עם שכלולים לרוב.

פתח־תקוה

- **ברח' קלישר 11,** בנין מפואר בן 14 דירות בלבד. דירות מפוארות דו-מפלסיות בנות 4 חדרים.
- **ברח' דגל ראובן,** דירות בנות $4\frac{1}{2}$ חדרים וכן דירות + גג + חדר על הגג עם שכלולים לרוב.
- **ברח' כץ,** החלה ההרשמה ל-2 בנינים בני 9 דירות בלבד. דירות משוכללות דו-מפלסיות בנות 4 חדרים.

ראשון לציון

- דירות בנות 4 חדרים במרכז השקט ובמערב העיר (גם לכניסה מיידית).
- **פנטהאוז** — לכניסה מיידית במחיר הזדמנותי של $95,000 כולל מע"מ ופיתוח.
- **ב"גן הברושים",** פרוייקט יוקרתי במיוחד צמוד ל — 7 דונם גן בשכונת אברמוביץ. דירות דו-מפלסיות בנות 5 חדרים עם כל השכלולים.

אברהם גינדי

תל־אביב — כיכר המדינה ה' באייר 10
פתח־תקוה — חיים עוזר 28
רמת־השרון — סוקולוב 84
נתניה — הרצל 18
ראשון־לציון — הרצל 62

העסק התיירותי המובחר 1982 · הקניה המצטיינת ביותר 1982 · 1982

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

תחזוקנה ידיהם

היום יש לי בקשה קצת מוזרה לכל אלה שהתנגדו ומתנגדים לכל העסק הזה של המילחמה בלבנון, לכל אלה שאמרו ששום דבר טוב לא יכול לצאת מזה, ולכל דומיהם.

וזאת הבקשה: תעזבו.

אם אתם שומעים את מנחם בגין ואת אריאל שרון אומרים שתוצאות המילחמה הן נצחון גדול והיסטורי לעם ישראל ולכוחותינו, תעזבו. אל תגידו שזה לא נכון. תנו להם להמשיך ולחשוב ככה.

אם הם יגידו שהצלחנו בכל מה שרצינו, אני מבקש לא להזכיר להם שכמה וכמה פעמים אמר ראש הממשלה שמטרת המילחמה הזאת היתה לרפא אותנו מהטראומה של מילחמת יום־הכיפורים. עשר פעמים ביום תגידו: נרפאנו, נרפאנו, הכל בסדר.

אם הם יגידו שהמטרות המדיניות והצבאיות הושגו, תהנהנו בשקט עם הראש. נא לא להזכיר להם, בבקשה, שהם אמרו פעם שהם רוצים שלא ישאר אף איש אש״ף בכל לבנון כולה. למה להתעסק עם פרטים קטנים כאלה?

אם הם יגידו שכל מה שתוכנן, בוצע, ועכשיו יהיו שלווה ושלום, אל נא תזכירו להם שהם טענו שאחת המטרות של המילחמה היתה להוציא גם את הסורים מלבנון. אל נא תזכירו לבגין את נאומו ההיסטורי לפני פעילי המגבית או דומיהם, כאשר הוא אמר שיש מקום לתיקווה שבלבנון תהיה ממשלה אשר תכרות ברית שלום עם ישראל. אל תזכירו לשר החוץ את דבריו על חיסולו של אש״ף כגוף צבאי ומדיני. תנו להם. שיגידו. זה לא עולה כסף.

תנו להם את הנצחון הזה שלהם. הוא מגיע להם. אומנם, המילחמה פרצה משום שהיו כמה פיגועים בבירות העולם, ועכשיו יש גל אנטישמיות וגל רציחות ופגיעות ביהודים ובישראלים בכל רחבי העולם שעוד לא היה כמותו, אבל לגליל שלום, תודה ששאלתם.

ולמה אני מבקש מאוד לא להזכיר להם כל זאת, ולהודות בהכנעה בניצחונם המופלא? כי הם עוד עלולים להתחרט. אם כל יום יתחילו אנשים כאלה, אני ושכמותי, להזכיר להם תיזכורות, עוד עלול להתעורר אצלם צל־צילו של חשש שאנחנו בעצם צודקים, והם עדיין לא השיגו מה שרצו להשיג.

נסיבות מקילות

כשעם מפסיד במילחמה, עושה, לפעמים, העם המנצח במילחמה מישפט למנוצחים. ראשי הצד המפסיד עומדים למישפט. הם מואשמים בפישעי־מילחמה, ברצח־עם בהפרת אמנות בינלאומיות, בפגיעה בזכויות־האדם ובדברים דומים.

כאשר עם לא מפסיד במילחמה, עושה ההיסטוריה מישפט כזה לראשי אותו העם. ההיסטוריה, שלא כמו חבר־מושבעים או שופט עם קפלט, לא זריזה כל־כך. לוקח לה הרבה יותר זמן, וגם התוצאות לא תמיד חד־משמעיות כל־כך. אבל גם ההיסטוריה היא די בסדר, בחשבון אחרון.

לי ברור היום, שכל אלה שאשמים אצלנו היום בביצוע פישעי־מילחמה, בהפרת אמנות בינלאומיות, ברצח אוכלוסיה אזרחית חפה־מפשע ובדברים דומים, יעמדו למישפט ההיסטוריה.

כדי ששהיסטוריה לא תשכח, הייתי רוצה לומר כמה דברים בקשר לכתב־האישום.

יצטרכו להגיש אותו, למרבית הצער, נגד כל השרים שישבו בממשלת ישראל דהיום. שום דבר לא יעזור בעניין הזה.

יועמד לדין ההיסטוריה גם השר יצחק ברמן, שכולם טענו שהוא היה אמיץ ואמר דברים אמיצים. זה לא יעזור לו. הוא היה שותף. הוא לא קם והתפטר.

יועמד לדין גם השר מרדכי ציפורי, שחלק על ההגיון של המילחמה הזאת עוד לפני שהיא התחילה, ורצה כל הזמן לדרוש ולברר. הוא היה בממשלה. זה מה שקובע.

יועמד לדין גם השר יוסף בורג, שפיתאום התעורר כמו עוף החול ונכנס לעימות חזיתי עם הערות מישפחתיות נגד שר־הביטחון. הוא אפילו לא איים בפרישה מן הממשלה. זה לא עלה על דעתו, כמובן.

כל מה שיש להם לומר, כמו „לא ידענו,״ כמו „ניסינו להתנגד,״ כמו „ליבנו לא היה שלם עם זה,״ כמו „אילו חשבנו שיש סיכוי היינו דואגים להפסיק עם זה,״ את כל הדברים האלה, כבר שמענו כמה וכמה פעמים בעבר. כל הדברים האלה, עם כל הכבוד, הם רק נסיבות מקילות, לא ראיות מזכות.

בורג

לוי

ציפורי

ברמן

גם־כן חוכמה

לא מזמן התקיימה באיזה מקום נידח בדרום־אמריקה תחרות שחייה חשובה, שבה השתתפו גם שחיינו השריריים. הטלוויזיה שלנו, אם אפשר לומר זאת בכלל, בחרה להראות לנו את שלבי הסיום של אותה תחרות שחייה, והנה — אוי לעיניים שכך רואות — שום שחיין ישראלי לא הופיע בשלבים האלה. ראינו כל מיני אמריקאים וגרמניות, שוודים

וקנדיות וכן הלאה, כולם חלקלקים כצלופחים, מזנקים לתוך המים ושוחים. לא היה שם אף ישראלי אחד, כמו שצויין כבר, לרפואה.

ומה שאני רוצה לומר הוא, שכל העסק לא חוכמה. מה זה בכלל כל העניין הזה, של השחייה! אנשים מבוגרים קופצים למים ומדשדשים שם, גם כן ספורט! לנו, הישראלים, אין זמן לשטויות ילדותיות מן הסוג הזה.

אני מבטיח לכם שבתחרות אמיתית, משהו רציני באמת, השחיינים שלנו היו זוכים שם במקום ראשון. למשל: קחו ארבעה שחיינים שלנו וארבעה שחיינים מכל אומה אחרת, או אפילו מאיזו קומבינציה של אומות, ותשימו כל רביעייה מצד אחר של רביעייה קטנה. עכשיו, תנו לכל ארבעה כאלה מטול רימונים, תתמקלע ושני רובי־סער, ובהישמע הגונג כל רביעייה נכנסת לתוך העיירה כאשר מנצחת בתחרות, הרביעייה הנשארת בחיים.

הרי השחיינים שלנו היו עושים צחוק מכל האחרים! היו מחסלים אותם תוך רבע שעה בתחרות כזאת, בלחימה בשטח בנוי! אז שלא יבואו לי עם כל הקישקושים האלה של השחיה. גם כן חוכמה, להעלות גלים במים השלווים של הבריכה.

אנטישמיות משתוללת

אני לא בטוח ששמעתי היטב מה ששמעתי, אז נא לתקן אותי אם אני טועה. וזה מה ששמעתי: שאם בכל מקום אחר בעולם היו עושים ליהודים חובשי קפוטות מה שעשו להם עובדי נמל התעופה בן־גוריון, היו צועקים אצלנו שזו אנטישמיות נוראה.

האומנם? באמת ככה?

בואו נחשוב על איזו סיטואציה דימיונית, אבל לא בלתי־הגיונית. נניח שיום אחד, בעיקבות איזו שיחה שלו עם מנחם בגין או עם הרב שלמה גורן, מתחיל לעבור על כבוד הנשיא האמריקאי רונלד רגן גל של תודעה יהודית, או כמו שאומרים, „אידישקייט״; יכול להיות. בעיקבות השיחה הזאת מאמץ כבוד הנשיא את הקהילה היהודית החמה באמריקה אל חיקו. חיש־קל הוא מואס בריפורמים ובקונסרווטיבים, ומוצא את הגאולה בחיקה החמים של היהדות האורתודוכסית.

וככה יוצא, שצלמי הטלוויזיה והעיתונות והכתבים למיניהם חוזים בכל יום במחזה מוזר לכאורה: מישלחות של יהודים בעלי זקן ובעלי קפוטות ושטריימלים וכל הציוד נכנסים ויוצאים מהבית הלבן, ואילו הנשיא עצמו נראה בבירור מבעד לחלונות החדר הסגלגל כשהוא מניח תפילין וטוטפות בין עיניו. לא נחמד?

לא חולף זמן רב עד שמתברר לנשיא האמריקאי שכל מה שכתוב בתנ״ך הקדוש הוא קדוש, ויותר קדוש מכל קדוש היא שבת־קודש. הכתבים המראיינים את ר׳ אבריימל מברונקס ואת ר׳ אלתר מפיטסבורג, שומעים מפיהם שצפוי צעד רב משמעות לעם האמריקאי, ועניינו שבת־קודש. הקהילה היהודית, אומרים הרבנים, תעמוד כצוק איתן מאחורי כבוד הנשיא.

ואכן, בבוקר לא עבות אחד, מודיע הנשיא רגן כי יש בדעתו להוציא צו, שעל פיו ייסגרו כל נמלי־התעופה בארצות־הברית בשבת־קודש.

כאן כבר הכל פתוח לניחושים. מי שחושב שבמיקרה כזה היו עובדי נמל־התעופה ועובדי חברות־התעופה מסתפקים בחסימת שדות־תעופה לפני יהודים כמו אלה שאותם ראו נכנסים ויוצאים אצל כבוד הנשיא, לא יודע מה הוא סח. באמריקה הזאת שאנחנו מכירים, היינו חוזים בפוגרומים אמיתיים. קהל נזעם, מצוייד באלות, היה מסתער על רובע ויליאמסבורג, ומי יודע מה עוד היה קורה.

ואתם יודעים מה? אף אחד פה אצלנו לא היה מדבר בקלות כה רבה על אנטישמיות. הו, לאי היו מדברים על הקנאות החשוכה של היהדות האורתודוכסית, שהביאה למיפנה־החמור בדעת־הקהל האמריקאית כלפי ישראל, ומה כל העניינים האלה של השבת, שהם עושים פיתאום עכשיו, פיתאום היום.

אבל כל זה, כאמור, באשר לאמריקה. כאן, אצלנו, זה לא נראה מוזר לאף אחד, שכבוד ראש־הממשלה, לקראת המאה ה־21, מחליט שמה שנכתב בספר חשוב מסויים לפני כמה אלפי שנים או משהו כזה, כוחו יפה גם להיום, מין טירוף כזה. כאן זה לא נראה מוזר לאף אחד שר׳ אבריימל מבני־ברק ור׳ אלתר ממאה שערים מחליטים לסגור את המדינה באיזה יום מסויים, לפי בחירתם החופשית.

במדינה

תאונות

נגרית בלי רגל

התאונה הקשה שעברה על הנערה הצעירה לא הפריעה לה בהמשך דרכה

„שמעתי צעקה איומה," נזכרה מלכה צור. „ידעתי שזהו קולה של סמדר. התחלנו לשחות, אני ובעלי, לכיוון הילדה, אך ראיתי שהסירה אספה אותה ואותתה לנו שהיא בדרכה לבית־חולים פוריה."

כך שיחזרה השבוע מלכה צור בת ה־50, את תחילתה של הטרגדיה שפקדה את בתה. היה זה לפני חמש שנים, וסמדר היתה אז בת 16. גם באותו יום השבת נסעה לה מישפחת צור לנפוש בכינרת. חוף סוסיתא היה חביב עליהם למרות שלא היה בו מציל. הרחצה היתה על אחריות המתרחצים בלבד, כפי שהודיע השלט על החוף.

בכל זאת המה חוף סוסיתא מתרחצים. נקיון המיתקנים והשירותים ועצי האקליפטוס הגבוהים והמצלים התאימו לצורכי הנופשים. את השקט הנפלא של המים הפר מדי פעם טירטור מנוע של סירת־מירוץ, מלווה בשאגות שמחה של גולשי סלי־המים.

כתב־דם במים. היה זה מחזה רגיל. איש לא התרגש מהגולשים שחתכו את המים בפראות ובמהירות עצומה, מתמוגגים משימחה.

סמדר התחילה שוחה עם חברתה. הן לא היו המתרחצות היחידות — במרחק של מטרים ספורים מהן שחו להנאתם מתרחצים אחרים. שתי הנערות התחילו מתרחקות, כשסמדר הנמרצת משיגה את חברתה.

במרחק של כ־80 מטר מהחוף הגיחה לפתע סירת־מנוע רועמת, אליה היתה קשורה גולשת מים.

הכל התרחש במהירות. הגבר הצעיר שאחז בהגה הסירה לא הבחין בשוחה. הוא היה עסוק עד למעלה מראשו בביצועי הגולשת שמאחוריו, ולא התייחס כמעט למה שקורה לפניו. אך הוא חש בזעזוע קל, וניפנה לעבר המים. רק אז גילה את הנערה ואת כתם הדם הענקי שמסביבה.

המדחף המסתובב של המנוע חתך את רגלה השמאלית של סמדר וריטש אותה כליל.

סמדר הובהלה לבית־החולים פוריה, ושם אחרי כמה שעות של התלבטות, כשצוות הרופאים נואש מעיסת הבשר התלויה על הרגל, נאלצו הרופאים לקטוע את רגלה גבוה מעל הברך.

נהג הסירה, איתי פרנץ, קיבוצניק מדליה שהיה אז חייל בשירות סדיר, נעצר על־ידי המישטרה ושוחרר כעבור חצי שעה.

השוטרים לא מצאו שהוא עבר עבירה חמורה במיוחד.

מבחינת החוק היתה זו רשלנות בלבד.

„יש לנו כיף". במישפט נמצא החייל אשם במעשי פחזנות ורשלנות, בבית־מישפט השלום בטבריה פסק עונש של 1500 לירות ו־3 חודשי מאסר על תנאי, על ביצוע עבירה דומה במשך שנתיים. השופט ציין שהוא מקל בעונש כי הנאשם הוא קצין קרבי.

כשנשאל הנאשם במישפט מדוע הסתכן והתקרב אל החוף כשהבחין במתרחצים, טען הקיבוצניק להגנתו: „יש לנו כיף מזה שאנשים רואים מקרוב כמה יפה עומדים הגולשים על המים."

החוק היה לצידו של איתי פרנץ. חוף סוסיתא היה חוף ללא מציל. החוק אומר שגולשי סקי־המים רשאים להתקרב לחוף ללא מציל עד למרחק של 50 מטר מהחוף, ואילו בחוף עם מציל מותר רק עד 300 מטר מהחוף. סקי־המים בכינרת הוא ספורט חביב ופופולארי ורבים עוסקים בו.

הטרגדיה של הבת הצעירה לא נתנה מנוח לאם. היא ראתה לנגד עיניה את עתידה של סמדר, כשחור משחור. מה כבר יכולה נערה להשיג כשאין לה רגל אחת?

מה פתאום למות! אך לאם הפסימית נכונו הפתעות. סמדר מספרת שרק ביום התאונה היתה מיואשת. „כשהעלו אותי לסירה והבנתי שלא תהיה לי רגל, חשבתי שחבל שלא מתי. למחרת, כשהתעוררתי, חשבתי: מה פתאום למות? אני רוצה לחיות ולהספיק לעשות את כל הדברים שעוד לא הספקתי."

במקביל לתהליך השיקומי שעברה סמדר בבית־החולים תל־השומר, היא סיימה בהצלחה את בית־הספר התיכון, וכשהגיע מועד גיוסה, היא החליטה שלא לוותר. האשה המופתעת ביותר בתבל היתה אמה של סמדר, שלא האמינה שבתה תצליח לחיות חיים נורמליים.

סמדר סיימה את שירותה הצבאי לפני שנה, ואף הספיקה לשרת במילואים במילחמה האחרונה. את השנה החולפת היא העבירה בקורס לנגרות שהתקיים בירושלים בחסות מישרד־העבודה. למה דווקא נגרות? כי היא אוהבת לעבוד בעץ.

להפתעתה היא לא היתה האשה היחידה בקורס. היו איתה ארבע נשים נוספות, שלא היססו ללמוד ולהתנסות במיקצוע שנחשב לגברי וקשה.

בימים אלה מסיימת סמדר את ייצורו של ארון־בגדים גדול.

נגרות ויער. „עוד לפני התאונה רציתי לעשות הרבה דברים לא מקובלים, ונרתעתי בגלל תגובות. כיום לא איכפת לי מה מקובל ומה לא. אלה החיים שלי ואני רוצה לחיות אותם כרצוני."

סמדר מתפקדת כיום „אולי אפילו יותר מאשר אילולא נפצעתי," היא מחייכת. עם מכונית הוולוו הקטנה שלה היא חורשת את הארץ לאורך לרוחב ובאלכסון, בחברת ידידיה הרבים. חבר היה לה, אך הם נפרדו לפני שנתיים. „ומאז אני לא התאהבתי."

את חייה לא מתכוונת סמדר להעביר בין כותלי הנגריה דווקא. היא עומדת להתחיל את לימודיה בפקולטה לחקלאות ברחובות. „אני אוהבת חקלאות ואני חושבת לעסוק במשהו שקשור עם יער, גם אם גידול עצים הוא ההיפך מנגרות," מחייכת סמדר.

נגרית צור
אוהבת עץ

קטועת־רגל צור
חיים תוססים

הווי

מטוס ללא שיער

צעיר תל־אביבי גזז את שערו בצורה משונה ומאז הוא מתקשה למצוא עבודה.

ציפורי־הלילה התל־אביביות מכירות את איתן מטוס (17) כעובד־מיטבח ותיק. לפני שנים אחדות התחיל הצעיר הרזה לעבוד באחד הפאבים ברחוב ירמיהו, לצד עובדי־המיטבח הערביים. הוא סיפר שהוא אינו לומד, אך מעולם לא ציין את גילו האמיתי. מטוס עשה חיל בעבודתו ובעלי־מקומות רבים ביקשו ממנו שיעבור לעבוד אצלם. הוא עבד באסס, אחר־כך בבודגה, משם ירד קומה לסליק מול צוותא, ואחר־כך הלך לעבוד ביפו.

מטוס הצנום, שהתחיל את דרכו בשטיפת כלים הפך חיש־מהר ל„פיקולו" ולכולם סיפר שבקרוב הוא יהיה „בארמן".

ממילא יצמח. יום אחד הוא נעלם. כעבור זמן־מה הוא נראה שוב, בתספורת חדשה לגמרי. ראשו גולח, להוציא פס שיער עבה לאורך קרקפתו. מטוס טען בתחילה שהוא סופר בכוח, בניגוד לרצונו. אחר־כך הסביר שהוא רוצה להיות יוצא־דופן. אחר־כך אמר שממילא השיער יצמח.

אך מעסיקיו־לשעבר חשבו אחרת. מאז הוא מתקשה להשיג עבודה והוא מייחל לצמיחת שיערו, כדי שיוכל לשוב ולעבוד במקומות האהובים עליו.

בארמן מטוס (משמאל)
צריך לחכות

קרם פלמוליב עם שמן זית

התכשיר הקוסמטי הטבעי העתיק בעולם, שלא קם לו מתחרה אלפי שנים!

שמן הזית הטבעי הוא התכשיר הקוסמטי המועדף באלפי שנות היופי הנשי.

תכונותיו הנפלאות הן שעשו אותו למרכיב החשוב בקוסמטיקה הטבעית – העתיקה והמודרנית.

קרם פלמוליב הוא היחידי המכיל שמן זית טבעי. לכן הוא משמר את רעננותו של עורך ומעניק לו מראה צעיר ובריא, עם מגע רך ומלטף.

קרם פלמוליב נספג במהירות בעור. הוא מבושם במתינות ואינו מתחרה בריח הבשם האישי שלך.

עוד מוצר מלהיב של קולגייט – פלמוליב.

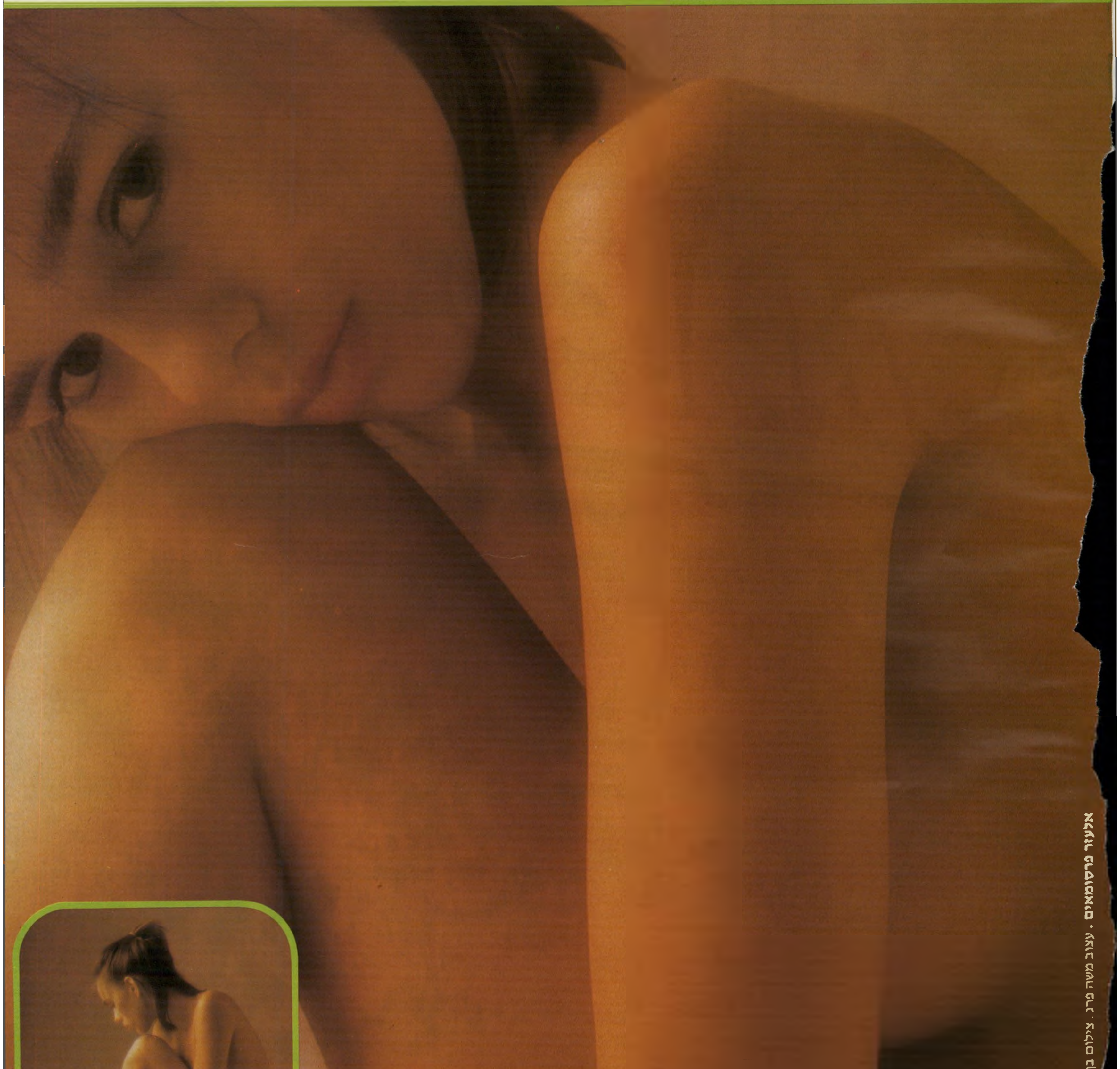

כאן מכב
MACCABEE BEER
בירה מכבי
جمهورية مصر العربية
منفذ طابا البري
A.R.EGYPT
TABA CHECKPOINT

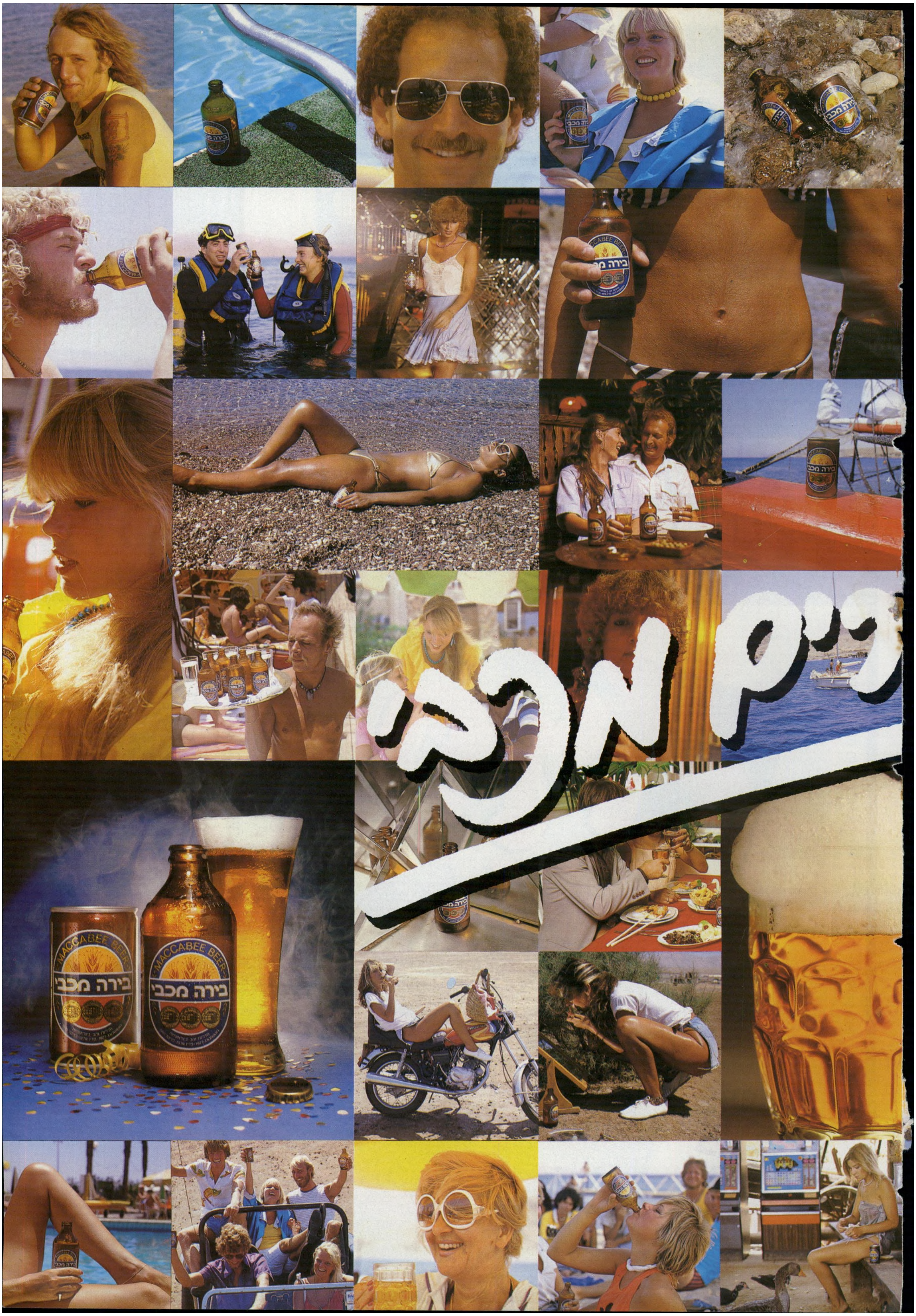

יק מכבי
MACCABEE BEER
בירה מכבי

פלי
100% טבעי*
המהפכה הטבעית
של אבקות השתיה
בטעם תפוזים
בטעם אשכוליות
בטעם לימונדה
פלי
מחומרים טבעיים
מכיל ויטמין C
אבקת משקה
בטעם
תפוזים
להכנת
1 ליטר משקה
בתוספת
מים בלבד
משקל נקי 120 גרם
בר-קט
כשר
מכיל: סוכר, אבקת פרי טבעי, מלח לימון, מייצבים
רח' משכית 5, הרצליה
משקה
מן הטבע
במקום מים
עם צבע
מיוצר ע"י ברקט תעשיות מזון בע"מ • מקבוצת דובק • מחי' שיווק טל. 052-59958
* אבקת השתיה היחידה המיוצרת מחומרים טבעיים

ידיים מעבר לתריס

התוקף האלמוני הפחיד את האשה הבודדה שכבר נאנסה בעבר

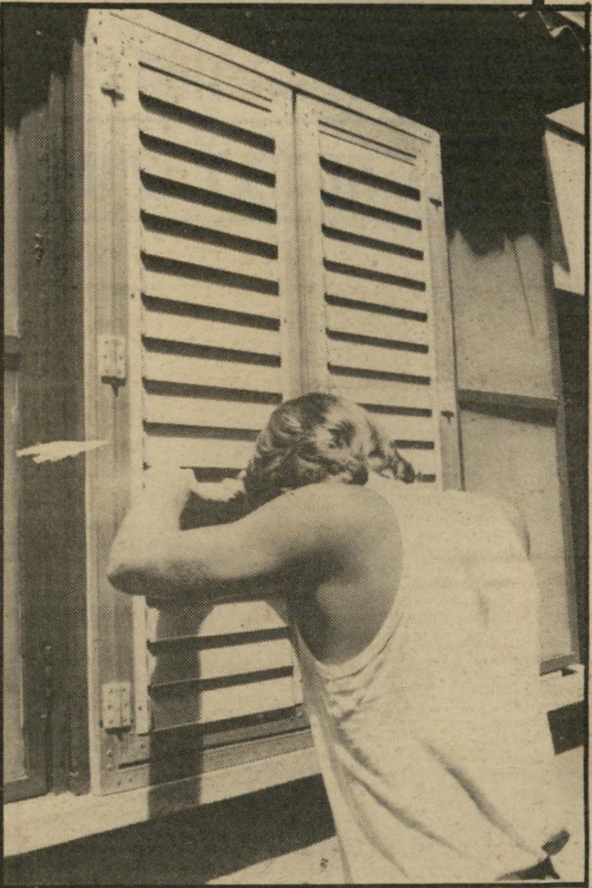

זה התחיל כמו חלום בלהות. איריס שכבה במיטתה בחדר־השינה הקטן שלה וקראה ספר. השעה היתה אחרי חצות. זוג ידיים שחומות זחלו לפתע דרך התריס.

איריס הרימה את עיניה מהספר וראתה את הידיים לו־חצות על שלב התריס. היא קפאה לרגע במקומה. קול ני־פוץ הפלסטיק העיר אותה לפעולה — היא זינקה מהמיטה והחלה צורחת.

צעקותיה של איריס יכלו לעורר מתים, אך איש מדיירי הבית המשותף בצפון תל־אביב לא הגיב. גם הידיים לא התרשמו כלל מהצעקות. הן המשיכו למעוך את הפלס־טיק.

מאחורי התריס שמעה איריס שיקשוק מתכת. היא חששה כי השלב הבא יהיה חיתוך הסורגים, ותוך דקות ספורות יגיע התוקף לתוך הדירה.

חדר־השינה של איריס נמצא בקומת־הקרקע ברחוב מרכזי בתל־אביב, במרחק דקות ספורות מתחנת המישטרה של דיזנגוף. החדר היה קודם לכן מרפסת, הוא קטנטן ומכיל בקושי את המיטה הכפולה וארון־הלילה. איריס היתה צריכה רק להושיט את ידיה מהמיטה כדי לגעת בתריס.

היא החלה מכה באגרופיה על הידיים הזרות. איריס היתה קרובה מאוד לאדם שעמד בחוץ, אבל היא לא הצליחה אפילו לשמוע את נשימתו. לרגע עבר בראשה הירהור, כי זהו אולי אחד מידידיה המנסה לעשות תעלול. אבל המחשבה עברה חיש מהר, זה היה אדם זר שניסה לתקוף אותה באמצע הלילה.

המכות גרמו לידיים להעלם, אבל קולות שיקשוק המתכת נמשכו מעבר לתריס. איריס רצה לחדר השני, שבו נמצא הטלפון, והזעיקה את המישטרה. אבל כל דקה נמשכה זמן רב, והקולות המשיכו לבוא מבעד לחלון. היא פחדה להישאר לבדה עד שהמישטרה תגיע, וטיל־פנה גם לחברה הגרה במקום קרוב. ואמנם, החברה הגיעה עוד לפני המישטרה. קצין ושוטר הגיעו לביתה של איריס רבע שעה אחרי שטילפנה.

איריס היא עולה חדשה מארצות־הברית, אשה בשנות ה־30 לחייה, הגרה לבדה בדירה שקנתה לעצמה. היא עוסקת במיקצוע חופשי, ועושה את הדוקטוראט שלה במדעי־הרוח. היא הייתה שנים רבות בניו־יורק, והיא רגילה עד היום לבדוק את הדירה ברגע שהיא חוזרת הביתה. „באמריקה הייתי גם מציצה לארונות, אבל בארץ אין לי ארונות היכולים להסתיר אדם," היא אומרת בחיוך.

השוטרים ערכו חיפוש מסביב לבית, ולא מצאו, כמובן, איש. הם חזרו לדירה, ראו את שלב התריס השבור, והב־טיחו לשלוח למחרת בבוקר מומחה לטביעות אצבע. הם היו אדיבים וניסו להרגיע את איריס: „זה היה בוודאי מציץ," אמרו לה, „ומציצים אינם מסוכנים, הם רק רוצים לראות נשים חשופות וזה מביא להם את סיפוקם, הם אינם אלימים ולעולם לא יתקפו."

איריס היתה רוצה מאוד להאמין בתאוריה זו, אבל היא למדה פסיכולוגיה, והיא ידעה כי המציצים הם באמת אנשים ביישנים ופחדנים. כאשר מבחינים בהם, הם בורחים ומסתתרים. הם אינם שולחים ידיהם לתוך חדר מואר ומנסים לשבור את התריס. הם בורחים למישמע הצעקה הראשונה. „זה לא היה מציץ," הסבירה איריס לשוטר, „דפוסי ההתנהגות שלו אינם מתאימים." גם את הטענה כי היה זה פורץ שהתכוון לגנוב מהדירה הפריכה איריס.

היא חזרה הביתה באותו ערב קרוב לחצות. עד אז היתה דירתה ריקה וחשוכה, ואם רצה מישהו לגנוב, יכול היה לנצל את השעות שבהן לא היתה בבית.

חדר־השינה שלה היה החדר היחיד שהיה מואר בדי־רה. אילו היה זה פורץ רגיל, בוודאי שלא היה מגלה את עצמו על־ידי הכנסת ידיו לתוך החדר המואר.

אונס בדרך לירושלים

מסקנתה של איריס גרמה לה צמרמורת. היה זה מישהו שרצה לתקוף אותה תקיפה מינית. כל אשה היתה מתחלחלת לרעיון שגבר העומד מאחורי חלונה הוא אנס, אבל לאיריס היו כמה סיבות טובות לקפוא על עומ־דה. לפני שנה וחצי נאנסה איריס באלימות בעת שנסעה בטרמפ לירושלים (העולם הזה 2334).

איריס נהגה לבקר בישראל גם לפני שהשתקעה בה, לעיתים קרובות, והיתה רגילה לנסוע בטרמפים. „אני לא פחדנית ועברתי את כל הארץ בטרמפים," סיפרה האשה השמנמונת. אבל באותו בוקר שבת נסעה לסדר משהו בירושלים, ועברה מטרמפ לטרמפ. הגבר הצעיר שלקח אותה במכוניתו מצומת בני־ברק היה חביב מאוד. הם

(המשך בעמוד 54)

אברהם מלמד:

„אגודת־ישראל כמו פיל בחנות חרסינה!"

פרשת „אל־על" הולכת ומסתאבת. פניתי אל חבר־הכנסת המפד"לי אברהם מלמד, הידוע בדיעותיו הלי־ברליות, ושאלתי אותו:

● **מה דעתך על סגירת „אל־על" בשבתות?**

אם סוגרים את אל־על, צריך לסגור גם את שאר החב־רות. למה להפלות את אל־על לרעה?

● **ומה דעתך על כך שעובדי „אל־על" מנ־עו מיהודים חובשי קפוטות לעלות על טיסות?**

הם גרמו להרבה מאוד אנשים חילוניים להסתייג מדרך פעולה זאת. לדעתי זה היה מעשה של שטות, כי לא כל האמצעים כשרים. אמרתי להם בעצמי: חבר'ה, אל תעברו את הגבול! על־ידי מעשים שוליים שכאלה, אתם גורמים לכך שלא דנים בעיקר. אני עצמי הוריתי להם לרדת מדרך הפעולה הזאת. לגופו של עניין, למפד"ל יש עמדה אחרת מאשר לאגודה. בוועדת־השרים לענייני אל־על, בורג היה הכי מתון. הוא הציע למנוע חילול שבת בהדר־גה.

● **כלומר, אתם רוצים מה שהאגודה רו־צה, שהמטוסים לא יטוסו בשבת, אבל אתם רוצים לעשות את זה בהדרגה.**

על עצם נושא השבת אין חילוקי־דיעות. כיהודים דתיים גם אנו מתנגדים לחילול השבת. אבל עובדה היא, שאל־על טסה בשבתות בדיוק כמו שיש כדורגל בשבתות. אנחנו ידענו מה ניתן לכפות על הציבור ומה לא. אגודת־ישראל, לעומתנו, נכנסה לנושא הזה כמו פיל לחנות־חרסינה. הם אף פעם לא היו בקואליציה. אבל התחילו מייד באיומים ובחרמות. אנחנו דבקנו בדרכי נועם.

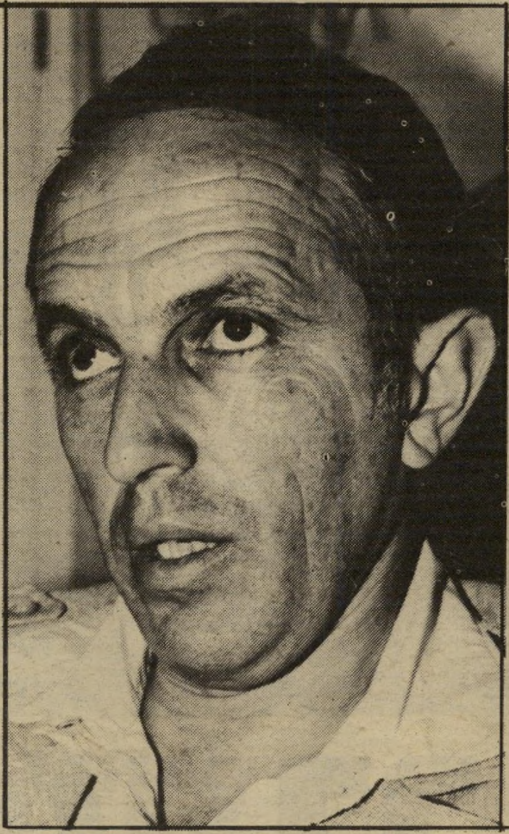

צבי שפירא:

„אני עדיין לא עוזב את גלי־צה"ל!"

כל מיני אפסים רודפי־פרסומת וחורזי־חרוזים זוק־פים את ראשם. הטובים באמת מנמיכים את הראש ונצמדים לתקשי"ר, כדי שלא לחטוף מכה. הרמטכ"ל מינה קצין בודק לגלי־צה"ל, אחר כך בטח ימנה ועד מנהל ויעמיד את עורך־הדין אהרון פאפו בראשה. גלי־צה"ל שאחרי הלשנת אבשלום קור, לא תהיה התחנה שהיתה קודם.

פניתי לצביקה שפירא, מפקד התחנה. ידעתי שלא יוכל לענות לי על כל השאלות. גם הוא צמוד לתק־שי"ר, אבל לא צריך להיות רגיש במיוחד כדי לקרוא בין השורות ובין המילים באיזה מצב נמצא האיש, ש־הוא קודם כל עיתונאי, ועיתונאי טוב.

● **מה דעתך על מינוי קצין בודק לגלי־צה"ל?**

אני שמח. ציפיתי כל הזמן שימנו מישהו, כי צריך לגמור את העניין ולהסיק מסקנות. שיבוא קצין בודק ויב־דוק את הטענות, יראה על מה הן מבוססות ויראה מי הם האנשים שטענו את הטענות. וכך, אני מקווה יבוא הסוף לפרשה המכוערת שהעיבה על הרוח הטובה ששרתה בגלי־צה"ל עד לאותו היום, שבו נאמרו אותם דברים.

● **מה דעתך על מועמדותו של רון בן־ישי לתפקיד מפקד גלי־צה"ל?**

בשלב זה אני מפקד גלי־צה"ל. לא הודעתי על עזיבה, ואיש גם לא ביקש ממני לעזוב. אני שומע שיש דיונים על מועמדים, ואחד המועמדים הוא רון בן־ישי. זה כל מה שיש לי להגיד.

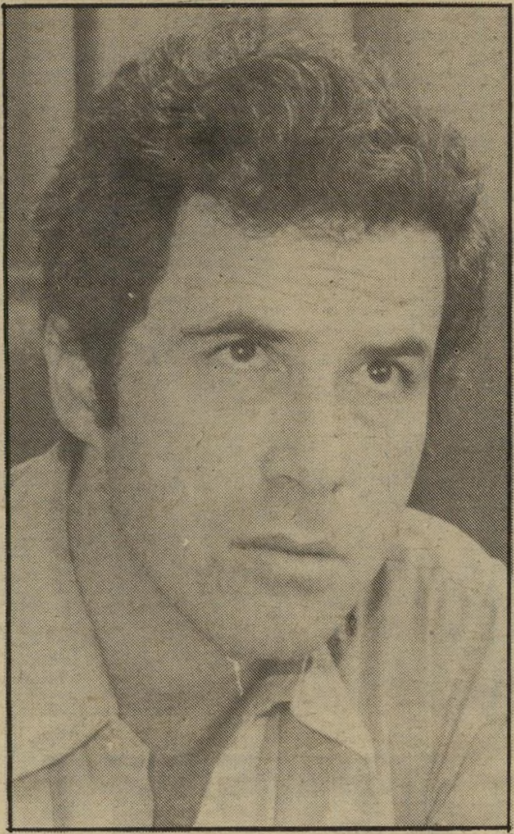

מאיר חת:

„אין קשר הגיוני בין וול־סטריט לבורסה כאן!"

אני לא מבינה שום דבר בבורסה. לא של היהלומים ולא זאת של ניירות־הערך. אבל כמעט כל מי שאני מכירה, לא רק שמבין אלא גם עסוק כל היום בלק־נות־למכור, למכור־לקנות. אז נכון שאני הדיוט בכל מה שקשור לכסף, אבל לקרוא עיתונים אני איכשהו יודעת. ולכן שאלתי את יו"ר הנהלת הבורסה לניירות־ערך ד"ר מאיר חת:

● **כיצד לדעתך תשפיע „ההסתערות הגרו־עה ביותר בהיסטוריה" של הבורסה בוול־סטריט, על הבורסה ברחוב אחד העם?**

אין קשר הגיוני בין מה שקורה בארצות־הברית, לבין מה שקורה אצלנו. הגורמים הפועלים בארצות־הברית אינם פועלים בישראל.

● **יתכן שאין קשר מעשי, אך האם לא תהיה השפעה פסיכולוגית למה שקורה בוול־סטריט על הבורסה בארץ?**

אינני מבין בפסיכולוגיה. אני יכול לחשוב רק באופן הגיוני. ולא נראה לי שיש הגיון בין הדברים. הבורסה בארה"ב סובלת בחודשים האחרונים משפל, ולפי מה שקרה אתמול בבורסה אצלנו, אני לא יכול להגיד לך, שמה שקורה שם, משפיע. אבל אי־אפשר לדעת. הכל יכול להיות.

רפיק ג'יב:

„כל הבחורות בתל־אביב - תמאם!"

פגשתי אותו בסוכת־המציל של מלמד ואברהם לוי, שבחוף גורדון בתל־אביב. אברהם לוי אמר לי שהוא מלבנון. הוא נראה כמו משיכון למ"ד. רפיק ג'יב לא אמר שום דבר, עלה לסוכה, וירד עם הדרכון שלו — דרכון לבנוני כשר למהדרין.

● **רפיק, איך הגעת לישראל?**

דרך ראש־הניקרה.

● **מהיכן אתה?**

מביירות המערבית.

● **מתי עזבת את ביירות המערבית?**

איך שהתחילה המילחמה והתחילו ההפצצות, עזבתי בכלל את ביירות. נסעתי למצריים. אחר־כך חזרתי דרך לרנקה וג'וניה. הלכתי לראות אם הבית שלנו עוד עומד. הבית בסדר.

● **במה אתה עובד?**

למישפחה שלי יש בית־חרושת לשוקולד. כעת בית החרושת משותק. כל המישפחה שלי ברחה למיזרח־ביירות.

● **מדוע באת לישראל?**

מדוע לא? שמעתי הרבה על ישראל, והנה התארגנה נסיעה, אז הצטרפתי אליה. אני גר במלון קרלטון ויורד כל יום לחוף־הים. אני מכיר טוב את המצילים.

● **מה דעתך על החתיכות?**

תל־אביב עלא עייני. החתיכות תמאם. לא ראיתי כאלה חתיכות אפילו בביירות.

● **אני ראיתי...**

כן, אבל לא כמו פה. ואללה, לא לובשות שום דבר הבחורות כאן. כעת, כשהפלסטינים הולכים, אני אבוא לפה קבוע לחופשות.

● **לאן נסעת קודם?**

לאכלסנדריה, אבל ואללה, תל־אביב יותר מוצאת־חן בעיני, וגם יותר קרובה. אם תבואי לביירות, תרימי טלפון. אחרי שהמילחמה תעבור, אני אראה לך את חוף־הים שליד סנט ג'ורג'. אם את אוהבת את החוף של תל־אביב, תאהבי גם את החוף הזה, תפאדלי.

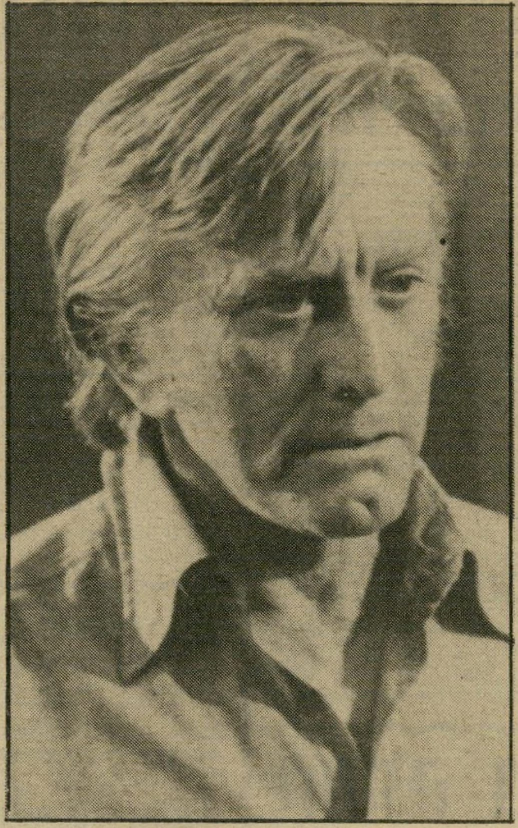

קירק דאגלס:

„גבירתי, בלי פוליטיקה בבקשה!"

כשהייתי קטנה לא אהבתי אותו, אולי בגלל שה־חברות של אמא שלי השתגעו אחריו, ובעיני כל מה שהחברות של אמא שלי השתגעו אחריו, היה זקן ומ־יושן. אחרי הרבה שנים למדתי לאהוב את קירק דאגלס כשחקן־קולנוע חפיף, שאפשר להעביר איתו ערב בסרט בלי להיכנס לקומפליקציות — בדרך־כלל מותחן בינוני, לא מחייב, או סרט רומנטי שאתה יוצא ממנו עם חיוך על הפנים.

גם הפעם הוא לא בא לכאן כדי להתחרות בסרטיו של אינגמר ברגמן. שוב הוא מצלם בארצנו הקטנה סרט קטן על רומן בין שני ניצולי־שואה, הנפגשים אחרי שנים. את הדמות הנשית ברומן מגלמת השחק־נית הישראלית חנה עדן. קירק דאגלס שזוף כאילו חזר זה עתה מהאיים הקנריים או מתחת למכונת השיזוף, מהוקצע, ספורטיבי, מתרווח בכורסה ומבליט את גומת־החן הסנטרית שלו:

● **מר דאגלס, מה דעתך, כאמריקאי ציוני, על מילחמת־הלבנון?**

גבירתי, בלי פוליטיקה בבקשה.

● **אתה שחקן שתמיד היה מעורב בחיים הפוליטיים.**

בארצי כן. כאן אני אורח ובאתי לעשות סרט. לא תשמעי ממני מילה בנושא פוליטי. איני די בקיא בחומר. רוצה לדבר על הסרט — בבקשה.

גלוריה גיינור:

„אם אפסיק לשיר אפסיק לחיות!"

תגידו מה שתגידו על דיסקוטק ה„קולוסאום". ה־דיסקוטק הזה משחק אותה בגדול, בקנה־מידה בינ־לאומי. מי שחשב שהפתיחה הסנסציונית עם גרייס ג'ונס היתה משהו חד־פעמי, התבדה חיש קל. יכולים לאהוב או לא לאהוב את הסגנון הזה, יכולים לכנות אותו דקדנטי או מטומטם. מי שלא זקוק מדי פעם להתפרקות היסטרית בעזרת מוסיקה מטורפת, מישחק אורות ואלכוהול כדי להשתחרר מהלחץ, שפשוט לא ילך לשם. אני הולכת לפחות פעם בחודש, ואני תמיד נהנית מחדש. כעת מביא לנו ה„קולוסאום" את גלוריה גיינור, מלכת זמרות הדיסקו, שהצליחה להגביה לצמ־רת מיצעדי הפיזמונים עם להיטה I Will Survive, או בתרגום חופשי „אני אשרד". פגשתי את גיינור, שהיא גברת דינאמית מאוד:

● **מה את עושה בישראל?**

מה שאני עושה בכל מקום בעולם — שרה.

● **את אוהבת לשיר?**

אני חיה מזה, ואני לא מתכוונת רק לכסף שאני מקבלת תמורת השירה שלי. אני מתכוונת לזה שאם אפסיק לשיר אפסיק לחיות.

● **את יודעת שאנחנו בעיצומה של מיל־חמה?**

בוודאי שאני יודעת. יש לי טלוויזיה בבית. אבל אני לא איש של מילחמה, אני איש־שלום. באתי לכאן בעת צרה כי חלק מהמסר שאני נושאת בשירים שלי הוא לג־רום לאנשים לשכוח מהצרות שלהם.

● **את יודעת ש־I Wlil Survive היה פה להיט ענק?**

כן, אני יודעת. הוא היה להיט ענק בכל העולם, והוקלט על־ידי זמרים נוספים. השיר הזה עזר ונתן כוח להרבה אנשים להתגבר על הצרות שלהם. הוא גרם להזדהות עצומה, וזו בעצם עבודתי — לשחרר אנשים מהלחץ, לתת להם להרגיש שהם לא בודדים בעולם.

● **את מתרגשת לקראת הופעתך לפני קהל ישראלי?**

שמעתי שהקולוסיאום הוא מקום מדליק. אני אוהבת להופיע לפני קהל שעומד ורוקד, לא קהל מלוקק שיושב בתוך הכסאות שלו. אם אני מתרגשת? אלוהים, אני שרה כל־כך הרבה שנים, ואני עדיין מתרגשת כל פעם מחדש.

שרית ישי

שמלוק מתחתן

לא תאמינו מי מתחתן.

מנהל קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, **שמואל** („שמלוק") **מחרובסקי**, בן ה־44, הידוע כאחד הרווקים העקשנים ביותר בעיר, החליט סוף־סוף לשנות את מעמדו המישפחתי. כלתו, שעל־פי גילה יכולה אפילו להיות הבת שלו, היא **ורד עמיאל** בת ה־23, פקידה בבנק.

שמלוק, שהוא העסקן המפורסם ביותר של מכבי תל־אביב, וכלתו הצעירה, עומדים להינשא ב־6 בספטמבר, בטקס רב־רושם, שייערך בכפר־המכביה ברמת־גן. הרומן בין השניים נמשך כבר יותר משנה, ומזה שנה הם מתגוררים ביחד, אולם עד הרגע האחרון לא האמינו רבים ממכריו של החתן, שהוא אכן מתכוון לוותר ברצינות על רווקותו, שהפכה כבר לשם־דבר.

בקבוצת הכדורסל ידוע שמלוק כאבא ואמא של השחקנים, הפונים אליו בבעיותיהם הקטנות ביותר. בשל העובדה שהוא משקיע את מירב זמנו ומירצו בקבוצה, עד ששמו הפך כבר לשם נרדף למכבי תל־אביב, הירבו להתלוצץ עליו שהוא, למעשה, נשוי לקבוצה, ושלאף אשה אין סיכוי למצוא מקום בחייו. אך נראה שוורד הצעירה הצליחה במקום שנשים רבות אחרות נכשלו בו.

העסקן הוותיק הוא אחד האנשים היותר אהודים בקבוצה, ויש אומרים שהאוהדים אוהבים אותו אפילו יותר מכמה מהשחקנים. לאיש יש מכרים וידידים כה רבים, עד שמספרים שיצטרכו להביא בולדוזרים, כדי לפנות מקום בכפר־המכביה לכל המוזמנים.

מסיפורי המעוזים

כששמעתי את הסיפור הזה לא האמנתי למישמע אוזני. זה נראה כל־כך דימיוני, עד שחשבתי שמותחים אותי. אבל במחשבה שניה הגעתי למסקנה, שכאשר מדובר ב**דני מעוז** האגדי, ובגרושתו **ניצה**, הכל יכול להיות נכון. וכשבדקתי ובירורתי, אכן התברר לי שהכל אמת ויציב. אז הקשיבו היטב:

ביום השישי לפני שבועיים ישבו המעוזים, המסוכסכים ביניהם עד להחריד, בקפה אקסודוס בתל־אביב. כל אחד מהם ישב, כמובן, בשולחן אחר, ואפילו לא זרק שבריר של מבט לעבר בן־זוגו לשעבר. למקום הזדמן ספן השלום **אייבי נתן**, והוא החליט שהגיע הזמן להשכין שלום בין צמד הניצים. החליט ועשה.

אייבי ניגש לדני מעוז והחל משדל

אביבה פז
רומן לוהט

אותו לגשת עימו לשולחנה של ניצה, כדי ללחוץ את ידה. תחילה סירב איש־העסקים, אבל כנגד כוח רצונו ומירצו של אייבי, קשה לעמוד. וכך, כאשר בעל תחנת קול השלום הכניס לעניין את בתם הצעירה של המעוזים, **לורן** וטען שעליהם להתפייס ולו רק למענה, נכנע דני, שזכה לכינוי אביר חיי־הלילה, ניגש לשולחנה של האכס שלו, ולחץ את ידה. מספרים לי שזה היה מעמד מרגש ביותר.

לרגל המאורע שידר אייבי בתחנה שלו את המילים „מדני מעוז לאשתו־לשעבר ניצה מעוז," ומייד אחר־כך השמיע את שירו של פרי קומו, ואני אוהב אותך כל כך, המשודר מדי יום בין הערביים.

על הפרשה אמר לי דני מעוז: „אייבי עשה לי מעשה קונדס. לחצתי ידיים עם

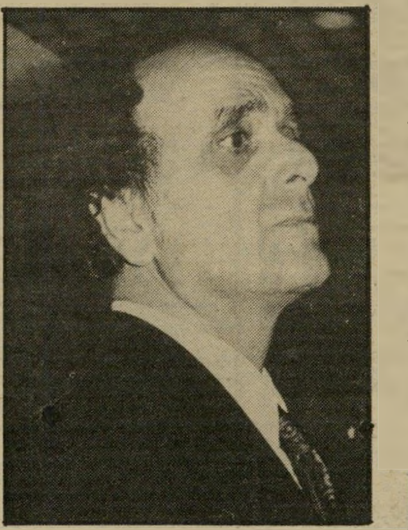

דני מעוז
אביר הלילה

ניצה מעוז
לחיצת ידיים

ניצה ואמרנו שלום. אבל זה לא ממש שלום. כל מה שהיה בינינו נגמר מזמן, ולא יחזור יותר."

דני וניצה מעוז התפרסמו לפני כמה שנים בעיקבות פרשת־גירושיהם, שגולת הכותרת שלה היתה מעצרו של דני, ביחד עם ארבעה מחבריו, באשמה שהפשיט את אשתו בכוח וצילם אותה בעירום. הוא טען שאשתו בוגדת בו עם תייר תורכי בשם **ז'אק תותח**. היא עצמה לא נשארה חייבת והאשימה את בעלה בבגידה עם הדוגמנית **שרה אלי**.

לפני כחודשיים התחתנה בתם הבכורה של בני־הזוג הגרושים, **אלינור מעוז**, עם **איתן גולדמן**, בנם של אחד היהלומנים הגדולים בארץ, **יחזקאל גולדמן**, ושל רעייתו, אשת־החברה **ברוריה** („טורצי") **גולדמן**. טקס־החתונה התקיים ברבנות, בנוכחות מוזמנים מעטים ביותר ובהעדרם של הורי החתן, שהתנגדו בכל תוקף לנישואים אלה. גם אמה של הכלה לא נכחה בטקס, בשל היותה מסוכסכת עם בתה ועם בעלה לשעבר כאחד.

כאשר דיווחתי לכם על החתונה הבעייתית, שחוללה שערוריה במישפחת גולדמן, סיפרתי לכם שהורי החתן הכריזו עליו חרם, ונישלו אותו מכל עיסקי המישפחה, כעונש על שנישא בניגוד לרצונם. כתוצאה מכך נקלעו אלינור ואיתן, ששניהם אינם עובדים, למצוקה כלכלית קשה ביותר. לעזרתם נחלץ אבי הכלה, שהתנדב לממן את בני־הזוג הצעיר. „אני דואג להם," אמר לי דני מעוז, „ואני אדאג להם כל החיים, שלא יחסר להם כלום."

ואם חשבתם שבזה נסתיימו סיפורי על המעוזים לשבוע זה, אתם טועים. נכון לכם עוד קינוח: בזאת אני מכריזה שבין דני מעוז ובין הזמרת **אביבה פז** מתנהל רומן לוהט כבר חודשיים תמימים שהוגדר על־ידי דני כ„אהבה גדולה". אביבה, שהיה לה סיפור עם מאמן נבחרת־ישראל בכדורגל, **יוסף** („יוסלה") **מרימוביץ**, עברה השבוע לדירה חדשה. לרגל המאורע שלח לה דני זר פרחים.

חתונה ברדיו

עורך התוכניות בקול ישראל, **יובל מסקין**, שהוא בנו של שחקן הבימה המנוח **אהרון מסקין**, נשא לאשה את השחקנית **חסידה סטורז'**. טקס החתונה התקיים בבית־הכנסת ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, שבו מתחתנים אמנים רבים.

יובל בן ה־28 וחסידה בת ה־29 יוצאים כבר יותר משנה. הם מתגוררים בדירה שלו ברחוב פרוג בתל־אביב. ההיכרות ביניהם נערכה ברדיו. השחקנית באה לקול ישראל כדי לעבור קורס למישחק, וכך פגשה את בעלה, העובד שם.

בעבר היה יובל שמן מאוד, אך הוא רזה באופן קיצוני. אחיו הוא השחקן **אמנון מסקין**, הנמצא כעת בארצות־הברית.

לחתונה הוזמנו רק מכרים וידידים קרובים, ביניהם חברים לעבודה של יובל מהרדיו.

מה עושה תמי בן־עמי?

בוודאי שאלתם את עצמכם מה עושה הדוגמנית **תמי בן־עמי**, מאז נפרדה משחקן הכדורסל של מכבי תל־אביב, **אולסי פרי**. ובכן, תסמכו עלי, שלא אשכח את החתיכה התמירה, שהפכה בשנים האחרונות לדמות בולטת בין דוגמניות־הצמרת במדינה.

לאחרונה היו כל מיני דיבורים שתמי הכירה בחור בן 34 בשם **אבינועם בראנט**. עד כמה שהצלחתי לברר, הגבר הזה, שהוא חתיך לא נורמלי, הוא בעל מיפעל לחוטי טכסטיל. בעבר הוא היה נשוי ל**נילי שטן**, שממנה התגרש לפני שלוש שנים. היו לו כמה רומנים עם נשים יפות ומושכות. ביניהן השדרנית **שוש עטרי**. אחריה הוא היה במשך שנתיים וחצי חברה הצמוד של הדוגמנית **סימונה בלומנפלד**.

אולם בירור קצר שערכתי, גילה שהדוגמנית השחומה אמנם ערכה עימו היכרות, אך שום דבר יותר מזה. היא כלל לא נדלקה עליו, והוא בכלל יצא למילואים. על־פי ההיכרות החדשה, העדיפה תמי להדק מחדש יחסים מהעבר. והמדובר ביחסים עם **מיקי תירוש**, בעל גלריה תירוש המפורסמת ביפו העתיקה.

לפני כמה שנים היו תמי ומיקי חברים קרובים מאוד. אולם במשך הזמן נפרדו דרכיהם. אם זיכרוני אינו מטעה אותי, בעל הגלריה אפילו נסע אחרי הדוגמנית לארצות־הברית, ותיכנן לפתוח שם גלריה. בכל אופן, השניים נשארו ידידים טובים

תמי בן־עמי ומיקי תירוש
יחסים מהעבר

במשך כל השנים, למרות שלא הירבו להתראות. כיום, כאשר תמי שוב פנויה, יש לה הרבה יותר זמן לפגוש בחברה משכבר הימים ולבלות עימו.

אגב, נודע לי שתמי, שעזבה את דירתה המשותפת עם אולסי, עדיין שומרת בליבה רגשות חמים לשחקן השחור, אך היא אינה מאמינה בהתחדשות הקשרים ביניהם.

נישואי נערת המקל

הדוגמנית **תמי שחורי** נישאה בשבוע שעבר ל**עדי הרמלך**, מנהל־מכירות בסוכנות למכוניות. דודו של החתן הוא ראש־עיריית רחובות, **יחזקאל הרמלך**.

תמי בת ה־18 התפרסמה כנערה עם המקל בתוכנית הטלוויזיה צא מזה. היא הופיעה בתוכנית במהלך שירותה הצבאי, על־פי אישור מיוחד. עתה, לרגל חתונתה, היא השתחררה מצה"ל. אחותה של תמי היא הבימאית **עידית שחורי**, שעשתה את הסרט מעגלים.

בעבר עבדה תמי כמלצרית, וכך הכירה את בעלה, שהוא ידיד של בעל המקום שבו עבדה. הוא בא לבקר את חברו, והתעניין במלצרית, שגם היא החזירה לו תשומת־לב.

חתונתם התקיימה במלון תל־אביבי, וכמעט שהסתיימה באסון, כאשר אחיה הקטן של הכלה נפל על שפת הבריכה שבמלון. הוא נפגע בראשו, אך באופן קל בלבד.

רחל מרחלת על כל העולם

אהבה ליברלית

את המיפלגה הליברלית, שותפתה של חרות לליכוד, מסעיר כיום סיפור, העובר מפה לאוזן בין כל הפעילים והעסקנים. הסיפור הזה הוא כל־כך מפוצץ, עד שהם אינם יכולים להפסיק להתלחש אודותיו.

החבר'ה במיפלגה הליברלית, שממילא אינם עושים הרבה יותר מאשר סתם לרכל, מספרים ש**אחד הפעילים** עלה יום אחד במדרגות הסניף התל־אביבי של המיפלגה, ברחוב אבן־גבירול 68, ופתח את דלת אחד החדרים. המראה שנתגלה לעיניו זיעזע אותו עד עימקי נשמתו. אפשר לומר שהבחור פשוט הוכה בהלם.

ומה הוא ראה שכל־כך הדהים אותו, עד כדי אובדן חושים, כמעט ? או, את זה אני אספר לכם מייד:

הוא ראה את **אחד מצעירי המיפלגה,** המתמודד על רשות הסניף בתל־אביב, כשהוא מנשק בלהט ובאריכות צעיר אחר, או במילים אחרות — מעניק לו נשיקה צרפתית מכל הלב. כשהבין הפעיל שהוא אינו חולם, ושהמחזה מתרחש במציאות מול עינו, הוא מיהר לסגור את הדלת, וכמעט התחיל לצרוח. ואז הוא מיהר, כמובן, לדווח לפעילים האחרים, על מה שראו עיניו.

בתחילה השבו עסקני המיפלגה לפוצץ את כל העניין בקול רעש גדול, כדי להביא לסילוקו של העסקן הנשקן מן המועמדות לראשות המיפלגה בפרט, ואולי אף מהמיפלגה בכלל. אבל פתאום הם נזכרו, שזאת המיפלגה הליברלית, ושהיא צריכה להפגין יחס ליברלי, ואז הם שינו את עמדתם והחליטו לשמור את כל העניין בסוד, שישאר במישפחה הליברלית בלבד.

הצעיר שנתפס על חם סבור שלמרות מעטה הסודיות, הוא את הקאריירה שלו במיפלגה גמר. בשיחה עם חברים הוא הביע את דעתו הפסימית על המשך פעילותו. לדבריו הוא כבר מרגיש בשינוי היחס כלפיו, והוא משוכנע שכתוצאה מכך ייפגע קידומו.

כשנשאלו כמה ממתנגדיו של העסקן אוהב הגברים, מה יש להם נגדו, הם סירבו להגיב. אך אחד מהם פלט: „אם הוא ייבחר, הוא עוד יהפוך את הסניף למועדון של עליזים."

לזאת ייקרא מיפלגה ליברלית!

ענת זמיר: אהבה חדשה

מאז שמלכת־היופי לשעבר, **ענת צימרמן־זמיר,** נפרדה לפני כחודש מבעלה לשעבר, המיסעדן ואיש־העסקים **שוקי בן־פורת,** הגיעו אלי כל מיני ידיעות שהצעירה, העובדת כיום כדוגמנית, שרויה בדיכאון עמוק. סיפרו לי שהיא נראית גרוע מאוד, שהיא שותה הרבה, ושמצבה הכללי הוא בכלל מדאיג.

ובכן, אני שמחה לבשר לכם שכל זה לא נכון. בכל אופן, כיום זה בהחלט כבר לא נכון. הסיבה לכך היא פשוטה: ענת מצאה אהבה שהפריחה בה רוח חיים חדשה, ושחידשה את חדוות־החיים שלה.

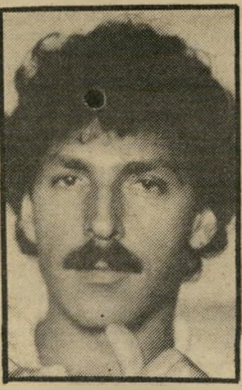

אלי עלמני
— סוף שבוע

לאהבה החדשה של הדוגמנית קוראים **אלי עלמני,** מעצב־התיסרוקות הידוע. השניים מכירים כבר מזה חצי שנה, מאז חזר אלי ארצה משהות בת חמש שנים בארצות־הברית. לפני כן הוא חי במשך ארבע שנים בהולנד. ענת היתה הדוגמנית הראשונה בארץ, שאלי עיצב את שערה, מייד עם הגיעו. תוך כדי העבודה הפכו הספר והדוגמנית לידידים. אחרי אחרי הפרידה משוקי, מוצאת ענת ניחומים בזרועותיו של המעצב שלה. השניים נראים הרבה מאוד ביחד, וכשאני חושבת על כל העניין. אני בכלל כבר לא בטוחה, אם היא לא עזבה את המיסעדן שלה רק למען המעצב.

ענת ושוקי, שהתחתנו לפני שנתיים, התגרשו כבר לפני כמה חודשים, אולם הם המשיכו לחיות ביחד, כזוג נשוי לכל דבר גם אחרי הגירושין, כאילו לא קרה דבר. השניים התנהגו כזוג מושלם והפגינו את אהבתם זה לזו, כשאיש אינו מבין לשם מה בעצם התגרשו. מצב זה נמשך עד לאחרונה, ואני הייתי הראשונה לדווח לכם שענת ארזה את חפציה ועזבה את דירת־הגג המשותפת שלהם ברחוב יורדי־הסירה בתל־אביב.

ענת זמיר
— במלון בטבריה

הסיבה לצעד הזה לא היתה בתחילה כל־כך ברורה, או[...]
לאט־לאט מתחילים להתברר כל מיני פרטים. כך למשל נו[...]
לי שביום השישי השבוע בילתה ענת עם אהובה החדש [...]
אור הבוקר בדיסקוטק תל־אביבי, ואחר־כך המשיכו למלון בט[...]
ריה, שם בילו את כל סוף־השבוע. ואני רוצה לומר לכ[...]
שבכלל לא נראה עליה שהיא מתגעגעת לגרושה. היא נרא[...]
מאוד שלמה עם עצמה ומאושרת בזרועותיו של אלי עלמני.

מעצב השיער, המתגורר כיום בארץ, שומר עדיין על [...]
מעמד שרכש לעצמו מעבר לים. הוא נוסע מדי פעם לארצו[...]
הברית. שם הוא מעצב את שיערן של נשים ידועות. א[...]
מהן היא הזמרת **אסתר עופרים,** המופיעה כעת בניו־יורק.

קינאת דוגמניות

שמעתי שבזמן האחרון נוצרה מתיחות בין הדוגמניות **שרונה מארש** וחלי **גולדנברג.** אומרים אפילו שיש ביניהן קינאה. ואם אתם חושבים על קינאה מיקצועית, אתם טועים. שורש העניין נעוץ בגבר.

חלי גולדנברג
— זו יצאה

שרונה מארש
— וזו נכנסה

לגבר הזה קוראים **חנוך** („הנק") **לונ־דרר,** והוא צלם אופנה, ישראלי־לשעבר, שמאוד מצליח בארצות־הברית. בעבר הוא היה נשוי לדוגמנית, אך מזה זמן הוא גרוש, ונראה שהמצב מוצא־חן בעיניו.

שרונה, שהגיעה לפני שלושה שבועות ארצה, כדי להצטלם כאן עבור חוברת אופנה של בגדי־ים, מתגוררת בדירתו של אותו הנק בניו־יורק, ומתכוונת לחזור לשם בקרוב. וכאן נכנסת חלי לתמונה.

חלי, שחזרה לאחרונה מניו־יורק, התגוררה בדירתו של הנק עד שהחליטה לקפוץ ארצה. והנה, אך עברו יומיים־שלושה מאז עזבה את הדירה, וכבר הגיעה לשם הדוגמנית האחרת ותפסה את מקומה.

שרונה מארש נסעה לארצות־הברית במטרה להינשא לרופא ישראלי־לשעבר, המתגורר בלוס־אנג'לס. אולם בסופו של דבר לא יצאו הנישואין אל הפועל, והיא שמה פעמיה לניו־יורק. שם התפתח סיפור בינה ובין צלם־האופנה, שבדיוק התפנה מחלי. מספרים לי שהבחור ממש נדלק עליה. ואז היתה צריכה שרונה להגיע ארצה לצורך הצילומים. אך הפרידה היתה קשה על הצלם. הוא מתקשר אליה כל הזמן, ושמעתי שהוא אפילו הציע לשלוח לה כרטיס־טיסה, כדי שתחזור אליו בהקדם. והשיא בחיזוריו — הוא עומד להגיע ארצה אל אהובתו.

בינתיים הגיעו אלי דיווחים שהרומן הזה לא כל־כך מצא־חן בעיני חלי גולדנברג. אחרי הכל, היא התגוררה עם הנק לפני שרונה.

אחורה פנה

רק לפני שלושה שבועות סיפרתי לכם שאשת יחסי־הציבור של דיסקוטק קולוסיאום, **טלי עומר,** זנחה את חברה,
עמוס הוויטוב, לטובתו של חתיך חד[...]
אורי ריל. עכשיו אני צריכה לעד[...]
אתכם: היא עשתה אחורה פנה וביצע[...]
את אותה הפעולה בכיוון ההפוך: זנח[...]
את אורי וחזרה לקן החמים והטוב בדי[...]
רתה המשותפת עם עמוס.

מסתבר שהחתיכה בת ה־26 הבינה פת[...]
אום, אחרי הפרידה מחברה, כי הי[...]
למעשה אוהבת אותו מאוד. כשעובד[...]
זו התבררה לה, לא התמהמה לשוב א[...]
אהובה.

עמוס, שהוא קצין בחיל־האוויר, הת[...]
פרסם בזמנו כשנפל בשבי המצרי במיל[...]
חמת ההתשה, ושוחרר אחרי מילחמ[...]
יום־הכיפורים. הוא התחתן אחר־כך ע[...]
קרני, שאף היא קצינה בחיל־האווי[...]
אך השניים התגרשו כעבור זמן.

מאז הפך עמוס החתיך לשובר לבבו[...]
של ממש, עד שמצא את טלי.

טלי היא גרושתו של **בועז ז'רבי[...]**
בנו של הפירסומאי **אליעזר ז'רבי[...]**
אמה היא הסופרת **דבורה עומר,** ואבי[...]
הוא מנהל תיאטרון הבימה, **שמ[...]**
עומר. את עמוס בן ה־33 הכירה ה־פה[...]
פיה המצליחה לפני שנה וחצי והתפת[...]
ביניהם רומן בהמשכים, עם פרידות וחז[...]
רות.

נראה שהפעם, בעיקבות הפרידה והש[...]
בה האחרונים, החליטו השניים לקחת א[...]
היחסים ביניהם יותר ברצינות. אני ל[...]
אתפלא אם הם יחליטו בסופו של דב[...]
להתחתן.

מנומר אין צורך לזרוק חצי מהמשכורת על בגד שכזה. 10% מערכו הריאלי יספיקו ללובשו ערב או שניים.

יש לך שימלה שנמאסה עליך? את יכולה להשכיר אותה!

באה כשנזכרים בו ורוצים ללבוש אותו כבר עברו חודשיים־שלושה, מזג־האוויר השתנה, וכל מה ש־נותר לעשות עמו הוא או לארוז אותו לשנה הבאה ולהסתכן בכך שהוא כבר לא יהיה אופנתי, או להעביר אותו במהירות לאחת מח־נויות היד השניה.

וכאן נכנסת ורד לתמונה, וכמו כל דבר שמגיע באיחור מארץ הפטנטים של אמריקה, עניין הש־כרת הבגדים לארצנו.

ורד שכרה לה חורבה באחת מחצרות צפון־תל־אביב, ריהטה אותה בכל מיני רהיטים ושטיחו־נים, תלתה וילונות ורדרדים, והפ־כה את החור לבונבוניירת בגדים, המזכירה את בית־השוקולדה של עמי ותמי — מין מקום הנראה

[ו]רדיה ל'יום היא הישראלית ורד צבעון, שאימצה את השכרת הבגדים מהשחקניות ההוליוודיות שב־כל יום נראות בבגד אחר. שימלת פלאמנקו זו שייכת לדוגמנית תמי בן־עמי, אשר העבירה חלק ממלתחתה לחנות החדשה. צילומים: **מירי זכרוני.**

מלי אביב מעצבת־האופנה המביאה את הבימה לחיי ה־יום־יום ולחנות להשכרה. „יש לי שגעונות פרטיים ואני תופרת כל מיני בגדים למטורפות בלבד," היא אומרת.

[ש]ימלה לערב אחד

[...]ן, **האוהבות** לצאת ולב־[...]ות. אתן, הצעירות, ולא רק [...] אתן, ולאו דווקא העשי־[...] כולכן, הרוצות להיות אופ־[...] ולהרשים את הסובבים את־[...]ך הגורם התקציבי הוא אשר [...] בדרככן, אל דאגה! הישר [...]וד הגיעה אלינו הישועה [...] שמלות ובגדים להשכרה.

[...] הרעיון שאבה ואימצה ורד [...], ישראלית שהיתה נשואה [...]ק־סרטים וגרה עימו בהו־[...] הגברת הצעירה, שהיתה אמורה להתלבש ולהתייפייף לא־רוחות־הערב המפוארות של נשות־החברה הגבוהה, והשחקניות, לא הסתפקה במלתחתה העשירה. היא רצתה להיראות כמותן, כל ערב עם בגד אחר, וזה מסתבר היה יותר מדי כבד אפילו לכיסו של המפיק הפרטי שלה.

גאון פיננסי

אך לא אחת כוורד תוותר. היא עשתה כמו כל השאר: הלכה למחסן־תילבושות וכל פעם שכרה בגד אחר, כשכל אשר היה עליה לעשות הוא לשלם 10% מ־ערך הבגד. ושם כל בגד הוא בגד של שחקנית מפורסמת, „ממש כמו בסרטים".

בימים טרופים אלה, כשהמלת־חה היא כל־כך יקרה, ואשה רוצה בכל זאת להפציץ הופעה, היא צריכה להיות גאון פיננסי. יש נשים המוציאות על בגד מהמם את כל משכורתן. אבל, גם אשה כזאת, שקנתה בהון־עתק שימלה מיוחדת, מופיעה איתה בהנאה גלויה פעם או פעמיים באירועים מסויימים וזהו. כי בעיר קטנה כמו שלנו „שורפים" את הבגד צ'יק־צ'ק, כולם כבר ראו אותך, ואת הרי לא יכולה להרשות לעצ־מך שיראו אותך עם אותו הבגד עוד פעם.

מה עושים? שמים אותו בא־רון, נותנים לו לנוח, ובפעם ה־כמו בועה צבעונית חלומית, או כמו תיאטרון.

מלי אביב, מעצבת־האופנה, ה־מביאה את הבימה לחיי היומיום, ועושה באופנה כל מה שעולה על רוחה נדלקה על הרעיון, ותפ־רה כל מיני בגדים משונים בזהב וכסף, עם סאטנים וברוקאדים למ־טורפות בלבד.

הדוגמנית תמי בן־עמי, שגם היא פתוחה לשיגעונות־אופנה, קפצה על הרעיון, והביאה מהמל־תחה הפרטית שלה את הבומבס־טיים בצבעים עזים, הזועקים ל־רחוק. הבעיה היחידה שתעמוד לפני הקונה תהיה להתמתח ולה־גיע לאורך של תמי, או שהיא תוכל לקנות חולצה של תמי ולל־בוש אותה כשימלת־מיני. „אם תמי תביא לי את בגדיה בקצב שכזה, אפתח לה אפילו פינה משלה," מבטיחה ורד, ממש כמו במוסיאון. גם שאר הדוגמניות ששמעו על הרעיון, כבר בודקות בארונות, והן בדרך לוורד.

להשכיר לחודש

הפרינציפ פשוט ביותר. כל נערה ואשה יכולה להביא ל־חנות כל בגד יפה ונקי שנמאס עליה, מכל סיבה שבעולם, ולתת

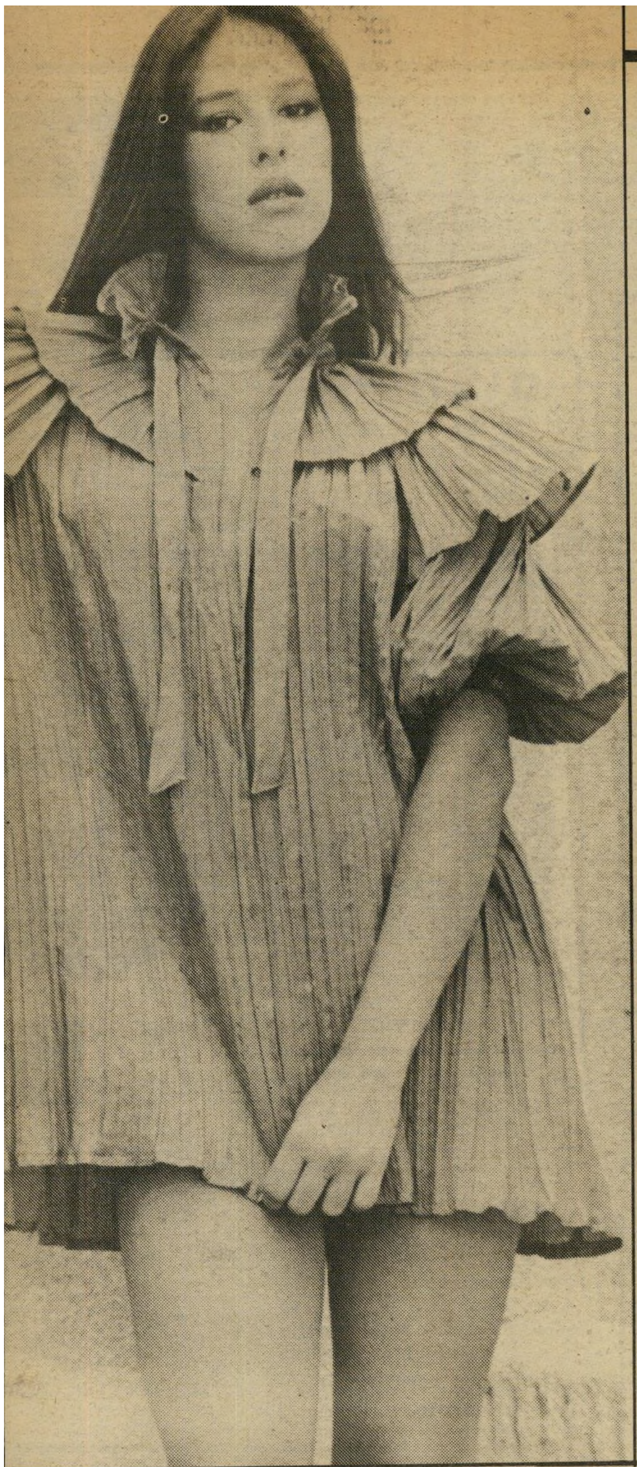

את זקוקה ללבוש מפואר לערב? אין צורך לקנות. אפשר לשכור אותו ליום אחד

אותו להשכרה לחודש, חודשיים, שלושה או לכל תקופה שברצונה. הכסף שהיא מקבלת עבורו, הוא בהתאם למספר הפעמים שהבגד הושכר. לאחר מכן זכותה לקבל אותו בחזרה, לפי ההסכם שערכה מראש.

אירוע מיוחד או לחנוכה

ומה הנזק לשוכרת? לא נורא, 10% מערך הבגד, לשימוש של 48 שעות, צ'ק כערבון על המחיר הריאלי של הבגד, כדי להיות בטוחים שלא תברח איתו, ואפשר לקחת את הבגד ליומיים סוערים. אם אחרי יומיים התאהבת בבגד, מה שנקרא אהבה ממבט ראשון, ואת לא יכולה להמשיך לחיות בלעדיו תוכלי לקנותו בהנחה של 10%, כך שיוצא לך שדמי־ההשכרה לא עלו לך.

לאילו אירועים אפשר לשכור בגד שכזה? האפשרויות הן רבות ומגוונות: לפתיחת מועדונים, מיסעדות, גלריות, ופאבים, לחתונות, לנשפי פורים, חנוכה, יום־העצמאות, ושאר אירועים חברתיים כשחשוב לעשות כניסה מהממת שאף אחד לא ישכח אותה, או כשיש לך מצב־רוח של פיטר פן, של רקדנית ספרדיה, או של נערת־זוהר.

היום רותי מחר שרי

ורד טוענת שכל בגד החוזר משימוש נכנס לתוך מכונת־הכביסה הפרטית שלה, כך שכל בגד הוא נקי, נעים וריחני. בגד שדורש ניקוי יבש, המחיר המיוחד נלקח בחשבון מלכתחילה. אי־הנעימות הקטנה היחידה הקיימת בשיטה ההוליוודית הזוהרת הזו היא, שהערב תלבש אותה רותי במועדון, ולמחרת תראי אותה על שרי בקולוסיאום, קצת מגוחך, קצת מבדח, אבל אפשר להתרגל למחזה, הרי זו בסך הכל שימלה.

תור בפורים

אכל, אזהרה, אם תשרפי או תקרעי את הבגד, תשלמי עבורו את מחירו, למעט אם קיימת אפשרות של תיקון אמנותי. לכן, אל תתלהבי ואל תסתנוורי מן הנוצצים המבהיקים האלה. בדקי היטב מכל הצדדים מה את שוכרת, כדי שתדעי מה את מחזירה. כי את אחראית להחזירו באותו המצב שבו לקחת אותו.

לא ברור עדיין אם בארץ השיטה תתפוס גם כן. אבל בטוח שבפורים יצבאו רבים על דלתותיה של ורד. אך מי יודע מה יהיו המחירים?

עמוק וחשוף עד אין קץ בבגד־גוף להשכרה, כשתחתית של פעם מתנפנפת מתחתיו. למטה בגד בכסף וזהב משיגעונות הביגוד של מלי אביב.

בומבסטית היא חליפתה הנוצצת של תמי בן־עמי, שאוהבת בגדים מפוצצים בצבעים עזים. הזועקים „אני פה! תיראו אותי!” כעת כל אחת יכולה ללבוש בגדים כאלה.

מיני־תמי לאשה בגובה ממוצע, כמו הדוגמנית טלי יספיק חלקה העליון של החליפה שתשמש כש
לת מיני, ותעלה חצי מחיר. „אולי אפתח לה פינה משלה,” מבטיחה ו

הופעה טלי חן בת ה־16 היא גם גימנזיסטית וגם דוגמנ
לעת־מצוא. כמו כל בחורה צעירה היא אוה
להתלבש יפה ובזול, והפיתרון — לשכור בגד מפוצץ לשעות הע

לי לה לו

[...]פים
[...]טריים

[...]נאות נוספות. שני בחור־
[...]מדים בני 33 מעוניינים
[...]שים רציניות למטרות שו־
[...]ציניות מובטח טיול ל־
[...]הנאות נוספות. ריצ׳רד
[...]ן, ת״ד 13 רמלה, מיקוד

[...]מיכה נדיבה. איש עס־
[...]ה ומבוסס מעוניין בידידה
[...]ות. למתאימה מובטחת
[...]נדיבה. ת״ד 565, הרצליה

לבחורה חתיכה ונאה בת 17 עד 30 בעלת דירה — אפשרי נערת טלפון — מבחור עשיר, נאה ו־גברי בן 25. ת״ד 1833, רמת־גן.

★ **במשך היום.** בחור נאה, לא פנוי, 26/180, מעוניין באשה מלאה ומבוגרת, עד 40, נשואה, גרושה או רווקה, בעלת דירה להיכרות אינטימית במשך היום. ת״ד 2900, עכו.

לאוהבים

מוסיקה אתם אוהבים? ב־הזדמנות מערכת סטריאו ה־כוללת רמקולי טרנסמישן ליין וטיונר אמפליפייר ׳טקזיקס ב־הזדמנות. כמו כן מעוניינים

להחליף מיפרש גדול של גל־שן רוח תמורת מיפרש בינוני (5.6 מטר). טלפון 03־421704 או 03־429101.

★ **הסוג השלישי.** שני צעירים מנוסים בני 22 מעוניי־נים בבחורות למיפגשים מהסוג השלישי. שלומי ויוסי, טלפון מס׳ 055־26546.

★ **רק כסף.** נאה מאוד ו־מעניין, 24/174, מעוניין במכוערת במלוא מובן המילה. היופי אינו הכרחי, אלא הכסף. אם את עונה על הדרישות האלה, ראי עצמך מוזמנת לכתוב אלי. ת״ד 36974 תל־אביב, מיקוד 61369.

★ **מדריכה סבלנית.** צעיר, 23, נחמד ואינטליגנטי אך טירון

מה שלא יהיה

[...]ור נאה 25/166 מחפש בחורות רזות, שמנות, יפות ולא יפות [...]גיל למטרות אינטימיות. ת״ד 29208 תל־אביב, מיקוד 61291.

[...]שרה ושלווה. מקסים בן [...]וניין בבחורה־אשה לידי־[...]טימית כשרה ושלווה. סו־[...]כרחית ודרושה. ת״ד 623 [...]א. נא לצרף מיספר טל־

[...]בוקש מדליק. נער מד־[...]מעוניין במדליק בלונדי, [...]בעל עיניים כחולות, עד [...] וחצי, וכמה שצעיר יותר [...] יותר. תינתן עדיפות ל־[...]תמונות וטלפון. אותו נער [...] נחמד, ובעל חוש־הומור [...] בבחורה נחמדה וחברה״־[...]מטרנת אינטימיות וחוויות [...]ת מהנות. דיסקרטיות [...]. נא להואיל ולציין מיס־[...]פון. ת״ד 13118, ירושליט.

[...]שיר ונאה. 1000 שקל + תמיכה כלכלית וכספית

בתחום האהבה, מחפש מדריכה סבלנית בכל גיל. ת״ד 45086, תל־אביב.

★ **שתיים.** שני צעירים נח־מדים מחפשים שתי צעירות נח־מדות. ת״ד 4129 רמת־גן, מיקוד 52103.

נוגע ללב

★ **יודעת לשיר.** גרוש 29/170 מוסיקאי מעוניין בבחורה טובה למטרה רצינית. רצוייה בחורה המשוגעת על מוסיקה או היודעת לשיר יפה. ת״ד 12037, מיקוד 61120 תל־אביב.

★ **אינטימית וחטובה.** סטו־דנט פנוי ומוכשר, תימני +

רכב, מעוניין באשה אינטימית ו־חטובה. ת״ד 39429 תל־אביב.

★ **לאו־דווקא צימחונית.** נחמד, מישפטן, צימחוני 24/167, רגיש ובעל חוש הומור, מעוניין להכיר נחמדה — לאו־דווקא צימ־חונית — למטרה רצינית. ת״ד 416, גבעתיים.

לא ישנה
כבר שנה

תתפלא. גם אני קוראת העולם הזה. לא צריך להע־מיד אותי במבחן. פעם אחרת — לא לנקר לי את העיניים עם לשון. קלריס רוזריו.

★ **לב זהב.** גדי נחמד, עם לב זהב, 33/170 רוצה מאוד להכיר אשה נאה ובשלה, אפשרי גרושה או אלמנה, עד 40. ת״ד 9296, תל־אביב, מיקוד 61092.

בכוננות

אם אתה בערך בסביבות ה־40, משכיל, נאה, חמוד ופנוי מאוד, אוהב סרטים ובמיוחד בעל חוש הומור. אז אני ב־כוננות. ת״ד 622, כפר־סבא.

★ **לחיות בקיבוץ.** אם את חושבת לחיות בקיבוץ, אפשר לנסות דרך חיים זו ביחד, ואז ההתחלה תהיה קלה יותר, אולי. ת״ד 36974 תל־אביב, מיקוד 61369.

★ **נועזת ומשוחררת.** נכה צה״ל קל, 24/174, מעוניין להכיר בחורה חמודה, נועזת, ומשוחררת מתסביכים, להיכרות רצינית. ת״ד 419 רמת־גן, מיקוד 52103.

אוהבות חיים

בן מזל דגים, רווק, 33, מעוניין להכיר צעירות אוה־בות חיים, טבע ומוסיקה, לשי־לוב בהרמוניה של החיים. ת״ד 2622 רמת־גן.

מה הולך

★ **לכל מעריצי חלב ודבש.** מעוניין ליצור עימכם קשר ולה־קים מועדון מעריצים. אז בואו ניקח את זה ברצינות. נא־לכתוב בצירוף כתובת ומיספר טלפון ל־צפריר לוי, שנקר 36, חולון, מי־קוד 58267.

נשים בלבד

סטודנטית חמה מעוניינת בהתכתבות אינטימית וסוערת עם נשים בלבד. ת״ד 2532 רמת־גן, מיקוד 52124, עבור אתי.

★ **תערוכות בית.** לאגודת ציירים בהקמה דרושים בעלי די־רה וסביבה מתאימה לתערוכות בית בתמורה לאחוזי מכירה. יצ־חק אור־מגן, ת״ד 183, ירוחם.

שיקוצים

★ **לנהג קו 5.** זה שנסע ב־

בלי מכנסיים

למה תושבי ראשון־לציון פוחדים להסתובב בלי מכנ־סיים? מפני שגינדי בונה בכל חור. מה אמרה המיטה ל־פרוצה? את עובדת עלי, היא אמרה לה.

יוסי אמבר,
הרצליה פיתוח

יום שלישי ב־4 אחרי־הצהריים מ־התחנה המרכזית צפונה, ולא ידע מה לעשות עם הברקסים, עד ש־כמעט שתל אותי על העמודים ב־אמצע ועל המושבים בצדדים — לך ללמוד! נוסעת.

תר אחריך

אקדמאי פנוי 42/174, רו־מנטיקן הפורש מפרש הגיגים באוקיאנוס חשיכה, תר אח־ריך, דקיקה, נאה ואינטליגנ־טית. צרפי טלפון. ת״ד 16579 תל־אביב, מיקוד 61164.

★ **לקטי.** לא היית מוכרחה לעשות את זה, ואם כבר עשית את זה, אז לפחות בעדינות! לא כמו פיל! החברים של אבי.

★ **לשרה.** תגידי לי, יא... מה את חושבת שאני? הלוואי שיעמוד לך בגרון הלא־עמוק שלך! משוש.

לא להרפתקנים

אם אתה רציני, בעל חוש הומור ובלתי שיגרתי, בן 35 או יותר ומעוניין להיות חבר וידיד רציני לאם ושתי בנות קטנות, כתוב לת״ד 11068 תל־אביב.

★ **לטומי.** אתה אולי חושב שאתה יודע לנגן, ואולי גם אמא שלך חושבת שאתה יודע לנגן, אבל זה בערך כל מי שחושב שאתה יודע לנגן, ודווקא בצה־ריים. השכנים מלמעלה ברחוב אדם הכהן.

ברכות

★ **לרלי.** כל החברים שלך כבר השתחררו. אתה לא יכול לסדר משהו? בינתיים — אבל רק בינתיים — ברכות ליום ה־נישואים שלך איתי. מגיע לך. מיונה מחולון.

★ **לדגנית.** אכבר ג׳וב תפשת! כל הכבוד! ד״ש מהשמש.

★ **לאודי קרן.** האשה הקטנה והילדים הגדולים שולחים לך בר־כות חמות ליום ההולדת. מקווים שגם העוגה הגיעה כבר עם צ׳י־סה.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

● **כל הודעה יכולה לכ־לול עד 20 מילים.**

● **מי שרוצה לצרף תמו־נה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המו־צעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**

● **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת״ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש להש־תמש במעטפה). לא תתקבל־נה שום הודעות בעל־פה, ב־טלפון או בביקור אישי.**

● **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

ידיים מבעד לתרים

(המשך מעמוד 47)
שוחחו, ואיריס לא חשה כלל כי הנהג סוטה לדרך צדדית.

במקום שומם שלף הגבר אק־דח. ברגע הראשון ניסתה איריס לתפוס את האקדח: והוא צעק: „השתגעת, את רוצה שארצח או־תך?" מגעו הקר של האקדח הב־היר לאיריס שהדבר קורה במצי־אות. כאשר ניסתה לדבר, היסה אותה הגבר ואמר לה: „תשתקי! תסתמי את הפה!" הוא קרע את בגדיה מעליה ובעל אותה על ה־מושב האחורי.

מאז עברו כמעט שנתיים. בכו־חות נפשיים בלתי־רגילים הצליחה איריס לשקם את חייה, היא לא ויתרה על חלומה להשתקע בישר־אל, מצאה עבודה ורכשה חברות וחברים.

השוטרים ששמעו את סיפורה של איריס הרגיעו אותה והלכו ל־דרכם. החברה נשארה איתה. הן ישבו בסלון, שתו קפה ושוחחו, כ־אשר לפתע שמעו מחדש את ה־קולות בחדר־השינה. מישהו חזר להתעסק בתריס. הן נכנסו לשם יחדיו וראו את התריס מתנועע. ב־כוחות משותפים היו הנשים אמי־צות יותר, פתחו את התריס. התוקף כבר לא היה שם, אבל ליד הקיר היה מונח פח־זבל גדול.

הפעם לקח למישטרה 45 דקות להגיע למקום. השוטרים עשו עוד סיבוב, לא מצאו איש, וחזרו על הבטחתם כי בבוקר יבואו לקחת טביעות־אצבע מהחלון.

„אני בטוחה שזה קורה לעוד נ־שים בתל־אביב, אבל באותו רגע חשבתי שאם אהיה שוב קרבן ל־תקיפה מינית, אאבד את שפיות דעתי!" אומרת איריס.

על התריס לא נמצאו טביעות־אצבע, ואיריס משערת כי האלמו־ני חזר בפעם השניה כדי להסיר את טביעות־האצבע שלו מהחלון והתריס.

איריס מתגוררת לבד, היא אינה יכולה להחזיק כלב בדירתה הק־טנה, ולכן החליטה להשיג נשק ל־הגנה עצמית. היא פנתה לחנות ל־כלי־נשק, אך שם הבהירו לה כי עליה להשיג קודם רישיון להחזקת נשק ממישרד־הפנים. המוכר האדיב בחנות אמר, כי הוא ישמח למכור לה אקדח מתאים, אבל הוא כמעט בטוח שהיא לא תצליח להשיג ריי־שיון.

מיכתב בכספת

במישרד־הפנים היו הפקי־דים מוכנים לעזור לה למלא את הטפסים הדרושים, אבל גם הם לא הבטיחו לה דבר. „היום אפילו ב־עלי חנויות תכשיטים בתל־אביב לא מקבלים רשיונות לנשק," סיפ־רו לה. „למי יש סיכוי לקבל רש־יון?" שאלה איריס, והפקידים הס־בירו כי רק נהגי משאיות הנוסעים בשטחים מסוכנים, או אנשים הג־רים בשטחים הכבושים זוכים ברי־שיון כזה. הם נטלו את הטפסים ש־מילאה ואמרו כי תקבל תשובה תוך שלושה חודשים.

איריס היתה מזועזעת. „אני כבר הותקפתי פעם אחת, וגם פרצו לדירתי בעבר, אני זקוקה להגנה מיוחדת," היא אומרת. „לו היה התוקף מוסיף ומת־אמץ, הוא היה יכול להיות בתוך הדירה בזמן שלקח לשוטרים להגיע לביתי. לו היה לי אקדח הייתי יו־רה באוויר, זה היה מפחיד אותו ו־הוא היה מסתלק."

את טענותיה אלה שטחה איריס לפני כמה ממכריה, שחשבה כי יוכלו לעזור לה. היא דיברה עם חבר־הכנסת זיידאן עטשי, עם ק־צין המישטרה אברהם חמו, ועם ס־גנו של מפקד משטרת תל־אביב. כולם אמרו לה כי סיכוייה להשיג אקדח ברישיון הם קלושים.

„או־קיי," אמרה האשה האמי־צה, „אני מתכוונת לכתוב מיכתב פניתי ואשר לא הואילו לעזור לי. את המיכתב אשים בכספת שלי. אם ולפרט בו את כל האנשים שאליהם יקרה לי משהו, אני רוצה שכולם ידעו כי הם האשמים בכך."

אילנה אלון ■

מקורו בפרי טבעי

- סירופ ממותק בשפופרת.
- מבוסס על חומרים טבעיים.
- כל שפופרת מספיקה להכנת 6 כוסות משקה גדולות (1/2 1 ליטר).
- נוח וקל לשמוש.
- אין צורך להחזיק במקרר.
- פיה מיוחדת מאפשרת מזיגה מדוייקת ללא פתיחת הפקק.
- טעם מעולה במבחר טעמים.
- **וכל זה במחיר מפתיע: מקסימום משקה במינימום מחיר.**

לעבודה ולמשרד

למשפחה ולאורחים

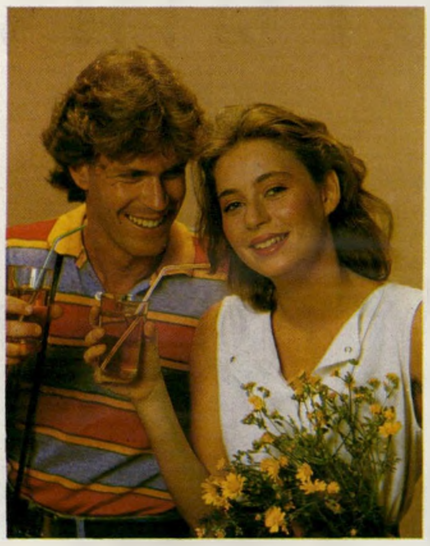
לפיקניק לטיול ולים.

מוציא לפרי את המיץ!

מוטי! רציתי רק להזכיר לך את ענין ההתערבות הקטנה שלנו, רק במקרה ששכחת! משחקים בשלוש מערכות כמו שקבענו, במועדון הטניס ברמת־השרון, באותו יום, באותה שעה.

נ.ב. שמעתי מיהודית שקנ
יש לי חדשות בשבילך...על ה
לפניך...איך שלא יהיה תתח
"פטנט" אחר.

עכשיו חדש! בחנויות הספורט המובחרות תמצאו את קולקצית אופנת הספורט של "גלי".

ית זוג נעלים של "גלי" אז
החוכמה הזאת חשבתי כבר
חדש...ואולי תחשוב על

רהיט מושלם מכל זוית

ואיך בודקים רהיט מושלם?

בודקים את סוג העץ.
מרוב עצים לא רואים את הרהיט....
רוב הרהיטים בארץ עשויים עץ אשור (בוק), אשר אינו מתאים לאקלימנו. לעומת זאת שים לב לרהיטי שמרת הזורע. הם עשויים עץ תיק שאינו מתכווץ או מתפשט. זאת הסיבה לעמידות החיבורים ובכלל לחוזק הרהיטים.

בודקים את החיבורים.
מאוחדים לאורך זמן....
אם תתקרב אל החיבורים תוכל להבחין כי הם משולבים ולכן מגדילים את שטח ההדבקה פי 3. ואיזו הדבקה?! היא נעשית לפי שיטה מיוחדת שאינה ניתנת לפרוק (אל תנסה אפילו...). מים, חום או קור אינם משפיעים על הדבק.

בודקים את הכיפוף.
מכופפים את הרהיט לפי מידתך....
בחלק מרהיטי שמרת הזורע מכופפים את העץ ע״י ״כבישה צורתית״, שהיא הדבקת שכבות עץ וכיפופם בחום. שב על הכסא ותחוש בנוחות. בשיטה זו כמעט ואין חיבורים, דבר הנותן עמידות יתר לרהיט.

בודקים את הגימור.
בקצות האצבעות....
את הגימור הסופי של הרהיט תוכל לחוש בקצות אצבעותיך. משש את החלק התחתון של הרהיט, הוא חייב להיות זהה בטיבו לעיבודו של החלק הנראה. בשמרת הזורע הגימור מושלם גם בחלק הנסתר.

ועכשיו, אחרי שבדקת ודאי תשים לב גם לעיצוב בסגנון המיוחד לשמרת הזורע, המשלב איכות, עמידות ואפנתיות. מה עוד תוכל לדרוש מרהיטים?
בוא אל רשת בתי האפנה לרהיטים של שמרת הזורע ותמצא מבחר של פינות אכל, חדרי שינה, רהיטים סלוניים, מזנונים ורהיטי משרד. בחר לעצמך את הרהיטים המתאימים לדירתך ותוכל לסמוך כי הם יעמדו במבחני ביתך לשנים רבות.

רשת בתי האפנה
שמרת הזורע

תל אביב - בית שמרת־הזורע
דיזנגוף סנטר (רחוב המלך ג׳ורג׳ 67).
רהיטי תיק, רחוב בוגרשוב 47.
חיפה - בית הזורע שמרת -
רחוב אלנבי 117, 7 קומות תצוגה.
באר שבע - ״רהיט הדר״ פסג׳ רסקו.
נהריה - רהיטי ג.ונ. בדיראן ככר דקל, נהריה.
ירושלים - רהיטי שמרת ״נוחיות״
רחוב שלומציון המלכה 4.
רהיטי הזורע ״גאנז״ רחוב הרצוג 61.
עכו - רהיטי שמרת, רחוב גיבורי סיני 18.
אשדוד - בית כנר. רחוב האורגים, איזור התעשיה.

תעשית רהיטים־הזורע.
רהיטי קבוץ שמרת.

שמרת הזורע
ריהוט לאורך זמן.

15% הנחה אמיתית
לראש השנה

כלבוטק

מאת
ד"ר יקותיאל שרעבי
ועדנה פיינרו

סוף סוף פיקוח!

יש לנו מדינה מודרנית בהחלט: לכל אחד מקרר בעל תא הקפאה בקור יבש וכל עקרת־בית יודעת שבחום הישראלי עליה להקפיד על מזון טרי ונקי, ואם, למען הבריאות, יש צורך להקפיא — אז מקפיאים. וכמו שפשטה האופנה להאכיל את בני־הבית באוכל מוכן, כי זה חוסך לפעמים כסף וזמן, כך גם לגבי חיות־המחמד. אוכלוסיה זו, שמיספרה גדל והו־לך, הפכה לקוח כדאי עבור חברות־מזון לחיות־מחמד, אשר החלו מייצרות מזון באריזות שונות, וגם מזון יבש, דוגמת בונזו ודוגלי.

בעקבות ריבוי מוכרי־המזון, כך התרבו ובאו והתלונות שהופנו למישרדי־הבריאות על כל מיני מציאות שנמצאו במזון המוכן. כמו ציפורניים, עיניים של תרנגולות וכל מיני דברים אחרים שאינם משמחים לב בעליו של כלב בריא.

כמות המזון שאינו בפיקוח, הגיע לממדי הפקר, ומאיים על כלי־העיכול של חיות־המחמד, בעוד שהאריזות שהכריזו על בשר משובח או על אוכל יבש, שהוא טוב מבשר, לא התחייבו לא בהרכב המזון ואף לא במועד הייצור. פרטים חיוניים אלה, המחייבים יצרנים דומים בחוץ־ל־ארץ, נשארו בגדר סוד מפני הצרכן.

והנה, בשורה טובה: סוף סוף הוכנסו לקומץ התקנות של פיקוח על מיצרכים ושרותים, גם מיצוות בדבר מזון לחיות־מחמד. פיקוח זה הוא עניין של פיקוח נפש — וזו בשורה טובה לחיות־המחמד ולכל מי שבריאות הציבור יקרה ללבו.

בוקסאדאן קומפוזישן

ניל דה־נוביל מוסו

רגאט דה־דומטקל

האצולה האמיתית בתחרות ורסאי

מי שחשב שבוורסאי אפשר לראות רק כיצד היו פעם מלכים, טועה טעות גסה. אפשר לראות שם עדיין כיצד מכתירים מלכים חדשים על ארבע בידי בני אדם על שתיים. אלא שהפעם מדובר בפורט־דה־ורסאי, איזור הירידים בפאריס, שם נערכה התחרות הבינלאומית ה־104 לכלבים. זאת התחרות החשובה ביותר באירופה, אליה מגיעים כלבים מכל הגזעים, המתחרים ביניהם בעידון וביופי. היום הראשון של התחרות הוקדש לטריירים, דאקלים ולכלבי־ציד. ביום השני כלבי רועים, כלבי שמירה כלבי ליווי, כלבי חברה.

שלוש התמונות למעלה שייכות לשלושת הנבחרים בקא־טגוריות השונות. בוקסאדאן קומפוזישן — הוא כלב אפגאני בן 3, זכר שהקסים את הקהל ואת השופטים בהדרת הכבוד ובאצילות שלו, וכמובן בפרוותו המטופחת.

ניל דה־נוביל מוסו הוא טרייר סקוטי בן 5, שהיה כבר אלוף צרפת לפני שזכה באליפות אירופה. בימים הטובים, כאשר היו יותר מקישוט, שימשו כלבים מגזע זה לציד חזירי־בר.

רגאט דה־דומטקל היא כלבה שעומדת לחגוג החודש את יום הולדתה השני, ושייכת לגזע הדאקלים ארוכי השיער. צבעה הוא אחיד, בגוון הלהבה. לפני שהגיעה לתחרות הבינלאומית, זכתה כבר בתואר האיטלקי ל־1982.

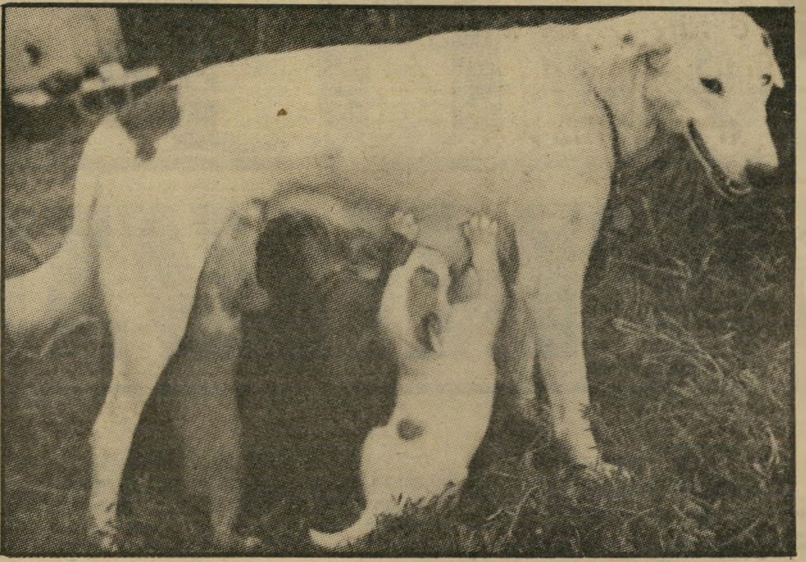

פציעות ושברים

ישנה תחושה הרווחת בקרב בעלי כל־בים, כי כלב שנפצע במשחק או הסתבך בתאונה ורגלו נשברה, אין צורך למהר ולהגיש לו עזרה ראשונה. רבים מתייח־סים לעניין בקור־רוח ומפגינים גבורה על חשבון הכלב.

טעות, רבותי, טעות חמורה. עצלנות או הזנחה, אי־החשת הכלב לקבל עזרה ראשונה, תגרום לתסבוכת במקום הפגוע, סבל לכלב, וכתוצאה מזה גם סבלו של בעל הכלב יגדל שבעתיים. כמובן, ישנם כמה גיבורים שימשכו בכתף ויאמרו ב־שאננות — מי מאיתנו לא נפצע פעם? רק לא להתרגש, הכל יהיה בסדר.

לא תמיד. לכלב יש סיכוי רב יותר מאשר לאדם לזהם את פצעו, ואם הוך שש שעות מזמן הפציעה לא יקבל טיפול, הוא עלול לסבול מכך. אם בגלל התנפ־חות גדולה באיזור הפציעה, היווצרית מוגלה, חום גבוה וכל מיני מרעין בישין.

ואם בשברים עסקינן. צילום רנטגן אינו בחזקת מותרות ולא צריך להתבייש ינייתוח אורטופדי אם צריך. מיסמור השבר, כמו אצל פצועי מילחמות אחרים, יחזיר את מחמדנו לאיתנו מהר מאוד.

מה גדולה בריאתך

פנינים מתוך מאמר על האנשה מאת פגי פרודו:

הפוטנציאל האנושי טמון בהיותנו בני־אדם. איננו יכולים להפוך לשבלול גדול או לתרנגולת גדולה. הפוטנציאל של ה־כלב — טמון בהיותו כלב. הוא הצטיין בזה עוד בטרם החזקנו בו.

דרוש תירגול כדי להסיר את דמותו של האיש הקטן שאתה מנסה להחדיר לכלבך, ולתת לכלב האמיתי לפרוץ. אין זאת אומרת שעליך לאהבו פחות. עליך להאבו מספיק ולכבדו מספיק כפי שהוא. נסה להשכיח ממנו כמה מתגובות התי־נוק שלימדת אותו. למד אותו ולמד ממנו כיצד ליצור קשר עימו. ההוראה אינה כפיית רצונו של אחד על רעהו. הלימוד הוא היכולת להבין משהו בשלמות. זכור, רק בידך למנוע האנשה. הוצא מראשתך את דמותו של כלבך כאיש קטן. מתחת לאותה פרווה מצוי בעל חיים מקסים הרו־צה ומצפה להיות הטוב שבכלבים.

מיספרה במחירי מציאה אצלך בבית

גבירותי העדינות, רבותי האלגנטיים. נדמה לכם שהמיספרה שלכם קורעת לכם את המה שמו? שהספרית שלכם גובה מכם את מחיר החשמל והמזגן והקפה בריבית דריבית כשהיא עושה לכם פסים בשיער? נדמה לכם שאתם מממנים גם את הווילה של הספר שלכם כשהוא עושה לכם שמפו ייבוש עם רשת במייבש שיער חשמלי? ובכן, טעיתם.

הראש שלכם עולה לכם הרבה פחות מן הכלב שלכם. נכון, יש לכם ראש קטן וכלב גדול ואת הראש אתם חופפים, כך אנו מקווים, פעם בשבוע, ואילו את הכלב שלכם פעם בשנה או קצת יותר (כלב לא מזיע, אל תגזימו בחפיפות) — אבל כמה מידידנו הטובים נתקלו במחירים מפתיעים של מ־600 שקל ועד 1200 שקל אצל ספרי־צמרת לחפיפה ותיספורת של כלבים בעלי שיער ארוך.

אז אם יש לכם כלב כזה, צאו לרחוב המלך ג'ורג' וקנו לכם מכונת־גילוח ב־250 שקל, או מכונית גילוח חשמלית, שמיוחדת למטרה זו, העולה 1600 שקל (לובלינסקי), רחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב) וקניתם את עולמכם, גם ספרי כלבים צריכים לחיות, אבל יש גבול, רבותי, יש גבול!

"הם מכים בשבתות ובחגים במיטבח, בחדר־המיטות ובטרקלין", אומרת החוקרת רונית לב־ארי (משמאל)

צריך להיות אשה נואשה מאוד כדי להסכים לחיות בתנאים של מיקלט לנשים מוכות. אשה כזאת היתה כנראה כרמלה אשכנזי, שעל שמה נקרא היום המעון לנשים מוכות בהרצליה.

המיקלט ממוקם בבניין ישן שציבעו מתקלף ורובו מתפורר. בפנים, בשני חדרים צמודים זה לזה, ניצבות המיטות, כשהן נוגעות כמעט זו בזו.

מיטות זוגיות מיועדות לנשים ולילדיהן והם ישנים עליהן יחדו. המיטות הצרות מיועדות לנשים שהגיעו למעון בלי ילדים. בחדרון הקטן יותר, ניצבות בין המיטות גם שתי עריסות־תינוק.

הרעש במקום נורא, הילדים מסתובבים בכל מקום, מזיזים את המיטות, מחטטים בחפצים ורבים זה עם זה. אין קורטוב של פרטיות. אפילו הארונות משותפים.

"מכות הן חלק מהנשואין!"

אבל הנשים המגיעות לכאן, אחרי שעברו שיבעה מדורי גהינום, רואות במקום גן־עדן.

כרמלה אשכנזי, היתה אשה מוכה, שחיפשה הצלה במעון. היא נרצחה בחצר על־ידי בעלה, יוסף. כחמש מאות נשים נוספות וילדיהן עברו במעון בהרצליה, מאז נוסד לפני חמש שנים, והשאירו את חותמן וזיכרון סיפוריהן בליבה של מנהלת המעון, רות רזניק.

„מילחמת הלבנון תוסיף לנו אוכלוסיה חדשה של נשים מוכות," היא אומרת. לדבריה, חלק גדול מהבעלים המכים סובל מפגיעות־ראש, שנגרמו בתאונות־דרכים או במילחמות־ישראל. פגיעות אלה, הפוגעות במקום בלתי ידוע במוח, הופכות גבר רגיל ושקט ליצור אלים והוא משנה לגמרי את התנהגותו.

גם הלם־קרב מביא תוצאות דומות. הלם־קרב גורם במיקרים רבים לאין־אונות, גבר הסובל מכך הופך מריר ומתוסכל, והוא מאשים את אשתו במצבו. אחת הדרכים להוציא את הלחץ המצטבר בו, היא מכות לאשה.

התיסכול הוא הגורם העיקרי לאלימות כלפי האשה. כך קובע מחקרה של רונית לב־ארי, (סנטחר), המחקר היחיד שנעשה בשטח זה במדינת־ישראל עד היום.

לתיסכולו של הבעל יש גורמים רבים. אחד מהם, שהתגלה כמשפיע ביותר במחקרה של לב־ארי, הוא נחיתות השכלתו של הבעל לעומת האשה. מימצא מעניין זה מראה, כי בקבוצה של 30 נשים מוכות שנחקרו, נתגלה כי ממוצע השכלת הבעלים היה 6.2 שנות לימוד, בעוד שזה של הנשים היה 9 שנות לימוד!

לקבל מכות בהכנעה

„**ה**וא אף פעם לא קורא ספר," סיפרה אחת הנשים, „וכאשר הוא רואה שאני רוצה לקרוא, הוא מתרגז וקורע לי את הספרים." השכלה נמוכה משל האשה גורמת לבעל להכות את אשתו. במיקרים אחרים שנחקרו, הסתבר כי האשה עסקה במיקצוע הנחשב יוקרתי מזה של הבעל. גם כאן התוצאה היא מכות לאשה.

במיקרים רבים היו בעלים מובטלים ואילו האשה לעולם אינה מובטלת: היא תמיד עקרת־בית.

חלק מתיסכולי הבעלים המכים היה אי־שרות בצה"ל. במדינת־ישראל, שבה שירות בצבא מהווה חלק מתדמיתו העצמית של הגבר, היה חלק גדול מהבעלים המכים מתוך אלה שנפסלו לשירות צבאי, לרוב בשל סיבות נפשיות. צירוף שתי הסיבות האלה מגלה, כי לגברים המכים חסרו משאבים להתמודד עם נשותיהם. לכן פנו אל המשאב היחיד בו ידעו כי אינם נופלים מהאשה — כוח הזרוע.

מסתבר כי בישראל, כמו בארצות רבות בעולם, קיימות שתי קבוצות באוכלוסיה — האחת, שבה מהווה אלימות במישפחה חלק מחיי יום־יום ושיגרת־החיים רגילה. האחרת, הרואה באלימות במישפחה משהו מביש ובלתי־רגיל.

מחקרים רבים בחוץ־לארץ אישרו את העובדה, כי צאצאים של מישפחות שבהן היתה נהוגה אלימות בין ההורים או כלפי הילדים, הפכו בעצמם לגברים מפים ולנשים מוכות. הבנים חזרו על הדוגמה שקיבלו מאבותיהם, עד כדי כך שגם צורת המכות, ביד, במכשיר, בהלקאה או בצורה אחרת, חזרו בדיוק באותה צורה אצל הבן. ילדה הרואה את אמה מקבלת מכות בהכנעה כל ימי ילדותה, אינה חושבת שאפשר בכלל אחרת, היא רואה במכות חלק מהמישחק שבין גבר ואשה. לכן, כאשר היא מקבלת מכות מבעלה, היא מתייחסת לכך בהבנה ובכניעה.

כאשר אשה מאוכלוסיה שאינה רגילה באלימות נפגשת לראשונה בחייה במכות מבעלה, היא לוקה בהלם. היא אינה מבינה מה קרה, וחושבת כי יש בה אשם כלשהו. רק אחר כך היא מתחילה לקלוט את משמעות הדבר. אך הבעל, הרגיל למכות במישפחה, אינו מבין כלל את תגובתה המופתעת.

מחקרה של לב־ארי נעשה באוכלוסיה של נשים מוכות שמצאו מיקלט במעון בחיפה. לכן, כמעט כל המרואיינות הן מן המעמד החברתי־כלכלי הנמוך ביותר במ־

מילחמת הלבנון תעלה את מיספר הנשים המוכות. נפגעי ראש וחיילים שסבלו מהלם־קרב עלולים להיות לבעלים מכים

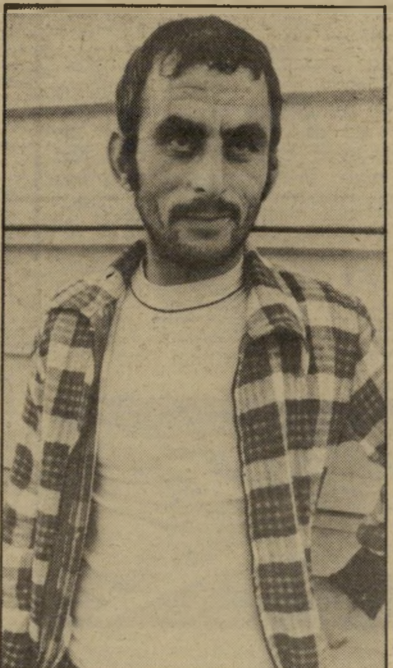

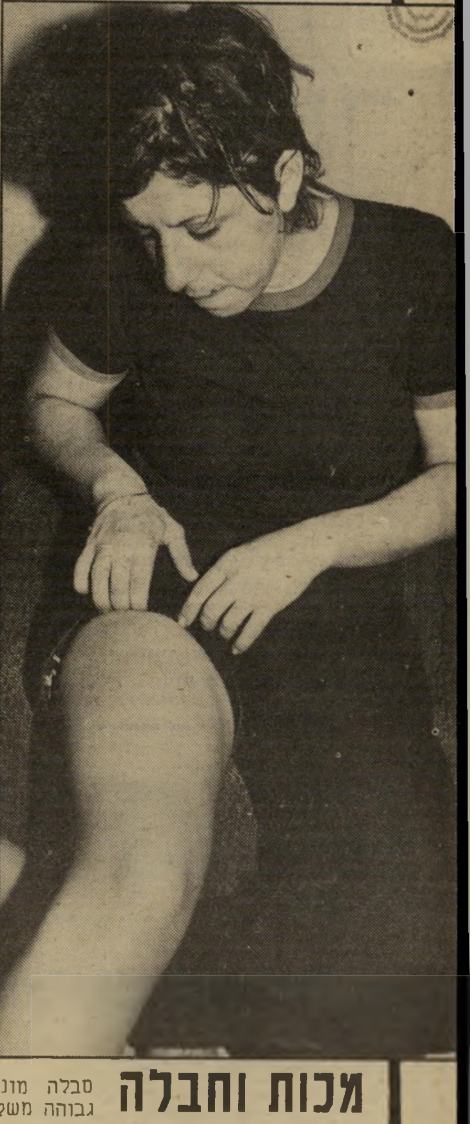

מכות וחבלה

סבלה מוניקה מידי בעלה. היא היתה בעלת השכלה גבוהה משלו ובאה מבית עשיר. הוא היכה אותה, חבל בה ובגד בה עם אחרות. פעמיים ברחה למעון לנשים מוכות, פעם אחת יחד עם הפילגש שלו.

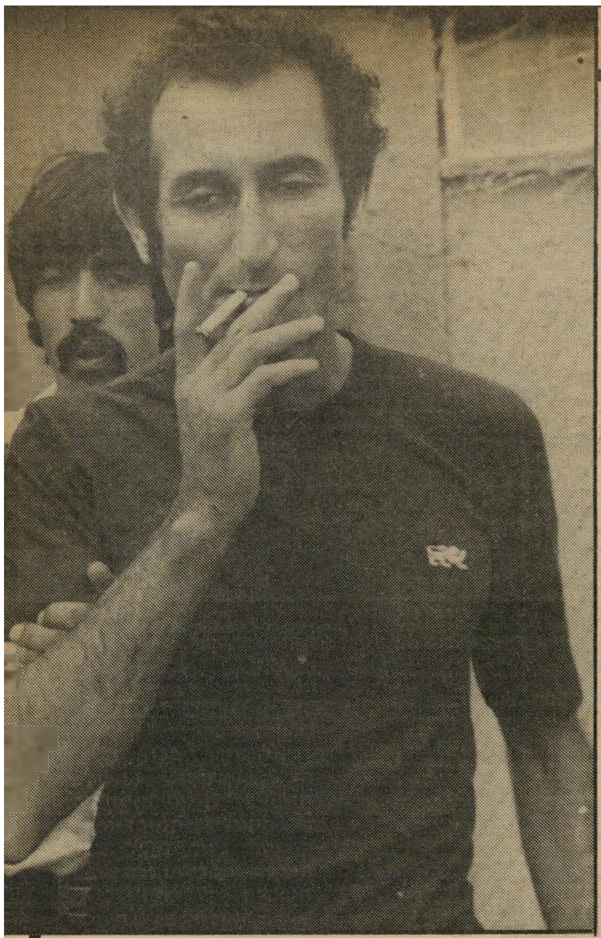

מכות ומוות

כרמלה אשכנזי נרצחה על־ידי בעלה, יוסף. היא ברחה ממנו למעונות שונים, ניסתה להסתתר מפניו אך הוא מצא אותה תמיד. בסכין שהיתה מוסתרת בבגדיו רצח אותה בפתח המעון בהרצליה. למטה — אחותה של כרמלה בהלוויתה. על שמה של כרמלה נקרא היום המיקלט בהרצליה, אשר מספק הגנה לנשים מוכות כמותה.

דינה. רות רזניק מסבירה זאת בכך, ש־מעמד זה מודע ביותר לשירותי הרווחה שהחברה מעמידה לרשותו. מעמד חברתי זה הוא שמשתמש במישרד־הסעד, בהל־וואות לשיכון, ובמוסדות מסובסדים ל־ילדים. מעמד זה גם מגיע למעון לנשים מוכות כאשר הוא זקוק לסעד מסוג זה.

אך האלימות במישפחה אינה בשום אופן נחלת מעמד זה בלבד. גם לב־ארי במחקרה, וגם רות רזניק, מדגישות זאת ללא הרף. בכל שיכבות האוכלוסיה יש נשים מוכות. החלוקה בין גברים מכים וגברים בלתי מכים, אינה חופפת כלל חלוקות מעמדיות, עדתיות ואף השכלתיות.

רות רזניק מספרת על עשרות נשים המטלפנות לביתה ופותחות את השיחה במילים אלה: „את לא תאמיני, אני גרה בווילה מפוארת ב...(אחד מאזורי היוקרה) ובעלי מכה אותי...” נשים אלה, בנות המעמד הבינוני והגבוה, מתביישות בעובדה זו, ואינן מוכנות לשתף בסודן הנורא אחרים. לכן הן פונות לרות רזניק, לרוב בעילום שם, ושופכות לפניה את ליבן.

בין הפונות היו קצינות צה"ל, מורות, קצינות־משטרה לשעבר, וגם אשתו של דיפלומט ישראלי. אחת מהנשים האלה סיפרה, כי היא מורה, ובעלה מכה אותה זה שנים. היא נאלצת ללכת לעבודה כשהיא מסתירה את החבורות שעל גופה ופניה בצעיפים, מישקפיים כהים ושרוו־לים ארוכים.

הבעל למד לקח

בגלל התייחסותן הסודית למכות, קשה מאוד להגיע לאוכלוסיה זו בעת עריכת מחקר, ואין נתונים על מיספרן באוכלוסיה, גילן, או מוצאן. לעומת זאת, הנשים המגיעות למעונות הן ב־98 אחוז בנות לעדות המזרח, ילידות אסיה ואפ־ריקה. רות רזניק מעריכה, כי מבין הבע־לים, אחוז יוצאי ארצות אלה הוא עוד יותר גבוה, ומגיע ל־99%! אולם היא ממהרת להסביר, כי זהו הרכב האוכלוסיה המגיע גם ללישכת־הסעד ולמוסדות־ה־רווחה.

רוב הנשים המגיעות למיקלט הן צעי־רות מאוד, בשנות העשרה והעשרים, אך מגיעות גם נשים מבוגרות יותר. הקשישה ביותר שהגיעה למעון בהרצליה היתה אשה כבת 60, נשואה לניצול שואה. שנים ספגה מידו מכות, וכאשר שמעה על הקמת המעון, עזבה את הבית ובאה לשם. היא שהתה במעון זמן מה. אך הילדים, שבתחילה תמכו באם, החלו מרח־מים על האב הקשיש שנותר לבדו בבית, והחלו לשכנע אותה לחזור. הבעל הת־חייב לשנות את התנהגותו והיא חזרה הביתה. מאז עברה שנה. ובמעון לא שמעו ממנה.

כ־6% מהנשים המגיעות למעון, חוזרות אליו שנית. אך מאחר שהמעון אינו יכול לשמש מקום משכן קבוע ותחליף לבית, מתייאשות ממנו רוב הנשים וחוזרות הביתה. תאוריות רבות מנסות להסביר את חזרתן זו. בספר שהתפרסם זה עתה, טוענת חוקרת אנגליה, כי חלק מהנשים מקבל סיפוק והנאה מהמכות, וחוזר ה־ביתה כדי להמשיך ביחסים החולניים.

הפמיניסטיות שוללות תאוריה זו מכל וכל. לדבריהן, אין כל רקע של סאדו־מזוכיזם ביחסים בין נשים ובעלים. הנשים חוזרות הביתה בגלל חוסר־אונים, פחד מהעולם החיצון, חשש להתמודד לבדן, ובגלל לחצים כלכליים ומישפחתיים.

ברוב המיקרים ממשיך הבעל להכות את האשה שחזרה הביתה, ושום דבר לא משתנה ביחסים בין בני־הזוג. אך לפחות במיקרה אחד יודעת רות רזניק לספר על מהפך שחל בבעל. האשה עזבה את הבית מחמת המכות, התלוננה במיש־טרה, והגישה בקשה לגט. הבעל נידון למאסר על המכות שנתן לאשתו, והלך לכלא לחודשים אחדים.

בית־המישפט המחוזי הוציא בינתיים צו האוסר על הבעל להיכנס לדירה, והאשה גרה בה עם ילדיה.

שנתיים חיו בני הזוג בנפרד, כאשר הבעל מסרב לתת גט, ולבסוף הסכימה האשה להחזירו הביתה, בנסיון לשקם את חיי־המישפחה. במיקרה זה למד הבעל את הלקח. הוא השתנה, הפסיק להכות. אבל גם האשה השתנתה, היא למדה את ערכה, ראתה כי יש לה אפשרות לעמוד על רגליה ללא עזרת הבעל, ומצאה שיש אלטרנטיבה.

במיקרים רבים אין הנשים פונות למיש־טרה, ואינן מתלוננות על הבעל. הן אינן בוטחות במישטרה וחוששות מלעג השוט־רים. „בעלי בעצמו סוהר, אז מה יעזור לי שאלך למישטרה?” שאלה אחת המ־רואיינות. אבל בעיקבות מיקרה הרצח של כרמלה אשכנזי, אשר התלוננה על בעלה פעמים רבות והמישטרה לא טרחה לשמור עליה, השתנה יחס המישטרה לתלונותיהן של נשים מוכות.

כאשר התלוננה לפני חודשים אחדים אשה צעירה במישטרת פתח־תקווה כי בעלה מכה אותה ואיים לרצוח אותה אם תעזוב אותו, מיהרו השוטרים לעצרו והוא נמצא במעצר עד תום ההליכים. כאשר עמד להתקיים הדיון בהארכת מע־צרו, הופיעה האשה בבית־המישפט עם כל חפציה: „אם משחררים אותו, אני חוזרת על המקום למעון לנשים מווכת,” אמרה.

מכות בהריון

מחקרה של לב־ארי מגלה את הפרו־פיל של האשה המוכה והגבר המכה, ויכול לחזות את הזמנים והמקום שבהם תספוג מכות.

האשה המוכה: היא בדרך־כלל בת למישפחה מרובת ילדים ומעוטת־יכולת. היא סבלה בילדותה מאלימות מצד אביה או אמה. אולי גם ראתה את אביה מכה את אמה. היא בעלת השכלה של תשע שנות לימוד, והכירה את בעלה בגיל צעיר מאוד.

האשה המוכית נכנסה להריון לפני ני־שואיה, ונישאת לבעלה אחרי היכרות של פחות מחצי שנה. כרבע מנשים אלה טעמו את נחת זרועו של הגבר כבר לפני הנישואין.

בדרך־כלל, תקבל האשה מכות בשעות הערב, בסופי־שבוע ובחגים. הבעל יכה אותה לרוב במיטבח, בגלל מריבות על האוכל ועל כסף. הוא יכה אותה בחדר־השינה בגלל בעיות מין, ובסלון בגלל צורת לבושה או אופן התנהגותה. החדר היחיד בבית שאינו מועד למכות הוא השי־רותים. לרוב, יכה הבעל את אשתו לפני ילדיה.

הבעל המכה: גם הוא בן למישפחה מרובת ילדים, שראה אלימות או שסבל ממנה בילדותו. הוא בעל השכלה של 6.2 שנות לימוד, עובד כפועל פשוט, או מובטל. לעיתים קרובות יש לו עבר פלילי, לא שרת בצה"ל בגלל סיבות נפשיות. לפני שהוא מכה, הוא לעיתים שותה מש־קאות חריפים ולעיתים קרובות יותר לוקח חשיש. גבר כזה יכה את אשתו בכל מצב, גם כאשר היא בהריון. לפעמים יתחיל להכות דווקא כאשר היא בהריון. מכות אלה גורמות לעיתים להפלות ולעי־תים להולדת ילדים בעלי־מום: נשים מוכות או גברים מכים.

לרוב, מוכות הנשים בחגים או סופי שבוע בשעות הלילה כיוון שאז נמצא הבעל זמן רב עם מישפחתו והוא פנוי לכך. בזמנים אלה אין להן לאן לפנות. קופות־החולים סגורות אז, המישטרה עו־בדת בתקן מצומצם, העובדות הסוציא־ליות אינן נמצאות בעבודה. במיקרים שב־הם נחבלת האשה חבלות קשות למדי, מנסה הבעל להחזיק אותה בבית, ואינו נותן לה לפנות לעזרה רפואית. הוא מבכר שאיש לא יראה את חבלותיה, ושלא תשיג תעודות רפואיות היכולות לשמש נגדו במישפט.

ב־70% אחוז מהמיקרים נזקקו הנשים המוכות לטיפול רפואי, מכיוון שנגרמו להן חבלות רציניות. פגיעה בקרנית־העין, שטפי־דם בפנים והפלות.

ברוב המיקרים משתמשים הבעלים ב־ידיהם וברגליהם בלבד, וגם כך הצליחו לגרום נזק רציני לנשים: „הוא בעיקר דופק לי את הראש בקיר. אצלנו, במושב, יש מיקרה שבו בעל היכה את האשה כל הזמן והיו צריכים לאשפז אותה. זה מה שהוא רוצה לעשות לי,” סיפרה אחת המרואיינות.

רק עשרה אחוז מקבוצת המרואיינות

(המשך בעמוד 72)

אשה מפוצצת

שחקנית הקולנוע יהודית מילוא טוענת שהיא ניחנה בכוחות על־טבעיים. היא מגידה עתידות ומקיימת קשר עם רוחות ועם יצורים מהעולם החיצון

כתבה זאת היתה צריכה להתפרסם בגליון של השבוע שעבר. אך אחרי שהעורך עימד את הכתבה, היא נעלמה. שלא כמקובל, לא הפכנו את החדרים ואת שולחנות־הכתיבה, כאילו הבנו ש־אסור להתערב. הכתבה תימצא. מכיוון שיש לנו כאן עסק עם רוחות וכוחות על־טיבעיים, אז למה ללחוץ?

ובאמת, הכתבה נמצאה, באופן מיקרי לגמרי, ונסענו למערכת כדי למסור אותה לידי המשכתבים. אך במחצית הדרך נו־כחנו לדעת שהכתבה, שנמצאה בתיק פלסטיק גדול, שוב נעלמה. לבסוף היא נמצאה במכוניתי. כאילו מישהו לא רצה שהכתבה תתפרסם.

„זה יהיה בן!"

גבורת הכתבה היא השחקנית יהודית מילוא, המככבת בסירטו החדש של יענקול גולדוואסר, מתחת לאף, העומד לצאת בעוד כשבועיים אל האקרנים. יהו־דית היא אשה מיוחדת במינה. יש לה פנים חזקות והיא מקרינה עוצמה. היא מתגוררת עם בעלה השחקן־מחזאי רפי מילוא ועם בתה כרמן בלב איזור הבידור של תל־אביב, ברחוב יורדי הסירה, ומצפה בכל יום ללידת ילדה השני. במהלך הכ־תבה ביקש צוות העולם הזה את יהודית להצטלם כשהיא פותחת קלפים. יהודית טרפה את הקלפים, ולפתע מילמלה: „זה יהיה בן! יהיה לי בן זכר!"

יהודית מילוא מספרת שניחנה בכוחות על־טיבעיים, שהיא טראנס־מדיום לרוחות ויוצרת קשר עם עב"מים.

היא נולדה ביפו לפני 32 שנים. אמא שלה נסעה לבקר קרובי מישפחה כשהיתה בחודש התשיעי להריונה, מעיר מגוריה נתניה. ליד בית־החולים דג׳אני תקפו או־תה צירי־לידה, ויהודית הקטנה נולדה.

כשבגרה, למדה בבית־הספר לאמנות הבימה בית־צבי. „שלוש שנים בילתי שם ומאוד סבלתי," היא אומרת. בבית־הספר הכירה את בעלה, רפי, ושנאה כל רגע של לימודים. „מי שנתן מתנות למנהל היה תלמיד יותר טוב. תלמידה אחת נתנה לו במתנה אוגרים וקיבלה תפקיד שיגעון. אני רציתי לתת לו צפע. בסוף החלטתי שזה יקר מדי."

כל ימי ילדותה חלמה יהודית להיות שחקנית, אך הוריה, ילידי מארוקו, התנגדו. בת־דודתה למדה כלכלה באוניבר־סיטה, והוריה ביקשו ממנה שלא תבייש את המישפחה ותלך בדרכי בת־הדודה.

תמיד יש פיצוצים יהודית מילוא מביטה בכף היד וקוראת מתוכה עתידות. היא מספרת שנוצר קשר בינה ובין יצורים מהחלל, המגיעים לכדור הארץ עם החללית שלהם. לדבריה, כאשר היא נוסעת בשדה פתוח, תמיד מתרחשים פיצוצים במכוניתה, והיא נמצאת באופן קבוע אצל החשמלאי.

כל המישפחה יהודית, בעלה המחזאי־שחקן רפי מילוא ובתה בת הארבע כרמן, בחברת בת־אחותו של רפי, איריס. יהודית מספרת כי חברה שלה קראה לה בקלפים כי תלד תאומים. בימים אלה הצטרפה איריס, המתגוררת בוונצואלה, אל מישפחת מילוא. יהודית רואה בכך קשר ברור.

אהבה בסרט

יהודית מילוא עם השחקן אורי גבריאל, בסצינת אהבה לוהטת מתוך הסרט **מתחת לאף** העומד לצאת לאקרנים בעוד שבועיים. בעת ביצוע סצינת האהבה היתה יהודית בחודש השביעי להריונה. חצי גופה העליון היה חשוף וחציו התחתון היה נתון בתוך ג׳ינס. יהודית הצליחה להסתיר את הריונה עד לתום הצילומים. הסצינה היתה קשה וגבריאל נשבע כי לא ישתתף יותר בסצינות אהבה. יהודית, בציניות אופיינית אמרה, „מה חשבת שתעשה חיים.״

היא נרשמה ללימודי סוציולוגיה וקרימינולוגיה. אחרי שסיימה את לימודיה, אמרה לעצמה: „זהו. עשיתי מה שבראש של ההורים שלי. כעת אעשה מה שבראש שלי,״ ונרשמה לבית־צבי.

מייד עם סיום לימודיה בבית־צבי קיבלה תפקידים בתיאטרון. אך את מנהל בית־הספר לא תשכח לעולם: „הוא התנכל לי לאורך כל הדרך. לקראת סיום הלימודים הוא נתן לי מונולוג של מדיאה. ידעתי שזה יהיה איום, שלא אצליח להתמודד עם המונולוג הארוך והדרמאתי, אך החלטתי שעל מנת להוריד את רמת הכיתה ובכך להכשיל אותו. אני חייבת לעשות את זה. זה היה נורא. שמעתי ציחקוקים בקהל. זה היה נורא.״

באותה כיתה למדו כמה מהשחקנים היותר ידועים בתיאטרון — ארנון צדוק, היים חובה ורוז משיחי.

„הבטן נשארה בפנים!״

יהודית השתלבה בתיאטרון המיסחרי, שיחקה במוישה וינטלטור והשתלבה בתיאטרון נסיוני. כשחיים טופול הסריט פה את סידרת־הענק ג׳נסיס, היא קיבלה את תפקיד הגר, למולה של דינה דורון ששיחקה את שרה ולמילי של טופול ששיחק את אברהם. בציניות היא אומרת: „זה היה תפקיד ראשון, אז שילמו לי המון כסף. קניתי את היאכטה הראשונה שלי. כעת, מהכסף שהרווחתי במתחת לאף, קניתי את השניה.״ שאלני אותה מדוע לא השתלבה בתיאטרון ממוסד, והיא אמרה: „עד עכשיו לא כל־כך בא לי. כעת בא לי, ואני מקווה להשתלב בחיפה.״ בעלה כותב מחזות לילדים, מביים ומשחק. הוא כתב את המחזה שחרות מרוקאית שהועלה על קרשי הבימה 250 פעם.

יהודית מגלמת בסרט מתחת לאף את מרים, גרושה העובדת בבאר, ושלא ליקקה דבש בחיים. מרים נמצאת בקשר רומנטי עם סמי, פושע קטן שחזר מגרמניה. בסופו של עניין היא עובדת עליו וכל מטרתה היא להוציא ממנו כסף.

כאשר נבחנה לתפקיד, היתה לה גיזרה משגעת וטמפרמנט אדיר. היא הזכירה את שרה דנוך, ידידתו של טוביה אושרי, המנהלת באר בלונדון מיניסטור, אולי משום כך זכתה בתפקיד.

יהודית לא העלתה בדעתה אז, כי בעת הצילומים תמצא עצמה בהריון מתקדם. היא היתה בחודש השביעי כאשר צולמה סצינת האהבה הנועזת בסרט. איש לא הבחין שהיא בהריון. היתה לה גיזרה

קלפים בהריון

יהודית מילוא פותחת את קלפי הטארות המסתוריים. היא ממעטת להשתמש בקלפים אלה. לטענתה אלה קלפים חזקים ומסוכנים, שעדיין איש לא הצליח לפצח את סודם. כאשר פתחה את הקלפים, לפני צוות **העולם הזה**, כדי להצטלם, גילו לה הקלפים כי תלד בן זכר.

דקיקה של נערה צעירה, ועד שלא סיפרה, איש לא ידע. כיצד עשתה את זה? „נפשית החזקתי את עניין ההריון. לא רציתי שהבטן תצא. לא עשיתי שום דבר, והבטן לא יצאה. ביום שבו הסתיימו הצילומים, יצאה הבטן. זה לא קשור לפאראפסיכולוגיה. השתמשתי בכוחות שלי, כדי להסתיר את התהליך.״

כמו רבים מהעוסקים בתחום זה, גם יהודית אומרת: „לעצמי אינני משתמשת בפאראפסיכולוגיה. בשביל אחרים כן. אני מנסה לעזור. הייתי עם חברה שלי בפאריס, והיא עשתה לה הורוסקופ מהיר בעזרת מחשב. זה עלה לה הון. כשגמרה, הסתכלה בתאריך, וראתה שטעתה בו. עיניה התמלאו דמעות. היא השקיעה את מיטב כספה בהורוסקופ. אמרתי לה: את יודעת מה? בואי נעשה משהו. היא אמרה: אין סיכוי. זו שעשתה לי את ההורוסקופ היא מירשעת איומה. היא לא תסכים לחזור על העבודה שנית. אמרתי לה: אני נותנת לה חמש דקות. לכי לשם. היא לא תהיה, או שהיא תצא, ואז תגשי למישהו אחר. חיכינו חמש דקות, ואז ראינו אותה לוקחת את הארנק ויוצאת. חברה שלי הלכה למישהי אחרת. ועשו לה הורוסקופ. איך שגמרנו, האשה חזרה. כל־כך רציתי שהיא לא תהיה בסביבה — אז היא לא היתה!״

רוחות מביאות בריאות

יהודית גילתה את התכונות המוזרות שניחה בהן כשהיתה ילדה, והיא מספרת: „זה קרה לי בכיתה ג׳. ישבתי בכיתה וראיתי כי מאחרי הארון יוצאת יד. הייתי לבדי. התקרבתי אל היד והיא נעלמה. אחרי כמה פעמים סיפרתי למורה — היא רצתה להוכיח לי שאני טועה, והזיזה את־הארון, כדי להראות לי שאין שום דבר מאחריו.

„אחר־כך נעלמו הסימנים. הם שבו אלי כשהייתי בת 18. הייתי חולה מאוד. שכבתי עם חום גבוה של 41 מעלות. היו אצלי כל מיני רופאים, ושום דבר לא עזר. פתאום ראיתי את סבא שלי, שהיה קבליסט, עומד מעלי ולידו הסבא השני שלי, שניהם לבושים בלבן, ומסביבם נשים לבושות לבן. אני יודעת שאלה היו רוחות. הם התפללו, ואני הייתי חולה מאוד. פתאום הסבים שלי הסתובבו, והנשים הפשיטו אותי, הלבישו אותי בבגד לבן ארוך ומשחו אותי בשמן. התעוררתי, המיטה היתה רטובה, והחום ירד לגמרי.

(המשך בעמוד 72)

נמר של נייר

טעם המלחמה האמיתי של בן־אמוץ ✶ ספריית ליבי־תרום ✶ חזונו של אל־סאדאת ✶ פסיכואנאליזה והספרות העברית החדשה ✶ אוצר הלשון העברית

מקור

הגמל והנצחון

דן בן־אמוץ הוא תופעה מוזרה של תעשיית האות העברית. בצד רומאנים באורך של נהר, הרצופים בשמות ובמפתחות לאישים, אנשים ונשים — הוא נחשב בעיני כותב שורות אלה לאחד הכישרונות המבוזבזים ביותר של הסיפורת הישראלית.

באחרונה ראה־אור קובץ סיפוריו הקצרים של בן־אמוץ, תחת הכותרת סיפורים פה סיפורים שם*, קובץ שהוא בבחינת מיטב יצירת בן־אמוץ מכל הזמנים (קרוב לארבעים שנות כתיבה ספרותית).

בסיפורים פה סיפורים שם משלב בן־אמוץ סיפורים מעולים מן התקופה הראשונה של כתיבתו, בצד סיפורים בעלי גוון אירוטי מהשנים שבהן הסיר מעליו את הרובשקה הרוסית ואת סמל הפלמ״ח שלו, וגילה את המין ואת קהל הקוראים המכור לקריאת סיפורת בעלת גוון אירוטי ואוטוביוגרפי.

הסיפור הראשון בקובץ, באפילה, מבעד לחרכי התריס, נמנה עם הסוג השני של סיפורי בן־אמוץ, כאשר כולו תפור בהתאם למעמד קוראי מוניטין. בסיפור זה מנסה בן־אמוץ לחדור אל יצריה של אשה, המפתחת יצר של התערטלות לנוכח עיניו של מציצן. אחרי סיפור זה מופיע הסיפור פרשת דרכים שהוא יותר כתבת־מגזין בעלת מעט ליריות, שבן־אמוץ פירסם בדבר השבוע בשנת 1954.

הסיפור השלישי, סיפור הגמל והניצחון, הוא הסיפור המקנה מימד של ערכיות לכל כתיבתו של בן־אמוץ, והוא לקוח מתוך סיפרו המעולה ארבעה וארבעה**, שבו כינס את סיפורי מילחמת 48' שלו. זהו סיפור שנפתח ב„רציתי לראות מילחמה בין בני־אדם ולכן נסעתי אתם...״ סיפור שבמהלכו מעביר בן־אמוץ את תחושת ההרג ליצר ניסוי הריגתי, שבו יורה המספר על גמל. סיפור זה (ביחד עם סיפורי הרג בעלי־חיים אחרים מאת **ניסים אלוני** ו**מנחם תלמי**) מהווה סוג חריג של תיאור מילחמת 48' — לעומת התישפוכת המילולית המאפיינת את מרבית סופרי מילחמת 48'. זה סיפור קצר בעל עוצמה תיאורית, כנות ויכולת העברת החוויה לקורא — שאמינותו מגיעה גם לקורא הסיפור — 32 שנה אחרי פירסומו הראשון.

הסיפור במחשבה שנייה הוא אחד מראשוני סיפורי הסלון שחיבר בן־אמוץ (1973), סיפור של ניכור ואובדן יצר החיים. בראשית מאפיין את החלק החלש של ספר זה, שחלק מסיפוריו מהווים אנתולוגיה נבחרת לטעמו של המחבר מתוך ספריו הקודמים. בראשית הוא קטע מתחכם, נוסח ציפור הנפש, הלקוח מתוך סיפרו של בן־אמוץ קריעה תמה.

רוח מעבר לים הוא סיפור־חרמנות תל־אביבי מראשית שנות השבעים, שבו מוליך בן־אמוץ את גיבורו, רמי, לחוויה אירוטית ראשונית עם אשה בוגרת. הסיפור המישפט הראשון הינו ספק סיפור, ספק פארודיה בינונית לכתיבה פסבדו־מודרנית נוסח **יצחק אורפז** בסוף שנות החמישים.

המאמר זכות המוות, שאותו הביא בן־אמוץ כראייה לאנושיות של כתיבתו, הוא כתבה שהתפרסמה לפני כשנה וחצי במעריב על ד״ר **יולינס הלר** ורעייתו, שלקו במחלה חשוכת מרפא וניסו: „כזוג נאהבים מן האגדות — לשלוח יד בנפשם זה לצד זו...״ כאשר האשה מתה ובעלה נידון לחיים.

בית קפה בפאריס הוא סיפור של כפילות אישיות, תיאוריה של חוויה המביא מעט מהווי האמנים בעיר האורות בשנות החמישים הראשונות. מראה במראה הוא רפורטז'ה סיפורית שבן־אמוץ מעיד על עצמו, כי חיבר אותה על־פי שיר של הזמר **ליאונרד כהן**. הסיפור אין ברירה הוא סיפור דמיוני מהווי מעמד אנשי צבא־הקבע, כאשר אשת הגיבור חשה כלכודה בינות לעכברים הפורצים מהזיותיה.

במילחמה הוא אחד מסיפורי ארבעה וארבעה, סיפור של זריקות אישית בשולי מיצעד ההיסטוריה של תש״ח, סיפור של כמעט נטישה בשדה־הקרב, מוות ואבדון — סיפור שאף הוא דן בן־אמוץ במיטבו. מותו של אברהם־לייב הינו ספק תסריט, ספק תצלום של רגע, תמונה מוקפאת של זמן חולף. הסיפור יום הורים, שזה לו כבר פירסומו השלישי או הרביעי, הוא סיפור מעולה על אב גרוש, המבקר את בנו הלומד במוסד שם שהה בנעוריו. סיפור המתרחש על שני מישורים של מציאות ועבר, סיפור שמחברו מגלה בו קשת של יכולת תיאורית ותחושתית רחבה. על שפת הים הינו רפורטז'ה עיתונאית, רומנטית במעט, שספק אם הזמן ישמור לה אמונים כלשהם.

הסיפור לילה אחרון (ראה אור לראשונה בקשת סופרים 1948) הוא סיפור ספק ציני, ספק אותנטי אודות המוגבלות הריגשית של דור תש״ח, סיפור שבכמה משורותיו נעוץ אולי דן בן־אמוץ המכור לתיאוריות האירוטית של ספרי־הנהר שלו. ואלה תולדות ישראל הוא בבחינת התחכמות לשונית, או גירסת בן־אמוץ לתנ״ך המקוצר שלו — שנועד לבדר את הקורא ולהפיג בו מתח כלשהו, מבלי להשיג מטרה זו. דלת הזכוכית אף הוא מסיפורי ארבעה וארבעה שהמחבר מכנהו „הטוב מבין סיפורי הגרועים ביותר,״ הערכה שמעמידה בספק את כושר הבחנתו הספרותי של בן־אמוץ, העומד בצל ליד כישרונו המבוזבז. לילה משששת הימים אף הוא רפורטז'ה רגישה מאותה מילחמה, שגיבורה הוא הבימאי־רופא **ג'אד נאמן**, דיוקנו וחוויית המילחמה שלו.

הסיפור מרשים לעצמם יותר מדי נראה כמו היה ניסיון של בן־אמוץ של 1980, להיכנס לנעליהם של **יצחק בן־נר** או **יצחק לאור**. גיבורת הסיפור עורגת בתשוקותיה אחר נער־שליח ערבי העובד במכולת השכונתית. טיול ללוד הוא סיפור

עיתונאי־סופר בן־אמוץ
עומד ליד כישרונו המבוזבז

נוסטלגיה חווייתי, שבו שב בן־אמוץ שוב לעברו, תוך שמירת מימד ההווה, ובו מעורר בן־אמוץ (מתקופת יפה־הנפש שלו) את השאלה: „למה פוצץ ביתה של מישפחת איניידיק״ בפרברי לוד, במהלך מילחמת 48'.

מר כץ עושה מעשה מגונה הוא עוד אחד מסיפורי מוניטין של בן־אמוץ, שכמו נועד להעניק שליש של חוויה אירוטית לקוראים המאמינים כי האירוטיקה נועדה לתשמיש גופני של ימי שישי בלבד. סיפור מהסרטים הוא פתיח שבן־אמוץ מעיד עליו: „פרק ראשון בספר שכנראה לא ייכתב״ הלקוח מתוך סיפרו שכבר נכתב וראה־אור, קריעה תמה. אתה לא רוצה לזכור ואני לא יכול לשכוח הוא פרק מעולה מתוך ספר המשך ללזכור ולשכוח שבן־אמוץ מעודו לא כתב, וחבל. בונג'ורנו, ואלנטינה אף הוא בעל איכויות ככקודמו, והוא נקרא כפרק שבן־אמוץ השמיטו מתוך סיבות השמורות עימו מתוך הרומן המעולה שלו לזכור ולשכוח. זה סיפורה של חוויה הומוסכסואלית שהמחבר/מספר לא היה מודע לה עד לבוקר שלאחריה.

את סיפורים פה סיפורים שם מסיים בן־אמוץ בנאום ההספד הנודע שלו מתוכנית הרדיו שלושה בסירה אחת, עם הפתיח של: „הוך דן, דן, דן, דן, איך!... איך הלך מאתנו זה בלי אזהרה מוקדמת...״ נאום הספד עצמי שכבר זכה וראה־אור בספר איך לעשות מה והפך לקלסיקה של ההומורסקות המשודרות בתחנות הרדיו בארץ.

לסיכום, נותר להעיר על סיפורים פה סיפורים שם בפנייה אל דן בן־אמוץ, בנוסח פנייתו אל קוראיו, בסוף הספר: עיוני, נשמה שלנו, הוצא את ה(א) מוץ מהתבן, תערוך את הספר מחדש, תשאיר את הסיפורים הטובים ואת הרפורטז'ות תשאיר לספר־רפורטז'ות. עזוב את השטויות של האגו־טריפ שלך. אתה עם כישרון עצום לכתוב סיפורת מעולה. אל תתן לכישרון, העצום לא פחות, שלך לביזוי עצמי — לחסל את שהטבע נתן לך. ספר זה, למרות מגרעותיו, הוא הטוב בספריך מאז לזכור ולשכוח.

---

* דן בן־אמוץ — סיפורים פה סיפורים שם; הוצאת מציאות; 280 עמודים (כריכה קשה).

** דן בן־אמוץ — ארבעה וארבעה; ספריית פועלים 1950 (כריכה רכה).

מסך החול

מילחמה ושלום

רציחתו של הנשיא המצרי **אנוור אל־סאדאת** ב־6 באוקטובר 1981, ביום השנה השמיני למילחמת יום־הכיפורים, סגרה מעגל מרתק בחיי אישיות דגולה זו. החודש ראה־אור בעברית הספר אנוור סאדאת — על מילחמה ושלום* ובו מבוא.

---

* אנוור אל־סאדאת — על מילחמה ושלום; ליקט וערך: רפי ישראלי; תירגמה מערבית: בת־שבע חצרוני; הוצאת מכון טרומן למען השלום + הוצאת מאגנס; 120 עמודים (כריכה רכה).

החוויה הישראלית

ההוצאה־לאור של אריק שרון

ערב מילחמת־העולם השנייה עמדו **ברל כצנלסון, דוב הוז, משה שרת, דויד בן־גוריון** ואחרים על הצורך להוציא לאור כתב־עת מיקצועי־צבאי, „ליגאלי למחצה״, למפקד ההגנה. הם הצליחו לקבל מהבריטים רשיון להוצאת ירחון, כמיפעל פרטי־מיסחרי שעורכיו היו **אלעזר (לסיה) גלילי** ו**אליעזר ליבנה**, תחת הכותרת מערכות. בן־גוריון הקציב 100 לירות ארצישראליות להוצאת הגליון הראשון. למערכות נקבע סמל של חנית ומגן, שסיסמתו היא: „כתוֹסן החנית כן רוחב המגן לעם.״

אחרי קום המדינה מוסד מערכות, ואף שימש כתשתית שעליה גוסד בשנת 1950 מוסד שכותרתו היא ההוצאה לאור — מישרד הביטחון שהתמחותו נועדה להתמקד בספרים בעלי גוון צבאי.

השנים נקפו וההוצאה לאור — מישרד הביטחון חרגה מהמטרות שהוצבו לפניה והחלה לפרסם ספרים שכל קשר ביניהם ובין הנושא הביטחוני מיקרי בהחלט. ספר בזה הוא ספר פיזמוניו של **יורם טהר־לב** לאוהבים את האביב (המלווה בתווים). ספרי גיאוגרפיה, היסטוריה, ריגול ועוד — הרואים־אור על חשבונו של משלם המיסים. בשנים האחרונות, כאשר גילתה ההוצאה לאור — מישרד הביטחון שסיפרי תולדות ארץ־ישראל הפכו ללהיט בשוק, פעלה כדי להתמודד בהוצאות ספרים של מו״לים פרטיים — כדי להפקיע מידיהם קהל קוראים זה.

ההוצאה לאור — מישרד הביטחון מפרסמת מדי שנה בין חמישים לשישים ספרים, בכריכה קשה ולעיתים במתכונת אלבומית. כמו כן, יש להוצאה זו מונופול בנושא הפצת הספרים (המוצאים בשוק החופשי) במיגזר הביטחוני והצבאי, תוך שהיא מונעת עצמה מפירסום ספרים מעוררי ויכוח, כסיפרו של **אריה יצחקי**, לטרון, ו/או הפצתו במיסגרות הצבאיות.

ההוצאה לאור — מישרד הביטחון לא רק שאינה ריווחית, אלא שהיא ממומנת על חשבון משלם המיסים, הנדרש לממן את תחרותה המסובסדת בשוק החופשי (רוב סיפרי הוצאה זו זולים בהרבה ממחירי השוק הריאליים). היה גם מי שכינה באחרונה את ההוצאה לאור — מישרד הביטחון בכינוי: ספריית ליבי־תרום.

האם לא הגיע הזמן, ששר־הביטחון יפרק את ההוצאה לאור — מישרד הביטחון ויוציא לאור את סיפרי המיקצוע שלהם נזקק צה״ל, באמצעות מיכרזים בשוק החופשי, כפי שעושה מישרד־החינוך־והתרבות עם סיפרי־הלימוד השונים?

גם הפיקוח הציבורי על ניהול ההוצאה לאור — מישרד הביטחון אינו קיים, בדומה להוצאות ציבוריות אחרות. הרושם הוא, שהוצאה זו נועדה לספק את ארון הספרים של שר־הביטחון **אריק שרון**.

ארבעה שערים ואחרית דבר, שבהם משולבים אמונותיו של אל־סאדאת כפי שפורסמו במהלך עשור שנים (1970—1980) — דברים שיש בהם כדי לסבר את אוזנו של הקורא הישראלי, ואף להדהימו.

השער הראשון, הדרך למילחמה (1970—1973). ב־28 בדצמבר 1970 אמר אל־סאדאת אותם דברים שאמר באוקטובר 1977 מעל בימת הכנסת: „אם אנחנו מחפשים את השלום, הרי מן ההכרח שיהיה מושתת על צדק כדי שיהיה בר־קיימא.” יחד עם זאת מציין אז אל־סאדאת, בראיון לג'יימס ראסטון, כי לעולם לא יהיו קשרים דיפלומטיים בין מצריים וישראל. ב־28 בדצמבר באותה שנה, בראיון לניו־יורק טיימס, הכריז אל־סאדאת לראשונה על נכונותו להכיר בישראל כמדינה עצמאית.

בנאום של אל־סאדאת באל־טאנטא מה־5 בינואר 1971, הוא אומר על סיסמתו של קודמו **עבד אל־נאצר**, „מה שנלקח בכוח יוחזר בכוח”: **„ולמרות זאת, אין לנו התנגדות לפיתרון שימנע מילחמה.”** בראיון לניוזוויק מה־16 בפברואר 1971, אמר אל־סאדאת: **„אם ישראל תחזיר את אדמתנו בהתאם להחלטת מועצת הביטחון, אנו ניתן את היברתנו לכך שהריבונות והעצמאות המדינית של אף מדינה באיזור לא תחולל. אין לנו מחשבות זדון על ישראל, וישראל היא המטפחת כוונות זדון כלפינו.”**

ב־7 בדצמבר 1971 בראיון נוסף לניוזוויק, אמר אל־סאדאת: **„אין אנו רוצים במילחמה, אנו מיצינו כל דרך שתביא את ישראל לנסיגה מארצנו...”** ושבוע קודם לכן (2.12.1971) אמר אל־סאדאת לכתב הטיימס הלונדוני: **„לעולם לא אוכל לקיים קשרים (דיפלומאטיים) נורמאליים וסדירים עם ישראל; אך אני אעשה עימה שלום, ואכבד את מילת הכבוד שלי, לאחר שאחתום על הסכם שלום. ארצי מצידה אף היא תכבד זאת.”** הצהרה שכמו מעידה על עמדתו של הנשיא המצרי, ערב ה„מומנטום” — הצהרה, שלו היו מאזינים לה נכונה בישראל, עשויה היתה לחסוך את מחיר הדמים של מילחמת יום־הכיפורים.

רודף־שלום אל־סאדאת
סאדאת כמשל ישראלי לערפאת

זמן לא רב אחרי מילחמת יום־הכיפורים, ב־18 במרץ 1974, אמר אל־סאדאת: **„הוכח כישלונו של רעיון הגבולות הבטוחים כדרך של השתלטות על שטחי אדמה בכוח.”** בהמשך מוסיף הנשיא המצרי על דבר: **„אפשרות לפתיחת תקופה חדשה של שלום...”**

יותר משנה מאוחר יותר, אמר אל־סאדאת בראיון לעיתון אל־נהאר הביירותי: **„עלינו לקדם את תהליך השלום כדי שלא נחזור למצב של לא־שלום ולא־מילחמה, מצב שאנו דוחים אותו...”**

שער שלישי בקובץ, דרך השלום — המהפך ותוצאותיו (1977—1979), נפתח בקטע מתוך נאומו של אל־סאדאת בפרלמנט המצרי ב־10 בנובמבר 1977, שם אמר בין השאר: **„שמעתם אותי אומר שאני מוכן לנסוע לקצה העולם, אם יש בכך כדי למנוע (אפילו) פציעה, ולא רק הרג, של חייל או קצין מבני. ישראל תוכה בתדהמה כאשר תשמע אותי כעת אומר שלא אסרב. אני מוכן ללכת אל ביתם, אל הכנסת עצמה, להתמודד עימם בוויכוח.”** נאום שהיכה את ישראל בתדהמה — והעמיד את כל אנשי הפוליטיקה וקהיליית המודיעין עם המיכנסיים למטה — למרות שמראשית עלייתו לשילטון ב־1970, מעידה דרכו של אל־סאדאת על כוונותיו האמיתיות להסדר שלום עם ישראל — כאשר האוזניים בישראל אטומות ומוליכות למרחץ דמים.

נאומו של אל־סאדאת באולם הכנסת בירושלים מיום ה־21 בנובמבר 1977 מובא במלואו, וקריאה חוזרת בו, כמו מגלה את ראיית העולם הפוליטית והבוגרת של נשיא מצריים ואת התעלותו מעל לקטנות היום־יום. בהמשך מובאים עוד קטעי ראיונות, נאומים ודברים שאמר אל־סאדאת לאחר ה„מומנטום”, תוך שהם ממשיכים אותו קו עקיב שאפיין את המאבק בינו ובין **מנחם בגין** עד לטקס חתימת חוזה־השלום בין ישראל ומצריים.

השער הרביעי (1980) מובא תחת הכותרת השלום לאן?, בו מציג אל־סאדאת כמה מפיקפוקיו אחרי חתימת הסכמי־השלום, תקוותיו, חלומותיו וחששותיו.

על מילחמה ושלום עשוי לשמש בימים אלה ספר תדריך מאלף, לבירור ולבחינת מערך ההימנעות הישראלית להכרה בפלסטינים, ואי־קליטת איתותיהם לקראת הגעה להסדר עם ישראל, ממש באותה מידה שישראל סירבה לקבל את איתותיו של אל־סאדאת לשלום.

עיון

החביון

ישראל כהן, מזה שנות דור עסקן ספרות ומחבר ביוגרפיות ספרותיות, פירסם באחרונה ספר רב־עניין תחת הכותרת בחביון הספרות העברית* שהוא עיון בכתבי כמה מהמובילים בסיפורת העברית לאור מישנתו של הפסיכואנאלטיקן **קארל ג' יונג**, תוך שהוא מעניק לקורא חוויה תרבותית עיונית רבת עניין.

הפרק החלש בפרקי הספר הוא הפרק הראשון, יונג הפסיכולוג הנוצרי, פרק שהוא בבחינת נסיון לטיהור פני־השטח, ו־כוונה להבהיר לקורא הישראלי את פרק הראייה הנוצרית של יונג וקשריו עם התנועה הנאצית. פרק זה, שבו מנצל כהן את דבריהם של **גרשום שלום, שמואל ה' ברגמן, אהרון צייטלין** מעניק לקורא טעם רע, טעם של הגדלת מבוכה במקום התרתה. כך גם הפרק דעת הוגי־דיעות יהודים על יונג.

הפרק השלישי, נקודות־מגע בין מישנת יונג ומחשבת היהדות, פורש כהן את התייחסותו של יונג אל תורת המיסתורין היהודית. והפרק שבעקבותיו, הבלתי מודע, מביא התייחסויות שונות של כתבי קדמונים יהודיים לנושא הבלתי מודע.

בפרק תורת הארכיטיפוס מגיע כהן לבחינת החביון בסיפורת, דרך **יעקב בורקהארט, ג'יק לונדון וש"י עגנון** (באמצעות סיפורו המופלא הדום והכיסא), וכלה ברומן של **בנימין תמוז** יעקובי, ואל שיריהם של **אורי צבי גרינברג** ו**אמיר גלבוע**. בפרק הארכיטיפוסים ביצירת היהדות בוחן כהן שוב מקורות משונים ביהדות, החל מסיפור גן־העדן ועד למסקנה כי: „נשתרשה בעמנו עוד מימי קדם הנטייה העמוקה לדבקות בארכיטיפוסים,” כאשר אפילו האלף־בית העברי הינו כזה, וכהן אף מביא לכך סימוכין מן האגדות.

דיוקני אבות קדמונים מעמיק את בחינת נושא הארכיטיפוסים בכתבי קדמונינו. בפרק השמיני, העקידה, רואה כהן בעיני משנתו של יונג את אחד מהמיתוסים היהודיים המורכבים ביותר, כמרכיב של „בלתי־מודע קיבוצי” נוסח יונג. מתיאור העקידה במקורות מגיע כהן אל פרק העקידה בספרות ימינו דרך **הרב יצחק הכוהן קוק, אברהם קריב, ס' יזהר** („אני שונא את אברהם אבינו ההולך לעקוד את יצחק”), **חיים הזז** („תכה אותי חזק! תשחט אותי כמו אברהם את יצחק!”) **יריב בן־אהרון** („האם אין מנהגו של עולם שבן קובר את אביו?”)

פסיכואנאליטיקן יונג
העקידה והפסיכואנליזה

א' ב' יהושע, יצחק למדן, אורי צבי גרינברג („מי רואני משכיב כאלי עקדה את גווי?”), **נתן אלתרמן** („היה דבר ארוני אל אברם, אל אברם / הישן בפרוזדור הבית...”), **חיים גורי** („יצחק, כמסופר, לא הועלה קורבן...”) וכלה ב**דויד אבידן**: („אבא, אינני רוצה למות!”).

בפרק זיקה לזכרי־לשון בספרות הצעירה בוחן כהן את ייצרם של סופרים ומשוררים ישראליים צעירים להתכחש למסורת זיקתם, למסורת העברית הספרותית, תוך הדגמת שירתו של **יהודה עמיחי** כמאפיינת זיקה זו, ומנתח אותה בכליו של ק' ג' יונג. לסיכום בוחן כהן את היסוד הארכיטיפי בניבי הלשון העברית. פרק נוסף הוא ארכיטיפוסים ביצירת יעקב שטיינברג, בליווי המחשות.

לקראת סיום מביא כהן את ההוויה הארכיטיפית של 'עיר ומלואה' לש"י עגנון, תוך שהוא מפצל אותה בהתאם לשיטתו של יונג, בנושאי רציפות וחידוש, גיאוגרפיה קדושה, מיפויים שונים של בוטשאטש עיר ההולדת של עגנון (שהיא גם עירו של כהן), שמות ובחינת החלומות השונים.

בחביון הספרות העברית הוא נסיון מרתק לקראת ראייה רחבה יותר של רובדי הספרות העברית ומקורותיה הקדומים־פולקלוריסטיים, באמצעות מישנתו של ק' ג' יונג, המוצגים באופן ענייני, ולעיתים אף מפתיע לטובה, ברחבות ובעמקות העיונית שבהם.

* ישראל כוהן — **בחביון הספרות העברית — עיון לאור מישנתו של ק' ג' יונג**; הוצאת עקד; 140 עמודים (כריכה רכה).

מילונים

כנעני

בשנתיים האחרונות ראו־אור עוד שני כרכים ממיפעלו המונומנטאלי של הבלשן **יעקב כנעני**, אוצר הלשון העברית — המילון העברי החדש*. **כנעני ז"ל, שחי את חייו בצניעות והקדיש את זמנו להשלמת מיפעל חייו. הצליח להמחיש גם בשני כרכים אלה, את עליונותו על המילון הפופולארי יותר של א. אבן־שושן — ה־מצוי כימעט בכל בית בישראל.**

שני הכרכים הנוספים של מילון כנעני, כמו שומרים על מסורת 14 הכרכים שקדמו להם (לעומתם — מילונו של אבן־שושן, הוא בבחינת מילון־זוטא). אוצר הלשון העברית בסיגנון ואופן הצגת ערכיו, חדשני יותר מכל מילון אחר, נרחב ורב־פירוטים, כאשר ניסוחי הערכים פשוטים, תמציתיים ובהירים (למשל, הערך „קבר” שמיכלול אפשרויותיה משתרע על פני שלושה טורים, החל מ„קבר” וכלה ב„קברנות” דרך „קיברון”, „קיברות התאווה”). במילונו של כנעני מובאים גם חידושי לשון ושימושים שנעשו בהם בספרות, כמו המילה „קונץ” המקובלת כמילת עגה **קונץ, ז' (קונצים), — להטוט: בקיצור, כ. למה לך אותם הקונצים** (חיים נחמן ביאליק)... **שהראה קונץ ועבר את עולם היתונות** (ש"י עגנון) **בתחילה רצו לעשות גם עמו קונצים שלהם, כמו שהם רגילים** (חיים הזז). **מפליא הוא קונצים־מונצים, שמיום קינצצנו קונצים, לא קונצץ עוד**

בלשן כנעני
עדיף על מילון אבן־שושן

קונץ כזה (אברהם שלונסקי)...” ועוד דוגמות רבות יותר מאשר במילון העגה של **נתיבה בן־יהודה ודן בן־אמוץ**, שלא לדבר על מילון אבן־שושן — שם ערך זה אינו מופיע כלל.

אוצר הלשון העברית הוא מילון רחב־יריעה, המכיל בקירבו את המילים הלועזיות המצויות בשימוש בעברית, מילות עגה, ערכים אנציקלופדיים למחצה. גם מירווחי האותיות והפורמאט תורמים לעיון נוח בתוכו. בנוסף לכך מובאות גם המילים הארמיות המקובלות בשפה העברית בתוספת של ניבים מרובים, עתיקים וחדשים. בין אלה, שדבריהם או כתביהם מצוטטים במילון זה, נימנים **איתמר בן־אב"י, אביגדור המאירי, אחד העם, אברהם שלונסקי, יהודה בורלא, י' ח' ברנר, ח' נ' ביאליק, יצחק למדן, מ' י' ברדיצ'בסקי, עמנואל הרזמי, ר' יהודה הלוי, שאול טשרניחובסקי, משה שרת** ועוד עשרות סופרים, אישים ומחדשי לשון.

יעקב כנעני העניק בכרכי אוצר הלשון העברית עבודת חיים מהמעולות ביותר בשטח המילונות בשפה העברית, ובין המילונים גדולי היריעה, מילונו הוא השימושי והמקיף ביותר ואף המומלץ ביותר לשימוש יומיומי.

* יעקוב כנעני — **אוצר הלשון העברית — המילון העברי החדש**; כרך 15 אות ק, כרך 16 אות ר' — הוצאת מסדה; עמודים 5114 עד 5618; טורים כפולים, (כריכה קשה — פורמאט אלבומי).

מאת דן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

גליון „העולם הזה”, שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער של ראש־המערכת, שלום כוהן „דו״ח על היהודים ברוסיה.” היא דיווח על פסטיבל הנוער הקומוניסטי שנערך במוסקווה, שהביא לראשית ההתעוררות הציונית של יהודי ברית־המועצות. תחת הכותרת „שלח פצצה !' אמר זתיצ־קי”, הובא סיפור נוסף של ניסיונות השב״כ להרשיע אזרחים ואישי ציבור. תחת הכותרת „האם צודקת גב' שלום ?” נערך מישאל־רחוב של כתבי־השבועון, על אשה שבעלה הקשיש תפס אותה בחברת גבר זר. כתב הספורט של השבועון יהושוע („שייע”) גלזר דיווח על המישחק שנערך מוינה בין קבוצת הפועל פתח־תיקווה, אלופת ישראל, ובין הקבוצה האוסטרית „ווקר”.

לפני 25 שנה

פרק נוסף בסידרת זיכרונותיו של הקצין זאב שטיינברג, מי שהיה בשנות ה־50 אלוף החקירות המישטרתיות של ישראל, מביא את „תעלומת השודד שלא ביצע את השוד”.

בשער הגליון: הרב יהודה לייב לווין, הרב הראשי של יהודי מוסקווה.

„העולם הזה” 1038
תאריך: 28.8.1957

דודג' דודג' ודורשיו ✶ ה„בלתי־מספיק” של מירית
שם־אור (פיק) ✶ התספורת של שר־האוצר

מישטרה

קול דודג'" הנה זה בא

„חוויה היא רק לראות את הצללית החדשה לגמרי, היפהפיה והגמורה דודג' 57, מהאורות הקדמיים הזוקנים קדימה, ועד ל־סניפירי־הזנב, המזדקרים אל־על... כל קו מרמז על עוצמה רבת־מעוף ומישמעת — אולם מבפנים ומבחוץ, כל פרט שורטט לפי מיטב הגישה החדישה, הפונה אל האדם אנין הטעם ביותר... אריגים רכים ומעודנים, בשלל של מערכות צבעים שהותאמו להפליא לשלמות החיצונית... בפנים אתה מתענג באווירה הרעננה ושופעת־המותרות...”

במילים נרגשות אלה פנה אל העולם מנהל־הפירסומת של חברת המכוניות קרייזלר, עת הציע לאניני־הטעם ולחובבי־המותרות שבין עשירי העולם לקנות את המודל האחרון של דודג'.

הצעה זו לא נפלה על אוזן אטומה. לפחות אוזן אחת בישראל קלטה את הקריאה: אוזנו של המפקח הכללי של מישטרת ישראל, יחזקאל סהר, שנתפנה מעיסוקיו הפחות־נעימים בבתי־המישפט (מישפט עמוס בן־גוריון — שורת המתנדבים). הוא החליט לפסול את הפורדים ושאר המכוניות שבהן נסעו עד כה קציני־המישטרה הבכירים, אף שהיו עדיין במצב תקין בהחלט, להחליפן בדודג' האחרון.

דודג' דודג' ודורשיו. החלטה זו, שבאה בשעה שהממשלה נאלצה לעכב את בניית שיכוני־העולים החדשים מחוסר כסף, להעלות את מחירי האישפוז לנצרכים בבתי־החולים, ולדרוש 150 ל״י בעד היתר־יציאה, עוררה השבוע סערה. לשווא ניסה המפקח־הכללי לטעון כי המכוניות המפוארות מדגם אירוויליס המיוצרות בארץ, הן יותר יקרות (טען מנהל קייזר פרייזר: „בכלל לא פנו אלי!”).

בצעקה הכללית שקמה עת דרשו גם עיתונים נאמנים לשילטון לסלק את סהר סופית מהמישטרה, נשכחה הנקודה העיקרית: שלמישטרה עצמה חסרים הכלים היסודיים ביותר לתפיסת פושעים, בשעה שמיטב כספיה מוקדשים להנעים את חייהם של הקצינים הבכירים, העוסקים בעיקר במינהלה.

חינוך

שם־אור ושם־טוב

המורה הבלונדית, שנכנסה לחדרה של מנהלת בית־הספר הממלכתי מזא״ה בתל־אביב, היתה נרגשת ביותר ואמרה: „הביטי גבירתי, ראי את המיכתב הזה!”

המנהלת לא התרגשה. גם היא קיבלה העתק. שתי כתובות נוספות, שאליהן הופנה המיסמך שעורר את התרגשות המורה, היו מישרד־החינוך ומחלקת־החינוך של עיריית תל־אביב.

„המיכתב פוגע בשמי הטוב. הדברים האלה עלולים להזיק לי מבחינה מיקצועית!” טענה פלה הורנשטיין (40), מורה למלאכה. „איני יכולה להבין מה האשה הזאת רוצה ממני!”

האשה הזאת היתה אורה שם־אור, עיתונאית, בעלת־טור „מנקודת מבטה של אשה” בידיעות אחרונות וטור מקביל בשם „מה שמספרות ידידותי” בשבועון לאשה. נקודת מבטה הנשית של אורה, בת ה־33, עוררה לא פעם את זעמם של האנשים בהם הביטה. אך קהל הקוראות, הצמאות למעט רכילות טריה, נהנה ממנה לא מעט.

בלתי־מספיק בראווה. הפעם החליטה אורה שם־אור לשפוך אור על התנהגותה של המורה פלה. היתה לה סיבה מספקת להביט בעין נשית זועמת על המורה למלאכה: היא נתנה למירית*, בתה בת ה־12 של אורה, ציון בלתי־מספיק במלאכה.

מירית, לדברי אמה, היתה תלמידה טובה. היא קפצה כיתה, זכתה בציונים טובים ברוב המיקצועות. הבלתי־מספיק שהתנוסס לראווה על תעודתה, היה עלול לסכן את הסטיפנדיה שרצתה לקבל לקראת לימודיה התיכוניים.

כתבה העיתונאית שם־אור: „המורה הנ״ל מפלה לרעה תלמידות, משתמשת בביטויים גסים ומעליבים, חוקרת את תלמידותיה על חיי־המישפחה שלהן והופכת את הידיעות שהשיגה לכלי־נשק דוקרני נגד הילדות ומביאה אותן לידי התמוטטות־עצבים. כמו־כן היא מתגרה בתלמידות המופלות לרעה, ובאם אין סיבה להתגרות, היא יוצרת אותה. היא משתמשת בכוח כדי להוציאן מהכיתה. המורה הזו איננה ראוייה לחנך ילדים בישראל ועליכם להוציא את המסקנות!”

להוכחת טענותיה, הביאה כדוגמה את הבלתי־מספיק של בתה, שניתן, לדעתה שלא בצדק, מאחר שמירית עשתה את כל העבודות הדרושות, „כולל סלסלה, חצאית, כובע, מפית וגרביים.”

טען השבוע פרקליטה של שם־אור, עורך־הדין אריה ארזי: „היא עשתה רק את חובתה האזרחית. המורה הזו לא למדה מימיה פדגוגיה, אין לה שום השכלה חינוכית. הרי גם כדי לתקן צינור־ביוב, זקוק אדם לתעודה מיקצועית. איך אפשר לחנך ילדים ללא השכלה פדגוגית?”

* כיום אשתו של הזמר צביקה פיק.

אולם תיקוותה של אורה, כי המורה בעלת הוותק של שבע שנות הוראה תיעלם משדה־החינוך בעיקבות המסקנות שיוציאו מקבלי מכתביה, נתבדתה. היחידה שהוציאה מסקנות היתה פלה עצמה. היא פנתה אל עורך־הדין מיכה רבשטיין, ממישרדו של עורך־הדין אברהם הולנדר. הגישה תביעת נזיקין על סכום עגלגל של 2500 ל״י.

המשק

הלוויתן הזולל

סולל בונה סובל מעודף כסף. כמעט לא נשארו בארץ מיפעלי־ענק שכדאי לקנותם למען מעמד הפועלים ומנהלי מישקו. לכן, בזוכרו את דברי המשורר שאין לבוז ליום קטנות, החל הלוויתן לרכוש מיפעלים קטנים, המעסיקים פחות מתריסר עובדים.

כך נסללה דרכו של סולל בונה לבית־החרושת הקטן לייצור צינורות מרגולין בחיפה. הוא נבלע על־ידי הלוויתן, שהשקיע בו כסף רב כדי להרחיבו ולשכללו.

מרד דגי הרקק. מניין בא הכסף? בעייה זו עניינה כמה אנשים. איש לא התעניין בה יותר מאשר מנהל הקואופרטיב נמליט בכביש חיפה־עכו, כי קואופרטיב זה מייצר בדיוק את אותם מוצרים כמו מרגולין, מתקיים על מכירת מוצריו לשוק־הסגור של המשק־ההסתדרותי. הופעת מיפעל־הסתדרותי חדש היתה עשוייה להשמיט את בסיס המלט מתחת לרגליו.

המנהל התרוצץ בין מוסדות ההסתדרות. הוא שם את אצבעו על מקור הכסף. לדבריו, בא הכסף מקרנות־פיתוח, נועד למטרות הרבה יותר השובות לעתיד המדינה. טען המנהל: קואופרטיב יקר למעמד הפועלים לא פחות מסולל בונה, ואסור ללויותן הסוציאליסטי לאכול את דגי־הרקק השייכים לאותו מעמד.

הקרב היה קצר ומכריע. למרות שסולל בונה השקיע כספים רבים בהרחבת המיפעל, היתה ההכרעה נגדו. כמו במיקרה של הבנק לסחר חוץ, שנקנה על־ידו כדי להתחרות בבנק הפועלים, נאלץ לשתף בקניה את בנק הפועלים והמשביר המרכזי. הוא נאלץ לסגור את מרגולין, להעביר את המכונות לדרום הארץ. נמליט יוסיף לפלוט את מוצרי המלט של המשק ההסתדרותי בצפון הארץ.

אנשים

- הממונה על הכנסות המדינה **זאב שרף**, לפני צאת ספר הנישומים החדש: „ישראל היא המדינה היחידה בה יש הכרח לבדוק 100% של הצהרות מס־ההכנסה, ואחוז ההברחות בה הוא הגבוה ביותר בעולם.”
- ח״כ **יוסף אלמוגי**, על האגרה של 150 ל״י, שהטילה הממשלה על היתר־יציאה מן הארץ: „זוהי אגרה שסופה הגירה.”
- ח״כ מפא״י וראש־הממשלה לשעבר **משה שרת**, בכנס פעילי־עלייה של מפא״י: „לישראל יש פאטנט אוניברסלי לשלושה מוסדות, המייחדים אותה משאר אומות העולם: המעברה, האולפן ומיזנון הכנסת.”
- שר־האוצר **לוי אשכול**, בבקשו השבוע במיספרה בכיכר דיזנגוף בתל־אביב כי יניחו לו להסתפר בלי תור: „סוף־סוף, זהו המקום היחידי שבו אחרים מגלחים אותי.”

מחסום מישטרה במיסגרת הסידרה **מבט מעבר למסך**, שסיקרה את ביקור משלחת ישראל בפסטיבל הנוער הבינלאומי שנערך במוסקווה, הובא התצלום בו נראים שוטרים ומכוניות מישטרה חוסמים את הכניסה לתחנת הרכבת ויז'ניה. הרציף היה מלא עד כדי כך, שהיה צורך להקים מחסום בפני היהודים שנדחפו מבחוץ.

סיגריה מעולה.
הרעננות
באה
בתוספת.
MENTHOL
Montana
filter
BLENDED FROM CHOICEST TOBACCOS
SUPER KING SIZE
Montana
מונטנה
מונטנה תשנה את דעתך על סיגרית מנטול.

TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK
BY APPOINTMENT TO THE ROYAL DANISH COURT
TUBORG
בירה טובורג
Tuborg Beer
BY APPOINTMENT TO THE ROYAL DANISH COURT THE ROYAL SWEDISH COURT
TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK
Tuborg Genuine Beer
מיובא ומשווק ע"י טמפו בירה שיווק ושות'
גיתם מערכות תדמית

שידור

צל"ג

● **לרון בן־ישי,** המסתגל יותר ויותר לסיגנונו של אריאל שרון, על כתבתו במיסגרת השבוע — יומן אירועים. כתבה זו, שהיתה כולה מנוסחת בצורה בלתי־נעימה ביותר, כללה סילופים גסים ובולטים. כך, למשל, תורגמו דבריו של צעיר מוסלמי בצורה כוזבת, כאילו דיבר על „מחבלים" — דבר שלא היה ולא נברא במקור. האיש דיבר בהוקרה על אנשי אש"ף. כאשר אמר כי אנשי אש"ף הסכימו לעזוב את ביירות כדי לאפשר למוסלמים לחזור הביתה בשלום, ייחס לו בן־ישי דברים שונים לגמרי: כאילו מתכוונים „המחבלים" להסתנן חזרה לביירות.

הכתבה כללה ראיון שערורייתי עם תועמלן פרימיטיבי של הפאלנגות, שבו הציג את תנועתו כאירגון של מלאכים תמימים, ואת אש"ף כחבורה של רוצחים, שקרנים וזדים. כעבור כמה דקות שודרה ביומן כתבה אחרת, אחראית ומאוזנת הרבה יותר, ובה תיאר דני שמעון, בנו של כמיל שמעון, את בשיר ג'מייל, מנהיג הפלאנגות, כפושע־מילחמה נאצי, שרצח 500 נשים וילדים נוצריים במעשה־טבח אחד על רקע מאבק פנימי בין המארונים.

● **לנתן זהבי** שהציג באותו יומן במלוא הרצינות תידרוך־תעמולתי מגוחך של מינהל־ההסברה ליוצאים לחו"ל. בכתבה זו השמיע את דברי־ההבל של אחד אורי שטנדל, יועצו לשעבר של ראש־הממשלה (של המערך) לענייני ערבים, חסיד־שוטה של משה דיין, וכעת תועמלן של ממשלת־הליכוד. האיש חזר על השקרים השגורים של אריאל שרון, והעביר אותם לקומץ של תמימים, שהתכנסו במקום כדי לשתות דברי־חוכמה אלה. רק אדם בעל מוח מעוות יכול להעלות על דעתו כי קומץ־כסילים אלה, המוכנים לחזור כמו תוכים על דברי־הבל רישמיים, יעמדו מול הדיווחים של אלפי עיתונאים, מן המנוסים והאחראיים ביותר בעולם, שדיווחו כעדי־ראייה על מאורעות ביירות.

● **לרופאי מישרד־הבריאות** שהתגייסו גם הם כתועמלנים רישמיים, ושחקרו" את תמונתו של תינוק פצוע, מנפגעי ביירות. בקהות־חושים שאין למעלה ממנה, ביקשו הרופאים להוכיח לעולם כי התינוק, בן ארבעת החודשים, הוא „רק" יתום אשר אביו ואמו נהרגו לידו בהפצצה הישראלית, שכתפו נשברה ושסבל מכוויות („רק מדרגה שניה" !) בפניו ובחלקי־גופו, בניגוד לטענה האמריקאית כאילו גם נקטעו ידיו. אלוהים ישמור על עם־ישראל מפני תועמלנים כאלה בעולם — העלולים לעורר את הרושם שרופאי ישראל הם חבורה של תועמלנים חסרי־לב במישטר טוטאליטרי ברוטאלי.

● **לעורך היומן,** שירד למעמקים חדשים של שטיפת־מוח, המבודדת את הציבור הישראלי ממה שרואה ושומע הציבור העולמי, והמכניס אותו למחנה־ריכוז רוחני.

● **להנהלת הטלוויזיה הישראלית,** על שיבוץ סידרת הטלוויזיה גולדה בלוח־המישדרים, כתחליף לסידרת צפיית־השיא דאלאס. הסידרה גולדה, שהיא קיטש מצולם ולא מדוייק, שלידה פרטים כדוגמת אכסודוס הם יצירות מופת, הורדה ברוב תחנות־הטלוויזיה האמריקאיות אחרי הקרנת הפרק הראשון שלה, בעוד שתחנות־טלוויזיה אירופיות סירבו להקרין אותה על מסכיהן מסיבות של איכות ירודה. אילו היתה בטלוויזיה הישראלית הנהלה מיקצועית, בעלת אומץ־לב מיקצועי, היא היתה מורידה מן המסך את גולדה.

מאחרי הקלעים

המטפחת של ליס

כתב הטלוויזיה **בני ליס,** השוהה במרבית הזמן באזורים בין ראש־הניקרה וביירות, אמר השבוע להעולם הזה:

„מדוע אין העולם הזה מצרף תצלום שלי להשמצות שמתפרסמות עלי אצלכם? בשבוע האחרון קרה לי דבר מצחיק. אני מכין סרט בלבנון עם הצלם **דויד גורפינקל,** ובנסיעות השונות אמרתי לו שמשמיצים אותי בקביעות בהעולם הזה. לגורפינקל היה גליון ביד. הוא פתח אותו, וראה פלא, אכן הושמצתי שם.

„כעבור יום הגענו לאיזה מוצב פנוי ממחבלים בחארת־אל־תאנק, ומצאנו שם גליון ישן של העולם הזה. הרמתי אותו מהריצפה, פתחתי אותו בעמוד שידור וראה פלא: שוב הושמצתי. כל שאני מבקש, שליד ההשמצה הבאה יתפרסם תצלום שצילמה אותי הצלמת שלכם במהלך המילחמה. אותו תצלום שאני לובש בו מיטפחת גדולה.

„המיטפחת הזאת אינה סתם מיטפחת. זו מיטפחת קרבית, שלובשים בעלי הדרגות במיפקדתו של אחמד ג'יבריל. המיטפחת הזאת הפכה במילחמה לסמל המיסחרי שלי. לכל מקום שבו הגעתי בלבנון, כאשר הבחינו במיטפחת, מייד צעקו: הטלוויזיה הגיעה! אז, דחילק, תפרסמו עם ההשמצה הבאה את התצלום שלי עם המיטפחת הזאת."

כתב ליס
בלי מיטפחת

ההימור הכפול של בן־ישי

בקרב עובדי הטלוויזיה הבכירים, השתרש באחרונה הביטוי „גילוץ." סידרת פניות של עובדים בגלי־צה"ל אל אנשי־מפתח בטלוויזיה, בתיקווה שיציגו את מועמדותם למישרת מפקד גלי־צה"ל.

הפניות של אנשי גלי־צה"ל לבכירי הטלוויזיה היו לפי הסדר הבא: **לחיים יבין** ולדן **שילון** — שניהם מנהלי חטיבת־החדשות בעבר, **ליאיר אלוני** — האחראי על הסרטים התיעודיים, ששימש בעבר מנהל חטיבת־החדשות בקול־ישראל והוא איש גלי־צה"ל לשעבר.

רק אחרון אנשי הטלוויזיה, שלו הציעו עובדי גל"ץ להציג את מועמדותו, הכתב הצבאי **רון בן־ישי** — היה מוכן לשקול ברצינות את הצגת מועמדותו לתפקיד.

הודעתו של רון בן־ישי, כי יהיה מוכן ליטול על עצמו את תפקיד מפקד גלי־צה"ל (בדרגת אלוף־מישנה) אינה סופית.

בן־ישי נחשב לאחד המועמדים הוודאיים למישרת מנהל חטיבת־החדשות בטלוויזיה (בעיקר אחרי ששר־הביטחון, אריאל שרון, הגביר את תמיכתו ביוסף לפיד כמנכ"ל רשות־השידור בעיקבות הצלחת הליבי־תרום).

המיכרז על מישרת מנהל חטיבת־החדשות עומד להיערך לקראת אמצע החודש הבא. אם יזכה בן־ישי במישרת מנהל־החטיבה, יסיר את מועמדותו לתפקיד מפקד־גל"ץ. אם ייכשל במועמדותו בטלוויזיה יאות לקבל על עצמו את התפקיד הצבאי המוצע לו.

בין עובדי מחלקת־החדשות בטלוויזיה, אמרו בשבוע האחרון: „הפעם הולך רון, על הימור כפול ובטוח."

בלי אופוזיציה ובלי פאפו

הישיבה האחרונה של הוועד־המנהל של רשות־השידור היתה המוזרה ביותר מאז הפוליטיזציה המלאה שלו. ראשית עורך־הדין **אהרון פאפו** לא השתתף בישיבה, והנוכחים היחידים בה היו, יו"ר רשות־השידור הפרופסור **ראובן ירון,** סגנו, נציג המפד"ל, עורך־הדין **מיכה ינון** וחברת הוועד־המנהל, **אהובה מרון.**

מהישיבה נעדרו שני נציגי המערך בוועד־המנהל, **דניאל בלוך** שהתפטר (והמערך טרם מינה את מחליפו) **וניסים אלמוג,** מנהל בית ברל בכפר־סבא.

בישיבה זו נתגלי קרע מוחלט בין שני חברי הוועד־המנהל ובין שאר הנהלת רשות־השידור בקשר לדיווחו של הכתב **אורי גולדשטיין** על הבעייה היהודית־ערבית באילת. ההנהלה הגנה על כתבתו, וחברי הוועד־המנהל גינו אותה.

כתב בן־ישי
שני כובעים

כפירה במבקר־המדינה

שלילתו העקרונית של מבקר־המדינה את „הסכם־הדיברור", שנערך בין רשות־השידור לבין דובר־צה"ל, כפגיעה באופן ובזכות הדיווח על מהלכי־המילחמה — אינה נראית לצמרת רשות־השידור, המרבים בחודש האחרון להצהיר את אי־קבלתם ביקורת עקרונית זו.

גם בישיבות של מליאת רשות־השידור והוועד המנהל של רשות־השידור, הציגו ראשי הרשות עמדות השוללות מכל וכל את הערותיו של המבקר. בראש המתנגדים להערות מבקר המדינה ניצב יועץ המנכ"ל, **נקדימון רוגל,** שזכה בסיוע מכיוון לא־צפוי: **דניאל בלוך,** נציג המערך (שזו היתה ישיבתו האחרונה בוועד־המנהל, טרם צאתו למלא מישרת נספח בוושינגטון). טענתו: „מבקר־המדינה וחבר־עוזריו לא הבינו את הנושא." הוא התעלם מהעובדה שעיתונו, דבר, דיווח על מילחמת־הלבנון, בצורה חופשית, בלא היעזרות ב„הסכם דיברור" עם דובר־צה"ל.

המבט השני של גבע

התוכנית במבט שני נועדה בעיקרון לשמש עיבוי תיעודי מרחיב של נושאים חדשותיים הזקוקים להצגה מלאה שלא במיסגרת החדשות.

הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, ובעבר מנהל חטיבת־החדשות שלה, **חיים יבין,** חש כי נושא פיטוריו מצה"ל של אל"מ אלי גבע ראוי לסיקור ענייני, שיבחון את השאלות העקרוניות הנוגעות לפיטורי האל"מ, בעיית המוסר של הקצונה הבכירה בצה"ל ושאר השאלות מסביב לפרשה זו.

אחרי בדיקת הנושא, הציע יבין לעורך מבט שני, **אלי ניסן,** להכין עבורו סרט בנושא של אלי גבע. ניסן, שהתלהב מהצעתו של יבין, ניגש איתו אל מנהל־הטלוויזיה (ועדיין) מנהל חטיבת־החדשות שלה **טוביה סער,** וביקש את אישורו.

סער הטוען השכם והערב באוזני עיתונאים, כי מאז קיבל לידיו את ניהול הטלוויזיה, אין הוא משתף את מנכ"ל רשות־השידור בשיקולים עריכתיים, אמר ליבין ולניסן: „נלך ללפיד ונשאל את דעתו. אני בעד הכנת סרט בנושא זה."

השלושה הלכו ללפיד. אחרי שעניינו של אל"מ גבע תועד ודווח בגלי־צה"ל באורח שלילי ביותר (בידי השדרנית עדנה פאר — שערכה כתבה בת שעה, שבמהלכה הושמץ אלי גבע בידי פקודיו־לשעבר) פסל לפיד על הסף הצעה זו והציע להתייחס לנושא בתקופה מאוחרת יותר (כאשר הנושא לא יהיה עוד רלוונטי מבחינה חדשותית).

כאשר יצאו השלושה מהפגישה עם לפיד, אמר סער ליבין ולניסן: „אמרתי לכם שאני בעד הנושא הזה!"

פסיל־שידור גבע
סער בעד, אבל...

פסקול

חקירת המישטרה

● כתב הטלוויזיה לענייני רווחה **יואל אסתרון,** ביחד עם כתב נוסף, עומדים לקבל חופשה ללא־תשלום למשך שנה אחת, כדי לשמש במישרות של עורך וסגן־עורך במקומון הירושלמי כל העיר, העומד לפני הרחבה ●●● בימים הראשונים אחרי מיבצע הליביתרום, היכה הלם את מארגני המכירה הפומבית של חפצי־אמנות שנערכה בבית־אסיה בתל־אביב. סיבת ההלם: קרוב ל־75 אחוזים מהאנשים שרכשו את יצירות האמנות בליביתרום שילמו את הסכומים שעליהם התחייבו, מבלי לקחת את חפצי־האמנות שרכשו. ההרגשה של מארגני המכירה הפומבית היתה, שהקונים שילמו את כספם כדי להופיע בהצגת העושר הגדולה, שנערכה באותו לילה בטלוויזיה. מארגני המכירה הפומבית החלו להתקשר טלפונית אל הרוכשים, וביקשו מהם לבוא וליטול את רכישותיהם ●●● חקירה מישטרתית חשאית נפתחה בימים אלה בטלוויזיה נגד מפיק אחת מתוכניות־הטלוויזיה הפופולאריות ביותר. אנשי המחלקה לחקירות־מיוחדות של המישטרה חוקרים בינתיים רק נושאים כלכליים שבהם מעורב אותו מפיק, בטרם תפורסם הודעה רשמית על החקירה.

יום רביעי

25. 8

● סידרה: ועד ההורים של הרפר ולי (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק בעל לסטלה ממשיך בסיפור קורותיהן של אלמנה ובתה בעיירה שמרנית.

● סידרה: הדוכסית מרחוב דיוק (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק מקומו לא יכירנו מספר על צ'ארלס, המתמסר לציור ומוצא את עצמו כמנוצל לשמש לפיתיון.

קסטנר והרטמן: אתה כבר ילד גדול
יום רביעי, שעה 10.05

● סרט קולנוע: אתה כבר ילד גדול (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). ברנרד, צעיר תמים ה־עובד בספרייה, נדרש על־ידי אביו לצאת מבית ההורים, „ל־התבגר" ולהתחיל בחיים עצמ־איים. ברנרד מתאהב ברקדנית דיסקוטק שונאת־גברים, ונקלע בשל זאת להרתפקות בלתי־צפויות בגריניץ'־וילג', ניו־יורק. מבית־הסוהר שלתוכו הוא מושלך, משתחרר ברנרד בעזרתה של אמי, הנערה האו־הבת אותו. התסריטאי והבימאי הוא פרנסיס פורד קופולה, שזה היה סירטו הראשון שה־ביא לפירסומו (סרטיו האח־רים: הסנדק והשיחה). בין המשתתפים: ג'רלדיין פייג', ריפ תורן אליזבת הרטמן ו־אחרים.

יום חמישי

26. 8

● תעודה: מקום אחרון עלי אדמות (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית, קריינות עברית). בפרק לא על הכסף לבדו מסופר כיצד מתקיימים בני עמק זנסקר באקלים עויין, מן הקשים ביותר בעולם, כיצד למדו התושבים המנותקים מן העולם החיצון להכין לעצמם תרופות, להפיק את הזהב ש־בשיטחם ולהקים לעצמם בתים וגשרים. הסרט מופק בידי בי־בי־סי, בהשתתפות האנתרופולוג ומגיש הסידרה, מישל פסל.

● בידור: עמק הנהר האדום (10.20 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית). באווירת המערב הפרוע מובאת תוכנית בידור מוסיקאלית מתמיהה, ובה שירי־קאנטרי אמריקאיים בתמליל עברי.

● דרמה: סיפורו של ג'ון סלואן (11.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). דראמה נוספת של סידרת תיאטרון־הכורסה הבריטי.

יום שישי

27. 8

● סרט קולנוע: ימי שיקגו העליזים (9.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). שיקגו ב־1928 בתקופת החוק בדבר איסור מכירת משקאות חריפים, מצמיחה מתוכה כנופיות העוסקות ביבוא אסור. בסרט זה, שהוא פארודיה עליזה על סירטי הגנגסטרים מתחרות שתי כנופיות על השליטה בעסקים האפלים של שיקאגו. בראש כנופיה אחת עומד רובו ובראש הכנופיה השנייה עומד ג'ייסבורן, וכל אחד מנסה ל־חסל את עיסקי האחר. בסרט שחקנים מפורסמים: פרנק סינטרה, דין מרטין, סמי דייויס ג'וניור ופיטר פאלק (קולומבו).

סינאטרה ודייוויס: ימי שיקגו העליזים
יום שישי, שעה 9.15

שבת

28. 8

● סידרה: בנסון (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק קראוס מאוהבת נפתח כאשר בנסון מפתיע את קראוס בסצינה רומנטית עם ג'ים וויוורלי, פוליטיקאי מתחיל, העובד עם בנסון. קראוס מגלה לבנסון שהיא מאוהבת בג'ים. קלייטון מנפץ את חלומותיה, כאשר הוא מגלה ל־שניים שג'ים נשוי. כשקראוס תובעת מג'ים הסבר, הוא טוען שנישואיו עלו על שירטון ובכוונתו להתגרש מאשתו.

● סידרה: הגן (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). שחקנית שאפתנית היתה עדה לשוד תכשיטים. היא עושה הכל כדי לנצל את עדותה לצורכי הפירסומת ה־אישית שלה, למרות הסיכון הכרוך בדבר.

● סידרה קומית: שלי (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). בפרק העולם מלא מטורפים עוסק שלי בהכנות לארוחה חגיגית. אבל לפני שהוא מספיק להיכנס ל־עניינים, מתחילות ההפרעות. בתוך זמן קצר הוא מגלה ש־העולם מלא מטורפים וכולם כ־אילו קשרו קשר למנוע בעדו להכין את הארוחה.

יום ראשון

29. 8

● סידרה חדשה: ה־איש מאטלנטיס (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). סיפור הרפתקות בידיוני בארבעה פרקים, בהשתתפות בלינדה מונטגומרי ופטריק („בובי יואינג") דופי.

● מישדר מיוחד: לקראת פסטיבל ישראל 1982 (10.30 — מדבר עברית). תשדיר שירות ה־מפרסם את מופעי הפסטיבל ה־ישראלי המחודש, שייערך ב־ירושלים בחודש ספטמבר.

פאולי: רוח בשמי צרפת
יום שני, שעה 10.05

● מותחן: לא יאומן כי יסופר (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק מעגל קסמים ממשיך ומביא פרק נוסף במותחניו המעולים של רואלד דאל.

יום שני

30. 8

● סידרה: גבר במערכת (8.03 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית). פרק רביעי בסידרה המספרת על עולמו של גבר העובד במערכת ירחון־נשים.

● סידרה חדשה: רוח בשמי צרפת (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). סידרה חדשה של הבי־בי־סי, בכיכובם של דייוויד בימס, ססיל פאולי ואיילן וי. סיפור אהבתו של טייס בריטי שמטוסו הופל בשמי צרפת ב־ימי המילחמה העולמית השנייה, לנערה צרפתיה.

יום שלישי

31. 8

● סרט טלוויזיה: גזר־דין מוות (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). דרמה טלוויזיונית על צעיר שנדון למוות, המקווה ל־ביטול פסק הדין העומד להתבצע.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 25. 8

● סידרה לילדים: עולמו הנפלא של וולט דיסני (6.35 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). לאוהבי הדמויות החביבות מסירטי וולט דיסני, הזדמנות חוזרת לצפייה באחת מסידרות הטלוויזיה הוותיקות והפופולאריות ביותר.

יום חמישי 26. 8

● סידרה לילדים: הנס כריסטיאן אנדרסן (4.50 — שני הערוצים — שידור בצבע, 20 דקות, מדבר אנגלית). סידרת אנימציה הממחישה את אגדותיו הקלאסיות הנפלאות של הסופר הדני בן המאה ה־19.

יום שישי 27. 8

● סידרה לילדים: שומרי היער (10.20 בבוקר — שני הערוצים — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). לילדים בחופשה המבינים אנגלית. סידרה ותיקה המתרחשת ביערות של ארצות־הברית. נוער הרפתקן, חיות־יער, שריפות פיתאומיות ושומרי־היער העומדים על מישמרתם.

● סידרה קומית: פסק־זמן (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). גיבור הסידרה הוא מתאגרף מתחיל, יהיר ומתנשא, המשגע את מאמנו ומנהל עסקיו. הצצה קומית אל עולם האיגרוף.

יום שבת 28. 8

● סידרה רפואית: דוקטור (8.55 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). סידרה בריטית על מחלות נפוצות וריפויין.

● ספורט: עולם ההיאבקות (9.25 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית וערבית). תחרויות היאבקות בזוגות וברביעיות, לפני קהל נלהב. בתחרויות משתתפים אלופי היאבקות מאירופה, מהמיזרח הרחוק ומארצות־הברית.

● קולנוע: פסטיבל סרטי קולנוע (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע או שחור־לבן, מדבר אנגלית). סרט קולנוע אמריקאי או אנגלי ממיטב הקלאסיקה הקולנועית.

יום ראשון 29. 8

● בידור: תוכנית הבידור של יום ראשון (6.00 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מזמר צרפתית). מופע בידור מרשים של הטלוויזיה הצרפתית. זמרים ורקדנים מן השורה הראשונה.

יום שני 30. 8

● סידרה לילדים: סיפורים מן העולם (6.20 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר ערבית). סיפורים מאויירים ממיטב ספרות הילדים בעולם כגון היפהפיה הנרדמת, שלגיה ושיבעת הגמדים, כיפה אדומה, היידי בת־ההרים ועוד.

● תיאטרון: מחזה השבוע (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). הטלוויזיה הירדנית מגישה מדי שבוע בשעה זו מחזה ממיטב המחזאות הבריטית, בהשתתפות שחקנים מעולים.

יום שלישי 31. 8

● סידרה קומית: גבר בין נשים (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). כחודש אחרי שהחלה סידרה קומית זו להציג בירדן, אומצה גם על־ידי הטלוויזיה הישראלית וניתן לה השם העברי גבר במערכת, תחת שמה המקורי LADIES MAN.

עובדות חסויות

הטלוויזיה הירדנית, שנהגה להגיש מדי ערב ב־10.15 בערוץ 6 סידרות־מתח, סירטי־קולנוע וסדרות עלילתיות בלבד, שינתה בשבוע שעבר ממינהגה, והחלה — ללא הודעה מוקדמת — בהקרנת סידרה דוקומנטרית בריטית על תולדות הסיכסוך הישראלי־פלסטיני בשם: „המילחמה הארוכה ביותר". הסידרה שודרה במשך שלושה ערבים רצופים, בימים ב', ג' וד' בשעת צפיית־שיא.

בכל פעם שהטכסט האנגלי היה ביקורתי כלשהו לגבי התנהגותה של ירדן כלפי הפלסטינים, נעלם תרגום הכותרות בערבית... כך, תישארנה העובדות חסויות בפני האוכלוסיה דוברת הערבית!

הזמן כבר עכשיו מקום
למודעות בגליון

ראש השנה

המוגדל והחגיגי של

העולם הזה

שיצא לאור ב־15. 9. 82

יש הרבה סיבות מדוע כדאי לקנות אלקהאונד נורווג'

אם ברצונך לדעת צלצל
052-77641

עצירות? נפיחות?

עזרת ביקוניס היא

עזרה טבעית

עצירות — זאת בעיה!

אז מדוע **ביקוניס** ולא משלשל אחר? כי **ביקוניס** הנו משלשל עדין המכיל צמחים רפואיים טבעיים. כי **ביקוניס** מקל על העצירות בעדינות ובטבעיות ואינו גורם לשלשול ולכאבי בטן.

כשאת/ה שותה **תה ביקוניס** טעים וריחני בלילה לפני השינה, הוא מעורר בעדינות תהליכים טבעיים בגופך כדי לגרום להקלה בבוקר שלמחרת.

זה טבעי, כמו הטבע עצמו. **ביקוניס**, השם המפורסם באירופה, מצוי גם בבתי המרקחת בישראל בצורת תה עלים, תה נמס-אינסטנט, או טבליות.

Bekunis
תה בֶּקוּנִיס

להשיג בכל בתי המרקחת
ראה עלון לצרכן שאושר
ע"י משרד הבריאות

...והטבע יעשה את שלו

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

· שרות ת.ד
ללא תשלום
· מגבדים
כרטיסי אשראי

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110
טל:
227117

גורי הימאליה
הנדירים ביותר בארץ
היפים ביותר בעולם

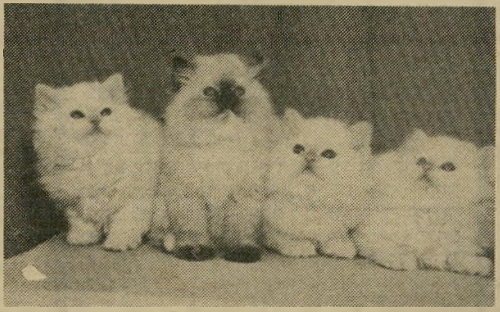

לפרטים נוספים 052-77641

מבצע!!

מזגנים חדשים

במחירים סיטונאים!!

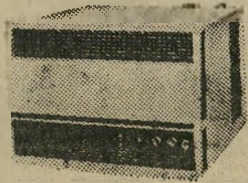

תדיראן, אלקטרה, אמקור
* שרות ואחריות
* התקנה מקצועית

י.א. שיווק מזגנים

ת"א, פנקס 24 טל' 452368

העסק הנבחר-1980/81/82
בחסות משרד המסחר והתעשיה

רֵעִים למזכרת נישואין

שרות הוגן, יחס אישי ומסור,
אמינות ומספר חתונות רב.

20 שנות נסיון והצלחה!

תל אביב בן יהודה 58 טל. 03-282932

תן טרמפ לחייל

כן, אתה יכול להרשות לעצמך Nikon

5 דגמים לבחירתך
להשיג גם משקפות "ניקון"

HADAR הדר

יבואן:
"הדר" אחד העם 36 ת"א

תנופה

(המשך מעמוד 63)

ניתנה לי מתנה. משהו קרה. מאז יש לי הכושר לראות דברים לפני אנשים אחרים. דברים שיקרו להם. בהתחלה זה נורא מפחיד אותי. ראיתי רוחות. נוכחתי לדעת שאני משמשת קשר בין האדמה ובין המטפיסי.

ניסיתי לוודא את הדברים על פני ה־שטח. הרבה פעמים הצלחתי לבדוק דב־רים לגבי העתיד. דברים קרו ב־95 אחו־זים מהמיקרים עם תאריכים וימים. היו פעמים שטעיתי ולא הבנתי. אני משערת שזה קרה בגלל משהו שאירע בקוסמוס.

„במילחמת יום־הכיפורים עמדתי בקו 61 לכיוון רמת־גן, בדרך הביתה. פתאום ראי־תי דברים שקורים לי. ראיתי את עצמי עולה לאוטובוס, פוגשת אשה זקנה עם תיק ירוק גדול, והאשה אומרת לי: תעשי לי טובה, תעזרי לי להוריד את התיק. הורדתי לה את התיק, הלכתי אתה, ושמעתי את עצמי מספרת לה שבעלי במילחמה. האשה התחילה לברך אותי. אמרתי לה: תברכי גם אותו. ואז היא ואני חצינו כביש, הגענו לבית עם קומת־קרקע, אני הנחתי את הסל והלכתי.

„יצאתי מזה, עליתי על האוטובוס, והנה כל מה שחזיתי בעיני רוחי, כל התהליך כולו, עבר עלי במציאות. היתה אשה עם תיק ירוק שאמרה לי את אותם מישפטים והבית היה בדיוק אותו בית שראיתי בעיני רוחי. כשעזבתי את האשה, הרגשתי כמו רובוט שאיזה חלק בנשמה חסרה לו. הגעתי לדירה שלי, שכבתי על המיטה, הנחתי את הידיים על החזה ופתאום הרגשתי איך הנפש יוצאת מגופי. ראיתי את עצמי מלמעלה למטה והגוף שלי נראה כמו גל אשפה. לא היה לי שום יחס לגוף ששכב על המיזרון. למעלה הרגשתי טוב, שלימות וצלילים, אבל הר־גשת שאני חייבת לחזור. לא סיימתי את המשימה שלי. בחיים זה לא ממש למות, אבל זה כמו למות, וזה לא קרה לי יותר.”

„אני סולנית!”

יהודית מספרת כי היא מאוד מש־דלת לא ליצור קשר קבוע עם הרו־חות. היא אומרת שהיא מהווה עבור הרוחות טראנס־מדיום, והם לוחצים עליה וזה קשה לה. „הייתי אצל חברה, ישבתי בסלון, ואז אני שומעת: יוסל! יוסל! ואשה עם שימלה אפורה ופרחים עומדת שם ואני אומרת לה: עזבי אותי. אמרתי לחברה שלי, שגם היא בעניינים: מישהי נדבקה אלי. בואי נלך למיטבח. החברה שלי הרגישה את האנרגיה שהיתה בחדר ואמרה בסדר. כעבור שעה חזרנו לסלון, ושוב אני שומעת: יוסל. ואחר־כך משהו ביידיש, ואני לא מבינה יידיש. שאלתי את החברה שלי מה זה. האשה רוצה אחד בשם יוסל. האשה הזאת מתה בחדר הזה מהתקף־לב. היא רוצה קשר עם אחד שקוראים לו יוסל, יש לה מה להגיד לו.

„הלכתי הביתה והחברה שלי טילפנה ו־סיפרה לי שיוסל הוא בעלה של בעלת־הבית. ולפי התיאור שלי של האשה, זו צריכה להיות אחות אשתו. אמרתי לה שאנסה ליצור איתה קשר, כי יש לה מה להגיד, אבל שאני לא מתחייבת. באתי לדירה, ישבתי, ויוסל הגיע. איש זקן בן 70.

„ישבתי והתרכזתי. פתאום בפינת החדר ראיתי גבר גבוה, אולי שני מטר, במדי קצין פולני. אמרתי לחברה שלי: יש פה קצין פולני. זה אבא של אמא של יוסל, ולידו יש אשה נמוכה וזאת אמא שלו. פתאום ראיתי בחורה בת 19 ש־אמרה קר לי, קר לי, הם לא ביקרו אותי השנה. קלטתי שהבחורה נפטרה מסרטן. הזקן יוסל התחיל לבכות, וסיפר לי שהבת שלו נפטרה כשהיתה בת 19 מסרטן. זה עשרים שנה הוא מבקר אותה בקבר, כל שנה, וזהי הפעם הראשונה שלא ביקר אותה. תיארתי לו את הקבר. אמרתי לו שיש שם עץ מיובש שהיא ביקשה שיורידו. ואז הופיעה הגברת עם השימלה האפורה וכולם עזבו. היא עמדה בידיים מושטות קדימה, ואמרה לי דברים מאוד קשים: היא אמרה: לאחותי היה שטף־דם במוח. היא משותקת בחצי גוף. היא שוכבת בקומה שניה של בית פרטי ליד חולון. עד סוף החודש היא תמות. באתי להגיד ליוסל שלא יקח את זה קשה, כי כל המישפחה תקבל את אשתו. שלא יקח ללב. יהיה לה הרבה יותר טוב אצלנו.

„פתאום היתה לי תמונה של הלוויה. ראיתי חצר וכניסה ויציאה וכביש. נהיה לי נורא קשה. איך אני יכולה להגיד לבן־אדם שאשתו תמות? אחר־כך קיבלתי טלפון, שבדיוק כמו שתיארתי קרה. הס־ברתי ליוסל שאחות אשתו רצתה להציל אותו. היא אמרה לו שהוא יהיה מאוד חולה, אבל ייצא מזה, ואמנם כך היה.

„זה קרה לא מזמן, לכן אני מספרת, אבל קשה לי להסביר את הדברים ובדרך־כלל אני נמנעת מליצור קשר עם רוחות. אני מסתלקת אם אני מצליחה. לא, אינני נמנית עם קהיליית הפאראפסיכולוגים. אני מאוד סולנית בדברים האלה. פעם פארא־פסיכולוגית ניסתה ליצור איתי קשר, והיה פיצוץ גדול נורא של אנרגיות שליליות, כמו שני כוחות חיצוניים הנלחמים זה בזה.”

מישהו דחף בעליה

אחד הסיפורים היותר ידועים על יהודית מילוא, מתייחס לחברה שלה, ציירת מפורסמת. יהודית הזהירה אותה ביום מסויים לבל תצא מהבית, כי היא תהיה מעורבת בתאונה. החברה, שהאמינה לה, נמנעה מלתכנן תוכניות לאותו יום. בבוקר נכנסה לאמבטיה. שתי ציפורים חדרו בבת אחת דרך החלון. הציירת ניסתה להסתיר את פניה, הורידה את ראש ונחבלה קשה בכיור.

סיפור אחר מתייחס למכונית אנ־אס־או ישנה שהיתה בבעלות הזוג מילוא. ה־שניים נסעו לירושלים, ומעשה שהיה כך היה: „אני מאמינה שקיימים יצורים מה־חלל החיצון שהם אינטליגנטיים יותר מאתנו. ברגע שהם בסביבה עם החללית שלהם, הם גורמים לקצרים בחשמל. אני כל הזמן, באופן קבוע, אצל החשמלאי. בעיקר בנסיעות בינעירוניות.

„הייתי צריכה להגיע לירושלים. באחת העליות הראשונה ראיתי שהמכונית לא סוחבת. ביקשנו עזרה בקסטל ופתאום, המכונית שזחלה 12 קילומטר לשעה, התח־חילה לשעוט קדימה. מישהו כאילו הרים אותה ודחף אותה קדימה. בעלי נכנס לפאניקה. המכונית עשתה את הקסטל בשלישי. עברה מכוניות אחרות, נסעה כמו מרצדס 82. פתאום נדלקה הנורה האדומה, והמכונית טסה בטירוף. בעלי התחיל לצחוק, ואמר: יש לי הרגשה שבלי הגה ובלי גז המכונית תסע. הבנתי שמישהו דוחף אותנו, מזרים לנו אנרגיה. כשהגענו למוסך, המכונאי היה המום וש־אל: אלוהים אדירים, איך הגעתם לכאן בלי דינמו?”

הבעל יושב בצד ומשתתף באופן פעיל בשיחה. לקח לו הרבה זמן עד שהאמין כי אשתו ניחנה בתכונות בלתי־רגילות והוא מספר: „אמרתי ליהודית שאני לא מאמין בשטויות האלה, עד שלא תביא מזה כסף.” ויהודית: „זה נורא הרגיז אותי. כי אם את תובעת משהו שלא שייך לך, את מפסידה מהנפש, וזה נורא מסוכן. רציתי להוכיח לו, ואמרתי שהפעם אחרוג ממנהגי. אמרתי לו: הערב תקנה לוטו ומיפעל הפיס, אתה תזכה בסכום גדול שיעזור לך לרכוש אוטו.”

מוסיף רפי: „השנה היתה 1975. לא היה לי גרוש על התחת. בדיוק עשיתי רשיון. אמרתי לה: אם זה קורה, אני מאמין לך. ובכל זאת לא סמכתי על ניסים. הלכתי לבנק לבקש 3000 לירות הלוואה. מובן שלא אישרו לי. לא היו לי ביטחו־נות. יצאתי מהבנק וממול אני רואה דוכן של מיפעל הפיס. אפילו לא ידעתי איך ממלאים לוטו. מילאתי בהדרכה וזכיתי ב־22 אלף לירות.” יהודית: „זה אסור לעשות. זה בא על חשבון משהו אחר. זה בפירוש מסוכן. אם את מבקשת להיות מיליונרית ולוחצת, וזה קורה לא בזמן שלו, את תהיי מיליונרית אבל זה יעלה לך במשהו. את עלולה בתמורה לאבד ילד.”

הרוחות מקיימות איתה קשר מתמיד, לוחצות, מבקשות. כעת, כשהיא בהריון, ביקשה שלא יטרידו אותה. הבעת פניה חזקה. היא אשה מיוחדת במינה, שחקנית מצויינת, המטביעה חותמה על המסך, גם כאשר היא מופיעה למשך שגיות מעטות. היא יכלה לבקש מקשריה בעולם ההוא להפוך לשחקנית מפורסמת ועשירה, אך יהודית מילוא לא לוחצת. היא מאמינה כי הכל מצוי והרשות נתונה. היא מאמינה שדברים קורים בלאו הכי. היא נמצאת בימי הריונה האחרונים. קשה לה. היא יכולה לבקש ללדת קודם, היא יכולה לאר־גן לה צירי לידה, אך היא לא עושה זאת. יהודית מילוא מאמינה שאסור להתח־ערב לטבע בעבודה. כל דבר בא בעיתו וכפי שנקבע מראש.

שרית ישי

(המשך מעמוד 61)

ניסו להחזיר מכות לבעל. רוב הנשים צחקו לשמע השאלה: „אם הייתי מחזירה לו, היה רוצח אותי!” הסבירה אחת. „אם אחזיר לו, הוא ירביץ לי עוד יותר,” אמרה אחרת.

סיפורה של מוניקה הוא סיפור קלאסי של אשה מוכה, המאמת את כל מסקנות המחקר. מוניקה מייברג־אבוטבול היגרה לישראל בגיל 18 מארגנטינה. אמה האמי־דה היתה שולחת לה כסף, ומוניקה למדה באולפן ועבדה בקיבוץ. כשיצאה מהקי־בוץ וגרה עם עוד שתי חברות בדירה בעיר, הכירה את בעלה — אברהם. „ידע־תי שהוא הכיבשה השחורה של המישפחה, כבר אז היה ידוע לי כבחור אלים. הוא הדרדר לפשע, כי לא הבינו אותו... הייתי בטוחה שאם אעשה למענו את הכל, הוא ישתנה לטובה.”

גם האשה, גם הפילגש

מוניקה היא בעלת השכלה תיכונית, ובמיקצועה היתה מזכירה בשפות זרות. כאשר התחתנו, התבר למוניקה כי בעלה צעיר ממנה בשנתיים, אך היא לא ייחסה לכך חשיבות. כאשר הוא שרת בצה״ל, יצאה לעבוד כעוזרת־בית, מכיוון שלא מצאה עבודה במקצועה. אם היתה מאחרת לשוב, אפילו בדקות ספורות, היה אברהם צועק שהיא יוצאת עם מישהו אחר והיה מכה אותה.

„בהתחלה, היה מרביץ לי רק עם ה־ידיים, ולפעמים הייתי מנסה להחזיר לו, אבל לא היו לי כוחות. אחר כך התחיל להרביץ לי עם צינורות ומקלות — וכבר לא יכולתי להגיב. הוא היה משתכר ובא הביתה שיכור ועצבני. חצי שנה אחרי החתונה נכנסתי להריון.”

מכיוון שההריון היה קשה, הפסיקה מוניקה לעבוד. בעלה ברח מהצבא והפך עריק. הוא החל לעבוד במיפעל לאלק־טרוניקה, אך מישטרה צבאית חיפשה אותו והוא החל להתחבא, וגרר אחריו את מוניקה ללון על ספסלים בגנים ובחדרי־מדרגות.

כאשר נתפס אברהם ונידון למאסר, נסעה מוניקה לאמה וילדה את ילדה בחו״ל.

אחרי שיחרורו של אברהם מהכלא חזרה מוניקה לארץ, ובעלה ניסה להוכיח את עצמו. הוא החל עובד כנהג משאית אך שוב נידון למאסר על עריקות וגניבת משאית צבאית.

הפעם החליטה האשה כי עליהם להתחיל את חייהם מחדש בארץ אחרת. היא לקחה את בעלה ובנה והם נסעו לארגנטינה. אך גם שם לא הוטב המצב. אברהם המשיך להרביץ, ואף אושפז במוסד לחו־לי־נפש.

כשחזרו לארץ החל אברהם לבגוד ב־מוניקה. כאשר היתה בהריון בשנייה וגיל־תה שהוא בוגד בה, היכה אותה ודחף אותה. אברהם הביא הביתה אשה נוספת, והכריח את אשתו לקבל מצב זה.

הוא המשיך להכותה, וגם את חברתו היכו: כאשר היתה מסרבת לשכב איתו.

הפתרון — חינוך לילדים

מוניקה ניסתה פעמים להתאבד. פעם חתכה את ורידיה, ופעם שניה בלעה כדורים, אך תמיד הצילו את חייה.

כאשר היכה הבעל את אשתו בברזל מלובן מהתנור, ברחה למעון לנשים מו־כות. „השבוע במיקלט היה שבוע של גן־עדן,” אמרה, אך אברהם מצא אותה שם ופיתה אותה לחזור הביתה. המכות שקיבלה מוניקה כשחזרה הביתה שיכנעו אותה כי עשתה טעות כאשר חזרה, וכאשר היכה אברהם בפעם הבאה אותה ואת חברתו, ברחו שתי הנשים למעון יחדיו.

הדרך היחידה להפסיק את המעגל הסגור של אלימות במישפחה היא לחנך את ה־ילדים, ללמד את הנערות הצעירות על אמצעי־מניעה, לתת להן חינוך מיני, ובעי־קר ללמדן מיקצוע. כאשר תהיינה בעלות אפשרות לעצמאות כלכלית, בעלות הבנה כיצד לשלוט בחייהן, ותרכושנה מודעות שאפשר גם אחרת, תיפולנה פחות נערות צעירות לגברים מכים.

אילנה אלון

עדנה פינרו מדווחת מפסטיבל הסרטים השלושים וחמש בלוקרנו

פיצוץ בפסטיבל

העיר לוקרנו נראית כמו בונבוניי־רה, והאנשים לבושים בצבעי מרצי־פן. במשך תשעת ימי פסטיבל־הסרטים, שייכות ורשה, ביירות וקאבול לעולם אחר. לפסטיבל הסרטים איש אינו מגיע כדי לנקוט עמדה. זה שייך למישחק אחר. השיחות על פליטים ועל הפצצות נמש־כות כאורך האפריטיף.

תשעה ימים ולילות בילתי בראיית סר־טים. עמיתיי למיקצוע נהגו לומר: פס־

מכשפה דניאלה מורלי בסירטה של הבימאית האיטל־קיה גבריאלה רוזלבה **המישפט של קאתרי־נה רוסי**, על הוצאתה להורג של מכשפה לפני 300 שנים. הסרט קיבל ציון מיוחד.

טיבל קאן הוא בית־משוגעים, פסטיבל ונציה הוא בלגאן מאורגן, ברלין — עבו־דה שחורה, ולוקרנו — בית־הבראה. כאן אפשר לאכול היטב, לטייל על גדות ה־אגם, לחתור בסירה, וגם לראות סרטים.

אך המציאות היתה שונה. לפסטיבל יש עכשיו מנהל חדש, דויד סטראיף (37), היסטוריון של תולדות האמנות ופעיל גל־הב של מוסיאון הסרטים השווייצי. הוא החליט לעשות פסטיבל אירופי של אנשים

סן־לורנצו אומרו אנטונוטי (בבגד הבהיר במרכז) היה הכוכב העיקרי של פסטיבל הסרטים בלוקרנו. הוא כיכב בסירטם של האחים טאוויני, **הלילה של סן־לורנצו.** אנטונוטי הופיע גם בשלושה סרטים אחרים שהוצגו במיסגרת הפסטיבל. סרט זה, המתאר את מאורעות ליל ה־10 באוגוסט 1944, זכה בפרס מיוחד בפסטיבל קאן, שנערך השנה.

שאוהבים קולנוע, ומוכנים להשקיע ב־אמנות השביעית ראש וגם ישבן. בלו־קרנו אין הפקות־ענק, אין שוברי־קופות ואין כוכבים.

הכוכבים שבשמיים לעומת זאת, הש־תתפו באופן פעיל בהקרנת הסרטים. כאשר מזג־האוויר מאפשר זאת, מתקיימות ה־הקרנות בפיאצה גראנדה — הכיכר ה־גדולה. זוהי כיכר רחבת־ידיים שהבתים המקיפים אותה יוצרים מעין אמפיתיאט־רון. הותקן בה מסך־ענק, ומערכת־הקול והתמונה אינם נופלים באיכותם ממה ש־אפשר לזכות בו במפוארים שבאולמות־הקולנוע.

קשה לתאר תפאורה יפה מזו לסירטם של האחים טאוויני, הלילה של סן־לורנצו, שיוצג בקרוב גם בישראל. זהו סיפור ליל ה־10 באוגוסט 1944, כשתושבי העיי־רה האיטלקית החליטו ליטול את גורלם בידיהם. חלק מהם ברח מן העיירה, וניסה להגיע אל כוחות בנות־הברית שלחמו בנאצים. בדרכם הם נלחמו בפאשיסטים האיטלקיים. סרט זה כבר זכה בפרס מיוחד בפסטיבל קאן השנה, והוא הוצג כאן ב־10 באוגוסט, בדיוק הלילה שבו מתרחשת העלילה. הכוכבים שנראים ב־חלון כאשר מופיעה על הבד אשה המספרת לילדה מה התרחש, נראים כאילו ירדו מן השמיים.

תחרות עשירה ומגוונת

בתוכנית הפסטיבל היתה תחרות רישמית, שבה הוצגו סרטים מארצות שונות. חלקם היו חדשים, וחלק אחר הו־פיעו כבר בפסטיבל קאן, אך לא זכו שם לתשומת־לב מספקת. היתה מיסגרת מיוח־דת שבה הוצגו סרטים שווייציים חדשים. היתה רטרוספקטיבה מיוחדת של הבימאי הבריטי מייקל (חיקוי לחיים, נעליים אדו־מות) פאול, שבוע־הביקורת, וגם חידוש מרנין: לבימאי השווייצי מרקוס (הסירה מלאה) אומהוף ניתן לבחור בסרטים לטע־מו, ולהציגם כאן. כך יכלו הצופים לח־זות בתאוות־בצע של אריק פון־שטרוהיים, באשליה הגדולה של ז׳אן רנואר, ובאחד מסרטי המופת של ג׳ון יוסטון, שלא הוצג מעולם בישראל, עיר מסואבת.

השיטה הזאת הבטיחה תחרות עשירה ומגוונת מבחינת הסיגנונות והרמה. הוצג הסרט רביעיית באזל של הבימאי האי־טלקי פאביו קאפרי. זהו סרט העשוי על־פי מיטב המסורת הקונבנציונאלית, ומס־פר על רביעיית נגנים קשישים, שאחד מהם נפטר לפתע והם מחליפים אותו ב־צעיר מוכשר, בעל חיוניות נעורים ואינ־סטינקטים פראיים שאינם מובנים לעמי־תיו. לצידו הוצג סירטו הנוקב של ה־בימאי הגרמני הרברט אכטנבוש, החור האחרון, שבו מוצג מחזה מהמם של גר־מני בעל מצפון, הבוחר בהתאבדות משום שאינו יכול לחיות כשזיכרם של ששת מיליוני היהודים שהומתו רובץ על מצ־פונו. הוצגו סרטים הונגריים, אחד מהם של פאל (אנגי ורה) גאבור, והאחר של בלה טאר. שמו של זה האחרון הוא אנ־שים מתוכנתים מראש, ומוצגת בו אווירת הנכאים והיאוש השוררים במיזרח־אירו־פה.

רביעיית באזל אומרו אנטונוטי, פייר מאלה והקטור אלטריו בסירטו של פאביו קארפי, המציג את העימות שבין הזיקנה והנעורים, בין המוסיקה ובין החיים. לדעת העיתונות זה היה הסרט הטוב ביותר.

צעירים שווייציים הציגו סרטים כמו קלייר והחשיכה או הזמן זועם. בסרטים אלה יש תחושה חזקה של החידלון של צעירים החיים בעולם השפע וחסר־הדא־גות של אירופה המערבית, ונחשף בהם הלך־רוחו של דור צעיר וחולני, המבקש את המוות למרות כל מה שנחשב כטוב על־פי המושגים המקובלים.

הפסטיבל היה טוב בהרבה ממה שניתן היה לצפות מפסטיבל צנוע כזה. התוכנית הורכבה בתשומת־לב, והיתה נכונות לק־בל הפקות צנועות וניסוייות. הקהל היה צעיר ברובו, ולא מכופתר.

ואז, לפתע, ביום התשיעי, כשהחגיגה עמדה להסתיים בכי טוב, ופרסי ברדלס הזהב וברדלס הכסף המתינו לבעליהם החדשים, על פי מיטב המסורת של לו־קרנו מזה 35 שנים, נפלה הפצצה. צוות־השופטים החליט לפתע, רגע אחד לפני שעת האפס, שלא להעניק השנה שום פרס. הם היו מוכנים לתת רק ציונים לשבח — תחליף פושר ומפוקפק לפרס המיוחל.

בצוות־השופטים ישבו הבימאים מרקוס אימהוף משווייץ, יז׳י סקולימובסקי מפו־לין ויודית אלק מהונגריה, ועימם מבקר־הקולנוע האיטלקי סאנדרו זאמבטי ומנהל חברת־הסרטים גומון, דניאל טוסקאן דה־פלאנטייה. הם לא הצליחו להגיע להחלטה משותפת. אימהוף הביע בשיחות פרטיות את הירהורי הכפירה שלו. לדעתו היו הסרטים ברמות מיקצועיות וטכניות כה מגוונות, שקשה היה להעניק פרס ולהעדיף בדרך זו סרט של בימאי ותיק ומנוסה על פני סרט של בימאי צעיר ומבטיח.

(המשך בעמוד 76)

החור האחרון הוא שם סירטו של הרברט אכטנבוש הגרמני, שזכה בפרס.

ורנר פאסבינדר על הבימאי הגרמני (משמאל) שנפטר, הופק סרט תיעודי שבמרכזו ראיון שנערך עימו. אמו של פאסבינדר תבעה לאסור את הקרנת הסרט בטענה שהוא מציג את בנה כאדם מעורער.

מדוע נתבקשה גלוריה ג'יינור לעזוב את חדר האנשים החשובים ✶ השחקנים נכנעו לתקלות

קוקטייל תנ"כי

„אברהם, אתה יורד מהפסים," מתלוננת שרה אמנו לפני בעלה, ובעוד היא ממשיכה לקונן „רע לי, רע לי," משמיע המיקרופון שבידה חירחור אחרון ושובק חיים לכל חי. **ריקי גל**, המגלמת את דמותה של שרה במחזמר אברהם אחד, נתקפת בתדהמה ומפסיקה לשיר. **אריק סיני**, שהוא אברהם אבינו, ממלמל „לא נורא זה קורה," ואחד מטכנאי־הקול רץ כנשוך נחש לעבר הבימה, כדי לתקן את התקלה. ללמדנו, כי לא די בחומר מתאים ובכישרון. האמן יהיה תמיד שבוי בידי אנשי הטכניקה.

„איזה יום נאחס," התלונן אחד מאנשי ההפקה באולם קולנוע דקל בתל־אביב. „היו לנו כבר כעשרים הצגות מוצלחות, ודווקא בהצגת־הבכורה זה צריך לקרות."

התקלות האלה לא הפריעו לחיוניותו של המופע, שהוא מחזמר, או אופרת־רוק מרהיבה. למרות חסרונה של עלילה וחריזה צולעת („הו אל עליון, בוא נעשה חשבון" או „מדוע אתה שותק, שותק ומתרחק"), יש בו מוסיקה קליטה של **בני נגרי**, בימוי דינאמי של **דני ליטאי**, שאף כתב את המחזמר, תיפאורה מרהיבה ביופיה של **גילה שקין** ובגדים מדהימים ביופיים של **יובל כספין**. את ההצגה גנבו שלושה: **דודו זר** בתפקיד אלוהים, **אייל גפן** כפרעה ו**הראלה בר**, שהיא הגר נוגעת ללב.

אחרי הבכורה, הלכו המשתתפים לחגוג במסיבה שאירגן להם מפיק המופע, **גיורא קירשמן** בחווילתו בהרצליה, על טהרת הקייטרינג הסיני.

כותונת פסים עם כריות על הכתפיים לובש מעצב תלבושות ההצגה יובל כספין, היוצא במחול עם הזמרת ריקי גל. בסיומו של הערב עלה יובל לבימה, בתלבושת המשוגעת הזו, שכאילו נלקחה מתוך ההצגה.

האיש הזה יודע לעשות מסיבות מוצלחות, כמו שהוא יודע להפיק. גיורא הוא עורך־דין, שחיידק התיאטרון דבק בו.

אכזוטית במיכנסי הרמון לבנים תפוחים ובתסרוקת תלתלים פרועה, מקושטת בסרט, היא הזמרת גילה חכמון, המשתתפת בהצגה.

ראש לישכת שר־התיירות היתה עדה בר־זיו, שבעבר אף ניהלה את לישכת העיתונות הממשלתית בירושלים.

„האיש חולה תיאטרון," מספרים ידידיו, ומחלה זו עלתה לו 300 אלף דולר, שאותם השקיע בהפקה זאת. „הציעו לי להיות משקיע שקט, אבל היות שאני עורך־דין, החלטתי לחתום לבד על הצ'קים. לפי מה ששמעתי, הוא חותם שם על... כורות בצ'קים שמנים מאוד, הע... יהיו מבסוטים. „אם אפסיד, לא... לא יקרה אסון, אלא לשאו... ארץ."

לרגלי האשה הזמר דודו זר מנסה להסתיר את ראשו מאחורי נעליה של אשתו, הזמרת מיכל נוי. דודו סיפר, שבמשך 10 שנים היה שרוי בברוגז עם ריקי גל.

נשיקה בברך השחקן דורון ויטנברג המשחק בהצגה את עוזרו של פרעה, משתעשע עם הרקדנית־זמרת אתי צוברי.

עליה לספינה

אלילת הדיסקו, הזמרת גלוריה גיינור, עולה לספינת־השלום של אייבי נתן. כשכל מלוויה חלו והקיאו, ביקשה הזמרת אוכל וזללה בתיאבון וללא הפסק מה שהוגש לה.

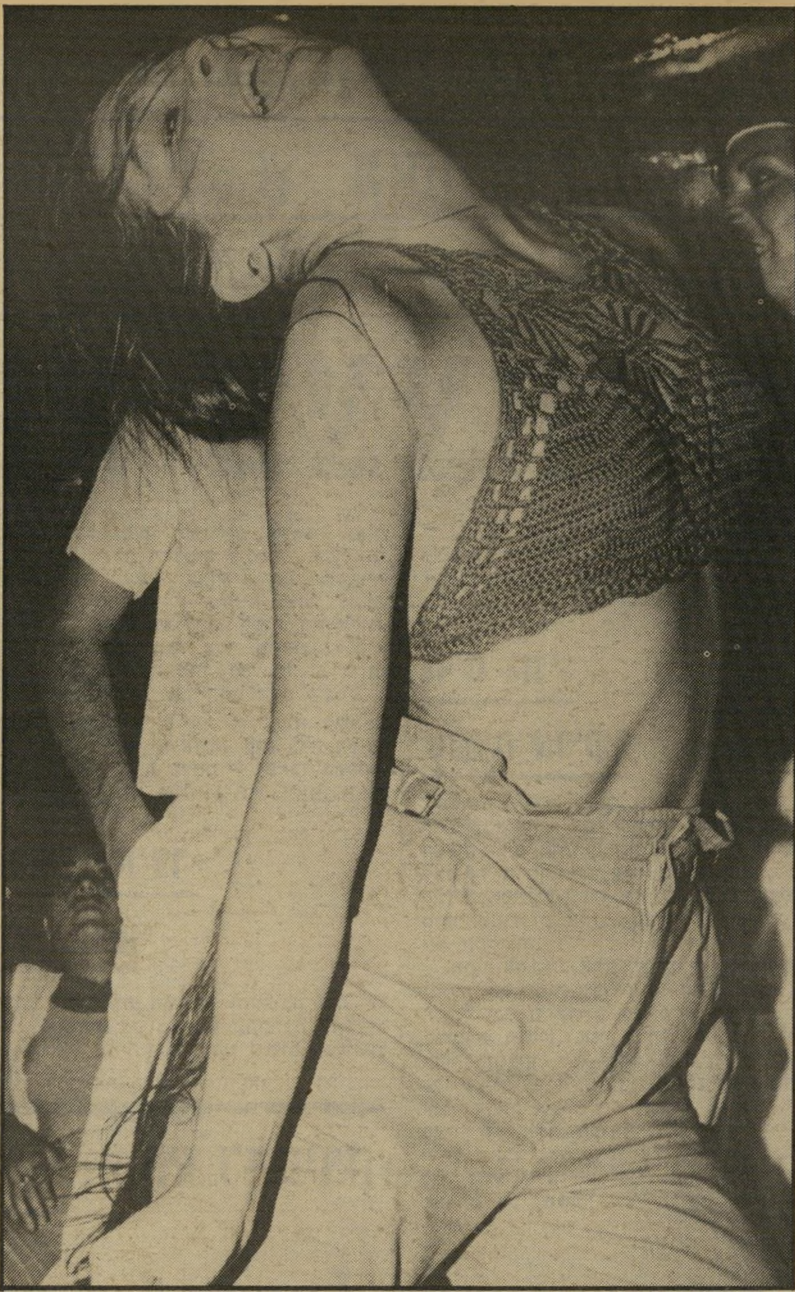

אכסטזה

רקדנית להקת **בת־שבע**, האמריקאית ז׳יל נגרין, רקדה בהתלהבות בזמן הופעתה של הזמרת גלוריה גיינור, וגנבה ממנה את ההצגה. הצופים העדיפו להתבונן בגופה המתפתל, מאשר בזמרת, שכמעט שלא זזה על הבימה.

תיכוניסטית

במ״נ׳, **בגרב״** רשת לב:**נים** ו־ עם פקעת בשיער היא אורנה כ״ץ, **הלומדת** בתיכון על־שם **תלמה ילין** ביד־אליהו.

מלכת הפאנק

היא מרים וולפסון, שברחה לפני כחצי שנה מכפר חב״ד, שם ניסו להחזירה בתשובה. היא נשכרה להופיע במועדון, אך כשסירבה לרקוד, סטר לה אחד העובדים והיא פרצה בבכי.

נראה שמה שהביא אותה לארץ הם דווקא 30 אלף הדולר שקיבלה עבור חמש הופעות בקולוסיאום. אולי יד המזל היתה בכך שביום שהגיעה, הוכרז על הפסקת המילחמה בלבנון.

הלכתי לראות ולשמוע את הזוכה בתואר מלכת הדיסקו של 1975. על הבימה עלתה זמרת בריאת־בשר בת 38, בעלת קול חזק ובריא, המתנועעת בכבדות. בהופעתה הראשונה נפסק ליווי הפליי־בק שלה שלוש פעמים, והזמרת הפסיקה לשיר. היא התקשתה פעמיים בעליות לטונים הגבוהים. הקהל המעט שנכח בהופעה לא התלהב מהמלכה, אולם למחרת השתפר המצב, הקהל הריע וקיבל תמורה מלאה עבור כרטיס שעלה 6000 לירות.

...רים

מלכת הדיסקו העו־
...״, בנמל־התעופה בן־
...מייד כיאה למעמדה,
...שים־החשובים־מאוד.
...ותיה הלכו לאיבוד,

...לה הכוכבת ממסעה
...עד שהגיעה לפתע
...יה מתבקשים לעזוב

...פי

לשעבר, היא אילנה שושן, ...שת מיכנסי מיני ומגפיים ...ה האופנתית האחרונה.

הדוגמנית הצעירה בת ה־17 רקפת בן־זיו, כשהיא לבושה בגד־ים.

...ר, כדי לפנותו לאורח חשוב
... היה אלא ראש האופוזיציה,
...פרס, שחזר מביקורו בצרפת.
... מלכת־הדיסקו להמתין למזור־
...ך שעתיים יחד עם עמך.
...ת־הבשר לא נבהלה, אלא הו־
...חיה: „אני רוצה לאכול והר־
... זאת זכתה מייד למענה חיובי
...דאגו להאכיל אותה מאכלים
...חביבים עליה במיוחד.
...יזה גלוריה: „הגע־
...המילחמה בלבנון.
...ילחמת־האזרחים
... לפחות.״ לי

נירה גל

קטעים על הדיבוק הפלסטיני של הממשלה והישגיה במילחמת הלבנון ✶ מיהו הנץ הישראלי החדש ואיך נודע למרידור על המילחמה

שרון הוא פצצת־זמן

משה דור:

אריאל שרון הוא פצצת־זמן, שמנחם בגין סמן לעצמו. ראש־הממשלה אולי משתעשע בתיקווה שהוא יודע מתי תתפוצץ ובאילו נסיבות, ולפיכך יוכל לתפוס מחסה בעוד מועד. סעות בידו.

כאשר תתפוצץ — יהיה הנזק שתגרום גדול לאין־ערוך ממה שמר בגין משער. היא עלולה למוטט הרבה יותר מן המתוכנן.

אילמלא הפלגנו כולנו בסירה אחת, אפשר היה לצפות במחזה בשיוויון־נפש או בהנאה, איש־איש על־פי מיזגו. אך העובדה, שלרשות כולנו עומד כלי־שיט אחד — וכלי־השיט הזה עלול להיפגע פגיעה כה חמורה — עובדה זו אינה מאפשרת לנו להתבונן בנעשה כאילו לא היה נוגע בנו כל עיקר.

„מעריב" 18.8.1982

זאב שיף:

תבוסה או הצלחה?

דומה שיותר משזו הצלחה של אש"ף במילחמה זו, הרי זהו כישלון ישראלי שהחל עיד לפני המילחמה. אנו, ורק אנו בלבד, העלינו את הנושא הפלסטיני לרומו של עולם. יש לזכור, כי מאז בואו של סאדאת לירושלים והסכמי קאמפ־דייוויד הפך הנושא הפלסטיני למשני, ותהליך זה חוזק עוד יותר בעיקבות מילחמת עיראק־איראן. ממשלת ישראל, עם הדיבוק הפלסטיני שלה, דחפה את הנושא חזרה לראש הסולם. נכון שאין לדעת עד מתי תימשך מגמה זו, אך ברור כי דווקא מילחמה זו הגבירה את סיכויי ההכרה וההידברות עם אש"ף בעולם, או מה שפלסטינים רבים מכנים: קיצור הדרך למדינה פלסטינית.

„הארץ" 20.8.1982

טוביה מנדלסון:

הישג חלקי

מבחינת ישראל — הוצאת אש"ף מביירות היא בשלב זה, הישג חלקי בלבד. הישג זה משאיר את ישראל עם היעדים הגדולים של המילחמה בלבנון — אותם יעדים שנודעו והוגדרו רק אחרי השלב הראשון של מה שהיה פעם מיבצע „שלום הגליל". היעדים הגדולים האלה — סיוע להקמת ממשלה יציבה בלבנון, הוצאת כל הכוחות הזרים מתחומה, ולבסוף חוזה שלום ישראל־לבנון — רחוקים היום כפי שהיו לפני שהוחל ב„שלום הגליל", וגם בקרב חברי הממשלה יש מטילים ספק ביכולת להגשימם.

בתוך הממשלה יש מי שמקשיב היטב להתבטאויות של שרון ולאיומים המרומזים כלפי סוריה. גורמים ממשלתיים כבר אמרו השבוע כי תהיה זו „שגיאה פאטלית" לדחוף את הסורים למילחמה ולתקוף את אש"ף בטריפולי, כדי להגשים את היעד של „הוצאת הכוחות הזרים" מתחומי לבנון.

„דבר" 20.8.1982

בועז עברון:

אמא קוראז'

בין כל אותם הצבאות שנדדו על פני הארץ הנשמה, בין הערים השרופות והעצים המכוסים תלויים, נסעה בעגלתה אלמנה בשם אמא קוראז' עם ילדיה, סיפסרה בסחורות ועשתה הון משני הצדדים או מעשרת הצדדים הלוחמים. רק שבניה נגזלו ממנה אחד־אחד ונשלחו להילחם, למות ולהיתלות. מאולם ועד מץ, ממץ ועד מוראביה. היא עשתה כסף והילדים מתו. ועל זה יש מחזה של ברטולד ברכט. ואין חדש תחת השמש.

והגועל גדול, גדול עד אין כוח לשאתו. ואתה, מה לך פה, בן־אדם? קום ברח המידברה, ושאגתך המרה שלחת — ותאבד בסערה.

„ידיעות אחרונות" 20.8.1982

שמואל שניצר:

הנץ החדש

בתוך המילחמה הארוכה והעקובה־מדם שעכשיו, כך יש לקוות, היא מתקרבת סוף־סוף להפסקת־אש אמיתית, קם לנו טיפוס חדש של נץ ישראלי, שמסופקני אם יש מקום לברך על הופעתו. זהו הנץ הקשוח, שבעיניו המטרה מצדיקה את כל האמצעים; האיש שבאחד־עשר השבועות האחרונים לא איבד אפילו דקה אחת של שינה בשל לבטים בשאלה אם כל הקרבנות האזרחיים שנפלו וכל ההרס שנגרם הכרחיים היו להשגת יעדיה של המילחמה. בעיניו של בעל־הכנף, הזה, מי שליבו נוקפו — אין לו חלק בהסכמה הלאומית, והוא פוגע במוראל ונותן סיוע לאויב.

„מעריב" 20.8.1982

זאב: כסא למסירה

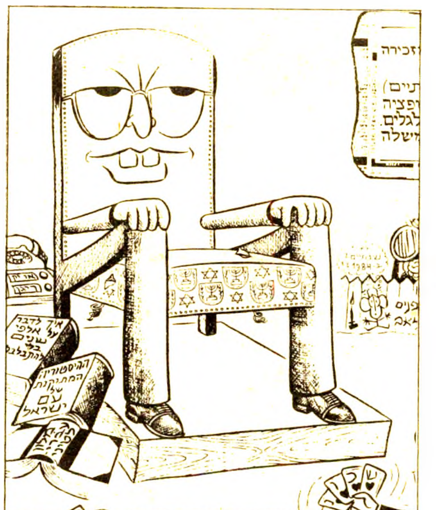

„הארץ" 20.8.1982

יהושע סובול:

איך נודע?

לבורג נודע על המילחמה מגיוס בנו. לרוני מילוא — מאחיו הטייס. לקורפו — ממנכ"ל אגד, ששאל אותו למה מגייסים בבת־אחת כל־כך הרבה אוטובוסים. למרידור — כאשר נתבקש להפסיק לזמן־מה את פיתוח הפרוייקטים שלו באוסטרליה, ולטפל בפליטי לבנון. מה שעדיין לא ברור: איך נודע הדבר לבגין. שרון חוקר.

„על המשמר" 20.8.1982

חיים גורי:

עשרה צדיקים

כאשר חדלה האש אתה יושב עד שעת לילה מאוחרת עם אנשים נפלאים. החינוך הצליח! הם חותרים להבנת תכלית המעשים, לצידקת הדרך. הם עשויים גם לבטים וספקות המאפיינים חברה נאורה. בעיות מצפון ומוסר מטרידות אותם, גם כאשר הם ממלאים את הפקודות.

אומר לי טייס אחד: אנחנו תוקפים מטרות־נקודה מסויימות ובדוקות, לא מטרות שטח. אנחנו יכולים לדייק עד פיזור של 50 מטר במיקרה הגרוע. אנו יורדים על בית זה או אחר שאובחן, ללא ספק, כמטרה, על עמדות על קטיושות. איננו רוצים לפגוע באזרחים. אנו עושים הכל כדי למנוע זאת, אך לא תמיד זה אפשר. הפיזור של הארטילריה גדול ורחב יותר. שלא לדבר על הקטיושות שהפעלנו. נגרם הרס רב. אני לחוץ. כאשר ביקש אברהם על נפשה של סדום, חיפשו צדיק אחד. לא היו שם בביירות עשרה צדיקים?

„דבר" 20.8.1982

פסוקי השבוע

● **ראש־הממשלה מנחם בגין:** „ירדן שולחת מיברקים אל האמריקאים, בהם היא זועקת שישראל עומדת לפלוש לעבר הירדן ולכבוש את רבת־עמון. אנחנו מצידנו לא ניזום שום התקפה על מדינה ערבית כל־שהיא."

● **העיתונאית ויוזה יריב:** „מקורות באקדמיה השוודית חוזרים ומאשרים שאכן הם שוקלים הענקת פרס נוסף לראש־הממשלה, מנחם בגין: פרס נובל לשלום הגליל."

● **הסופר עמוס עוז:** „המערך לא מבין שבגין מטיל עליו מצור, והוא מנסה להיחלץ מן המצור הזה בהתגנבות־יחידים או בתחבולות. לכן בגין מקרקס אותו כל הזמן."

● **הנ"ל:** „הפעם הראשונה שאנו יוצאים למילחמה כמו לבורסה. ניצול שעת־כושר, השקעה הגיונית, מחיר סביר, דווידנדים עצומים."

● **העיתונאי שלום רוזנפלד:** „מיבצע שלום הגליל הוא המילחמה הראשונה שישראל מנהלת כשגבה אל הסכינים ופניה מול מצלמות הטלוויזיה."

● **הנ"ל:** „מישפחה שכזאת נוסח ישראל־סבא בכותרות העיתונים, קיץ 1982: חותננו של השר, בתו של השגריר, בנו של אלוף."

● **האמן יגאל תומרקין:** על אתרים בתל־אביב: „זו מארינה? זה מחנה־ריכוז. אתה לא יכול להשיט שם סירה. מחנק. כיכר־אתרים זו כיכר? זה מיבצר. מי מתחזק את המצודה הזו ואיזה ריצוף עשו שם? פעם הלכתי שם ושברתי רגל. בכלל, בתל־אביב יש מדיניות־ריצוף של חדרי־אמבטיה. רק אסלות־בידה חסרות שם. בכיכר־אתרים יש הרגשה של עמודי־תלייה. תראו מה שעשו מכיכר־דיזנגוף: אחד מתחכך בשני, יושבים שם אחד על בירכי השני, ממש טירוף!"

פיצוץ בפסטיבל

(המשך מעמוד 72)

אך אימהוף היה היחידי שטרח להסביר את עמדתו באורח תרבותי. השופטים האחרים התנהגו בצורה מוזרה. הפולני פשוט הסתלק בזעם וחזר למקום מושבו בלונדון. סירטו מונלייטינג פתח את הפסטיבל מחוץ לתחרות, ונראה שהוא ביקש — ללא הצלחה — לשכנע את המפיק הצרפתי להשקיע בסירטו החדש. סקולימובסקי לא ראה את כל הסרטים, והתנהג בצורה שהיתה אופיינית לו כבר בעבר.

סיום ברגל שמאל

האיטלקי זאמבטי, כפי שהסתבר לבסוף, אינו מבין מילה בצרפתית, ומשום כך הוא לא ראה את כל הסרטים, ולא הבין כמה מן האחרים, שבהם שימשה השפה הצרפתית כשפת הכותרות. קשה להבין כיצד הוא הירשה לעצמו להיכלל בחבר השופטים.

הצרפתי, דה־פלנטייה, דחף לכיוון ההפקות בעלית האופי ה־

קיעקוע

בימאי היפאני
משחקות כתובו

מיסחרי יותר,
לכיוון של סי
ההונגרית סיימ
היא היסטרי
הל־הפסטיבל
עבודתו ברגל
טיבל ברגל ש

פטרוני הפס
לוקרנו, נחרד
טיבל ללא פר
נומה, ובין ה
בוקר, בלילו
הוקם צוות
ישבו שלוש
רופיים ידוע
נדב עלום־שם
סך 10 אלפים
כפרס כספי, במ
מוזהבים והמו

השופטים החד
ארבעה סרטים,
שצויינו על־ידי
רישמי. בפרס ה
של אכטנבוש, הח
קיבל כבר בעבר א
נות הגרמנית.

לשווא ניסה אימהוף
היה פסטיבל הטוב בי
ללוקרנו מעולם. את הס
כבר אי־אפשר היה למחות.
קות בדבר כישוריו של
החדש הושמעו בקול רם.

העיתונות האיטלקית, שסברה
כי לסרט רביעיית ראזל מ
ראשון, הקימ
בלוקרנו ל
היתה לו
צעצוע

הגיע אלוף העולם במשקל קל

קנקל

יותר משקה פחות משקל

2 ליטר

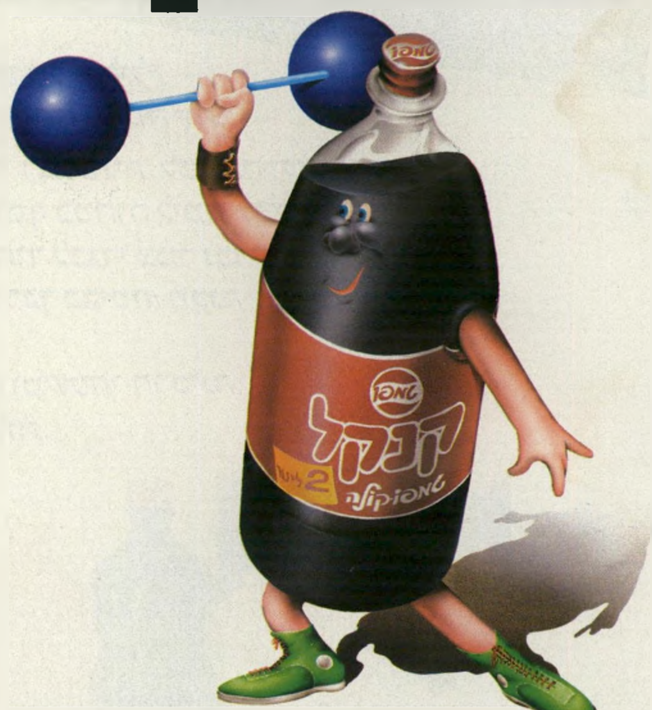

מארצות הברית לישראל – הבקבוק הפלסטי הענק, המכיל 2 ליטר משקה! ושוקל (עם המשקה) כמו בקבוק זכוכית של ליטר.

חברת ״טמפו״, נאמנה לדרכה, גאה להציג את המלה האחרונה בתחום המשקאות הקלים – קנקל.

מעכשיו אין צורך להסחב הלוך ושוב עם בקבוקים כבדים, השוקלים יותר מהמשקה שבתוכם .
אין צורך בפקדון.

קנקל בבקבוק ענק חד פעמי – מלא כל טוב.

טמפו

גיתם מערכות תדמית

אני עובדת נקיון מנוסה

מי כמוני מבינה אותך, האשה העובדת, החוזרת תשושה ורצוצה בתום יום עבודה מפרך, לא תמיד נותר בך כוח להתחיל בעבודת הניקיון, אבל "כמובן", אין מי שיעשה זאת במקומך. המוצרים החדשים של "קליל" באיכות הידועה של מוצרי התעשייה הקיבוצית יקלו עלייך את העבודה ויעשו אותה נעימה יותר.

אבקת כביסה: האבקה הקלה האמיתית למכונת הכביסה, לכביסה לבנה וצבעונית, לכותנה ולאריגים סינטטיים, חסכונית ומתאימה גם לחיתולים.

שמפו כלים: נוזל ריחני מקציף בניחוח לימון לניקוי כלי אוכל. מכיל חומר מיוחד להגנת עור הידיים.

שמפוקל: שמפו לכביסה ביד, בייחוד לבגדי צמר ובדים סינטטיים, מעניק לבגד רכות וברק טבעי, מכיל בושם וחומר להגנת עור הידיים.

מרכך כביסה: מקנה לבד גמישות ורכות, מעניק לכביסה ניחוח עדין, מתאים לכביסה במכונה וביד.

כלורין: אבקה מרוכזת לניקוי וחיטוי השירותים, מלבינה כיורים, אסלות ומשטחי חרסינה. שכחי את ה"חול" המוכר לך, את כלורין די לפזר על המשטח הרטוב ולנגב בקלות.

דפינול: ג'לי מרוכז בריח אורנים לניקוי כללי, מצויין לניקוי הרצפה והשירותים, מסלק ריחות רעים ומותיר ניחוח נעים.

משחת כלים: משחה מרוכזת לניקוי כלים וניקוי כללי, מכילה חומר מיוחד להגנה על עור הידיים.

מוצרי "קליל" משווקים ע"י
מוצרי תכן – חברה לשיווק בע"מ.

"קליל" מביאה את איכות היבוא לארץ.
אל תשלמי יותר!

קליל עושה עבודה נקיה

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

הבורסה

הבורסה עושה גלים

אם יצטרכו לקבוע פעם יום חג לבורסה, מין ראש־השנה, או אולי נכון יותר לומר חג־הביכורים, יקבעו בוודאי את השבוע שעבר עלינו לטובה. המון המראות, מעט נחיתות, כמעט בלי הפצצות בשטח בנוי, והסכמים מכובדים.

וכל מי שמצטרף לחגיגה צריך רק לזכור שאחרי ראש־השנה בא יום־כיפור, ואחרי חג־הביכורים בא תישעה־באב. מה זה אומר; שצריך להיזהר, כרגיל. ואגב: הימים הנוראים לא צריכים לבוא כתוצאה מאיזו מילחמת־שלום דווקא. לפעמים מספיק חוק פשוט שעובר בכנסת.

יותר מכל צריך להיזהר ממניות שיש סביבן תכונה רבה. בניגוד למה שקורה באגדות, בבורסה התל־אביבית תכונה לא נוצרת מאליה. מישהו גורם לתכונה. הוא רוצה לגרום למניה שתיראה מפתה ומעניינת, להכניס את הציבור הרחב, ולהזדחל החוצה לבדו. יש כמה בבורסה שמתמחים בזה. על כמה מהם כבר סופר במדור הזה, ומי ששכח קיבל תיזכורות בלביתרום ובאירועים חברתיים אחרים.

רעש וצלצולים

עד כאן אין הרבה חדש. כל מה שהוא חדש, הן שמועות שחל עליהן כל מה שנאמר כבר כאן. גם למדור הזה הגיעו שמועות. אם הגיעו, סימן שמישהו היה מעוניין שיגיעו, אז נא להיזהר גם איתן, ואחר־כך לא לבוא בטענות:

לפני זמן לא רב הופיעה בבורסה המניה של קונסורציום עם הרבה רעש וצילצולים. מלחשים בבורסה שהשבוע עומדת החברה הזאת לצאת עם הודעה מעניינת. זה מעניין את מישהו?

ומבט על הגלים. עכשיו, בקיץ, זה לא כל־כך רע. לפני שבועיים יצאו שתי מניות חדשיות על מישקלו של השורש גל.

קודם כל, גל. לפני שבועיים היא יצאה בשער של 330. עכשיו היא עומדת בערך על 450. יש כאלה שאומרים שתוך זמן לא ארוך היא תגיע ל־1000. אלה שאומרים בטח מקווים שזה יקרה. הם טוענים שאין פה עניין של ספקולציה, אלא שהחברה עצמה היא יוצאת מן הכלל. בבקשה.

הגל השני הוא גלי זוהר. גם היא יצאה לשוק לפני שבועיים, בשער של 120. עכשיו היא עומדת בערך על 250, במיסחר מבוקר. אלה שמדברים עליה טוענים שיש לה מקום להמריא עד ל־600.

השמועות האלה הן בערבון מוגבל מאוד, כמו כל השמועות האחרות, הן לא שוות יותר, ולא שוות פחות.

הסיבסוד הפטרוכימי

„לא יתכן שהמדינה תסבסד באחוזים כה גדולים את המוצרים הבסיסיים.” על סיסמה זו שב וחוזר מישרד־האוצר, כאשר מועלים מחירי הלחם, החלב, השמן, הנסיעה בתחבורה הציבורית, החשמל ומה לא. באמת לא יתכן. אך אם חיים במדינת־רווחה, אולי חלק מרכזי מתפקידה הוא לשמור על רמת־מחירים נמוכה של המוצרים העיקריים.

לא ולא! ממהרים להשיב השר ועוזריו, ומעלים טענות מטענות שונות. אך מה שחשוב הוא, שכאשר לאותו מישרד־אוצר יש אינטרס לסבסד מישהו, אז הוא עושה זאת עד הסוף.

ניקח למשל את התעשייה הפטרוכימית עמוסת־הגרעונות. חברת פרוטארום, המייצרת פי־וי־סי, היא בבעלות משקיעים אמריקאיים. סיפור הקמתה, שמבחינה כלכלית לא הצדיק את עצמו, שייך לתקופת שילטון אחרת.

אם אתם לא יודעים, אז ועדת־הכספים, בקואליציה מקיר־אל־קיר, החליטה להעניק למיפעל המפסיד 30 אלף דולר בחודש כסיוע שוטף, ועוד הלוואה של 17 מיליון שקל. המדינה נתנה ערבות להלוואה נוספת של 10 מיליון דולר. איש לא מסוגל לחשב כמה הם קיבלו עד היום מבלי להזדעזע מהסכום הכולל.

כן ניתן סיוע למיתקן האטילן שבבתי־הזיקוק בחיפה, כדי שהם יוכלו למכור במחיר מוזל את חומר־הגלם של הפי־וי־סי ושל הפוליאטילן שבו משתמשים המיפעלים הפטרוכימיים.

כל המערכת מסובסדת וממשיכה להפסיד, ובסכומים נכבדים מדי חודש. נציגי המערך התנגדו לסגירת החברה, אולי מחשש שהפועלים המפוטרים יעברו למיפלגה האחרת, אולי משום שסגירה היתה צריכה להעיד על כישלון השיטה של שר־המיסחר־והתעשייה לשעבר, חיים ברלב.

אך לא זו הנקודה. כאשר בכל שבועשבועיים מועלה רטרואקטיבית מחיר החשמל, וטוענים שאי־אפשר לסבסד אותו כל־כך, כדאי שיבינו שהטענה אינה פשוטה. חשבון־חשמל מתחיל להוות אחוז נכבד ממשכורתו של השכיר הממוצע במשק. לסיבסוד יש פנים רבות, וסיפור פרוטארום יוכיח. ואם כאן יש סיבסוד, ספק אם האינטרס הקבוע של שר־האוצר ועוזריו צריך להיות צימצום או ביטול הסובסידיות של מוצרי־הצריכה הבסיסיים.

סופם של מיפלטי־המס

לא אחת אמרו על יורם ארידור שהוא המפא״יניק של הליכוד. האיש שאיגף בהסתדרות את המערך משמאל, כאשר היה בסיעת תכלת־לבן, ממשיך להפתיע. אולי משום שהוא מבין שאם ההמונים לא יקבלו מהשילטון משהו נוסף, אחרי הטלוויזיות הציבעוניות, ורק בעלי־ההון יקבלו, ההמונים לא יצביעו עבור הליכוד.

ארידור הטיל את כל כובד מישקלו על קבלת חוק המיסוי האינפלציוני, שעבר בכנסת לאחרונה, ושנועד למנוע קיום מיקלט למיפלטי־מס כתוצאה מרווחים אינפלציוניים. באותה עת הוא נועד להציל את אלה שהאינפלציה, ביחד עם המיסוי הקיים, הורסת אותם.

חברות או עצמאיים גדולים צריכים לשלם מס עד 61 אחוז. בחינת מאזניי חברות שונות לשנת־המס 1980 מראה, ששיעור המס שהם שילמו היה קטן לאין־שיעור. רווח החברה ההסתדרותית הגדולה כור, היה 646 מיליון שקל, כשמהם 57 מיליון שקל בלבד שולמו למס־ההכנסה: כתישעה אחוזים. חברת לודז׳יה הרוויחה 13.4 מיליון שקל ושילמה שני מיליון שקל, שהם 15 אחוז. חברת שופרסל הרוויחה 54 מיליון שקל, שילמה שלושה מיליון שקל, שהם חמישה אחוזים וחצי. חברת הביטוח סהר הרוויחה 14.7 מיליון שקל, שילמה חמישה מיליון וחצי שקל, שהם כ־37 אחוז. מן תעשיות הרוויחה 4.3 מיליון שקל, שילמה 750 אלף שקל, שהם קצת יותר מ־17 אחוז.

שר־אוצר ארידור
המפא״יניק של הליכוד

הכיצד? התשובה טמונה ב„מכבסת המיסים” המפורסמת. חברות גדולות, בנקים, קבוצות ועצמאיים גדולים, גילו שאפשר לרכוש מיבנים, לשלם הצמדה וריבית ובסופו של דבר להחזיק ברכוש ששילמו עליו עשרה אחוזים מערכו. חברות השקיעו במילווים מועדפים, באגרות־חוב או בקרנות נאמנות; חילקו רווחים פטורים ממס לבעלי מניות, במהלך שנת המס. הקימו חברות־בת שאליהן העבירו את עודף ההשקעה באיגרות־חוב ללא ריבית, והחברה השניה קנתה ניירות־ערך פטורים ממס, בעוד שלעצמאי הקטן היו קשיים של מימון בתנאי אינפלציה. הוא שילם מס על רווחים נומינליים ולא על רווחים ריאליים, והגיע אף לשיעורי מס של 90 אחוז ויותר.

על רגל אחת, מטרת החוק החדש היא מניעת אי־שיוויון בתשלום־המס כשרווחים מופנים לבורסה ולא לייצור. ואכן, אחד הסעיפים החשובים בחוק הוא שניירות־הערך של העסק יחשבו כחלק מההכנסה שעליה משולם מס. החוק החדש נועד למעשה להטיל מס על הכנסה ריאלית ולא נומינלית, בדרך של חישוב שונה של הון הנכסים והמלאי לצורכי גביית המס.

מתנגדי החוק היו קודם־כל החברות הגדולות, הבנקים והמיפעלים ההסתדרותיים. לישכתו של ארידור המתה מאינטרסים שונים שניסו להפעיל עליו את כל כובד מישקלם הכלכלי והאלקטורלי, אך ארידור הבין, כנראה, שההמונים לא עומדים מאחוריהם.

אם החברות הציבוריות עוד הרשו לעצמן להראות רווחים שעליהם שילמו מס קטן, הרי שהפרטיים לא התביישו להציג מדי שנה הפסדים. עתה תהיה להם הבעייה.

אך הבעייה הגדולה תהיה ליועצי־המס ולרואי־החשבון. אלה, שקיבלו לעיתים עד מיליון לירות לשעת־ייעוץ כדי שהחברה לא תשלם אף לא אגורה בתום שנת המס למס־ההכנסה, ייאלצו לתת עצות רגילות במחיר נמוך הרבה יותר.

יתכן שבמחשבה לטווח ארוך מחכה ארידור לקולותיהם של העצמאיים הקטנים ולבעלי החברות הקטנות שלא יישחקו במירוץ האינפלציוני. בעלי־הרווחים יצטרכו להשקיע בייצור שיגביר את פעילות הפיתוח המישקי ויצמצם כיסי־אבטלה. ארידור עדיין לא התקרב לפיתרון הבעייה הדראמתית של אינפלציה תלת־סיפרתית, אבל זה כבר סיפור אחר.

בר נמצא בארץ!

פעם קראו להם המאפיה החיפאית. לא מאפיה של לחם. דווקא יש מאפיה חיפאית של לחם שמשחקת בבורסה, וזו פיריון של מיקי אלבין. המאפיה האחרת היתה מורכבת משלושה שותפים. השותף הבכיר היה עקיבא בר, מרצה לכלכלה בקורסים לניהול של אוניברסיטת חיפה. השותפים האחרים היו תלמיד של עקיבא בר, ושמו רני קופלמן, ומבטח חיפאי ששמו מאיר הבר. שני האחרונים ידעו להגשים את הכלל הכי עתיק

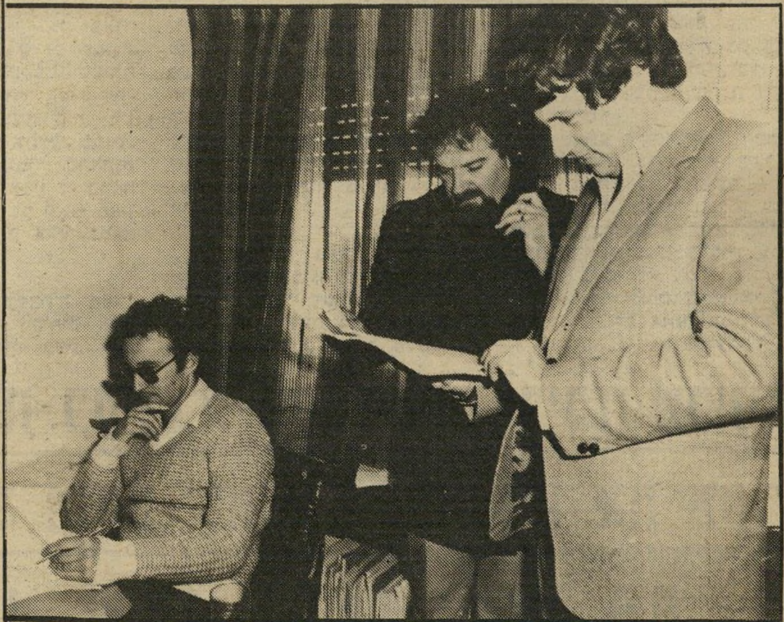

מנהלים עקיבא בר, מאיר הבר ורני קופלמן
המאפיה החיפאית בפעולה

והכי נכון בבורסה: הם יצאו בזמן, קצת אחרי שבשבועון הזה התפרסמה כתבה מפורטת על מעשיהם (העולם הזה 2318).

למאפיה החיפאית היתה קרן הבר, ועד היום לא ברור אם יותר משקיעים עשו ממנה דירות ומכוניות, או שיותר משקיעים הפסידו בה דירות ומכוניות. הסוף ידוע, וכבר נלעס בכל העיתונים. עקיבא בר מסתתר מאימת נושיו. יש שמועות שהוא ברח לחו״ל.

בשמועות האלה אין אמת. עקיבא בר חי ומסתתר בארץ, והוא לא יסתתר עוד זמן רב. הוא עומד לצאת, וזו לא שמועה.

עורכו הקבוע של המדור, מאיר תדמור, יצא לחופשה. בהעדרו עורכים את המדור שלמה פרנקל ובני ציטרין.

(המשך מעמוד 9)

הוא צלם־חוץ, ואני לוקח אותו איתי למקומות שלעולם לא הייתי לוקח צלמים אחרים.״

על שהתרחש ב־1 באוגוסט, היום שבו הופצץ בית־המגורים, סיפר פארי: „במקום נערכה הפגנה של

גבול הירוק שבין המערב למיזרח. הוא הפציץ את הבית. בטקסט ששלחתי עם התמונה היה כתוב במפורש שההפצצה בוצעה בטעות.

„מייד לאחר מכן נסעתי עם חנוך לבית־החולים, ושם צילמנו את הילד. התינוק היה עטוף כולו. כעת אומרים שהוא נכווה, ולכן היה

מדוע לא הגיע צוות החקירה של מישרד הבריאות אל הצלם שצילם את התמונה? האם סבורה מערכת התעמולה הישראלית שתינוק ללא אב עדיף על תינוק ללא ידיים?

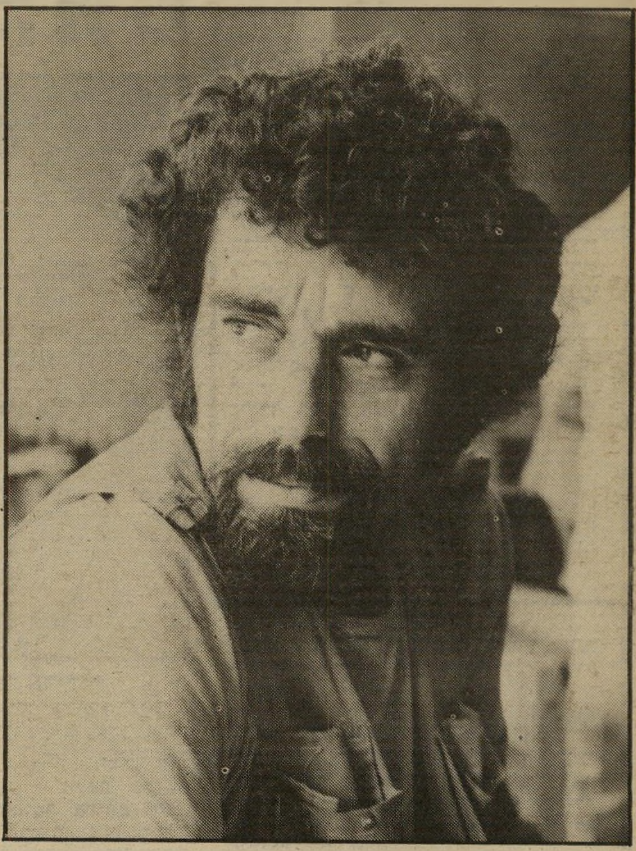

הצלם הישראלי חנוך גוטמן, ששהה עם פאדי מיטרי, הצלם הלבנוני, בעת צילום התינוק הלבנוני וצילם אותה תמונה בדיוק. הוא טוען כי לא ידע שלתינוק אין זרועות, אך הוא מאמין לפאדי מיטרי ששמע על כך.

בית המגורים שהופצץ על־ידי חיל־האוויר הישראלי והנמצא בשכונת מגורים נוצרית במיזרח העיר בקו הירוק המבדיל בין המיזרח למערב. במקום התקיימה הלווייה ורוכזו בה מכוניות צבא של ה־פלאנגות. הריכוז הצבאי עורר את תשומת־הלב של הטייס הישראלי, שהפציץ את הבית וגרם לאבידות רבות בנפש. בין הפצועים היה התינוק האומלל.

אני מוכן להישבע על זה. אני יודע מה שאני אומר.״

חנוך גוטמן, שהיה עם פאדי מיטרי בבית־החולים וצילם „תמונה דימה, לא כתב בטקסט שצירף לתמונה, כי התינוק היה קטוע שתי היה עטוף כולו בתחבושות. רק רגליו היו גלויות וחלק מפניו. אבל אם פאדי אומר שהאחות אמרה לו כך, אני מאמין לו במאה אחוזים. הוא בחור ישר והגון מאין כמוהו. אפשר לסמוך עליו במאה אחוזים.

„יש לו אישור לעבודה מטעם דובר צה״ל, וכולם מכירים אותו כבחור מצויין והגון. כעת, מאז

מקור הגירסה הישראלית הרישמית הוא בעובדה שבאותו בית־חולים שהו באותה שעה שני ילדים ש־שם־מישפחתם דומה. הילד שבו מדובר, אומר מיטרי, שמו אילי סעיד. התינוק שצולם על־ידי משרד הבריאות שמו אליאס סעדה — שני שמות שונים לחלוטין. לדבריו, ניסה לאתר את התינוק אחרי ה־שערוריה שהתעוררה, אך התינוק נעלם וגם האחות מסרבת למסור אינפורמציה.

כל הפרשה כולה תמוהה. רק מוח מיוחד במינו של המסביר ה־ישראלי המצוי יכול היה להמציא אותה. איך לדעת מערכת־ההסברה הישראלית יקבל העולם את התנצ־

תינוק יש ידיים או לא, כי התינוק סבור מישהו כי תינוק שנכווה ואיבד את אביו בהפגזה עדיף על פני תינוק שאיבד את שתי ידיו? מה יותר נורא: ילדה בת 15 ה־נשארת עם תינוק שרוף ובלי בעל, שנהרג בהפגזה, או תינוק שנשאר בלי ידיים?

אם אמנם חקר מישרד הבריאות את הפרשה, כיצד לא שאל את הצלם שצילם את התמונה — צלם ידוע ומוכר, שניתן בקלות לאתרו ושכמעט כל הכתבים והצלמים ה־ישראלים השוהים בלבנון מכירים אותו? כיצד לא הגיע אותו צוות חקירה אל הצלם הישראלי חנוך גוטמן, שצילם אותה תמונה?

התשובה כנראה מכוערת מאוד:

הפלאנגות במיזרח ביירות ערכו הלווייה בקירבת הקו הירוק וריכזו מכוניות צבאיות, שמשכו את תשומת־הלב של מטוס ישראלי שהפציץ את מערב העיר. התוצאה היתה אסון שבו נפגע גם התינוק

הפלאנגות, שריכזה מכוניות צבאיות וצבא רב. היה ברור שהדבר יעורר את תשומת־לב הישראלים, ולא ברור היה לי למה הפלאנגות לא סימנו את כלי־הרכב שלהם. ואמנם, כאשר אחד המטוסים שהפציצו את מערב העיר ראה את התכונה ה־צבאית, שהתרחשה ממש על ה־

עטוף. ההגיון אומר, שמי שנכווה בגופו זקוק לאיוורור, לא לכיסוי שידבק לעורו ויקרע אותו מעליו.

„אני ראיתי שלתינוק אין זרו־עות, רגליו נראו בבירור. שאלתי את האחות, והיא אמרה לי שזרו־עותיו ניזטעו.

צילום התמונה ופירסומה, הוא מדוכא. בא לכאן כתב של מעריב והטריד אותו, מטרידים אותו מכל העולם. הוא לא רוצה את זה, הוא בסך הכל צלם שעושה את עבודתו ועושה אותה טוב. הוא לא רוצה שיטרידו אותו.״

פאדי מיטרי סבור כי ייתכן ש־

לות ישראל על הפרשה — האם ידיו. כשנשאל מדוע, השיב: „אני לא דיברתי עם האחות. פאדי דיבר איתה. אני לא שמעתי אותה אומרת שאין לו ידיים וגם אם היתה או־מרת, לא הייתי מבין. הם דיברו ערבית.״

„אי־אפשר היה לראות אם ל־

צוות החקירה של מישרד הבריאות אינו מעונין באמת ולא רוצה לדעת אותה. התעמולה הישראלית המ־ציאה תינוק חדש, בתיקווה מוזרה שתינוק בלי אבא ועם כוויות ישכך את הזעם שנוצר אחרי פירסום תמונת תינוק הסר־ידיים.

שרית ישי

הפינוי

(המשך מעמוד 8)

אך איש מהעיתונאים אינו נוטש את המקום.

החיילים המגיעים בקבוצה השנייה חובשים כומתה שונה — אלה הם אנשי הארגון הפרו־עיראקי.

בנמל נמצאים כעת שלושה צבאות: צרפתי, לבנוני ופלסטיני. קשה מאוד להבדיל ביניהם.

בעוד שהחיילים בקבוצת־המשאיות הקודמת נשאו קיטבגים, החיילים המגיעים כעת נושאים תרמילי־גב, ועליהם שמיכות מנומרות. הם יורדים מהמשאיות ומתפקדים. קשה שלא לחוש כבוד לדרך שבה הם עושים את הדברים, בסדר מופתי, במישמעת, ללא בעיות. המפקד עוטה מסביב לצווארו זר של פרחים לבנים.

כמה חיילים נושאים על גבם אר־פי־ג׳. חייל אחד נושא תחמושת. איש זקן, לבן־שיער, נושא מיזוודה, יורד גם הוא מאחת המשאיות ועולה לאוניה. בין העיתונאים רבים הניחושים: האם בין החיילים גם אנשי־הנהגה של אש״ף? האם ינסו להבריח כך את יאסר ערפאת?

מגיעה הקבוצה השלישית. שוב ארבע משאיות, דיגלי פלסטין, כתובות, תמונות יאסר ערפאת. החיילים יורדים מהמשאיות, מתפקדים ונכנסים אל בטן האונייה.

אל לב־ים

עיתונאים המגיעים מביירות המערבית מספרים על תמונות קורעות־לב של נשים הנפרדות מבעליהן, ילדים הנפרדים מאבותיהם ואמהות הנפרדות מבניהן. טיקסי הפרידה, כך מספרים העיתונאים, בעיצומם. ואליד ג׳נבלאט, המנהיג הלבנוני הדרוזי, נפרד מחיילי־אש״ף בהורקת מחסנית ובקריאות־עידוד.

לפני היציאה לנמל ביירות נערך טקס באיצטדיון, אחר־כך עלו החיילים על המשאיות. רחובות ביירות המערבית המו אדם בשעה שהמשאיות עברו בתוכם. ההמונים קראו קריאות־עידוד בנוסח של „ברוח ובדם״. אשה אחת נראתה כשהיא רוקדת עם רובה קלצ׳ניקוב.

העיתונאים הזרים שחזרו ממערב העיר גרמו לנו להבין טוב־טוב שגם הפעם, הסיפור האמיתי נמצא בצד ההוא.

פה, בנמל ביירות, ציפו הכל להפלגתה של סול גיאורגיוס. דלתותיה האחוריות נסגרו, עוד תמונה אחת של האוניה העוזבת את הנמל — והעיתונאים ממהרים לבניין סמוך, שממנו צופים כעת שר־הביטחון והרמטכ״ל בפינוי. שר־הביטחון, כך אומרים, יערוך מסיבת־עיתונאים. החיילים הצרפתיים, בעלי הכומתות הירוקות והאדומות וחיילי צבא לבנון, נוטשים כעת את הרציף, והאונייה עושה דרכה, לאט־לאט, אל לב הים.

בערב, במיסעדת־דגים בג׳ונייה, מתחת לקאזינו דה־ליבאן, החיים כרגיל. המיסעדה מלאה מפה־לפה, כאילו לא התרחש זה עתה מאורע היסטורי. אני מבקש מידידי הלבנוני תרגום לשיחות המתנהלות סביבי.

קשה להגיד שהלבנונים עסוקים בנושא הפינוי. הם מתווכחים על טעמו של הדג.

במיפרץ היפהפה והרוגע של ג׳ונייה החיים כרגיל. כמה מידידינו עזבו את העיר לחופשת־הקיץ שלהם, ונצרת קרקוריאן, לבנוני ארמני המתגורר בחלקה המערבי של העיר, מספר לי שהוא מגיע לג׳ונייה כל סוף־שבוע. ילדיו גרים כאן. הוא עצמו נשאר במערב כדי לשמור על הבית.

אני שואלת אותו איך הוא מרגיש אחרי התחלת הפינוי והוא אומר שהוא מאושר. אני שואלת אותו אם הוא אוהב את הישראלים, ונצרת קרקוריאן, העובד כראש פקחי מיגדל־הפיקוח של נמל־התעופה של ביירות, אומר: „אני רוצה להגיד לך משהו, אבל תבטיחי לי שלא תיעלבי.״ אני מבטיחה, והוא אומר: „את יודעת, עד שהגעתם לנמל־התעופה היה לי כבוד אליכם. אבל אחרי שהגעתם לנמל־התעופה, וראיתי איך החיילים שלכם גנבו, חירבנו, השתינו והשחיתו כל חלקה טובה, אני לא חושב שאני אוהב אתכם עוד.״

אני מנסה לדבר איתו על הפינוי. קרקוריאן מתחמק מהנושא, הוא ממליץ על דג טעים במיוחד, ומדבר איתי על ירושלים, שם מתגוררת אחותו, שהיא רופאת־ילדים בשכונת שועפת.

ארץ משונה. אש״ף החל בפינוייה, וכאן בג׳ונייה החיים כרגיל.

מארב ליד צור

התמונה למעלה צולמה דקות מעטות אחרי שאוטובוס של צה״ל נורה מן המארב, מצפון לצור, ביום הראשון השבוע.

האוטובוס נראה משמאל. הוא ירד מן הכביש אחרי שהנהג נפצע, ונתקל בעמוד־חשמל. חמשת החיילים שהיו בו נפצעו מהירי, אחד נפצע פצעים אנושים. מימין נראה אחד החיילים שישבו ברכב הראשון שהזדמן למקום אחרי הירי, שפתחו מייד באש.

צוות „העולם הזה״, שחזר מסיקור הפינוי בביירות, הזדמן למקום שתי דקות לאחר מכן, כאשר חיילי צה״ל הראשונים התארגנו לפעולה. הצלמת ענת סרגוסטי הצטרפה אל הלוחמים.

בהמשך הפעולה נערכה במקום תקרית מכוערת. אזרח לבוש־גופיה, שירד מאחד מכלי־הרכב, בעל דיעות לאומניות־קיצוניות, התחיל להסית את החיילים נגד הצלמת. בעוד שהפצועים לא נחלצו עדיין מן האוטובוס, נערך בכביש ויכוח סוער בין מחייבי „העולם הזה״ ושולליו, כאשר לובש־הגופיה תבע מן החיילים הנרגשים לעשות שפטים בצלמת. שוטר צבאי בלונדי, שסירב להזדהות (בתמונה למטה), התנפל על ענת סרגוסטי וניסה בכוח לשבור את המצלמה שלה. רב־סרן וסגן, שהזדמנו גם הם למקום, הגנו על הצלמת.

רק לאחר מכן הגיע מסוק והפצועים פונו. במשך כל זמן התקרית נערכה הנשמה מלאכותית לפצוע, שנפגע בראשו ושהיתה סכנה לחייו.

בינתיים הגיעו למקום כוחות גדולים של צה״ל, משני הכיוונים. הם נערכו לסריקת השטח, שבו יש מטעים משני עברי הכביש, אך התוקפים נעלמו מייד אחרי הפיגוע.

פינוי אזרחים

חיילים ירו לעבר הבית, מתוך חשש שמא באו היריות משם. לאחר מכן פונו תושבי הבית. האשה נפגעה בזרועה ונחבשה. גם מבית סמוך פונו כמה אזרחים לבנוניים. התוקפים נעלמו מיד אחרי הפיגוע.

יריות אל המטע

עדיין לא ברור מניין באו היריות לעבר האוטובוס. חיילים מזדמנים תפסו מחסה ליד הבית ומחפים על חבריהם, שהתקדמו לתוך המטע. אחרים עומדים ומתבוננים בהתקדמות.

דו"חות הסי־איי־אי מגלים:

„קהיליית המודיעין והביטחון נהנית ממעמד חזק בממשלה, ועניינֶיה משתלבים היטב במיבצעים רחבים יותר... רבים מן המנהיגים הנוכחיים הגיעו לתפקידיהם דרך השירות הצבאי... יש להם ניסיון לא מבוטל בעניינים שהשתיקה יפה להם."

שילטון הצללים

האם מיסמכי הסי־איי־אי, שנמצאו בשגרירות האמריקאית בטהראן, הם אותנטיים — או שהם מלאכת־מחשבת של מחלקה לדיסאינפורמציה של מוסד חשאי עויין?

„ברעבר, על רקע של יריבויות פוליטיות וחילוקי־דיעות ביחס לסדר שמן הראוי לכונן בישראל, נשמעו התקפות מילוליות וביקורת עיתונאית על ה־שירותים (החשאיים). קולות אלה טענו כי השירותים משמשים מכשיר של מדינת־מישטרה. בכמה מיקרים נאלצו נציגי ה־שירותים לבוא לישיבות בדלתיים סגורות של בתי־המישפט כדי לגונן על קהיליית המודיעין והביטחון מפני האשמות של חטיפות אכזריות ומעשים לא חוקיים... קהיליית הביון והביטחון נאמנה לחלוטין לממשלה. אם תבקש ממנה הממשלה לבצע משימה מסויימת, חוקית או לא, תבצע אותה בלי שהיות."

זהו קטע ממיסמך המגדיר את היחסים שבין השירותים החשאיים של ישראל ובין האוכלוסיה והשילטון החוקי במדינה. ה־מיסמך נמצא בכרך ה־11 מבין 13 כרכים של מיסמכים סודיים של הסי־איי־אי ושל מישרד־החוץ האמריקאי, אשר נפלו לידי הסטודנטים האיראניים שפשטו על השגרירות האמריקאית בטהראן.

לעיתונאי הישראלי יוסי מלמן נודע על קיום המיסמכים האלה מפי ידידו, איש־עסקים ישראלי שהיו לו קישרי־מיסחר עם איראן. מלמן הגיע אל המיסמכים, ופירסם אותם בספר שיצא בישראל — דו"ח ה־סי־איי־אי על שירותי־המודיעין של ישראל, בהוצאת ארז של זמורה־ביתן.

איך תיפול ממשלת בגין

במיסמך הנושא את התאריך ה־3 באוגוסט 1979, ושחלק מסעיפיו מוגדרים כסודיים, מתוארים הסיכויים לנפילתה של ממשלת בגין. כמו כמה וכמה מיסמכים אחרים המובאים בספר, מתעוררים ספקות לגבי אותנטיות סעיפים אלה, ואין זה ברור כלל מדוע הם צריכים להיחשב כסודיים, בשעה שאין בהם חידוש רב.

„מלבד שינוי בממשלה שמקורו בהתפטרות ראש־הממשלה בגין, מותו או נכותו, יש סיכוי־מה לנפילתה הפתאומית של הממשלה. דבר זה יכול להתרחש אם הממשלה מובסת בהצבעת אי־אמון בכנסת."

הצבעה כזאת, טוענים בעלי המיסמך, יכולה להיות על רקע דתי, כלכלי, או על רקע יחסי־החוץ של ישראל.

„חילוקי־דעות בענייני דת משלהבים מאוד בישראל," נאמר במיסמכים, ובהמשך יש הנחה מעניינת — אך בוודאי לא כזאת שעשוייה להיחשב כסודית: „יסודות אולטרה־אורתודוכסיים, המעוניינים רק בתזוזת ישראל לעמדה שמרנית יותר, מפעילים לחץ על המיפלגות הדתיות," והתוצאה האפשרית: תיאוריית־דומינו המביאה לפרישת המיפלגות הדתיות מהממשלה.

בנושא הכלכלי, נאמר, עשוייה האופוזיציה להשתמש בחוסר שביעות־הרצון של הציבור מן המדיניות הכלכלית של הממשלה, ואילו בעניין יחסי־החוץ, „ויתורים רגישים הקשורים לאוטונומיה יכולים להיות הקש האחרון שישבור את גבה של הממשלה." וכיצד? — על־ידי הימנעות או היעדרות מהצבעה של כמה חברי־כנסת מן הליכוד או מן המפד"ל, שיפילו בדרך זו את הממשלה.

על מנחם בגין עצמו נאמר במיסמך אחר, מיברק־הערכה של מישרד־החוץ האמריקאי, שבהקשר להסכמי השלום עם מצריים, יש לו בעייה פסיכולוגית, ועליו לשכנע את עצמו כי אינו בוגד בעקרונותיו. „האשמות מסוג זה, שבאו ממקורביו ומחברים לנשק, מעוררות תחושות אשם וחרדה וצורך להפגין כי הטענות הן כוזבות..."

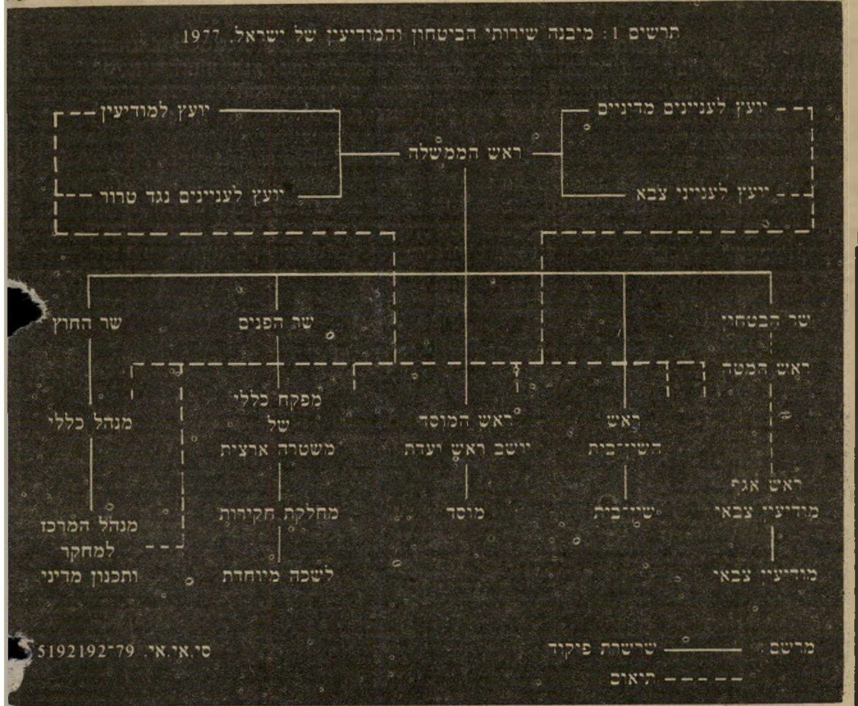

המיבנה בגופים השונים האחראיים על ביטחון־המדינה בישראל, יש על־פי מיסמכי הסי־איי־אי בערך 28 אלף אנשים, מתוכם 18 אלף אנשי־מישטרה ומישמר־הגבול, ו־7000 חיילים במודיעין הצבאי. כל היתר הם אנשי השירותים החשאיים — המוסד, השין־בית ומחלקת־המחקר של מישרד־החוץ.

מלמן עצמו מציין בהקדמה לספר את ספקותיו שלו באשר לאותנטיות המיסמכים, ומעלה השערה כי יתכן שאינם אמיתיים, ושהינם חלק ממערכה של דיסאינפורמציה. הוא מוסיף כי העיתון האמריקאי וושינגטון פוסט, שפירסם חלק מן המיסמכים, טען שמומחי־מודיעין אמריקאיים העריכו שהמיסמכים אמיתיים, והם אכן חוברו על־ידי אנשי הסי־איי־אי. בדו"חות אכן יש כמה וכמה שגיאות, ויתכן מאוד שכבר אינם מעודכנים. אך המיסמכים מכילים פרטים מעניינים על מיבנה שירותי־המודיעין הישראליים לסוגיהם, ומובאים בהם לעיתים מיקרים אמיתיים.

הקטע שצוטט לעיל, מתייחס ללא ספק לשנות החמישים, כאשר העולם הזה יצא בהאשמות נגד „מנגנון החושך" של ה־שין־בית, שפעל נגד גורמים אופוזיציוניים בישראל. בין השאר הוטמנו אז מיקרופונים במגרתו של אחד ממנהיגי מפ"ם דאז, מאיר יערי.

✶ „יסודות חתרניים בשמאל הישראלי"

תחילתם של המיסמכים בתיאור צמיחתם של השירותים החשאיים של ישראל משירות הידיעות (הש"י) של ההגנה. בשנים הראשונות לקיום המדינה, נאמר במיסמכים, שררו בין הזרועות השונות של השירותים החשאיים „קינאה הדדית וחוסר־אימון," ובן־גוריון הטיל על ראובן שילוח לארגן את השירותים מחדש.

שילוח איחד את הזרועות השונות של המודיעין הצבאי. שירות־המודיעין המדיני נותר עצמאי, מחוץ למישרד־החוץ. זהו המוסד הידוע. למישרד־החוץ נותרה מחלקת־המחקר, וגם השין־בית נותר שלם. הלישכה לתפקידים מיוחדים של המישטרה שולבה גם היא במיבנה החדש. מאוחר יותר הועברה האחריות על השין־בית מידי מישרד־הביטחון למישרד ראש־הממשלה, ולראש־הממשלה מונה יועץ מיוחד לענייני השירותים החשאיים.

הגוף המרכזי בקהיליית המודיעין היא ועדת־השירותים (שבמיסמכי הסי־איי־אי היא מכונה „ועדת"), שבה חברים ראשי הגופים השונים.

בעוד שהמוסד אמור לעסוק בתפקידים הקלאסיים של ריגול, ממונה השין־בית על „ריגול נגדי וביטחון־פנים." הוא אחראי גם על ביטחונם האישי של ראש־

הממשלה ואישים בכירים, ועל שמירת מת־קנים חיוניים של המדינה בארץ ובחו"ל.

קהיליית־המודיעין, נאמר במיסמכים, מס־תייעת בעבודתה בשירות הממשלתי ובס־קטור הפרטי. "רבים מן הבכירים בשירות הציבורי ובתעשייה היו מעורבים בקאר־יירה שלהם במישרין או בעקיפין בפעולות קהיליית המודיעין... לא אחת זוכים עוב־דים עם רקע ביטחוני או עבר ביטחוני ל־תפקידים בממשלה... רשמית, השירותים הם בלתי־מיפלגתיים ואין חבריהם זוכים לעידוד להצטרף למיפלגה זו או אחרת, או להיות מעורבים בפעילות פוליטית."

אם אומנם המיסמכים הם אותנטיים, כפי שטוענים המומחים של וושינגטון פוסט האמריקאי, לא קשה לראות כיצד נכשל הסי־איי־אי בכמה וכמה מיקרים, כמו בחי־זוי נפילת מישטר השאה באיראן, או בניבוי עלייתו של מנחם בגין לשילטון בישראל. קשה למצוא כאן דברים חדשים.

על־פי מיסמכי הסי־איי־אי, נתון הביטחון "באיזורי הגבול ובשטחים הכבושים" בידי שלושה גופים: השין־בית, מישמר־הגבול והמודיעין הצבאי. השין־בית הצליח לחדור ל"יסודות ערביים חתרניים", ובכלל זה תאים קומוניסטיים וקבוצות ערביות לאו־מניות. נוסף לכך עוסק השין־בית גם ב"יסודות חתרניים" בשמאל הישראלי. כך, למשל, חדר השין־בית לתוך תאי המנגנון הקומוניסטי של רק"ח ושל מק"י, וסוכניו

אחיטוב

קצין־הביטחון המיקצו־עי אברהם אחיטוב, על־פי המיסמכים, מונה לראש השין־בית בקיץ 1974, אחרי ששימש כסגן.

משתתפים בוועידות קומוניסטיות בינלאו־מיות.

שני יעדים חשובים של השין־בית ביש־ראל הם השגרירות האמריקאית ואירגון משקיפי האו"ם — לפיקוח על שביתת־הנשק. על־פי המיסמכים נעשו "ניסיונות נסים" לגייס חיילי מארינס אמריקאיים תמורת בצע כסף, ובאשר למשקיפי ה־או"ם, "כללו המאמצים איומים וסחט־נות." מסופר במיסמכים על גילוי מיקרו־פונים ומכשירי־האזנה במישרדי השגריר האמריקאי בתל־אביב. גם בגילויים אלה קשה למצוא חידושים רבים.

המיסמכים מתארים בפירוט את שיטות גיוס הסוכנים של המוסד והמודיעין. קציני המודיעין נהגים מחופש פעולה בגיוס הסוכנים והמודיעים בכל מקום, מלבד בארצות הגוש הסובייטי.

בקטעים הללו בולטות הנימות העשויות להצביע על כך שהמיסמכים זוייפו על־ידי המחלקה לדיסאינפורמציה של הק־גה־בה הסובייטי. "מאמץ ניכר מושקע בפנייה אל הנטיות הגזעניות והדתיות של היהודים, כמו גם אל הפרו־ציונות, רגשות אנטי־סובייטיים והתנגדות לאנטישמיות, אם ה־דבר כדאי." בהמשך נאמר כי "הישראלים נכונים לנצל כמעט כל מניע לגיוס סוכ־ניהם. גם פריטה על נימות אנושיות כמו סחיטה, שוחד והצעות עיסקיות משמשים במאמצי הגיוס. השימוש בפיתויים כספיים נמצא יעיל בגיוס ערבים. ניצול של חול־שות כמו קנאה, פחד ומחלוקות פוליטיות הוכיח עצמו בפעולות הגיוס של שירותי הביון של ישראל."

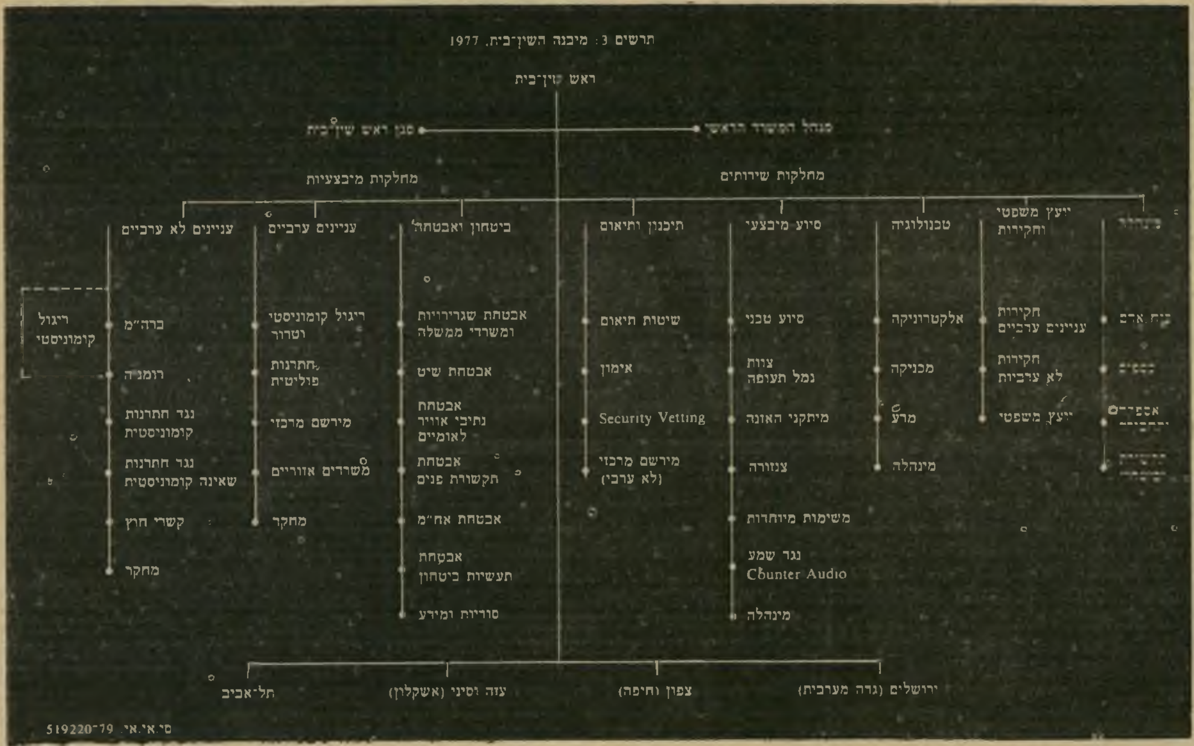

השין־בית

על־פי המיסמכים יש בגוף זה כ־1000 עובדים, מתוכם כ־500 משמשים בתפקידי קצונה. הוא ממוקם עכשיו, מאז 1970, ב"מיבנה חדש, צפונה מעט מתל־אביב," אחרי ששכן במיבנה עתיק ביפו. על־פי התרשים יש בשין־בית חלוקה לאגפים וחלוקה למחוזות גיאוגרפיים בארץ. בראש השין־בית עמד מאז ספטמבר 1974 אברהם אחיטוב.

חופי

על־פי המיסמכים מונה אלוף (במיל') יצחק חופי לראש ה־מוסד ב־1974, אחרי שיחרורו מצה"ל.

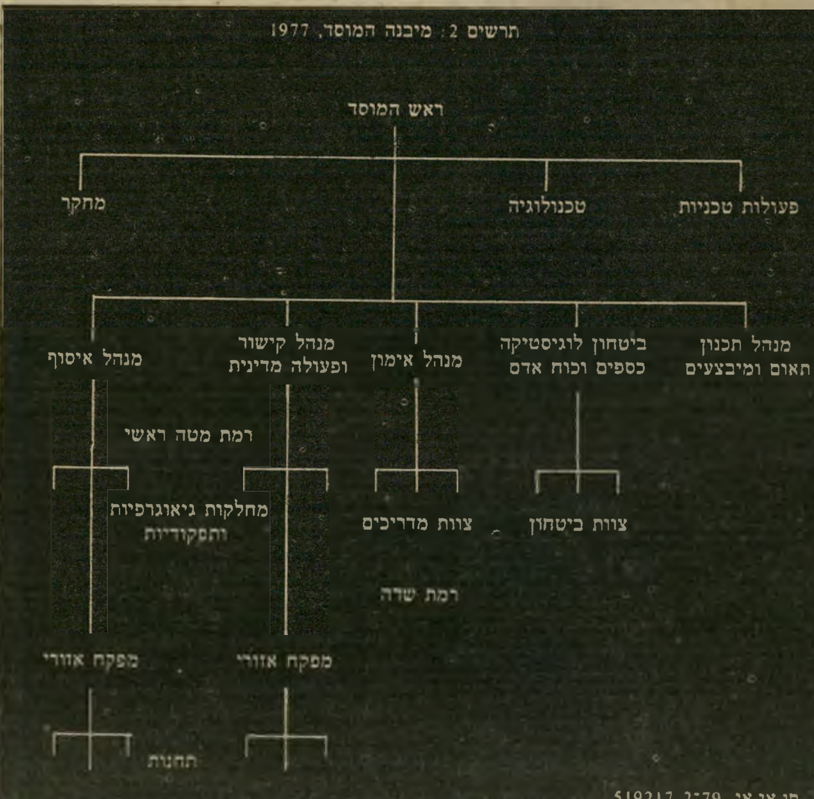

המוסד

על־פי מיסמכי הסי־איי־אי, מונה צוות המוסד בין 1500 ל־2000 עובדים. מהם כ־500 קצינים. המוסד ממוקם "באגף רב־קומתי של בניין־מישרדים מיסחרי מעבר לרחובות של המחנה הצבאי" הנמצא "בלב תל־אביב."

האישיים עם סוכניהם, והם ידועים בנדי־בותם הכספית המופרזת.

לעומת זאת, יודעים קציני המודיעין הישראלי לנהוג בסוכניהם גם בקשיחות ובאכזריות, כאשר מתגלה מיקרה של חוסר נאמנות. כאשר התגלו סוכנים כפולים, הם הובאו לישראל במירמה, ונשפטו לשנות מאסר ארוכות.

התייחסות שיטחית

המיסמכים מגלים פרטים על ראשי קהיליית־המודיעין הישראלית. בראש השין־בית עמד מאז קיץ 1974 **אברהם אחיטוב** (הוא סיים את תפקידו ב־1977), ש"המוניטין שלו בוסס כשכיהן ב־תפקיד ראש־המחלקה לעניינים ערביים של השין־בית, והיה אחראי לניהול הפעולות בשטחים המוחזקים ובקהילה הערבית ב־ישראל." על אחיטוב נאמר כי הוא ממו־צא גרמני, נשוי ואב לבת. הוא השיג תו־אר במישפטים במהלך שירותו, ו"הוא מבריק ביותר, חרוץ, שאפתן וקפדן. הוא ידוע בהיותו עקשן ויהיר."

על האלוף (במיל.) יצחק חופי נאמר במיסמכים שהוא ראש המוסד. חופי, על פי הכתוב, היה מפקד חטיבת צנחנים, ושי־מש בפועל לתקופה קצרה כראש המטה הכללי. הוא פרש מצה"ל באפריל 1974 "כנראה בגלל שלא מונה לרמטכ"ל." באמ־צע שנות השישים הוא השתלם בבית־ספר לפיקוד־ומטה של צבא ארצות־הב־רית, וב־1968 הוא סקר יחידות־מישטרה והשתתף בתימרונים צבאיים באוגנדה, "וכמו־כן נסע לסינגפור למטרה לא נו־דעת." מסופר גם על ביקוריו של חופי באפריקה, ועל כישרונו לענייני מודיעין: "בעת כהונתו כאלוף פיקוד־הצפון, בימים שקדמו למילחמת יום־הכיפורים באוקטובר 1973, הוא חש בהתקפה הסורית הממשמ־שת ובאה ודרש משר־הביטחון לתגבר את רמת־הגולן בחטיבת שיריון." חופי מתואר כשקט ומסוייג, הוא דובר אנגלית, ו"אם כי אינו מבריק או בעל דימיון כקודמיו במוסד, נמסר כי הוא דקדקן ובמידת מה קודר."

על מפקד חיל־המודיעין של צה"ל, ה־אלוף יהושע שגיא, נאמר שהוא "מדבר ברכות, ישיר ולעניין. מחשיב עצמו מו־מחה לענייני ערבים."

יש בין המיסמכים כמה התייחסויות ל־ענייני־הפנים של ישראל, ולהתפתחויות פוליטיות בתוכה, ובולטת בהם שיטחיות לא מעטה. אחד מהמיסמכים האלה נוגע להקמת התנועה־הקיבוצית־המאוחדת. על־פי המיסמכים יעניק האיחוד הזה, שקם ב־1979, כוח מיוחד למי שהיה שר־החוץ, יגאל אלון, במאבקו נגד יו"ר מיפלגת העבודה שימעון פרס. גם השפעתה של התנועה המאוחדת תיגבר, עם "התחזקות הברית בין מנהיגיה ליו"ר מועצת־המנה־לים של בנק־הפועלים, יעקב לווינסון." לווינסון, על־פי המיסמכים, היה ממנהיגי המישמרת הצעירה של מיפלגת־העבודה, והוא עשוי להיות בסופו של דבר ראש־ממשלה "לדעת כמה משקיפים."

אימונים בפלמ"ח

מסייעים לטניס

אחד הפרקים המעניינים מוקדש ל־ראש־ממשלת ישראל לשעבר, הח"כ דהיום יצחק רבין. הדו"ח, נאמר במיסמ־כי הסי־איי־אי, "הוכן על־ידי שירות ה־אסמכתאות המרכזי... הערות ושאלות אפ־שר להפנות ישירות ללזלי קוץ' צופן 143, שלוחה 6756."

הפרק כולל פרטים ביוגראפיים על הו־ריו של יצחק רבין. אביו, נחמיה, שהה במשך 15 שנים בארצות הברית. אחר־כך התנדב לשרת בגדודים העבריים ב־פלסטינה, שם פגש ברוזה כהן, בתו של סוחר־עץ עשיר. היא היתה ידועה כ־"רוזה האחות," ונאמר כי "עודדה התנג־דות יהודית במהומות הערביים ב־1920... ונמנתה עם מייסדי שיטת הבנקאות הקו־אופרטיבית. יצחק רבין ואחותו נעזבו לא אחת לנפשם עד כדי הזנחה."

(המשך בעמוד 84)

שילטון הצללים

(המשך מעמוד 83)

על אשתו של רבין, לאה, נאמר בדו"ח כי היא „אקסטרוברטית פעלה... אשה גלויית־לב ומלבבת... היא דורשת בתוקף לכתוב את נאומיה בעצמה. הגברת רבין, ה־אוהבת לשחק טניס, טוענת כי ה־תועלת היחידה שנותרה לה מ־אימוניה הקשוחים בפלמ"ח, היא שהם מסייעים לה לנשום בקלות על מיגרש הטניס."

מתוארים גם הקשרים המישפח־תיים לפרטיהם: הבת, דליה, נשו־אה לקצין בצה"ל, והבן יובל, היה מאוכזב מאוד כאשר התגייס ל־צה"ל והוצב לתפקידי שמירה בל־בד. אחותה של לאה, אביבה, נשואה לאלוף אברהם יפה.

רבין מתואר במיסמכים כמי שמשלב באישיותו אמונה חזקה ועירנות מירבית. „יצא לו שם של ימ שבוחן עצמו, בעל יכולת הסתכלות פנימית, הרואה קשיים מעבר לכל פינה ונוטה לדאגה, אבל גם כמי שפועל בהחלטיות מרגע קבלת ההחלטה. דבק ב־פרטים, נוטה לשלמות, בעל זיכרון אנציקלופדי." מתואר במיסמכים אירוע מאפיין: כאשר נולדו ילדיו, המתין רבין כל הלילה מחוץ ל־בית־החולים משום שהתבייש להי־כנס פנימה. כשהיה ראש המטה הכללי, היו הסמלים המיסחריים שלו צווארון פתוח ואכילת תפו־חים. ולבסוף: „רבין דובר אנגלית שוטפת, אלא אם הוא עצבני."

רבין מי שהיה ראש־ממשלת ישראל, מתואר במיס־מך מיוחד של הסי־איי־אי כ„דמות ציבורית אהודה, אך כוחו הפוליטי נובע יותר מקשריו עם דמויות־מפתח באליטה השלטת בארץ."

על האירוע השנוי במחלוקת לפני מילחמת ששת־הימים, נאמר במיסמכים כי ב־23 במאי 1967 לא יכול היה רבין למלא את תפקידיו, „בין בגלל התמוטטות נפשית כפי שטען סגנו, עזר וייצמן, אולי עקב הרעלת ניקוטין, כפי שסיפרו אנשי מטהו, או מפאת העייפות הרבה כגירסתו שלו, או אולי חברו כל הסיבות יחד — והוא ביקש מסגנו ליטול עליו את סמכויות הפיקוד. על־כל־פנים בערב המחרת חידש רבין את פיקודו שלו."

יעדיו העיקריים של רבין כשג־ריר־ישראל בארצות־הברית, היו „נשק וסיוע כלכלי לישראל, וביט־חונות כי ארצות־הברית תוסיף להיות גורם מרתיע נגד ברית־המועצות." עוד נאמר, כי פקיד אמריקאי, שהיה לו שיג ושיח עם רבין, אמר עליו שהוא עלול להתגלות כ„בן־כלבה."

מסופר במיסמכים, כי בראיון שהעניק רבין לעיתונאי בריטי ב־מארס 1974, הוא אמר שישראל לא תוכל להסכים למדינה פלס־טינית נפרדת, אך בהמשך השיחה, בחלק שלא נועד לציטוט, הוא אמר לעיתונאי כי הוא חש ש־ההיסטוריה צועדת לכיוון של מדינה פלסטינית נפרדת, וכי על ישראל יהיה לצעוד ביחד עם ה־היסטוריה.

עימנואל רבינוביץ' נעל את מכונית המרצדס שלו וניגש לדלת הכניסה של ביתו, ברחוב הצפון בסביון. רבינוביץ' לא הצליח לפתוח את הדלת. ב־צידה השני היה תקוע מפתח. הוא צילצל בפעמון וחיכה. כשנפתחה דלת הווילה, עמד מולו גבר מנומ־נם בתחתונים לבנים.

רבינוביץ' השיב ל„בוקר טוב" של הגבר הזר בלי התלהבות, סגר את הדלת מאחוריו. בעל הווילה, אשר ציפה שאשתו, רומלדה, תק־בל את פניו, נשאר בסלון בזמן שידידה של האשה, אריה גרינ־שטיין, נטל בידו ללא גינוני טקס בקבוק משקה ומיהר אל חדר־המי־טות של בני הזוג.

קרב מכוניות

רבינוביץ', מתכנן־אופנה וה־בעלים לשעבר של בוטיק 2000 בדיזנגוף. ידע כבר לפני כן שלאשתו, רומלדה, חבר נאמן ה־מבקר אותה בביתה. הרומאן שלה עם אריה גרינשטיין, נשוי ואב לשלושה, התחיל עוד לפני שבע שנים.

גרינשטיין, קצין־מכס בסוף שנות ה־40 שלו, לא הסתיר את

רבינוביץ' היה בטוח שבעזרת החוק הוא יחסום את דרכו של המאהב אל ביתו. הוא לא העלה על דעתו שהתוצאה תהיה הפוכה!

קשריו האינטימיים עם רומדלה רבינוביץ' וגם בעלה, עימנואל, חי את חייו במחיצתה של לאה בת ה־26, בלונדית גבוהת־קומה, שאותה הכיר עוד כשהיתה בת 16.

יחסים אלה לא היו בגדר סוד. כל סביון ידעה על הקשרים הרו־מנטים בין רומלדה ובין קצין־המכס. הבעל דרש כבר מבית־הדין הרבני לאסור על רומלדה להיפגש עם ידידה, וציפה שהגט ישים קץ לחיים הכפולים שלהם.

אך סצינת התחתונים בדלת היתה, כנראה, הקש ששבר את גב הגמל. רבינוביץ' קם מהכורסה בהחלטה דחופה. הוא פנה לבית־מישפט השלום בפתח־תיקווה וביי־קש צו זמני, שימנע מהידיד לבקר בביתו.

רבינוביץ' התלונן לפני השופט שביקוריו של הידיד גורמים לו הטרדה, וקיבל את הצו.

הבעל צנח באחת הכורסות של הסלון, בהרגשה שהפעם הגיעו מים עד נפש. היה עליו לעשות משהו, אך לא ידע מה.

כמה ימים אחרי שבית־מישפט השלום בפתח־תיקווה אסר על אריה גרינשטיין לבקר את רומלדה ב־ווילה בסביון, שוב פנה הבעל לבית־המישפט והודיע, באמצעות

בהחלטה ללא תקדים של שופט־שלום: הבעל, האשה והמאהב - כולם תחת גג אחד!

הבעל עימנואל רבינוביץ'

המאהב גרינשטיין

האשה רומלדה רבינוביץ' (מימין)

משולש בחסות החוק

פרקליטתו, עורכת־הדין שרית גור־לן, שהמאהב של אשתו הפר את הצו וביזה את בית־המישפט, כאשר ביקר בשעות הערב של האחד ביולי 82 בביתו בסביון. יומיים אחרי זה, „בשעות הערב, נראה גרינשטיין בבית, בשעה 9 בערב.״

רבינוביץ' היה בטוח שבעזרת החוק יחסום את דרכו של המאהב אל ביתו. הוא לא העלה על דעתו שהתוצאה עלולה להיות הפוכה.

תחת לפרק את המשולש הנצחי — הבעל, האשה והמאהב — נתן בית־המישפט גושפנקה חוקית ל־משולש תחת קורת־גג אחת. זה קרה אחרי סידרה של מאורעות, שהעמידו במיבחן חזק את העצ־בים של שני הגברים הנשואים.

הבעל החליט שאין להשאיר ב־ביתו מיטות וריהוט אחר להנאתו של המאהב, ובאחד מלילות חודש יוני הוציא אותם מחוץ לבית. רומלדה הזעיקה מייד את אריה גרינשטיין, וקצין־המכס רדף במ־כוניתו, מדגם אודי, אחרי מרצדס הבעל, כדי לאלץ אותו להחזיר את הרהיטים.

במהלך המירדף התנגשו שתי המכוניות. רבינוביץ' הגיש מייד תלונה במישטרת מסובים, טען כי המדובר בנסיון לרצח.

פרקליטתו של רבינוביץ' פנתה בתלונה בכתב, שבה טענה: „מש־נוכח מר גרינשטיין (אשר משתמש בתפקידו במכס בנסיון להעניק לו מעמד מיוחס במישטרה), כי סיפורו לא מתאים לעובדות שנת־גלו בשטח, ומשהופנה תשומת־ליבו כי לפגיעותיו במרשי היו שלושה עדים, החליט להמשיך ב־הצגת הנפגע, וביום 20.6.82 הופיע בתחנתכם כשצווארו ,חבוש'. ל־מרשי הוברר חד־משמעית, כי למר גרינשטיין יש קרוב רופא בבית־חולים, המוכן לחבוש בגבס כל אי־בר שרק יתפוץ. גרינשטיין אף הציע עזרה כזו לבנו של רבינו־ביץ'.״

לאריה גרינשטיין גירסה אחרת, שאותה הגיש בתצהירו לבית־ה־מישפט: „מר רבינוביץ' הוא אדם אלים ומסוכן. הוא ניסה לפני כמה ימים לפגוע בי באמצעות מכוניתו, כאשר אני הייתי במכוניתי. הוא מתאר את האירוע בדיוק בצורה הפוכה מאשר קרה במציאות.״

אפשר גם בשלושה

המאהב ראה עצמו נפגע מ־החלטת שופט בית־מישפט ה־שלום בפתח־תיקווה, שאסר עליו לבקר את ידידתו בביתה. הוא פנה לבית־המישפט, באמצעותו של עור־רך־הדין יוסף ברד, וביקש לבטל את צו־המניעה, כדי שיוכל להע־ניק סעד והגנה לרומלדה.

לגרינשטיין לא הפריע כלל ל־התגורר בווילה אחת עם הבעל. „מדובר בדירה בה יש מקום ב־שפע,״ הסביר לשופט. „עימנואל רבינוביץ היה מתגורר במשך שנים באגף אחד, ואשתו באגף אחר. אין באירוח גרידא משום פגיעה באפשרות השימוש וההנאה של הבעל מדירתו.״

על טענה זו הוסיף מאהבה של רומלדה עוד פרטים, כדי לשכנע את בית־המישפט שיש לאפשר לשלושתם להתגורר תחת גג אחד, ולהנאת כולם: „רבינוביץ גר ב־דירת חברתו, לאה, ברמת־גן, בזמן שהוא, אריה גרינשטיין, הינו אורח בלבד והמדובר בדירה גדולה בת שמונה הדרים.״

מה יקרה אם עימנואל רבינוביץ' ירצה לחזור לגור בביתו בסביון?

גם על כך יש תשובה לקצין־המכס: „אם גרינשטיין אינו רוצה להיתקל באורח של אשתו,״ כותב המאהב, „אם וכאשר יחזור לגור בדירה, הדבר אפשרי.״

אריה גרינשטיין דאג גם להשל־כות החמורות שיכולות להיות לצו על חיי־החברה של רומלדה. הוא הזהיר, כי אחרי שבית־המישפט יאסור עליו לבקר את אשתו של עימנואל רבינוביץ' „ייווצר תקדים, שלפיו ייאסר אחר־כך על כל מכריה וידידיה של האשה, לר־בות חברותיה, להיכנס לביתה. ואין לדבר גבול,״ הזהיר גרינשטיין.

הידיד ביקש את סעד בית־המיש־פט נגד התוקפנות של הבעל. „הוא רוקן את הבית כליל ממטל־טלין שהיו בו, קיבל צווי־עיקול על רכושה של האשה ומעסיק בל־שים פרטיים כדי שיעקבו אחריה ויאזינו לשיחותיה.

„לאחרונה,״ המעיך גרינשטיין, „שם לו הבעל למטרה את רעייתו של אריה גרינשטיין, ומנסה ליצור ברית בלתי־קדושה עימה.״

אריה גרינשטיין הציג את עצמו בבית־המישפט כידיד־המישפחה, „אשר מזה מספר שנים נמצא בקשרים טובים עם רומלדה רבי־נוביץ'. היא מעוניינת להיעזר בו לא רק לצורך שיחת־רעים בביתה, הריק והעירום מכל חפץ, אלא גם לצורך הגנה ושמירה.״

גרינשטיין טען שידידתו, רומל־דה, רוצה שהוא ישאר בקירבתה בווילה בסביון, בין השאר גם כדי לגלות מכשירי־האזנה, שבעלה הת־קין בבית.

„אין ולא יכול להימצא כל פגם,״ טוען הידיד, „כל פגם, פסול, או מום באירוח המתבצע בשעות ה־יום, בשעות הערב, או בשעות הלילה המוקדמות, כל עוד מת־קיימים שידורי־טלוויזה. בין הש־עות 8 בבוקר ו־12 בלילה, יכול כל אורח רצוי להכנס לבית.״

„רבינוביץ אינו בעלי!״

האשה ביקשה מבית־המיש־פט לצרף אותה לבקשת ידידה, גרינשטיין נגד עימנואל רבי־נוביץ'. היא טענה בתצהירים שלה, באמצעותו של הפרקליט יוסף ברד: „עימנואל רבינוביץ' אינו

(המשך בעמוד 86)

משולש בחסות החוק

(המשך מעמוד 85)
בעלי, וטקס הנישואין שנערך ביי־נינו היה פגום, בפגם אשר על־פי יעוץ מישפטי שקיבלתי, הוא יורד לשורשו של העניין עד כי אין בו כדי ליצור נישואין תקפים.
„עימנואל רבינוביץ' אינו יהודי

הבעל: „הפעם היחידה שבה ירית' באוויר היה בפרדס, בעזרת רובה־ציד, לפני שש שנים. מעולם לֹא הכנסתי אקדח לפי אשתי!"

ולא היה יהודי בזמן עריכת הטקס, בעוד אני יהודיה," הדגישה רומל־דה. „על כן אין אנחנו נשואים זה לזו, ובוודאי שלא כדת משה וישראל, כטענת רבינוביץ'."

„לפני כתשעה חודשים, והשאירני להתגורר בה עם שני הילדים (הבן הבכור, של בני־הזוג, נער בן 18, עבר לגור עם אביו), ועל כן אין כל שחר לטענותיו בדבר פגיעה כביכול בזכויותיו.
„עימנואל רבינוביץ' נוהג להכות אותי תדירות. הוא אדם אלים ומסוכן. פעם אחת ירה באוויר בהיותו בחצר הבית. בפעם שנייה הכניס אקדח לפי. בפעם אחרת כמעט דרס את אבי הזקן.

רומלדה ועימנואל רבינוביץ בוונציה
לחדר־השינה עם כיבוד קל

הזוג רבינוביץ אחרי חתונתם
כדת משה וישראל — או לא?

לגבי האירוח של הידיד בווילה בסביון הצהירה האשה: „הדירה רשומה על שמי ועל שם עימנואל רבינוביץ', בחלקים שווים. על כך אין לעימנואל רבינוביץ' כל זכות עודפת עלי לעניין אירוח אנשים זרים סדירה, ומר אריה גרינשטיין בכלל."

ושוב חזרה רומלדה על הטענה שבעלה אינו בעלה, מפני שהוא לא יהודי: „כאמור, אין כל בסיס לתביעת הגירושין שהגיש רבי־נוביץ', באשר הקשר בינו לביני אינו קשר של נישואין.
„עימנואל רבינוביץ' נטש מרצו־נו את הדירה," הצהירה רומלדה, „עימנואל רבינוביץ' הטמין מכ־שירי־האזנה בכל רחבי הבית, וב־כך פגע בפרטיותי. מכשירי־האזנה נתגלו במקומות שונים בבית."

סיכמה רומלדה בתצהירה:
„אין מקום לפגיעה בזכותו של מר גרינשטיין להתארח אצלי ואף להגן עלי מפני התפרצות אלימה צפויה של עימנואל רבינוביץ', הטמנת מכשירי־האזנה ושאר פגי־עות."

התצהיר הנגדי שלו לבית־המיש־פט, הביא הבעל את גירסתו ל־מאורעות.

כתב רבינוביץ':

אני יהודי, הייתי יהודי בזמן עריכת הטקס ונישואינו הם כדת משה וישראל.

למר גרינשטיין יש דירה, ברחוב נורדוי מס' 1 בפתח־תיקווה. ל־גרינשטיין יש אשה וילדים, ומן הראוי שיגור עימם, ולא עם אשתי בביתי!" הדגיש בעל הווילה מ־סביון.

אני מאוד מודה למר גרינשטיין על כי מוצא הוא לי מקום מגורים

השופט: הנייר בתיק זה סבל מבליל של עובדות, סיפורים והשמצות. בית המישפט משמש מכשיר לניגוח והטרדה, בדומה למכוניות ולמכשירי האזנה!"

אצל חברתי. למותר לציין כי הוא לא משאיר לי היכן ללון בביתי, שכן הוא ישן במיטתי עם אשתי, ומתיר לי ללון על מיזרון בחדרו של בני.

עד כה הבלגתי על פלישתו זו של גרינשטיין, שכן היה בכך אירוח בלבד, אם כי כלל אירוח במיטתי. אך לאחרונה החל לשהות בביתי בכל שעות היום, החל לפ־תוח לי את דלת הבית כשהוא לבוש בתחתונים בלבד, והיה נכנס עם אישתי לחדר־השינה עם כיבוד קל ומשאיר אותי כ„אורח' בסלון.

רק לאחרונה הפך גרינשטיין ל־מתנחל התנחלות של קבע בביתי.

בידי מישרד־חקירות, שערך עבורי עבודות־בילוש, מימצאים ברורים על שהייתו של מר גרינ־שטיין בביתי, במיטתי, במשך כל הלילה.

אם סבור מר גרינשטיין כי שהו־תי בבית אפשרית אחרי נישולי מחדר־השינה, כאשר הוא לן עם אשתי, הרי באמת שלא היתה כל סיבה שאעזוב את הבית. אלא שמצב הדברים החריף לאחרונה, ואף אדם בר־דעת לא היה מעלה בדעתו כי אני יכול להישאר בביתי כאשר מאהב אשתי נמצא בו.

הפעם היחידה שבה יריתי באוויר היתה בפרדס, בעזרת רובה־ציד,

פרקליט ברד
— מבליל של השמצות"

פרקליטה גוזן
„הנייר סבל —

לצורך ציד חוגלות, לפני שש שנים. מעולם לֹא הכנסתי אקדח לפי אשתי ומעולם לא ניסיתי לד־רוס את אביה.

מעולם לא הטמנתי מכשירי־האזנה בבית, ודבר מציאתם הוא שקר.

אני מבין, כי כעת למר גרינ־שטיין כלל לא נוח, שכן אין לו ריהוט סלוני להתפרקד עליו, ואף נאלץ לקנות לו ולאשתי מיטה זוגית, שכן מאז את מיטתי לקחתי, נעשה הדבר פחות נעים ונוח. אם ברצונו של מר גרינשטיין להתנחל בביתי, שיעשה זאת בתנאי־שדה.

עד כאן, תצהירו של עימנואל רבינוביץ'.

לסיום, הוסיף בעלה של רומלדה בלשון ארסית: „אם מר גרינשטיין נועד להגן על אשתי, מפני "הת־פרצויות אלימות, הריני להצ־יע לו לגור ב„בוטקה' בחצר, כמו כל שומר־ראש המכבד את עצמו.

השופט הפתח־תיקוואי ש. טימן, שהתבקש על־ידי המאהב לבטל את צו־המניעה נגדו, הקשיב ל־שני הצדדים וקרא את תצהי־ריהם. בהחלטה מנומקת ומפורטת, הוא נענה לבקשה וקבע בכך מצב חסר־תקדים בישראל: הבעל, אש־תו וידידה יכולים לגור תחת קורת־גג אחת!

ההחלטה המהפכנית, המשת־רעת על פני שיבעה עמו־דים הכתובים בכתב־יד צפוף, ניתח השופט בלשון בהירה את מעמדם של השלושה לפניו, את תפקידו שלו בפרשה ואת המטרות שלשמן נועדו צווי־המניעה.

השופט לא חסך שבט לשונו משלוש צלעות המשולש. „מדובר באחד מאמצעי־הלחץ שמפעילים בעל ואשה — האחד כנגד מיש־נהו — במיסגרת „מילחמת־הגירו־שין'... הנייר בתיק זה סבל מבליל של עובדות, סיפורים והשמצות. בית־המישפט משמש כאן מכשיר לניגוח והטרדה, בדומה למכוניות, למכשירי־האזנה, לחוקרים הפר־טיים, ולמישטרה, המוצפת בתלו־נות."

אחרי שדחה את בקשתה של רומלדה רבינוביץ' להצטרף לגרינ־שטיין בבקשתו לביטול צו־המני־עה, נותר הידיד — כך כתב השו־פט — ללא הגנה של ממש. פרק־ליטיו ופרקליטי האשה ביססו את טענותיהם על זכותה לארח בביתה את אורחיה ולהיעזר בהם.

אף־על־פי־כן, החליט השופט ל־בטל את צווי־המניעה, אך הקפיד לציין שלא עשה זאת מתוך הני־מוקים ששמע, אלא מתוך נימוקים אחרים לגמרי.

לפי טענות הבעל, המדובר ביח־סים הנמשכים מזה שנים רבות. ב־מצב כזה אין כל הצדקה לצו־מניעה, הבא להעניק סעד דחוף. באשר לכל העניינים שנאלצו אוז־ניו לשמוע בהתדיינות, היפנה ה־שופט את הצדדים לכתובת אחרת: „אם אפילו קיים צל־צילו של חשש כי הבעל המיסכן נאלץ להסתובב ללא מקום־מגורים, עדיין עומדת ומצפה לדיון הבקשה לאיסור הת־רועעות בבית־הדין הרבני — המ־קום הנכון והאמיתי להתדיינות שבין שני הצדדים."

מרסל זוהר ■

תה נמס על הקרח
משקה של 5 כוכבים
★ טבעי
★ נמס מיד במים קרים
★ טעים
★ מרווה ומרענן
★ תענוג לא יקר - 5 כוסות בשקית
חדש בישראל
Iced Tea Mix
WISSOTZKY · ויסוצקי
תה נמס
Iced Tea Mix
ויסוצקי
תה נמס

ו' אלול תשמ"ב 25.8.1982 מיספר 2347 88 עמודים שנה 46 המחיר: 35 שקלים

העולם הזה

משולש מסוכן

בית־המישפט החליט:

הבעל, האשה והידיד יחיו ביחד